

DEN NORSKE KIRKE

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024-2027

Møteinnkalling

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024- 2027

Møtedato: 14.09.2026 kl. 12:00

Møtested: Scandic Hotell Stiklestad

Arkivsak: 23/03696

Mulige forfall meldes snarest til Oda Holten, OD556@kirken.no.

, 10.09.2026

Jon Fredrik Skauge
Leder

Oda Holten
Sekretær

DEN NORSKE KIRKE

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024-2027

Møteinnkalling Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024- 2027

Møtedato: 14.09.2026 kl. 12:00 – 15.09.2026 kl. 13.30

Møtested: Scandic Hotell Stiklestad

Arkivsak: 23/03696

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 90979428 eller e-post OD556@kirken.no.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

Åpningsord ved: Magne M. Bergslid

Åpen post

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

31/26 23/03696-102 Saksliste Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen
bæspatjïelteraerie 2024-2027 14.09. - 15.09.2026

Godkjenning av protokoll

32/26 23/03696-98 Protokoll Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen
bæspatjïelteraerie 2024-2027 02.06.2026

Saker til behandling

33/26 26/02106-1 Temadrøfting - prestedtjenesten i Nidaros
Saksordfører: Jon Fredrik Skauge

34/26 26/01241-2 Høringssvar - Rammeplaner for kirkelig undervisning og
læring
Saksordfører: Agnes Sofie Engen Gjeset

35/26 26/01709-2 Høring - regler om ordninger for samiske
kategorialmenigheter
Saksordfører: Bjørn Thomas Åhrén

36/26 26/01699-2 Høringssvar - Nye regler om saksbehandling, åpenhet og
innsyn i Den norske kirke

Saksordfører: Kristine Otneim Setran

37/26 26/02109-1 Regnskapsrapport pr august 2026
Saksordfører: Magne M. Bergslid

Orienterings- og referatsaker

38/26 26/00065-9 Orienterings- og referatsaker 14.09. - 15.09.2026
Saksordfører: Jon Fredrik Skauge

08.09.2026

Jon Fredrik Skauge
Leder

Oda Holten
møtesekretær

DEN NORSKE KIRKE

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024-2027

Møteprotokoll

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024- 2027

Møtedato: 02.06.2026 kl. 10:30
Møtested: Møterom 1 og 2 i 2. etg., Bispedømmekontoret i Erkebispegården
Arkivsak: 23/03696

Til stede: Herborg Finnset, deltok digitalt
Jon Fredrik Skauge
Randi Sollie Denstad
Ingrid Meslo
Agnes Sofie Engen Gjeset
Sofie Marcelie Hopshaug-Bakke, deltok digitalt
Kjersti Ngozi Furuseth, deltok digitalt
Magne Martinus Bergslid
Bjørn Thomas Åhrén
Thea Bækken Mollan

Møtende varamedlemmer: Lise Hjøberg Martinussen (for Kristine Otneim Setran, presterepresentant)

Forfall: Kristine Otneim Setran

Andre: Stiftsdirektør Steinar Skomedal, alle saker.
Magne Vik Ravndal, sak 30/26
Håkon B Olaussen, sak 30/26
Gunn Mogseth Skrove, sakene 25/26 og 26/26
Kristine Bratseth-Kiplesund, sak 26/26 og 27/26

Protokollfører: Oda Holten

SAKSLISTE	Side
Godkjenning av innkalling og saksliste	
<u>23/26</u> Saksliste Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 02.06.2026	3
Godkjenning av protokoll	
<u>24/26</u> Protokoll Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024-2027 28.04.2026	4
Saker til behandling	
<u>25/26</u> Temadrøfting med Saemien Åålmege	5
<u>26/26</u> Tildeling av Søkornmidler 2026	6
<u>27/26</u> Satsningsområde Unge voksne - statusoppdatering mai 2026	12
<u>28/26</u> Oppnevning av styremedlemmer til Overlæge Swenssons legat	13
<u>29/26</u> Møteplan Nidaros bispedømmeråd 2027	14
Orienterings- og referatsaker	
<u>30/26</u> Orienterings- og referatsaker 02.06.2026	15

Sted, 10.06.2026

Jon Fredrik Skauge

Oda Holten
Sekretær

Godkjenning av innkalling og saksliste

**23/26 Saksliste Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen
bæspatjïelteraerie 02.06.2026**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024-2027	02.06.2026	23/26

Møtebehandling

Votering

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024-2027s vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

Godkjenning av protokoll**24/26 Protokoll Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen
bæspatjielteraerie 2024-2027 28.04.2026**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjielteraerie 2024-2027	02.06.2026	24/26

Møtebehandling**Votering****Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjielteraerie 2024-2027s vedtak**

Protokoll Nidaros bispedømmeråd 28.04.2026 er allerede godkjent i First Agenda.
Bispedømmerådet bekrefter at protokollen er godkjent.

Saker til behandling**25/26 Temadrøfting med Saemien Åålmege**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024-2027	02.06.2026	25/26

Forslag til vedtak

Nidaros bispedømmeråd takker for orienteringen og vil fortsatt være med på å styrke arbeidet i Saemien Åålmege.

Kantor/kirkemusiker i sørsamisk område:

Nidaros bispedømmeråd ber administrasjonen se på muligheten for å opprette en kantorstilling i sørsamisk område. Arbeidet skal skje i samarbeid med Saemien Åålmegeeraerie og Saemien Åålmege, Kirkerådet og Samisk kirkeråd.

Møtebehandling i Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024-2027 02.06.2026:**Møtebehandling****Votering****Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024-2027s vedtak**

Nidaros bispedømmeråd takker for orienteringen og vil fortsatt være med på å styrke arbeidet i Saemien Åålmege.

Kantor/kirkemusiker i sørsamisk område:

Nidaros bispedømmeråd ber administrasjonen se på muligheten for å opprette en kantorstilling i sørsamisk område. Arbeidet skal skje i samarbeid med Saemien Åålmegeeraerie og Saemien Åålmege, Kirkerådet og Samisk kirkeråd.

26/26 Tildeling av Sårkornmidler 2026

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nidaros bispedømmeråd - Nidaros bispesamtaler 2024-2027	02.06.2026	26/26

Forslag til vedtak

Nidaros bispedømmeråd bevilger kr 900 000 fra Nidaros sårkornfond til følgende 64 prosjekter:

FORMÅL: Unge og unge voksne		
Søker	Tiltak	Forslag til tildeling
Namdalsprosti		
KFUK-KFUM Norge v/ region Trøndelag	Konfirmanttreffet i Namsos	10000
Namsskogan menighet	Konfirmantarbeid	10000
Røyrvik menighet	Konfirmantarbeid	10000
Stiklestad prosti		
Alstadhaug menighetsråd	Ungdomsalpa	10000
Beitstad sokn	Ungdomsarbeid (ungdomsledere)	15000
Ekne menighetsråd	Alpha-kurs	10000
Inderøy kirkelige fellesråd	Ungt måltidsfellesskap	15000
Orgelklubben Maren Margrethe	Pilegrimstur til Trondheim og Nidarosdomen	5000
Stiklestad, Vinne, Vuku, Vera	Alpha for 10.klassinger	10000
Verran sokn	Fylt med mening	15000
Stjørdal prosti		
Hegra menighetsråd	Åpent hus for ungdom	30000
Stjørdal Kirkelige Fellesråd	Ungdomstreff	15000
Nidaros domprosti		
Lade Sokn	Sanggruppe/kor for ungdom	8000
Nidaros domprosti v/Nidaros domkirke sokn	Taizetur	10000
Trondheim prosti		
Acta Region Trøndelag	Alpha Youth ut til hele regionen	10000
Byneset og Leinstrand KFUK/KFUM speidergruppe	Bygging av gapahuk	5000
Byåsen menighet	Camp Carpe Diem	5000
Heimdal menighet	Power - møteplass 20år og oppover	10000
Ilen menighet og Sverresborg menighet	Kveldsmesse for unge voksne	10000
Klæbu menighet	Ungdomsledere med ansatte til Taizé	15000
Kolstad sokn	UngPåSørstia - UPS-Kafé	10000
Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA) Trøndelag	Flerkulturelt fellesskap for gutter og unge menn	20000

Nidelven menighet	Hverdagsmesse	10000
Norges kristelige student- og skoleungdomslag	Alternativt rusfritt fadderopplegg for studenter	15000
Orgelklubben Ludvig & Ilen menighet	Kirkemusikkopplæring i Nidaros bispedømme	10000
Ranheim og Charlottenlund menighet	"Fra jord til bord" - bærekraftig fellesskap for unge voksne	20000
Strinda menighetsråd	Strinda kirke for Unge voksne	20000
Tiller menighet	Ungdomslederkurs	5000
Tiller menighet	Ungdomsledere på leir	5000
Trondheim Kristelige Studentlag	Skepsisuka	10000
Gauldal prosti		
Rennebu kirkelige fellesråd	Ungdomsalph i Rennebu	10000
Rennebu kirkelige fellesråd	Weekend for Normisjons ungdomsforening	10000
Fosen prosti		
Bjugn menighetsråd	Tacotorsdag (godt etablert tilbud)	10000
Indre Fosen Kirkelige Fellesråd	Konfirmantleir	5000
Rissa felles menighetsråd	Unge voksne i kirka. Styrking av fellesskap for unge kristne	5000
Rissa felles menighetsråd v/Stadsbygd kirkeutvalg	Kirkemiddag i Stadsbygd kirke	8000
Rissa felles menighetsråd v/Stadsbygd kirkeutvalg	Kveldsmat og formiddagstreff i Ramsvik kirke	4000
Stranda menighet	Et godt rom hos naboen	15000
Ørland kirkelige fellesråd	ULiF (Ungdomslederutvikling i Fosen)	15000
Ørland kirkelige fellesråd	Livets brød og russepizza	10000
Ørland menighet	Inkluderende og bærekraftig leir	5000
SUM Unge og unge voksne		450000

FORMÅL: Nasjonaljubileet 2030		
Søker	Tiltak	Forslag
Namdal prosti		
Flatanger menighetsråd	Salmer gjennom 1000 år	10000
Stiklestad prosti		
Inderøy kirkelige fellesråd/alle fellesråd i Stiklestad prosti	Sang i 1000 år, salmer på vei mot Stiklestad	40000
Inderøy kirkelige fellesråd	En pilgrimsomvei om Inderøya	25000
Inderøy kirkelige fellesråd	Nyskrevet verk til nasjonaljubileet	40000
Inderøy kirkelige fellesråd	UngMesse - Sang i 1000 år	10000
Steinkjer kirkelige fellesråd	Salmeboka minutt for minutt - miniversjon 2027 til 2030	20000
Mære sokneråd	Forprosjekt – visualisering av Mære kyrkje	10000
Stiklestad sokn	Olsokdagene på Stiklestad 2026	30000
Sør-Innherad kirkelige fellesråd	Kirkepass - Stiklestad prosti, Nidaros og resten av Norge.	25000
Stjørdal prosti		
Lånke menighetsråd	Kjærlighet og Allehelgen i 1000 år	20000

Selbu kirkelige fellesråd	Vandring i historie og kultur gjennom Neadalen	15000
Stjørdal Menighet / Stjørdal sokn	PORTA AUREA 2030 - Gregoriansk kulturarv i møte med samtiden	25000
Nidaros domprosti		
Bakklandet og Lademoen sokn	Når troen klinger – 1000 år i lyd og rom	40000
Trondheim prosti		
Berg menighet	Kantoriet synger Schubert sin "Deutsche messe" på norsk	10000
Kolstad menighet / Kfit	Popupkor 2030	10000
Orgelfest (Kirkelig fellesråd i Trondheim)	Forprosjekt: Orgelfest for Nidaros Bispedømme	25000
Gauldal prosti		
Flå menighetsråd	Sang i 1000 år - salmekvelder	10000
Rennebu kirkelige fellesråd	Sang i 1000 år i Rennebu	35000
Fosen prosti		
Rissa felles menighetsråd v/Rissa kirkeutvalg	Adventskonsert i Rissa kirke 2026 – fellesskap og sang i 1000 år	10000
Rissa Felles menighetsråd v/Kirkeutvalget i Rissa/Rein krk	Pilegrimsvandring- et møte med slekt og samfunn	10000
Rissa felles menighetsråd v/kirkeutvalget i Rissa og Rein	Påskesalmer i 1000 år	5000
Rissa felles menighetsråd, Frengen kirkeutvalg.	Salmekveld i Frengen kirke 2027: "Salmer til alle tider".	10000
Verran menighetsråd	Sang i 1000 år – Sammen i sang og musikk	15000
		450000

Møtebehandling i Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjelteraerie 2024-2027 02.06.2026:

Møtebehandling

Votering

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjelteraerie 2024-2027s vedtak

Nidaros bispedømmeråd bevilger kr 900 000 fra Nidaros såkornfond til følgende 64 prosjekter:

FORMÅL: Unge og unge voksne		
Søker	Tiltak	Forslag til tildeling
Namdal prosti		
KFUK-KFUM Norge v/ region Trøndelag	Konfirmanttreffet i Namsos	10000

Namsskogan menighet	Konfirmantarbeid	10000
Røyrvik menighet	Konfirmantarbeid	10000
Stiklestad prosti		
Alstadhaug menighetsråd	Ungdomsalpa	10000
Beitstad sokn	Ungdomsarbeid (ungdomsledere)	15000
Ekne menighetsråd	Alpha-kurs	10000
Inderøy kirkelige fellesråd	Ungt måltidsfellesskap	15000
Orgelklubben Maren Margrethe	Pilegrimstur til Trondheim og Nidarosdomen	5000
Stiklestad, Vinne, Vuku, Vera	Alpha for 10.klassinger	10000
Verran sokn	Fylt med mening	15000
Stjørdal prosti		
Hegra menighetsråd	Åpent hus for ungdom	30000
Stjørdal Kirkelige Fellesråd	Ungdomstreff	15000
Nidaros domprosti		
Lade Sokn	Sanggruppe/kor for ungdom	8000
Nidaros domprosti v/Nidaros domkirke sokn	Taizetur	10000
Trondheim prosti		
Acta Region Trøndelag	Alpha Youth ut til hele regionen	10000
Byneset og Leinstrand KFUK/KFUM speidergruppe	Bygging av gapahuk	5000
Byåsen menighet	Camp Carpe Diem	5000
Heimdal menighet	Power - møteplass 20år og oppover	10000
Ilen menighet og Sverresborg menighet	Kveldsmesse for unge voksne	10000
Klæbu menighet	Ungdomsledere med ansatte til Taizé	15000
Kolstad sokn	UngPåSørsla - UPS-Kafé	10000
Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA) Trøndelag	Flerkulturelt fellesskap for gutter og unge menn	20000
Nidelven menighet	Hverdagsmesse	10000
Norges kristelige student- og skoleungdomslag	Alternativt rusfritt fadderopplegg for studenter	15000
Orgelklubben Ludvig & Ilen menighet	Kirkemusikkopplæring i Nidaros bispedømme	10000
Ranheim og Charlottenlund menighet	"Fra jord til bord" - bærekraftig fellesskap for unge voksne	20000
Strinda menighetsråd	Strinda kirke for Unge voksne	20000
Tiller menighet	Ungdomslederkurs	5000
Tiller menighet	Ungdomsledere på leir	5000
Trondheim Kristelige Studentlag	Skepsisuka	10000
Gauldal prosti		
Rennebu kirkelige fellesråd	Ungdomsalpa i Rennebu	10000
Rennebu kirkelige fellesråd	Weekend for Normisjons ungdomsforening	10000
Fosen prosti		
Bjugn menighetsråd	Tacotorsdag (godt etablert tilbud)	10000
Indre Fosen Kirkelige Fellesråd	Konfirmantleir	5000
Rissa felles menighetsråd	Unge voksne i kirka. Styrking av fellesskap for unge kristne	5000

Rissa felles menighetsråd v/Stadsbygd kirkeutvalg	Kirkemiddag i Stadsbygd kirke	8000
Rissa felles menighetsråd v/Stadsbygd kirkeutvalg	Kveldsmat og formiddagstreff i Ramsvik kirke	4000
Stranda menighet	Et godt rom hos naboen	15000
Ørland kirkelige fellesråd	ULiF (Ungdomslederutvikling i Fosen)	15000
Ørland kirkelige fellesråd	Livets brød og russepizza	10000
Ørland menighet	Inkluderende og bærekraftig leir	5000
SUM Unge og unge voksne		450000

FORMÅL: Nasjonaljubileet 2030		
Søker	Tiltak	Forslag
Namdal prosti		
Flatanger menighetsråd	Salmer gjennom 1000 år	10000
Stiklestad prosti		
Inderøy kirkelige fellesråd/alle fellesråd i Stiklestad prosti	Sang i 1000 år, salmer på vei mot Stiklestad	40000
Inderøy kirkelige fellesråd	En pilgrimsomvei om Inderøya	25000
Inderøy kirkelige fellesråd	Nyskrevet verk til nasjonaljubileet	40000
Inderøy kirkelige fellesråd	UngMesse - Sang i 1000 år	10000
Steinkjer kirkelige fellesråd	Salmeboka minutt for minutt - miniversjon 2027 til 2030	20000
Mære sokneråd	Forprosjekt – visualisering av Mære kyrkje	10000
Stiklestad sokn	Olsokdagene på Stiklestad 2026	30000
Sør-Innherad kirkelige fellesråd	Kirkepass - Stiklestad prosti, Nidaros og resten av Norge.	25000
Stjørdal prosti		
Lånke menighetsråd	Kjærlighet og Allehelgen i 1000 år	20000
Selbu kirkelige fellesråd	Vandring i historie og kultur gjennom Neadalen	15000
Stjørdal Menighet / Stjørdal sokn	PORTA AUREA 2030 - Gregoriansk kulturarv i møte med samtiden	25000
Nidaros domprosti		
Bakklandet og Lademoen sokn	Når troen klinger – 1000 år i lyd og rom	40000
Trondheim prosti		
Berg menighet	Kantoriet synger Schubert sin "Deutsche messe" på norsk	10000
Kolstad menighet / Kfit	Popupkor 2030	10000
Orgelfest (Kirkelig fellesråd i Trondheim)	Forprosjekt: Orgelfest for Nidaros Bispedømme	25000
Gauldal prosti		
Flå menighetsråd	Sang i 1000 år - salmekvelder	10000
Rennebu kirkelige fellesråd	Sang i 1000 år i Rennebu	35000
Fosen prosti		
Rissa felles menighetsråd v/Rissa kirkeutvalg	Adventskonsert i Rissa kirke 2026 – fellesskap og sang i 1000 år	10000

Rissa Felles menighetsråd v/Kirkeutvalget i Rissa/Rein krk	Pilegrimsvandring- et møte med slekt og samfunn	10000
Rissa felles menighetsråd v/kirkeutvalget i Rissa og Rein	Påskesalmer i 1000 år	5000
Rissa felles menighetsråd, Frengen kirkeutvalg.	Salmekveld i Frengen kirke 2027: "Salmer til alle tider".	10000
Verran menighetsråd	Sang i 1000 år – Sammen i sang og musikk	15000
		450000

27/26 Satsningsområde Unge voksne - statusoppdatering mai 2026

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjølteraerie 2024-2027	02.06.2026	27/26

Forslag til vedtak

Nidaros bispedømmeråd tar statusoppdateringen til orientering.

Møtebehandling i Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjølteraerie 2024-2027 02.06.2026:

Møtebehandling

Votering

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjølteraerie 2024-2027s vedtak

Nidaros bispedømmeråd tar statusoppdateringen til orientering.

28/26 Oppnevning av styremedlemmer til Overlæge Swenssons legat

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjielteraerie 2024-2027	02.06.2026	28/26

Forslag til vedtak

Nidaros bispedømmeråd oppnevner følgende til styremedlemmer i Overlæge Swenssons legat fra 3. juni 2026 – 31.5.2029. Styret velger selv sin leder og fastsetter honorar til styremedlemmene.

Møtebehandling i Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjielteraerie 2024-2027 02.06.2026:

Møtebehandling

Forslag til styremedlemmer:

- Håvard Ravn Ottesen
- Gunn O. Karlsaune
- Trine Wigtil

Votering

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjielteraerie 2024-2027s vedtak

Nidaros bispedømmeråd oppnevner følgende til styremedlemmer i Overlæge Swenssons legat fra 3. juni 2026 – 31.5.2029:

- Håvard Ravn Ottesen
- Gunn O. Karlsaune
- Trine Wigtil

Styret velger selv sin leder og fastsetter honorar til styremedlemmene.

29/26 Møteplan Nidaros bispedømmeråd 2027

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024-2027	02.06.2026	29/26

Forslag til vedtak

Foreslått møteplan for Nidaros bispedømmeråd for 2027 vedtas som fremlagt.

Møtebehandling i Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024-2027 02.06.2026:

Møtebehandling

Det ble lagt frem følgende forslag til endringer i møteplan for 2027:

Torsdag 3. juni – bispedømmerådsmøte, endres til torsdag 10. juni

Torsdag 16. september – bispedømmerådsmøte, endres til torsdag 9. september

Votering

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjïelteraerie 2024-2027s vedtak

Møteplan for Nidaros bispedømmeråd for 2027 vedtas som følger:

Onsdag 13. januar – Nyttårmottakelse og bispedømmerådsmøte

Tirsdag 23. februar – bispedømmerådsmøte

Tirsdag 27. april – bispedømmerådsmøte

Torsdag 10. juni – bispedømmerådsmøte

Torsdag 9. september – bispedømmerådsmøte

Torsdag 28. oktober – bispedømmerådsmøte

Tirsdag 7. desember – bispedømmerådsmøte

Orienterings- og referatsaker**30/26 Orienterings- og referatsaker 02.06.2026**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjølteraerie 2024-2027	02.06.2026	30/26

Forslag til vedtak

De fremlagt sakene tas til orientering.

Møtebehandling i Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjølteraerie 2024-2027 02.06.2026:**Møtebehandling****Votering****Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjølteraerie 2024-2027s vedtak**

De fremlagt sakene tas til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjæltæraerie 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Steinar Skomedal	230	26/02106-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
33/26	Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjæltæraerie 2024-2027	14.09.2026

Temadrøfting - prestetjenesten i Nidaros

Saksordfører: Jon Fredrik Skauge

Vedlegg:

Tjenesteordning for proster 2026

Saksorientering

Bispedømmerådet var ansvarlig organ for å tilsette prester og dermed sørge for tilstrekkelig geistlig betjening i alle sokn frem til og med 2023. Fra 2024 er det opprettet egne tilsettingsråd med myndighet til å tilsette menighetsprester. Bispedømmerådet har fortsatt myndigheten til å tilsette prostene.

Prestetjenesten er helt vital for kirkelig virksomhet og dermed også for bispedømmerådets helhetlige ansvar for å vekke og nære det kristelige liv i bispedømmet. Prestetjenesten ledes av biskopen.

Prosten leder prestetjenesten i prostiet og bistår biskopen i dennes tjenesteutøvelse. Tjenesteordning for proster har utfyllende bestemmelser om ansvar og oppgaver. Det handler om å være åndelig leder, arbeidsgiver, strategisk leder og samvirke og samordne med de kirkelige råd i prostiet.

Til samtalen med bispedømmerådet innleder prost Kristine O Setran om prostens strategiske oppgaver og samvirke med rådene i prostiet. Dagfinn Thomassen innleder om det å være arbeidsgiver når det er mangelfull prestedekning. Biskop Herborg Finnset vil si noe om biskopens forventninger til prostens leder.

Bispedømmerådet og prostene inviteres til en samtale om de utfordringer og muligheter som ligger for å styrke prestetjenesten, om strategiske valg, om balansen mellom strategi og daglige prioriteringer og samarbeidet med andre kirkelige arbeidsgivere og medarbeidere.

Møtet vil også gi anledning til å ta opp andre relevante spørsmål som bispedømmerådet og prostene måtte ønske å ta opp.

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet tar saken til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Oppdatert 1. januar 2026

Arkivkode: 21/01347-85

Tjenesteordning for proster

Fastsatt av Kirkemøtet 14. november 2021 med hjemmel i kirkeordning 30. mars 2019 for Den norske kirke § 39 fjerde ledd. Endret ved vedtak 28. april 2025.

§ 1. Prosten leder prestetjenesten i prostiet og bistår biskopen i dennes tjenesteutøvelse.

§ 2. Prosten er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke og i vedkommende bispedømme og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse.

§ 3. Prosten skal i samvirke med kirkelige råd og utvalg bidra til et godt arbeidsmiljø, samarbeid og åndelig fellesskap innen de kirkelige arbeidslag i prostiet og bistå ansatte og kirkelige organer med faglig veiledning, råd og støtte.

§ 4. Prosten ivaretar arbeidsgivers styringsrett overfor prestene i prostiet og har biskopen som sin overordnede. Prosten er nærmeste overordnede for prostiets prester og fordeler de oppgaver mellom prestene som ikke allerede er pålagt den enkelte prest ved instruks eller særskilt bestemmelse gitt av høyere myndighet. Prosten tilstår prestene ferie og tjenestefrihet i samsvar med gjeldende lov- og avtaleverk.¹

§ 5. Prosten er biskopens medhjelper i tilsynet, og står i forhold som gjelder tilsyn under ledelse av biskopen.

Prosten skal se til at prestene i prostiet forvalter Ord og sakrament slik at kristen tro og kristent liv fremmes i menighetene ved at de etter gjeldende ordninger

- a. holder forordnede gudstjenester og forretter kirkelige handlinger,
- b. deltar i utførelsen av dåps- og konfirmasjonsopplæring,
- c. utøver sjelesorg og veiledning, går med dødsbud, reiser i soknebud og også ellers besøker syke i soknene og
- d. utfører forkynnerarbeid og i samråd med menighetsrådet annet menighetsbyggende arbeid.

Prosten skal stimulere prestene og øvrige kirkefaglige medarbeidere til etterutdanning og bidra til at de opprettholder og utvikler sin kompetanse i samsvar med fastsatte mål og planer.²

§ 6. Prosten skal sørge for den nødvendige samordning mellom prestetjenesten og de kirkelige rådenes virksomhet.

Prosten er medlem av prostrådet, der hvor slikt er opprettet. Prosten har rett til å ta del i menighetsmøter og menighetsrådsmøter i prostiet, men bare stemme om han/hun ellers har stemmerett i organet. Prosten er medlem av kirkelig fellesråd når han/hun er oppnevnt av biskopen og kan også bemyndiges til uten stemmerett å ta del i fellesrådets møter på biskopens vegne.

¹ Endret ved vedtak 28. april 2025, jf. sak KM 09/25.

² Endret ved vedtak 28. april 2025, jf. sak KM 09/25.

§ 7. Prosten

- a. gjør tjeneste som menighetsprest slik biskopen fastsetter,
- b. foretar prostebesøk i prostiets menigheter etter den ordning som er fastsatt i bispedømmet,
- c. deltar i forberedelse og gjennomføring av bispevisitaser og utfører de deler av visitasen som pålegges av biskopen, i samsvar med visitasreglement for Den norske kirke,
- d. medvirker ved tilsetting av biskop og ved tilsetting av kirkelige tjenestemenn etter gjeldende regler,
- e. utferdiger forslag til instruks for den enkelte menighetsprest i prostiet i samsvar med regler fastsatt i tjenesteordning for menighetsprester
- f. medvirker ved vigsling av prest, kateket, kantor og diakon etter gjeldende bestemmelser,
- g. foretar vigsling til fast kirkelig tjeneste etter gjeldende bestemmelser,
- h. innsetter menighetsprest, kateket, kantor og diakon, eller bemyndiger andre til å gjøre det, etter gjeldende bestemmelser,
- i. holder seg orientert om kirkene i prostiet og medvirker ved kirkevigsler,
- j. samtykker i at forsamlingslokaler nyttes og innvies som interimskirker,
- k. vigsler kirkegård eller bemyndiger annen prest til å gjøre det,
- l. deltar i prostemøte og bispedømmemøter,
- m. deltar i kirkejubileer, grunnsteinsnedleggelse og liknende spesielle anledninger sammen med eller på vegne av biskopen og
- n. gir uttalelse i saker som gjelder forhold i prostiet og etter anmodning av høyere myndighet også i saker som gjelder bispedømmet eller hele Den norske kirke.

Prosten utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet eller biskopen.³

§ 8. Prosten er med hensyn til rettigheter og plikter undergitt de regler som gjelder for arbeidstakere i Den norske kirke. Prostens tjenestedistrikt utgjør et prosti med utstrekning fastsatt av bispedømmerådet. Prosten må finne seg i endringer i gjøremål og tjenestedistriktets utstrekning.

§ 9. Prost i et prosti med domkirke er domprost. Domprosten er biskopens faste vikar. Biskopen kan i særskilte tilfeller bemyndige domprosten til å utføre bispetjeneste.

§ 10. Prosten innsettes i sin stilling av biskopen eller på dennes vegne av domprosten eller en annen prost etter avgjørelse av biskopen.

§ 11. Prosten lønnes etter Den norske kirkes lønnsregulativ og får særskilte godtgjøringer etter de regler og satser som gjelder til enhver tid. For tjenestereiser som er nødvendige for å utføre oppgaver etter denne tjenesteordning, tilkommer prosten skyssgodtgjøring etter Den norske kirkes satser innenfor budsjettramme fastsatt av bispedømmerådet.

§ 12. Tjenesteordningen for menighetsprester gjelder for proster så langt den passer.

§ 13. Tjenesteordningen trer i kraft straks.

³ Endret ved vedtak 28. april 2025, jf. sak KM 09/25.

DEN NORSKE KIRKE

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjelteraerie 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Kristine Bratseth-Kiplesund	620	26/01241-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
34/26	Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjelteraerie 2024-2027	14.09.2026

Høringssvar - Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring

Saksordfører: Agnes Sofie Engen Gjeset

Vedlegg:

Høringssvar - vedlegg
Svar på høringsspørsmål
Høringsspørsmål
Høringsnotat
Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring
Veiledende lister over bibeltekster
Veiledende lister over praksisformer
Veiledende lister over salmer

Saksorientering

Kirkerådet har sendt på høring forslag til seks rammeplaner for kirkelig undervisning og læring, samt tre veiledende lister. Rammeplanene er utarbeidet for målgruppene 0-5 år, 6-12 år, 13-19 år, konfirmanntiden, unge voksne og voksne. I tillegg er det sendt på høring veiledende lister over bibeltekster, salmer og praksisformer.

Høringen er omfattende og består av 95 spørsmål knyttet til de foreslåtte rammeplanene og de veiledende listene. I tillegg har vi valgt å legge ved et dokument med generelle betraktninger. Bispedømmerådets vedtak vil danne grunnlaget for det endelige høringssvaret som skal sendes inn **15. september**.

Forslag til vedtak

Høringssvaret sendes inn med endringene som kom fram i møtet.

Høringssvar – vedlegg

Nidaros bispedømmeråd takker for arbeidet som er lagt i å utarbeide rammeplaner og lister for Kirkelig undervisning og læring for alle aldersgrupper. Her er MYE godt arbeid som kirka vil ha nytte av!

I tillegg til å svare på de fleste av 95 høringsspørsmålene, vil Nidaros bispedømmeråd kommentere noe generelt: Det må være sammenheng i alt det Den norske kirke gjør. Nidaros bispedømmeråd vil derfor peke på disse punktene som vi ikke ser helt tydelig i det som er på høring nå:

1. Hva trenger menighetene, bispedømmene, Dnk sentralt?
2. Hvordan samsvarer overordnet del, rammeplaner og lister med «Kirka vår»?
3. Helhet i alt arbeid i soknet
4. Hva er målet med kirkelig undervisning?

1.Hva trenger menighetene, bispedømmene, Dnk sentralt?

På generelt grunnlag, og som innspill til hvordan rammeplan med lister skal være, mener Nidaros bispedømmeråd det er viktig å se dette fra hvert enkelt sokns ståsted. Hva trenger hvert enkelt sokn? Hvordan skal overordnet del, rammeplaner og lister brukes? Hva forventes av soknet? Hva trenger Den norske kirke sentralt å formidle til hvert enkelt sokn? Hva trenger bispedømmerådene?

Nidaros bispedømmeråd har vært i kontakt med flere ansatte i ulike sokn. Mange ga opp å svare på høringa. Hovedinnvendingen er at det er vanskelig å få oversikt, det er for mye. Innledningen til rammeplanene og innledningen i hver av de seks rammeplanene er altfor lange. Bare rammeplanen uten lister er på 26 sider. Listene totalt er på 29 sider. Dette er i tillegg til «Plan for kirkelig undervisning og læring -overordnet del» på 74 sider (der ca. halvparten er illustrasjoner). Totalt gir dette en plan for kirkelig undervisning og læring på vel 90 sider tekst. Hvor mange sider skal leses totalt av menighetsråd og ansatte når de i tillegg skal forholde seg til plan for diakoni, kirkemusikk

Overordnet del er lettlest, men sier lite om hva Den norske kirke krever av innholdet i kirkelig undervisning og gir lite konkret hjelp til hvordan gjennomføre kirkelig undervisning lokalt. Rammeplan med lister skal hjelpe med det.

Overordnet del er vedtatt, den kan ikke kortes ned. Når det gjelder rammeplan og lister, tror Nidaros bispedømmeråd at det er listene som vil bli brukt. Her er konkret hjelp til hver enkelt menighet i å få tips til egne lokale aktiviteter.

Mye av innholdet som er skrevet i rammeplanen, passer bedre i en overordnet del (og noe er delvis gjentakelser av dette dokumentet). For å korte ned, anbefaler Nidaros

bispedømmeråd å omarbeide rammeplan og lister slik at «Bibel tekst og tolkning», «Kirkens kultur og tradisjon» og «Kristen tro i praksis» innlemmes i listene, samtidig som det skrives en KORT felles innledning før rammeplanens lister (som da utgjør rammeplanen).

2. Hvordan samsvarer overordnet del, rammeplan og lister med «Kirka vår»?

Det er viktig at plan, innledning og lister kommuniserer med det verktøyet alle menigheter i Den norske kirke er pålagt å bruke, det vil si «Kirka vår». Det er ikke samsvar med hvordan «Kirka vår» er tenkt brukt «på enkleste vis» og hva rammeplanen som er til høring nå krever.

Da verktøyet «Kirka vår» ble lansert, ble det lagt vekt på at «Kirka vår» skulle bidra til at hvert enkelt sokn skulle få oversikt og se sammenheng. Dette er også nevnt i overordnet del, blant annet «Verktøyet Kirka vår samler menighetens aktiviteter på ett sted og gjør det mulig å se disse i sammenheng ...» (s 62 i Plan for kirkelig undervisning og læring – Overordnet del.) Menighetene kunne selv velge hvor mye de ville bruke verktøyet, - samtidig som menighetsråd og ansatte absolutt ble (og blir!) oppmuntret til å bruke verktøyet mye mer.

Gamle trosopplæringstiltak ble automatisk overført som aktiviteter med kategorien «Kirkelig undervisning».

Med ny økonomiforvaltning ble det klart at alle menigheter må bruke «Kirka vår» til å planlegge og evaluere aktiviteter som det mottas statlige midler for. Menighetens plan er ei liste over alle aktivitetene. Ikke noe mer kreves. Det er heller ikke krav om å fylle ut mer enn navn, kategori og alder på aktiviteten. Videre beskrivelse er valgfritt.

I de første avsnittene av «Felles innledning til rammeplanene», er det to ganger nevnt utforming av / utforme og videreutvikle aktiviteter i sin «lokale plan(er)», og deretter vist til «De lokale planene». Hva betyr det? Et sentralt spørsmål som ikke er avklart, er: Hva menes med og hva kreves av en lokal plan? Er det ment et eget dokument, eller er det kun å legge inn aktivitetene, slik det til nå er kommunisert med menighetene?

For de fleste sokn vil det bli et altfor omfattende arbeid å lage seks ulike planer kun for kirkelig undervisning. Da vil det, igjen, bli brukt altfor mye tid på papirarbeid i stedet for utøvende arbeid, slik vi så det i trosopplæringsreformen. Det må være valgfritt om man ønsker å bruke verktøyet så detaljert.

Når det er sagt: grunnlagsarbeid er viktig, det er viktig å beskrive aktivitetene i planverktøyet i «Kirka vår», MEN det er ikke alle sokn som har kapasitet til å arbeide så systematisk – ennå. Derfor må ikke rammeplanen la det være en forutsetning. Samtidig som det absolutt må oppmuntres til at det skal gjøres. Og har soknet en egen plan for Kirkelig undervisning og læring, KAN den (men må ikke) legges som et vedlegg i «Kirka vår» (under «beskrivelse av menigheten»).

Med bakgrunn i dette mener Nidaros bispedømmeråd at den felles innledningen til rammeplanene bør skrives om slik at det ikke oppstår misforståelser om hva som menes med lokal plan. For eksempel slik: Endringer er markert med overstrykninger og rødt:

Felles innledning til rammeplanene

Rammeplanene for kirkelig undervisning og læring forholder seg til Plan for kirkelig undervisning og læring – Overordnet del (PFKUL-OD), og har som funksjon å konkretisere innholdet og gi retning for utforming av ~~lokale planer~~ **aktiviteter** for forskjellige aldersgrupper (PFKULOD, s. 13).

Rammeplanene presenterer prinsipper for aktivitetstilbudet for hver aldersgruppe, som menigheten skal bruke som retningsgivende i arbeidet med å utforme og videreutvikle aktiviteter i ~~sin lokale plan~~ for kirkelig undervisning og læring. De konkretiserer punkter i de tre innholdselementene Bibel, tekst og tolkning, Kirkens kultur og tradisjon, og Kristen tro i praksis.

~~De lokale planene~~ **Aktivitete**ne skal sikre at det er en kontinuitet mellom de ulike aldersgruppene. Alle skal få kjennskap og kunnskap til kirken de tilhører, inkludert kirkens tradisjon og historie.

3. Helhet i alt arbeid i soknet

Verktøyet «Kirka vår» er ment å gi en oversikt over all aktivitet i soknet, få se helhet, og bidra til samarbeid på tvers. Det er ønskelig at dette også gjenspeiler seg i Plan for kirkelig undervisning og læring, især i skjæringspunktet fra undervisning til diakoni og kirkemusikk. Rett nok er det i rammeplanen f.eks. nevnt for 6-12 år «gi deltakerne diakonale utfordringer som de må løse i samarbeid med familie og faddere.» For 13-19 år og Unge voksne er det nevnt «..diakonale prosjekter...». Anbefalte praksisformer sier at konfirmantene skal delta på Fasteaksjonen. Det er nevnt Orgelskole og Konserter for /med barn for 6-12 år og Kor- og musikkgrupper for voksne. Dette er bra! Men hvordan kan planen for Kirkelig undervisning og læring være mer konkret med hensyn på samarbeid på tvers, invitere soknet til å se helhet i det arbeidet de gjør?

Når vi ønsker at soknene skal tenke helhet, må det også tenkes helhet i det som kommer fra Den norske kirke sentralt.

4. Hva er målet med kirkelig undervisning?

I innledningen til rammeplanen er det en overskrift «Erfaringsmål». Flott at det presiseres at det ikke er sagt noe om hvilken kompetanse deltakerne skal ha til slutt, og at vi alle er i et læringsfellesskap! En svakhet er at ordet «mål» ikke nevnes videre i tekstene. Ved nøyere lesning kan det se ut som det menes at listene, især de med

praksisformer, utdyper erfaringsmålene. Og at punktene som starter med «For at barna / ungdommen... skal lære om, kan kirken invitere dem til å.....» i de ulike «underrammeplanene» også nevner det som er ment som erfaringsmål.

Nidaros bispedømmeråd ønsker at om en ønsker «mål», så må det kommuniseres tydeligere, og især gjelder det å si hva som SKAL være med (gjelder særlig for konfirmanttida) og hva som er anbefalt. Eller hva som er ment som en ressurs eller til inspirasjon, altså aktiviteter som hører hjemme i et læringsfellesskap. Dette er uklart, jfr. overskrifter og innledningen i listene, samtidig som det i de ulike rammeplanene hele tiden brukes «....kan invitere dem til å....» (også konfirmanttiden)

Høringsspørsmål rammeplaner og veiledende lister

Felles innledning til rammeplanene

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

2. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst: Rammeplanen slik den er nå, er altfor omfattende. Det er de veiledende listene som gir hensiktsmessig retning for lokal planlegging. Innledningen for hver av de seks aldersgruppene bør strammes inn. De har stort sett samme oppbygning, og det er bra. Punktene som er nevnt, minner mye om den veiledende lista over praksisformer. Kan dette sammenfattes?

Listene som er vedlagt, kan hjelpe menighetene til å se sammenheng og kontinuitet, og også kanskje bidra til at det blir en tydeligere beskrivelse av undervisningsaktivitetene. Listene konkretiserer punktene i de tre innholdselementene Bibel, tekst og tolkning, Kirkens kultur og tradisjon, og Kristen tro i praksis.

3. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

Erfaringsmål er et eget avsnitt. Ved nøye lesning ser det ut til at det er de veiledende listene som utgjør disse erfaringsmålene. Her er det ikke sammenheng i ordbruk. Avsnittet må skrives om for at dette skal bli tydelig.

Veiledende lister kan tolkes på mange måter. Hva vil det si å være veiledende?

Er dette noe alle skal gjøre eller er det som «ressurs og inspirasjon» (Veiledende lister, salmer) eller er det kjernetekster som er «anbefalt» (Veiledende lister, bibeltekster). Er «anbefalte» praksisformer ment som forslag eller skal man gjennomføre alt som står?

Det er mye bra som er nevnt i listene, men kanskje noe skal markeres som «må» og noe kun være som idébank? Dette er især aktuelt for konfirmonsjonstida.

Veldig bra at det ikke sies noe om hvilken kompetanse deltakerne skal ha til slutt, og at kirkens læringsfellesskap skal være for alle.

4. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

X Ja ☐ Nei

Fritekst: Men kanskje litt ambisiøst?

5. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivare tatt?

☐ Ja X Nei

Fritekst: Formuleringene i andre avsnitt er for svake. «Kan» og «bør» erstattes med «skal». («Lokal plan ~~kan~~ skal bidra til at samiske språk er i bruk også i menigheter som ikke har samisk som hovedspråk» og «Det ~~bør~~ skal tilrettelegges for at alle får møte bibeltekstene på sitt morsmål») Dette går igjen i alle enkeltrammeplanene.

6. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

X Ja ☐ Nei

Fritekst: Spørsmålet er om de er hensiktsmessige. De krever kunnskap utover det mange ansatte har. F.eks "Hvordan identitet og tro dannes i de ulike aldersgruppene". Det gis noen innspill til dette i innledningen for hver av de seks rammeplanene. For å korte ned teksten, er det kanskje bedre å sette inn en link til der man kan lese om det?

Det er bra at de ulike rammeplanene for hver aldersgruppe - for det meste - har samme oppbygging. Å se progresjon og sammenheng er ikke innlysende. Her er det mulig å hente inspirasjon og se hvordan Svenska kyrkan og den finske kirken har organisert sin undervisning. På svensk «stigen» (stien), med enkle stikkord for hver aldersgruppe. Se [Stigen-EVLPlus](#).

7. Mener høringsinstansen at foresattes og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivare tatt?

X Ja ☐ Nei

Fritekst: Ja, men dette er også beskrevet i de fire første aldersgruppene i rammeplanene. I tillegg kommer temaet også fram under "Veiledende lister, praksisformer". Kanskje det er nok å nevne det der? Det er der vi trenger å ha det.

8. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)". Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt.

Fritekst: Få det inn i listene over praksisformer

Veiledende lister- overordnet om kjernetekstene

9. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

X Ja ☐ Nei

Fritekst: En slik samlet oversikt er nyttig, gir sammenheng og gjør de påfølgende sidene overflødige (dvs. sidene der det samme er gjentatt, dvs. der de samme tekstene er lista opp først for 0-5 år, så for 6-12 år....)

Positivt at tekstene er satt opp med både tittel og bibelhenvisning. Bibeltekstene bør være listet opp i rekkefølgen de står i Bibelen.

Sakkeus kan gjerne også fortelles til yngre barn enn 13-19 år.

Savner «Den lille Bibel», Joh 3,16. Den bør i alle fall inn i konfirmanttida.

NB! De ti bud står i 2 Mosebok 20, 1-17 (ikke 2.Mos 19. Må rettes flere steder). Gjennomgående for alle listene:

Når det gjelder «Herrens bønn», «Vår Far» og «Fadervår» så brukes alle disse begrepene om hverandre i de ulike dokumentene som er i høringen. Kanskje velge én formulering?

Rammeplan for 0–5 år

10. Har høringsinstansen overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år?

Fritekst: Jf. Punkt 1. Vi mener at dette ikke vil bli lest, og at det viktigste heller må inn i listene. Dette er en generell betraktning som vil gjelde for alle aldersgruppene.

11. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplanens innledning?

Fritekst: Se punkt 1

12. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

13. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

14. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

15. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

16. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?

Fritekst: **Nei**

17. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

18. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst: **Nei**

19. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivarettatt?

X Ja ☐ Nei

Fritekst: **Overskriften er «Foresatte, faddere og annen familie». Kanskje denne overskriften bør brukes alle plasser (om en velger å skrive det både i den felles innledningen og de fire første delrammeplanene.)**

Veiledende lister 0-5 år

20. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år?

Fritekst: **I innledningen bør det stå at menigheten bør prioritere bibelfortellingene i de bøkene de deler ut.**

21. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0-5 år?

Fritekst: **Nei**

22. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster?

Fritekst: **Nei**

23. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst: **Bruk de salmene og sangene som er nevnt i de bøkene som er delt ut. Henvise til s.779-787 "For de minste". Det siste står indirekte i den innledende teksten over listene. Erfaring tilsier at den teksten ikke leses, kun listene brukes.**

24. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst: **Babysang: «Kristne sanger» endres til «sanger som formidler kristen tro», men en bør også ha med «andre barnesanger og sanger fra vår felles kulturarv»**

Samarbeid mellom kirke og barnehage: Her må det nevnes konkrete praksisformer, f.eks. Krybbevandring, påskevandring, sangstund i barnehagen, barnehagen på besøk i kirka, samarbeid med barnehager om besøk på institusjoner

Rammeplan for 6–12 år

25. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år?

Fritekst: **Punkt 1. og 10.**

26. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst: **Punkt 1.**

27. Mener dere at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

28. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

29. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

30. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

31. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier?

☐ Ja X Nei

Fritekst:

32. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

☐ Ja X Nei

Fritekst:

33. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

☐ Ja X Nei

Fritekst:

34. Er foresattes og fadderens rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

☐ Ja X Nei

Fritekst:

Veiledende lister-6-12 år

35. Bibeltekster: Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6

12 år?

Fritekst: **Se punkt 9.**

36. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6-12 år?

Fritekst: **Nei**

37. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster?

Fritekst: **Punkt 22**

38. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst: **Punkt 23**

39. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst: **Angående Samarbeid mellom kirke og skole: Det er korrekt å henvise til læreplanverket for skolen, men det trenges konkrete eksempler på praksisformer!**

Rammeplan for konfirmasjonstiden

40. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden?

Fritekst: **Punkt 1. og 10.**

41. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst: **Konfirmasjonstiden står i en særstilling, og bør i større grad enn de andre aldersgruppene ha tydeligere, forpliktende lister. Dette gjelder både bibeltekster, salmer og praksisformer. Det er ressursmangel mange plasser i Den norske kirke. Likevel er det viktig å få inn konkret hva som skal gjennomføres i konfirmasjonstiden, da dette kanskje er den viktigste fasen i kirkens undervisning. En god konfirmasjonstid har mye å si for kirkens omdømme, og den enkeltes relasjon til kirken videre i livet.**

42. Er det innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)?

XNei

Fritekst:

43. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

44. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

45. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?

Fritekst: **Nei**

46. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst: **Nei**

47. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst: **Nei**

48. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster- konfirmasjonstiden

49. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden?

Fritekst: **Johannes 3,16 må være med.**

50. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempelttekster for konfirmasjonstiden?

Fritekst: **Nei**

51. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempelttekster?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

52. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst: **Utvalget må ses som en idebank. Konfirmantene må få erfare ulike musikkuttrykk.**

53. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst: **Nei**

Rammeplan for 13–19 år

54. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år?

Fritekst: **Se punkt 1. og 10.**

55. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst: **Nei**

56. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet,

refleksjon og identitetsutvikling?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

57. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

58. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst: Dette er veldig ressursavhengig, og i de fleste menigheter har man ingen medarbeider som har spesielt ansvar for denne aldersgruppen (spesielt aldersgruppen over konfirmasjonsalder).

59. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

60. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier?

Fritekst: Nei

61. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst: Nei

62. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst: Nei

63. Er foresattes og fadderens rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster - 13-19 år

64. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år?

Fritekst: Punkt 9. Riktig rekkefølge.

65. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempelttekster for 13-19 år?

Fritekst: Nei

66. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempelttekster?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

67. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst: **Nei**

68. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst: **Skole-kirke-samarbeid må ha anbefalte aktiviteter. Dette gjelder også de andre aldersgruppene, samt barnehage-kirke-samarbeid.**

Rammeplan for unge voksne

69. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for unge voksne?

Fritekst: **Se punkt 1. og 10.**

70. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst: **Rammeplanen sier at mange flytter hjemmefra i denne fasen. Må dette tas mer hensyn til? Ulikt hvor mange som bor i menigheten i denne aldersgruppen. Ikke lett å få oversikt over hvem som bor der.**

71. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

72. Mener dere at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

73. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

74. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»?

Fritekst: **Nei**

75. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst: **Nei**

76. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst: **Hvordan kan menigheter jobbe på tvers/samarbeide om denne aldersgruppen?**

Veiledende lister bibeltekster- unge voksne

77. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av tekster for unge voksne?

Fritekst: **Nei**

78. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne?

Fritekst: **Nei**

79. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

80. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst: **Nei**

81. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst: **Nei**

Rammeplan for voksne

82. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for voksne?

Fritekst: **Se punkt 1. og 10.**

83. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst: **Nei**

84. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen “For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)”. Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt.

Fritekst: **Se punkt 8.**

85. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

86. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

87. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst: **Ulikt med ressurser i lokale småmenigheter. Svært få som har ressurser til denne aldersgruppen**

88. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»?

Fritekst: **Nei**

89. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst: **Nei**

90. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis» for voksne?

Fritekst: **Nei**

91. Mener dere at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster - voksne

92. Har høringsinstansen innspill til tekstutvalget for voksne?

Fritekst: **Nei**

93. Er det andre innspill til veiledende lister for bibeltekster?

X Ja ☐ Nei

Fritekst:

94. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst: **Nei**

95. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst: **Nei**

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Dato: 29.04.2026

Vår ref: 24/01811-19

Deres ref:

Høringsspørsmål rammeplaner og veiledende lister

Felles innledning til rammeplanene

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?
☐ Ja ☐ Nei
 Fritekst:
2. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?
☐ Ja ☐ Nei
 Fritekst:
3. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?
☐ Ja ☐ Nei
 Fritekst:
4. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?
☐ Ja ☐ Nei
 Fritekst:
5. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivare tatt?
☐ Ja ☐ Nei
 Fritekst:
6. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?
☐ Ja ☐ Nei
 Fritekst:
7. Mener høringsinstansen at foresattes og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivare tatt?
☐ Ja ☐ Nei
 Fritekst:

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.: 818066872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Caroline Vesterberg

Forpliktende innhold i rammeplanene

8. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen “For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)”. Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt.

Fritekst:

Veiledende lister- overordnet om kjernetekstene

9. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Rammeplan for 0–5 år

10. Har høringsinstansen overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år?

Fritekst:

11. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplanens innledning?

Fritekst:

12. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

13. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

14. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

15. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

16. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier?

Fritekst:

17. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

18. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst:

19. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Veiledende lister 0-5 år

20. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år?
Fritekst:
21. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempelttekster for 0-5 år?
Fritekst:
22. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempelttekster?
Fritekst:
23. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?
Fritekst:
24. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?
Fritekst:

Rammeplan for 6–12 år

25. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år?
Fritekst:
26. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?
Fritekst:
27. Mener dere at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:
28. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:
29. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:
30. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:
31. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:
32. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:
33. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:
34. Er foresattes og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:

Veiledende lister-6-12 år

35. Bibeltekster: Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år?
Fritekst:

36. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6-12 år?
Fritekst:
37. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster?
Fritekst:
38. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?
Fritekst:
39. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?
Fritekst:

Rammeplan for konfirmasjonstiden

40. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden?
Fritekst:
41. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?
Fritekst:
42. Er det innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)?
☐ Nei
Fritekst:
43. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:
44. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:
45. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?
Fritekst:
46. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?
Fritekst:
47. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?
Fritekst:
48. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster- konfirmasjonstiden

49. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden?
Fritekst:
50. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden?
Fritekst:
51. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:

52. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

53. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Rammeplan for 13–19 år

54. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år?

Fritekst:

55. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst:

56. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

57. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

58. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

59. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

60. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?

Fritekst:

61. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst:

62. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst:

63. Er foresattes og fadderens rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster - 13-19 år

64. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år?

Fritekst:

65. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13-19 år?

Fritekst:

66. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

67. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

68. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Rammeplan for unge voksne

69. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for unge voksne?

Fritekst:

70. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst:

71. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

72. Mener dere at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

73. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

74. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»?

Fritekst:

75. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst:

76. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster- unge voksne

77. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av tekster for unge voksne?

Fritekst:

78. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne?

Fritekst:

79. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

☐ Ja ☐ Nei

Fritekst:

80. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

81. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Rammeplan for voksne

82. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for voksne?
Fritekst:
83. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?
Fritekst:
84. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen “For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)”. Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt.
Fritekst:
85. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:
86. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:
87. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:
88. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»?
Fritekst:
89. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?
Fritekst:
90. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis» for voksne?
Fritekst:
91. Mener dere at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster - voksne

92. Har høringsinstansen innspill til tekstutvalget for voksne?
Fritekst:
93. Er det andre innspill til veiledende lister for bibeltekster?
☐ Ja ☐ Nei
Fritekst:
94. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?
Fritekst:
95. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?
Fritekst:

Med vennlig hilsen

Ole Edvard Wold- Reitan
Direktør

Caroline Vesterberg

8 av 8

seniorrådgiver undervisning og læring

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

,

Mottakere:

Click here to enter text., Click here to enter text.

Click here to enter text.

Click here to enter text.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Dato: 29.04.2026

Vår ref: 24/01811-18

Deres ref:

Høringsnotat rammeplaner kirkelig undervisning og læring

Bakgrunn for høringen

Kirkemøtet vedtok i 2024 **Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del** (KM 06/24). I vedtakspunkt 2 ba Kirkemøtet Kirkerådet om å forberede rammeplaner for kirkelig undervisning og læring til behandling på kirkemøtene i perioden 2025–2027.

Kirkerådet har nå vedtatt å sende forslag til **seks rammeplaner, samt veiledende lister** over bibeltekster, salmer og praksisformer på høring. Rammeplanene gjelder følgende målgrupper:

- 0–5 år
- 6–12 år
- Konfirmasjonstiden
- 13–19 år
- Unge voksne
- Voksne

Rammeplanene og listene er utarbeidet av en ekstern skrivegruppe oppnevnt av Kirkerådets direktør, i tråd med vedtak i KR 19/25. De leverte forslag på rammeplaner og lister i midten av januar 2026. Etter dette og i tråd med Kirkerådets vedtak KR 63/25 har Kirkerådets sekretariat involvert relevante grupper i prosessen med saksframlegg og høring. Bispemøtet, Samarbeidsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner, Den norske kirkes ungdomsutvalg, Salmebasegruppen og Rådet for personer med funksjonsnedsettelse har kommet med innspill på utvalgte deler av rammeplaner og lister. Det er så foretatt justeringer ut fra innspillene.

I tillegg til de nevnte gruppene, ble det også arrangert en programpost om kirkelig undervisning og læring på Kirkemøtet. Her kunne Kirkemøtets medlemmer gi innspill på bibeltekster, salmer og praksisformer. Dette var også i tråd med Kirkerådets vedtak (63/24 punkt 4).

Formålet med høringen er å innhente synspunkter på rammeplanenes innhold, struktur og brukervennlighet før endelig behandling i Kirkerådet og vedtak i Kirkemøtet 2027.

Om rammeplanene

Rammeplanenes funksjon og status

Rammeplanene konkretiserer innholdet i **Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del** og skal gi retning for utforming av lokale planer i menighetene. Planene

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.: 818066872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Caroline Vesterberg

er retningsgivende for arbeidet med kirkelig undervisning og læring i hele Den norske kirke, i tråd med kirkeordningens § 28.

Rammeplanene skal:

- bidra til helhet og sammenheng i kirkens undervisning og læring
- gi et felles faglig og teologisk utgangspunkt
- samtidig sikre lokal frihet til å utvikle aktiviteter tilpasset lokale forhold

Innhold i kirkelig undervisning og læring

Alle rammeplanene er bygget opp rundt de tre innholdselementene som er fastsatt i overordnet del:

1. **Bibel, tekst og tolkning**
2. **Kirkens kultur og tradisjon**
3. **Kristen tro i praksis**

Innholdet konkretiseres gjennom **erfaringsmål**, som beskriver praksiser og aktiviteter der læring kan skje. Rammeplanene formulerer ikke kompetansemål slik skolen gjør, men tar utgangspunkt i frivillig deltakelse og læring gjennom deltakelse i praksisfellesskap. I rammeplanene for aldersgruppene 0-19 år, inngår sentrale temaer og utvalgsriterier samt strategier for å utvikle deltagernes tolkningskompetanse.

Andre perspektiver som er gjennomgående i rammeplanene

- Dåpens teologi som grunnlag for kirkelig undervisning og læring
- Likeverdig deltakelse, universell utforming og individuell tilrettelegging
- Samisk språk, kultur, trosuttrykk og livsanskuelse som en del av kirkens mangfold
- Progresjon tilpasset funksjonsevne, alder, livsfase og erfaring
- Samarbeid med hjem, faddere, frivillige og organisasjoner

Kort om de seks rammeplanene

Rammeplan 0–5 år

Rammeplanen vektlegger barns læring gjennom relasjoner, lek, sanser og ritualer. Foreldre og foresatte løftes frem som sentrale i kirkens arbeid med undervisning og læring. Dåpen gir et tydelig grunnlag for arbeidet.

Rammeplan 6–12 år

Planen legger vekt på nysgjerrighet, undring og mestring. Barna inviteres inn i kirkens fellesskap gjennom regelmessige aktiviteter, gudstjenester og prosjekter som gir rom for medvirkning og ansvar.

Rammeplan for konfirmasjonstiden

Rammeplanen beskriver både innhold og rammer for konfirmasjonstiden, inkludert omfang, leir, gudstjenestedeltakelse og samarbeid med organisasjoner. Planen kombinerer bredde og fordypning og tydeliggjør konfirmanttiden som en særskilt læringsperiode.

Rammeplan 13–19 år

Rammeplanen vektlegger fellesskap, identitet, ansvar og kritisk refleksjon. Ungdom gis rom for medvirkning, ledertrening og utforskning av tro i møte med egne livserfaringer og samtidens utfordringer.

Rammeplan for unge voksne

Rammeplanen tar utgangspunkt i unge voksnes livsfase preget av overgang, etablering og identitet. Tro forstås som noe som både leves, reflekteres over og fornyes i fellesskap, og planen legger vekt på engasjement, samfunnsansvar og lavterskeltilbud.

Rammeplan for voksne

Rammeplanen for voksne er bred og livsfaseorientert. Den omfatter både grunnleggende kristen opplæring, fordypning, livstolkning og undervisning knyttet til ulike livssituasjoner, og understreker samarbeid med organisasjoner og frivillige aktører.

Veiledende lister

Til rammeplanene følger veiledende lister over bibeltekster, salmer og praksisformer.

I listen over anbefalte tekster vises først en tabell over kjernetekstlister fra aldersgruppene 0-19 år. Deretter kommer kjernetekster i tabellformat for hver aldersgruppe separat. Listen over eksempeltekster er tilleggstekster. Disse listene skal være en hjelp for lokalt arbeid med sentrale temaer og utvalgsriterier som angis i rammeplanene under innholdselementet bibel, tekst og tolkning.

Unge voksne deler liste med 13-19 år, og har i tillegg noen tilleggstekster, blant annet om dåp, nattverd og andre aktuelle tekster. Aldersgruppen voksne har ikke en egen tekstliste, men det foreslås å følge kirkeårets tekster. Listene er ment som støtte i lokalt planarbeid.

Den veiledende listen over anbefalte salmer vises som en tabell per aldersgruppe 0-19 år. Unge voksne og voksne deler salmeliste hvor salmene presenteres punktvis. Salmeforslagene kommer fra Norsk salmebok og salmedatabasen (suppleringssalmer).

Anbefalte praksisformer vises som en tabell med praksisform til venstre og innhold til høyre. Hver aldersgruppe har sin egen tabell.

Høringen

Hvem kan avgi høringssvar

Alle kan svare på høringen, og Kirkerådet setter stor pris på høringssvar. Høringen er sendt til blant annet:

- menighetsråd og fellesråd
- bispedømmeråd
- kirkelige organisasjoner
- utdannings- og kompetansemiljøer
- andre relevante aktører

Høringsform

Høringen er digital, og besvarelsen foregår i nettskjemaet forms. Den er strukturert etter hver enkelt rammeplan og hver enkelt liste: For hver aldersgruppe bes høringsinstansene om:

- overordnede vurderinger.
- innspill til innledning.
- innspill til de tre innholdselementene og erfaringsmålene.
- eventuelle øvrige kommentarer.
- innspill til utvalg og omfang av bibeltekster. Både i listen over anbefalte tekster og eksempeltekster.
- innspill til utvalg og omfang av salmer og praksisformer.
- andre innspill til listene.

Det har vært et mål å gjøre høringen mest mulig oversiktlig og overkommelig. Derfor er spørsmålene utformet som enten ja/nei spørsmål med et fritekstsvar i tillegg, eller kun fritekstsvar. Det vil være mulig å velge ut avsnitt som kjennes mest aktuelt å svare på, uten å måtte gi innspill på alt.

Høringsfrist

Høringsfristen er satt til **15. september 2026**.

Videre prosess

Etter høringsfristen vil Kirkerådets sekretariat oppsummere høringsinnspillene og foreslå eventuelle justeringer i rammeplanene. Saken legges deretter frem for Kirkerådet og Bispemøtet til behandling, før endelig vedtak i Kirkemøtet 2027.

Med vennlig hilsen

Ole Edvard Wold-Reitan
Direktør

Caroline Vesterberg
Seniorrådgiver undervisning og læring

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

,

Mottakere:

Click here to enter text., Click here to enter text.

Click here to enter text.

Click here to enter text.

Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring

Felles innledning til rammeplanene

Rammeplanene for kirkelig undervisning og læring forholder seg til [Plan for kirkelig undervisning og læring – Overordnet del](#) (PFKUL-OD), og har som funksjon å konkretisere innholdet og gi retning for utforming av lokale planer for forskjellige aldersgrupper (PFKUL-OD, s. 13).

Rammeplanene presenterer prinsipper for aktivitetstilbudet for hver aldersgruppe, som menigheten skal bruke som retningsgivende i arbeidet med å utforme og videreutvikle aktiviteter i sin lokale plan for kirkelig undervisning og læring. De konkretiserer punkter i de tre innholdselementene *Bibel, tekst og tolkning*, *Kirkens kultur og tradisjon*, og *Kristen tro i praksis*.

De lokale planene skal sikre at det er en kontinuitet mellom de ulike aldersgruppene. Alle skal få kjennskap og kunnskap til kirken de tilhører, inkludert kirkens tradisjon og historie.

Erfaringsmål

Konkretiseringen av innhold i rammeplanene skjer for det første gjennom eksempler på erfaringsmål. De viser at praksisene i seg selv er viktig innhold. Erfaringsmålene handler om noe vi gjør, og om det vi bruker til å gjøre det, for at det skal kunne skje læring. Det vi gjør, skal være deltakende og dialogiske aktiviteter, der vi får betydningsfulle møter med utvalgte deler av innholdet i kristen tro og tradisjon. I erfaringsmålene blir deltakerne beskrevet som aktive subjekter.

Disse målformuleringene sier ikke noe om hvilken kompetanse deltakerne skal ha til slutt, eller hva de skal ha kunnskap om som et resultat av undervisningen. Kirkens læringsfellesskap skal være for alle, uavhengig av hvilket potensial den enkelte har for å lære. Undervisningen skal likevel utfordre, både dem som kjenner innholdet godt fra før og dem som ikke gjør det, både dem som lett forstår sammenhengene og dem som ikke gjør det.

Erfaringsmålene er ikke uttømmende for hva som er gode arbeidsmåter eller mål. Listene skal heller ikke forstås som krav til hva som må gjøres i menighetenes undervisningsarbeid. Medarbeidere i hver menighet kan bruke erfaringsmålene som utgangspunkt for arbeidet med å legge fram innholdet for deltakerne, og finne arbeidsmåter som er inkluderende, engasjerende, motiverende og dialogorienterte.

Tolkningskompetanse

Under temaet Bibel, tekst og tolkning lister rammeplanene for aldersgruppene 0–19 opp noen strategier for å utvikle deltakernes tolkningskompetanse. I kirkelig undervisning og læring forstår vi tolkningskompetanse som evnen til å forstå og bruke Bibelen som hellig og normativ tekst, kilde til kunnskap om kristendom og til å forstå eget liv, kirken og samfunnet. Det inkluderer også forståelsen av sammenhengen mellom enkeltfortellingene og kristendommens store fortelling. Tolkningskompetanse styrkes blant annet av erfaring med

ulike typer tekster, kunnskap om hvordan de er lest og brukt, og hvordan dette har endret seg over tid.

Samisk

Samiske språk, livsanskuelse, kulturuttrykk og trospraksiser er en del av Den norske kirkes undervisning og læring. Dette skal bidra til å oppfylle de tre formålene omtalt i PFKUL-OD s. 48: «Først og fremst skal samer kunne forme sitt eget kirkeliv i pakt med en samisk selvforståelse. Det andre formålet er å styrke menighetenes forutsetninger for å kunne møte mennesker med samisk tilhørighet på en måte som ivaretar deres behov. Det tredje formålet handler om å gjøre samiske tradisjoner kjent for alle menigheter.» Samisk kristenliv løftes fram som eksempler på kirkens mangfoldige fellesskap.

Samisk kultur og tradisjoner kommer ulikt til uttrykk i områder med ulik grad av samisk tilstedeværelse og historie. Lokal plan kan bidra til at samiske språk er i bruk også i menigheter som ikke har samisk som hovedspråk. I områder hvor samisk er dagligspråk, er samiske bibeltekster og fortellinger en integrert del av undervisningen. Det bør tilrettelegges for at alle får møte bibeltekstene på sitt morsmål.

Progresjon

Rammeplanene for de ulike aldersgruppene legger opp til en form for generell progresjon i innhold og arbeidsmåter, som ikke avhenger av at de samme deltakerne deltar over tid. Alle kan delta i kirkelig undervisning og læring, uansett funksjonsevne, tidligere erfaring og kunnskapsnivå. Progresjonen i kirkelig undervisning og læring skal i mindre grad ta hensyn til hva som har vært innhold og temaer i tidligere aldersgrupper, og i større grad ta hensyn til momenter som:

- mestring på egne premisser
- hvordan identitet og tro dannes i den bestemte aldersgruppen
- eksistensielle spørsmål for aldersgruppen
- behovet for henholdsvis fordypning og bredde i undervisning og læring for den aktuelle gruppen som møtes.
- erfaringer og referanser den enkelte har fra ulik religiøs praksis og tenkning, som fra hjem, barnehage, skole og kulturell tilknytning.
- hvilken tolkningskompetanse den enkelte har med seg fra før, herunder evnen til kritisk tenkning

Foresatte og faddere

Foreldre og faddere har sammen med menigheten og hele kirken fått et ansvar for opplæring (PFKUL-OD, s. 70). Lokale planer konkretiserer hvordan menigheten vil bekrefte og støtte opp om den læring som skjer i hjemmet. Dette gjelder særlig fram til religiøs myndighetsalder (15 år). Rammeplanene gir eksempler på slike aktiviteter. Foresatte, øvrig familie og faddere er fortsatt viktige personer i ungdommenes liv etter religiøs myndighetsalder, og de bør derfor inkluderes i planene også for eldre ungdommer.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, 0–5 år

Dåpens teologi er grunnleggende i kirken. I dåpen tar vi imot Guds nåde, slik som et barn tar imot omsorg fra sine nærmeste. Slik er de minste barna et forbilde for tro. Både døpte og interesserte barn og deres foresatte bør oppleve seg omsluttet av Guds omsorg.

I begynnelsen av livet trenger barn god tilknytning til omsorgspersonene sine. Kirkelig undervisning og læring for 0–5-åringene skal bidra til å bygge tillit og tilknytning til de nærmeste og til Gud. Arbeidet skal bidra til å styrke relasjonen mellom barnet og deres foresatte. Kirken skal oppmuntre foresatte i deres omsorgs- og oppdragelsesrolle, som det også vises til i dåpsløftet.

Barn lærer i sine relasjoner og i lek. Her utvikles språk og forståelse av verden. De lever i den tro og livsverden som de voksne rundt dem viser. I leken får de rom for å utforske sin egen tro. Hjemme og i kirken skal barna få møte omsorg, sanger, fortellinger og ritualer som viser hvem Gud er og hva det kristne livet er. I kirken får de leke og lære sammen med andre. Barna skal oppleve at det er naturlig å bruke språk og begreper om Gud og det kristne livet. Kirken skal oppfordre voksne til å ta del i trospraksiser sammen med barna, både i kirken og hjemme. Slik kan voksne støtte barnas utforskning av deres spiritualitet, og barnas undring kan bidra til læring også for voksne.

Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av innhold og praksiser i undervisning for barn. Samiske språk bør være med også der hvor samisk ikke er hovedspråk. Lokal plan konkretiserer dette innholdet. Eksempler kan være bruk av samiske sanger i babysang, samiskspråklige elementer i familiegudstjenester, bruk av samiske kunstuttrykk og håndarbeid med teknikker, materialer og symbolbruk inspirert av samiske tradisjoner.

Aktiviteter for aldersgruppen 0–5

Alle døpte og interesserte barn og deres foresatte bør inviteres til minst tre forskjellige tilbud mens barna er i denne aldersgruppen. Kirken skal invitere aktivt til dåp.

Aktivitetenes bygges opp rundt fellesskap, lek, fortelling og sang. Ritualer og rutiner hører med. Barna får ta i bruk mange sanser i formidlingen. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse. God og trygg kontakt med både voksne og jevnaldrende er viktig.

Flere typer aktiviteter for 0–5-åringene er samlingspunkter for foresatte og barn sammen. Det gjelder for eksempel babysang og småbarnssang, hvor læring kan skje i samspillet mellom barnet og omsorgspersonene. I andre typer aktiviteter, særlig i aldersgruppen 3–5, kan gruppedynamikken blant de jevnaldrende styrkes av at foresatte ikke er til stede. Da kan barn og foresatte ha hver sin samling. Dette gjelder også søndagsskole under gudstjenesten. En tredje type aktiviteter er der hvor de foresatte er primære mottakere, slik som dåpsamtale og foreldreveiledningskurs.

Uansett hvilken rolle foresatte har i selve læringssituasjonen, skal de som har ansvar for læringsaktiviteten, alltid anerkjenne at barnets læringsprosesser skjer i samspill med familien.

Bibel, tekst og tolkning

For at barna skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- sanse, bli kjent med, leve seg inn i og undre seg over bibelfortellinger.
- delta i kreative former for formidling av bibelfortellinger.
- bli sunget for, og synge selv, sanger om bibelfortellinger og bibelske temaer.
- bearbeide erfaringer av fortellingene gjennom lek.
- delta i samtaler om fortellingene.
- samtale om hva det betyr at Gud er vår skaper og at vi er Guds barn.
- samtale om Jesus.

Sentrale temaer og utvalgskriterier:

- Bibeltekster som kan tematisere trygghet og tilhørighet
- Bibelfortellinger som gir en grunnleggende forståelse av hva Jesus gjorde og gjør
- Høytidsfortellinger, med vekt på Jesu fødsel og Jesu oppstandelse fra de døde
- Bibeltekster om Gud som skaper
- Lignelser om etiske problemstillinger og dilemmaer

Strategier for å utvikle barnas tolkningskompetanse:

- Fortellingene presenteres som enkeltfortellinger. Det vises til at de er hentet fra Bibelen, kirkens hellige bok. Høytidsfortellingene presenteres som fortellingene som hører sammen med kirkens høytider.
- Sang og musikk brukes aktivt i bibelarbeidet, for eksempel i form av barnekor.

Kirkens kultur og tradisjon

For at barna skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- bli sunget for i nære relasjoner, hjemme, i babysang og småbarnssang.
- bruke musikk som arena for lek og fellesskap, i babysang, småbarnssang og barnekor.
- synge salmer og sanger om høytidene, om at Gud har skapt og fortsatt skaper, og om hva Jesus gjorde og gjør.
- utforske og bli trygg i kirkerommet.
- erfare hvordan gjenstander i kirkerommet brukes.
- observere og samtale om kirkekunst og kunst med kristne motiver.
- sanse og leke fortellinger om gudstjenester, dåp, konfirmasjon og bryllup.

- samtale om død, sorg og det å minnes de døde, og delta i enkle minnepraksiser.
- delta i høytidsvandringar eller tilsvarende tradisjonar.
- feire høytidene hjemme.
- bli kjent med fortellinger om kristne barn i andre deler av verden.

Kristen tro i praksis

For at barna skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- leke.
- delta i ulike former for bønn.
- be felles bønner ved innledning og avslutning av samlinger, for eksempel bønner om velsignelse.
- delta i gudstjenester ved å leke, synge, lytte, herme og bevege seg.
- delta i nattverd og dåpspåminnelse.
- synge, musisere og lytte til sang, joik og annen musikk i babysang, barnekor og lignende.
- arbeide med temaer som vennskap, kjærlighet og rettferdighet.
- utforske fortellinger og handlemåter som viser empati og nestekjærlighet.
- dele, få, trøste og vise omsorg.
- sanse kirkerommet som et hellig sted, for eksempel gjennom babysang, gudstjenester, sansevandringar, høytidsvandringar og åpen kirke.
- be morgnebønn, bordbønn og kveldsbønn hjemme.
- Foresatte, faddere og annen familie

Hjemmet er en viktig arena for formidling av tro, og et sted hvor barna kan erfare hvordan tro leves i hverdag og høytid. Derfor er samarbeidet med hjem og faddere viktig. Foresatte, faddere og familie, for eksempel søsken og besteforeldre, inkluderes i lokale planer. Menigheten kan:

- invitere til dåpssamtale, babysang og andre typer samlinger for barn og voksne sammen.
- gjøre noen av aktivitetene til møtepunkter på tvers av generasjoner.
- invitere foresatte og andre familiemedlemmer i flere generasjoner til arrangementer der barnekolet synger.
- minne foresatte og faddere om løftet de gir i dåpen.
- inspirere til å etablere tradisjonar i forbindelse med dåpsdag.
- foreslå hvordan barn og foresatte kan feire høytidene hjemme.
- dele ut litteratur, sanghefter, aktivitmateriell og andre ressurser som kan brukas hjemme, på flere aktuelle språk.

- oppfordre foresatte til å ta i bruk kristne praksiser hjemme, slik som aftenbønn og bordbønn.
- invitere til temasamlinger om foreldre- og besteforeldreroller, eventuelt andre omsorgsroller.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, 6–12 år

Barn i alderen 6–12 år leker, lærer og skaper. De utforsker nye måter å være sammen på, og oppdager stadig større deler av verden. De er nysgjerrige på kunnskap, og undrer seg, også der svar er vanskelig å finne. Slik lærer de. I kirken skal barna få erfare at det er lov å stille alle slags spørsmål og reflektere over dem.

6–12-åringene trenger gode forbilder i tro og liv. Det kan de finne hjemme, i kirkens fellesskap og når de lærer om personer i Bibelen og om personer som har formet kirken lokalt og globalt.

Kirkens aktiviteter skal bygge vennskap og inkluderende fellesskap, skape opplevelser av mestring og la barna utvikle sine interesser og uttrykksformer. Lokale planer legger til rette for kontinuitet inn i ungdomsarbeidet. Gjennom aktiv medvirkning kan de oppleve seg sett og hørt, og slik styrkes deres tilhørighet i menighetsfellesskapet. Kirken skal ivareta barns rett til å utøve sin tro.

Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av innhold og praksiser i undervisning for barn. Samiske språk bør være med også der hvor samisk ikke er hovedspråk. Lokal plan konkretiserer dette innholdet. Eksempler kan være markering av 6. februar, bruk av samiske salmer i barnekoret, innøving av Fadervår på et samisk språk, og samlinger og samtaler rundt et bål eller i en lavvo.

Aktiviteter for aldersgruppen 6–12

Alle døpte og interesserte barn bør inviteres til et inkluderende opplegg på tvers av interesser og funksjonsevne minst annethvert år. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse.

Aktiviteter som skjer ukentlig til månedlig, bør være en grunnleggende del av tilbudet til aldersgruppen. Eksempler er aktiviteter i SFO-tid, etter skoletid eller barnekor. Fellesskap og lek har en sentral plass i slike aktiviteter. Enkeltprosjekter gir rom for involvering i planlegging og gjennomføring av menighetens hovedgudstjeneste. Eksempler på dette er leir, Tårnagenthelg og Lys våken.

Noen av aktivitetene bør være møteplasser på tvers av generasjoner. Eldre barn kan inviteres som medhjelpere på aktiviteter for yngre barn. Barne- og ungdomsorganisasjoner kan være viktige samarbeidspartnere, der det lokalt er naturlig.

Bibel, tekst og tolkning

For at barna skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- bli kjent med og undre seg over et bredt utvalg bibelfortellinger.
- erfare at Bibelen finnes på mange språk, og brukes av mennesker over hele verden.
- utforske Bibelen som en samling av forskjellige tekster.
- utforske Bibelen som en stor fortelling fra skapelse til nyskapelse.
- identifisere styrker og svakheter ved Bibelens helter, både kvinner og menn.

- reflektere over hvordan trekk ved dagens samfunn har røtter i Bibelen.
- finne, og øve på, bibelord som formidler håp.

Sentrale temaer og utvalgsriterier:

Bibeltekstene skal til sammen presentere et mangfoldig persongalleri fra både Det gamle og Det nye testamentet. Det kan gjelde både sentrale og mer ukjente personer i bibelhistorien, helter og skurker, personer som mislykkes og reises opp, og som kan være forbilder for barnas tro og liv. Samiske språk er en sentral del av språkmangfoldet som skal erfares. Utvalget består også av:

- Bibelfortellinger som gir en bred forståelse av hvem Jesus er
- Høytidsfortellinger (jul, påske og pinse). Påskefortellingen bør vektlegges som en helhetlig fortelling.
- Bibeltekster som tar opp kamp for rettferdighet og vern om skaperverket
- Bibeltekster som berører barnas eksistensielle spørsmål
- Fortellinger som har potensial til å gi motstand og kritisk refleksjon

Strategier for å utvikle barnas tolkningskompetanse:

- Barna får gode muligheter til å undre seg og bearbeide sine inntrykk av fortellingene og tekstene, og finne egne tilknytningspunkter til dem.
- Bibelen presenteres som en kilde til mening og tro.
- Barna får lære om kjennetegn på Det gamle og Det nye testamentet og bibelske sjangre som evangeliene, brevlitteraturen og de poetiske bøkene.
- Barna får utforske de sporene Bibelen har satt i dagens samfunn og kirkeliv.

Kirkens kultur og tradisjon

For at barna skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- utforske kristne symboler, særlig med utgangspunkt i lokal kirkekunst og samisk kristenliv, og kirkeårets liturgiske farger.
- oppleve, og selv ta del i, skapende og kulturelle aktiviteter i kirkens regi.
- synge salmer og sanger, og utforske og oppleve et mangfold av stiler, epoker og språk som finnes i salmeboka.
- delta i pilegrimsvandring eller andre aktiviteter i naturen.
- utforske samiske trosuttrykk og fortellinger, og markere samiske merkedager.
- utforske kirkebygningen og kirkegården, også i et historisk perspektiv.
- observere og fortolke kunst som formidler bibeltekster, også fra kirker i lokalmiljøet.
- sammenligne lokale kirker og lokal kirkekunst med kirker og kunstuttrykk fra andre deler av landet og verden.
- møte fortellinger om personer som har hatt betydning for kirken, lokalt og globalt, også i et diakonalt perspektiv.

Lokale kulturuttrykk og trosuttrykk kan fungere som et utgangspunkt for å vise at kirken er lokal, nasjonal, global og mangfoldig. Menighetens samarbeidspartnere i andre deler av verden, for eksempel via misjonsorganisasjoner, kan fungere som kilde til eksempler på andre kristne kulturuttrykk. Samisk kristenliv er en del av det nasjonale mangfoldet. Andre kulturuttrykk og tradisjoner som viser til et mangfold i trosuttrykk i Norge, slik som kvenske, skogfinske og andre minoritetskulturer, bør inkluderes.

Kristen tro i praksis

For at barna skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- delta aktivt i menighetens gudstjenester, også i forberedelsene.
- bli kjent med og beVår Far, trosbekjennelsen og andre sentrale liturgiske tekster.
- ta del i forskjellige liturgier, salmesang og musikalske uttrykk, og i fortolkende arbeid med liturgiske tekster.
- reflektere og undre seg over hvordan kristen tro kommer til uttrykk i sakramentene dåp og nattverd.
- samtale om tro, og jobbe med å finne et språk for egen tro.
- be på ulike måter.
- delta i lokale høytidstradisjoner.
- bruke kirkeårskalendere med de liturgiske fargene, og gjøre kirkeårsrelaterte aktiviteter, for eksempel til advent, faste og påske, i kirken og hjemme.
- delta i diakonale handlinger, lokalt og globalt, og være med på å utfordre andre.
- reflektere over relevante etiske problemstillinger i lys av kristen etikk, kristent menneskesyn, idealer om et inkluderende fellesskap og vern om skaperverket.
- reflektere over livet og døden, hvordan dette kommer til uttrykk i begravelsesritualet, og hva ritualet kan bety for etterlattes sorg og håp.

Foresatte og faddere

Hjemmet er en viktig arena for formidling av tro, og et sted hvor barna erfarer levdt tro. Derfor er samarbeidet med hjem og faddere viktig. Foresatte, familie og faddere inkluderes i lokale planer. Menigheten kan:

- gjøre noen av aktivitetene til en del av møtepunkter på tvers av generasjoner.
- gi deltakerne diakonale utfordringer som de må løse i samarbeid med familie og faddere.
- dele ut litteratur, sanghefter, aktivitetsmateriell og andre ressurser som kan leses eller tas i bruk hjemme.
- oppfordre foresatte til å ta i bruk kristne praksiser hjemme, slik som aftenbønn og bordbønn, og samtale om tro.

- invitere til foresatte- og faddersamlinger i tilknytning til aktivitetene for barn, med overlappende temaer og innhold.

Rammeplan for konfirmasjonstiden

Konfirmanter kommer til kirken med ulik erfaring, bakgrunn og motivasjon. Ledere gjør seg kjent med konfirmantene, f.eks. gjennom én til én samtale. Som skapt i Guds bilde, med ukrenkelig verdi, skal konfirmantene få erfare at kirken tilbyr trygge rom som har plass til alle. I konfirmasjonstiden blir de invitert til å utforske hva troen betyr for dem selv og for fellesskapet, blant annet ved å delta aktivt i praksiser og fellesskap, og ved å reflektere og undre seg sammen med andre. Konfirmanter møter evangeliet om Jesus og opplever kristen tro og kirkens tradisjoner, og slik blir de kjent med et kristent språk for å tolke livet. Et uttalt mål for konfirmasjonstiden er å la konfirmantene tolke livene sine i lys av kristen tro, slik at evangeliet kan gi mening inn i livene deres. I en tid hvor indre konflikter kan være mange og store, bør kirken og trosfellesskapet være en tydelig og inkluderende håpsbærer som gir retning og mening for livet.

Gjennom konfirmasjonstiden skal konfirmanten oppleve både bredde og fordypning i undervisning og læring om kristen tro. Konfirmasjon har en lang tradisjon i Den norske kirke. Ordet konfirmasjon (*confirmare*) viser til Guds løfter ved dåpen, og at konfirmanten kan få styrke sin kristne tro, sin kunnskap om troen og sin plass i troens fellesskap.

Rammer for konfirmasjonstiden

- Menighetene inviterer til konfirmasjon det året ungdommene fyller 14 år, og konfirmasjonstiden avsluttes vanligvis det året konfirmanten fyller 15 år.
- Konfirmasjonstiden omfatter normalt 60 timer fordelt over åtte måneder, og avsluttes med konfirmasjonsgudstjenesten.
- Konfirmasjonstiden inneholder minimum åtte møtepunkt med menighetens fellesskap. Minst fem av dem er gudstjenester. Dette inngår i omfanget på 60 timer.
- Konfirmantleir er en viktig samværsform som bør prioriteres i lokal plan for konfirmasjonstiden. Barne- og ungdomsorganisasjoner er naturlige samarbeidspartnere for leir. Inntil åtte timer pr leirdøgn inngår i timetallet. Disse timene skal ikke utgjøre mer enn 60 % av konfirmasjonstidens totale omfang.
- Alle som ønsker det, er velkommen til å delta i konfirmasjonsarbeidet. Dåp er en forutsetning for å delta i den avsluttende forbønnsgudstjenesten. Konfirmanter som ikke er døpt, får tilbud om dåp.
- Deltakere som har behov for tilrettelegging, skal få dette. Dette skal framkomme tydelig av invitasjonsmateriell og det skal være enkelt å finne fram til hva slags tilrettelegging menigheten tilbyr. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse. Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av innhold og praksiser i konfirmasjonstiden. Samiske språk bør være med også der hvor samisk ikke er hovedspråk. Eksempler kan være bruk av samiske salmer, samlinger og samtaler rundt et bål eller i en lavvo, fast bruk av velsignelsen på et samisk

språk som liturgisk avslutning på konfirmantsamlinger, og bruk av bibeltekster som aktualiserer et samisk natursyn. Dersom det er konfirmanter med annen minoritetsbakgrunn bør man også tilrettelegge for det.

- I menigheter hvor samisk språk er en del av dagliglivet, skal det, så langt det lar seg gjøre, være mulig å gjennomføre hele konfirmasjonstiden på samisk.
- Konfirmantene får gode muligheter for å medvirke i å utforme og evaluere aktiviteter og temaer.

Bibel, tekst og tolkning

For at konfirmantene skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- oppleve, og arbeide fortolkende med, mange ulike bibelfortellinger.
- finne fram i Bibelen i bokform og på nett.
- få erfaring med ulike metoder for å lese og tolke Bibelen.
- lete etter sammenhenger og helhet i Bibelen som tekstsamling, særlig mellom fortellinger om skapelse, syndefall, frelse og gjenopprettelse.
- lete etter tilknytningspunkter mellom bibeltekster og dagens samfunn eller egne erfaringer.
- delta i forberedelse av prekener og andakter.
- reflektere over regler, normer og verdier i Bibelen og hvordan disse kommer til uttrykk i vårt samfunn, slik som De ti bud, den gylne regel, det dobbelte kjærlighetsbudet og Herrens bønn.
- bli kjent med fortellinger om hvordan Bibelen former menneskers liv og tro.
- uttrykke seg kreativt om tro, håp og livstolkning, i møte med bibelske, liturgiske og andre tekster.
- utøve kildekritikk i møte med kunstig intelligens, og forskjellige kristne strømninger på nett og sosiale medier.

Sentrale temaer og utvalgsriterier:

- Bibeltekster som ligger til grunn for hvordan kristen tro og evangeliet forstås i dag.
- Bibeltekster som er i bruk i gudstjenestens liturgi.
- Bibeltekster som er eksempler på ulike sjangere og epoker.
- Bibeltekster som berører konfirmantenes eksistensielle spørsmål, for eksempel spørsmål om identitet, sorg, tap og meningen med livet.
- Profetiske og etiske bibeltekster om kamp for rettferdighet og vern om skaperverket.

Strategier for å utvikle konfirmantenes tolkningskompetanse:

- Konfirmantene skal få mulighet til å bli godt kjent med fortellingen om Jesu liv, død og oppstandelse, dens sentrale rolle i kristen tro, og hva den kan bety for dem.
- Konfirmantenes egne liv og erfaringer brukes som viktige tilnærmingpunkter til tolkningsarbeidet. Deres rolle som aktive deltakere i arbeidet med fortolkning anerkjennes, veiledes og styrkes.

- Evne til kritisk tenkning anerkjennes og styrkes som en viktig del av fortolkningen. Forholdet mellom sannhet, historisitet og kilder til kunnskap kan drøftes.
- Kunnskaper og ferdigheter som konfirmantene har med seg, for eksempel fra hjem og skole, aktiveres på meningsfulle måter.

Kirkens kultur og tradisjon

For at konfirmantene skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- delta aktivt og reflekterende i tradisjoner knyttet til gudstjenester, høytider, faste, pilegrimsvandring, bønnepraksiser, ritualer og lokale tradisjoner.
- utforske kristne symboler, særlig med utgangspunkt i lokal kirkekunst og samisk kristenliv, og kirkeårets liturgiske farger.
- synge salmer og sanger fra ulike tradisjoner, og utforske ulike kirkemusikalske uttrykk.
- bidra med egne skapende uttrykk i konfirmantsamlinger eller gudstjenester.
- gjøre seg kjent med lokale kirkebygg og deres historie.
- lete etter og reflektere over sammenhenger mellom lokal kirkehistorie og nasjonale og globale utviklingstrekk i kirke og samfunn, for eksempel med tanke på kristningstid, lovverk, reformasjon, lekmannsbevegelse, nasjonsbygging og fornorskning, velferdssamfunn og byutvikling.
- møte flere ulike kristne tradisjoner fra kulturer i Norge og i verden, også urfolks- og minoritetskulturer, med særlig vekt på samiske trosuttrykk og samisk livsanskuelse.

Kristen tro i praksis

For at konfirmantene skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- delta flere ganger og over tid i ulike trospraksiser.
- delta aktivt i gudstjenester, andre liturgiske samlinger og ritualer, og utforske og bli kjent med gudstjenestens liturgi og oppbygning.
- øve på Vår Far, trosbekjennelsen, andre tekster og bibelsteder, på sine språk.
- synge salmer og sanger.
- be på ulike måter og med ulike uttrykk.
- delta i diakonale praksiser, bidra i Fasteaksjonen og finne egne uttrykk for nestekjærlighet, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket.
- bli kjent med menighetens misjonsprosjekt.
- delta i fellesskapsbyggende aktiviteter.
- oppleve menighetens og samarbeidsorganisasjonenes ungdomsarbeid.
- samtale om kristen tro, og utforske sammenhenger mellom ulike deler av teologien, for eksempel treenighet, skapertro, forvalteransvar, menneskesyn, det dobbelte kjærlighetsbud, synd, nåde og forsoning.
- stille eksistensielle spørsmål, lete etter svar i kristne kilder til livstolkning og livsmestring, tenke kritisk, og sette ord på egen tro og tvil.

- samtale om identitet og selvbylde, kropp og seksualitet, i lys av et kristent menneskesyn, tro og livstolkning.
- reflektere over temaer som, vennskap og relasjoner, livsglede, psykisk helse og rus, i lys av kristen tro og livstolkning.
- reflektere over etiske problemstillinger og om vårt individuelle og felles ansvar for skaperverket og medmennesker.
- utforske medansvar, lederskap, demokrati og arbeid i kirken.

Foresatte og faddere

Foresatte og faddere inkluderes i lokale planer. Menigheten kan:

- sørge for god informasjon og tett dialog med foresatte, blant annet for å sikre at den enkeltes behov for tilrettelegging blir ivaretatt.
- oppfordre foresatte og faddere til å være frivillige på kirkens aktiviteter, og delta på de gudstjenestene konfirmanden er med på.
- gi konfirmandene oppgaver som gjøres i samarbeid med familie og faddere.
- oppfordre foresatte og faddere til å samtale videre med konfirmanden om temaer som er tatt opp i undervisningen.
- ha parallell undervisning for voksne med tilsvarende temaer som konfirmandenes.
- bidra til at konfirmasjonsdagen blir en høytidsdag for hele familien og fadderne.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, 13–19 år

Ungdomstiden er en brytningstid som for mange handler om å finne tilhørighet, finne ut hvem man er, stå på egne bein og ta valg. Kirken kan være et trygt fellesskap der ungdom får være seg selv, stille spørsmål og bli tatt på alvor. Ungdom bør få være med i et inkluderende og engasjerende miljø, som gir mulighet til å utforske tro og liv på meningsfulle måter. Ungdommene skal få oppleve at erfaringer i deres egne liv blir anerkjent, og at kristen tro og kirkens fellesskap er ressurser i møte med utfordringer. Deres egne tanker, spørsmål og erfaringer er et sentralt utgangspunkt i undervisningen. Ungdommenes selvbylde kan formes av troen på Guds ubetingede kjærlighet. Fortellingene om Jesu liv, død og oppstandelse kan gi mening, håp og retning i ungdommenes liv.

I kirken skal ungdommene få tillit og ansvar for å medvirke i og styre sine egne aktiviteter, og ta initiativ selv. Kirkens tilbud for ungdom bør være en inkluderende arena for mestring, og et sted hvor man ikke blir målt på prestasjon. Samtidig er ungdomstiden en tid for å utfordres til ansvar og lederskap. Ungdom kan få ta del i kirkens fellesskap på vante eller nye måter. Fordypet kunnskap kan gi nye perspektiver på det de har med seg fra hjem og skole, og en motstandsdyktig tro som tåler og modnes i livets utfordringer. Det kan også gi et grunnlag for kritisk tenkning og for dialog. Kirken kan også utruste unge til å møte det digitale livet.

Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av innhold og praksiser i undervisning for ungdom. Samiske språk bør være med også der hvor samisk ikke er hovedspråk. Lokal plan konkretiserer dette innholdet. Eksempler kan være bruk av samiskspråklige elementer i ungdomsgudstjenester og andre liturgiske samlinger, samlinger og samtaler rundt et bål eller i en lavvo, og bruk av bibeltekster som aktualiserer samisk natursyn, livsanskuelse og urfolksperspektiver.

Aktiviteter for aldersgruppen 13–19

Fellesskapsbyggende aktiviteter er grunnleggende for tilbudet for aldersgruppen. Eksempler er ungdomskvelder, leirer og turer. Ledertrening og samtalegrupper er viktige tilbud. Fellesskapet skal være åpent for dem som ikke ønsker å bidra like aktivt. Det må finnes tilbud for dem som trenger små og stabile grupper. Det kan være et eget opplegg for undervisning og læring for dem som ikke er døpt, men søker dåp. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse.

I gudstjenester og andre samlinger får ungdommer medvirke og øve seg på å ta ansvar. De kan få delta i forberedelser og gjennomføring av aktiviteter for egen eller andre aldersgrupper, for eksempel som ungdomsledere. Demokratiske arenaer, slik som råd og utvalg som skal representere ungdom, er arenaer for læring, ansvar og medvirkning. Barne- og ungdomsorganisasjoner kan være viktige samarbeidspartnere i gjennomføring av ulike aktiviteter og ledertrening.

Bibel, tekst og tolkning

For at ungdommene skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- finne fram i Bibelen i bokform og på nett.
- bli kjent med ulike metoder for å lese og tolke Bibelen.
- delta i forberedelse av prekener og andakter, og eventuelt holde dem selv.
- uttrykke seg på kreative måter, der de kan bruke egne liv og erfaringer i arbeidet med bibeltekstene.
- reflektere over hvordan trekk ved dagens samfunn har røtter i Bibelen.
- lete etter spor av Bibelen i populærkulturen.
- sammenligne kristne og jødiske, eventuelt også islamske, fortolkninger av fortellinger.
- diskutere Bibelens troverdighet som kilde til historisk kunnskap.
- diskutere Bibelens rolle som grunnlag for kristen tro, sannhet og verdier.

Sentrale temaer og utvalgsriterier:

- Bibelens fortelling fra skapelse til nyskapelse
- Bibeltekster om Jesu lære, liv, død og oppstandelse
- Bibelfortellinger om personer som var utstøtt og marginalisert
- Bibeltekster som berører ungdommenes eksistensielle spørsmål
- Profetiske og etiske bibeltekster om kamp for rettferdighet og vern om skaperverket
- Tekster som utfordrer gudsbildene våre og åpner for reaksjoner og kritisk refleksjon
- Eksempler på tekster som er utfordrende å oversette til norsk og samiske språk
- Tekster som kan tematisere samisk livsanskuelse og natursyn

Strategier for å utvikle ungdommenes tolkningskompetanse:

- Ungdommenes liv og erfaringer brukes som utgangspunkt for tolkning.
- Samisk livsanskuelse, natursyn og spiritualitet settes i sammenheng med bruk av tekstene.
- Evne til kritisk tenkning anerkjennes og styrkes som en viktig del av fortolkningen. Forholdet mellom sannhet, historisitet og kilder til kunnskap drøftes.
- Kunnskapene og ferdighetene som ungdommene har med seg, for eksempel fra hjem og skole, aktiveres på meningsfulle måter.

Kirkens kultur og tradisjon

For at ungdommene skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- delta i feiring/markering av merkedager i kirkeåret, for eksempel Maria budskapsdag / Márjjábeaivi / Maarjean biejjie / Márjjebiejvve, bots- og bønnedag og skaperverkets dag.
- lete etter og reflektere over sammenhenger mellom kirkehistoriske hendelser og trekk i dagens samfunn og kirke.

- bruke maktkritiske tenkemåter for å reflektere over kirkens rolle i samfunnet, historisk og i nåtiden.
- synge salmer og sanger fra ulike tradisjoner.
- utforske kirkemusikkens rolle som bærer av kultur, tradisjoner og liturgi
- reflektere over kirkens rolle i markeringen av overgangsriter.
- utforske egen og fellesskapets tro gjennom å bearbeide og nyskape kunst- og kulturuttrykk.
- reflektere over hvordan omsorg, inkludering og sosial rettferdighet er en del av kirkens diakonale praksis.

Kunst- og kulturuttrykkene som er i bruk, skal vise at kirken er global, har en lokal forankring, og har et stort mangfold mellom kulturer, konfesjoner og spiritualitetstyper.

Kristen tro i praksis

For at ungdommene skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- oppleve ulike former for forkynnelse og bønn.
- synge salmer og sanger, joike.
- bruke liturgiske elementer til å forme sine egne gudstjenester og samlinger, og slik bli kjent med gudstjenestens oppbygning og liturgi, og nytolke dem.
- delta i fellesskapsbyggende aktiviteter, og bidra på sin måte i fellesskapene.
- engasjere seg i misjonale og/eller diakonale prosjekter i menigheten eller hos samarbeidspartnere.
- stille eksistensielle spørsmål, lete etter svar i kristne kilder til livstolkning og livsmestring, tenke kritisk, og sette ord på egen tro og tvil.
- reflektere over, samtale og uttrykke seg kreativt om sentrale kristne begreper som nåde, tilgivelse og forsoning, og om troens betydning for identitet, tilhørighet, psykisk helse, selvbylde og selvfølelse og hvordan vi forholder oss til mennesker og skaperverk.
- reflektere over sammenhenger mellom tro/livssyn, etikk, verdier og valg, og samtale om temaer som rus, seksualitet og grensesetting.
- vurdere ulike argumenter for og mot Guds eksistens og kristendommens trossystem.
- reflektere over tro og praksis i ulike religioner og livssyn, sett i relasjon til den kristne tro og praksis.
- delta i dialogiske samtaler med ungdommer som tilhører andre religioner og livssyn.
- delta på demokratiske arenaer, slik som medvirkningsmøter, ungdomsutvalg og kirkevalg.
- delta i ungdomsarbeid i andre menigheter eller i organisasjoner.

Foresatte og faddere

Ungdommer over 15 år har nådd den religiøse myndighetsalderen. Foresatte og faddere er likevel sentrale personer i ungdommenes liv og læring, og inkluderes i lokale planer. Menigheten kan:

- oppfordre foresatte og faddere til å samtale med ungdommen om å bli konfirmant.
- invitere til samlinger, for eksempel om konfirmasjonstiden og om temaer knyttet til rollen som foreldre og foresatte.
- invitere foresatte til å gi innspill til hva som oppleves viktig for deres ungdom og for ungdomsmiljøet.
- oppmuntre foresatte og faddere til å være frivillige på kirkens aktiviteter.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, unge voksne

Årene i starten av voksenlivet bærer for mange preg av oppbrudd og en brytningstid, hvor valgene man tar, kan forme resten av livet. Mange flytter hjemmefra i denne fasen. Studievalg, yrkesvalg og etablering kan preges av drømmer, forventninger og tilfeldigheter. Nye fellesskap og vennskap dannes, samtidig som ensomhet kan være en utfordring for flere. Kirken kan tilby fellesskap og et sted å høre til. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse.

Kristen tro skal ikke bare forstås, den skal også gjøres og leves – sammen. I tilbudene for denne aldersgruppen skal kirken møte de unge voksnes nysgjerrighet og behov for autentisitet. Gud gir vekst til troen. Troen og identiteten kan være i endring i lys av nye erfaringer, ideer, kunnskap og relasjoner. Noen har sannsynligvis erfaring fra systematisk undervisning og læring i kirken, mens andre har liten eller ingen slik erfaring. Noen opplever at den troen de har med seg fra barndom og ungdom, må bygges opp på nytt. Kirkelig undervisning og læring skal ta slike endringer på alvor, og samtidig representere noe varig og stabilt. Kirken skal bidra til at deltakerne gjenoppdager evangeliet og kan finne en bærekraftig tro. De kan få hjelp til å utdype troen slik at de kan leve med de paradoksene troen innebærer.

Når deltakerne får rom til å bekrefte og fornye sin identitet, må kirken være bevisst på hvordan samisk identitet og minoritetsidentiteter kan komme til uttrykk og være i endring. Unge voksne bør få kunnskap om fornorskningen, kirkens rolle og pågående forsoningsarbeid, og reflektere over hva forsoning innebærer lokalt.

Undervisningen bidrar til bevissthet om hvordan man kan unngå diskriminering og fjerne fordommer.

Undervisningen skal støtte unge voksne i å modnes i troen. Den styrker tilhørigheten til kirken og løfter fram sammenhengen mellom tro, liv og samfunnsengasjement. Kirkens undervisning bør utfordre til engasjement for lokalmiljø, menneskeverd, rettferdighet, klima og natur. Kirken bidrar med arenaer for å drøfte og reflektere over store og små spørsmål, og for å bli kalt til ansvar og tjeneste.

Aktiviteter

Aktivitetene for unge voksne tar ofte utgangspunkt i deltakernes egne engasjement, initiativ og behov. Menighetens rolle kan være å støtte opp under initiativer og legge til rette for at ressurser er tilgjengelige. Menigheten kan også initiere, koordinere og videreutvikle samarbeid med kristne organisasjoner, nabomenigheter og aktører i lokalsamfunnet. Kirkens tilbud og fellesskap bør være spesielt synlige for studenter i forbindelse med studiestart.

Undervisning for unge voksne kan skje i gudstjenesten, i samlinger for frivillige medarbeidere (for eksempel for ledere i barne- og ungdomsarbeid), temasamlinger og foredrag, kulturarrangementer, kor og musikkgrupper, bibelgrupper og andre samtalegrupper, foreldremøter og dāpssamtale for foresatte, diakonale samlinger,

leirer, turer, pilegrimsvandringar og retreat, for å nevne noe. Digitale tilbud kan styrke – men ikke erstatte – det som skjer i fellesskapet. Kirken kan også utruste unge i møte med det digitale livet.

Undervisning rettet mot foreldre og foresatte bør ses i sammenheng med aktiviteter for barn.

Bibel, tekst og tolkning

For at deltakerne skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- lese, lytte til og bruke Bibelen på egen hånd og sammen med andre.
- bruke bibeltekstene til å finne utfordringer, styrke, trøst og håp til eget liv, og dele erfaringer om dette.
- la bibeltekster kaste nytt lys over livserfaringer, og livserfaringer kaste nytt lys over bibeltekster.
- reflektere over ulike perspektiver i forkynnelsen om Jesus.
- formidle evangeliet, bibelfortellinger, bibeltekster og bibelske ideer.
- utforske hvordan bibelen utfordrer til bruk av egne talenter og frivillig engasjement i menigheten.
- utforske hvordan gudstjenesten, liturgien og sakramentene er formet av Bibelen.
- delta i samtaler i forbindelse med prekenforberedelse, bibeltimer, samtalegrupper etc.
- reflektere over hvordan trekk ved dagens samfunn har røtter i Bibelen.
- reflektere over hvordan ulike verdier, idealer og moralske standpunkter kan begrunnes i Bibelen.
- la kulturuttrykk berike forståelsen av bibeltekstene, både ved å observere andres uttrykk og medvirke til å skape nye.
- se likheter og ulikheter mellom kristne, jødiske og islamske fortolkninger av fortellinger.
- reflektere over hvordan valg i bibeloversettelse til norske og samiske språk påvirker vår forståelse av bibeltekstene.
- diskutere Bibelens troverdighet som kilde til historisk kunnskap.
- diskutere Bibelens rolle som normativt grunnlag for kristen tro, sannhet og verdier.
- utvikle kritisk tenkning i møte med bibeltekster og forskjellige tolkningstradisjoner.
- lete etter spor av Bibelen i andre kulturuttrykk.

Kirkens kultur og tradisjon

For at deltakerne skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- delta i markering av merkedager i kirkeåret og merkedager for nasjon, folk og minoriteter.

- delta i, videreformidle og videreutvikle kirkens salme-, sang-, joike- og musikktradisjon, delta i kor, band og forsangergrupper.
- utforske kristen kunst gjennom historien, og ulike måter å framstille kristen tro på i symbolikk, kunst, tradisjonshåndverk (herunder duodji/duodje/duedtie), lokale kirkers arkitektur og interiør.
- bidra med egne skapende uttrykk.
- utforske hvordan kirken og kristen tro har formet ulike samfunnsområder, for eksempel rettsvesen, helsevesen, skolevesen og demokrati.
- reflektere over hvordan frivillig engasjement og lekmannsbevegelsen har preget kirken og kristenliv i Norge.
- reflektere kritisk over sider ved kirkens historie og hvordan kirkens historie er gjengitt i ulike kilder.
- bruke maktkritiske tenkemåter for å reflektere over kirkens rolle i samfunnet, historisk og i nåtiden.
- lære om sentrale kjennetegn på evangelisk-luthersk tro, likheter og forskjeller med andre konfesjoner.
- delta i økumeniske sammenhenger.
- få innblikk i hvordan sentrale filosofiske tradisjoner bygger på kristen tro, og få fordypning i hvordan toneangivende kristne tenkere har bidratt til å forme ideer som preger kirken og samfunnet.
- få dypere forståelse av kirkens verdensvide karakter og oppdrag, og hvordan en selv og lokalmenigheten hører til her.

Kristen tro i praksis

For at deltakerne skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- bygge fellesskap for alle, der kristne verdier, slik som menneskeverdet og nåden, kommer til uttrykk.
- samtale om hva det kan bety å følge etter Jesus og være hans disippel, og hva det betyr at Gud er nær.
- la verdier, refleksjoner og engasjement fra det kristne fellesskapet prege alle sider av livet, også arbeid og samfunnsengasjement.
- delta i gudstjeneste, nattverdsfeiring og dåpspåminnelse.
- synge salmer og sanger, joike, lytte til musikk, delta i kor, band og forsangergrupper.
- reflektere over kall til frivillig engasjement i menigheten og kirken.
- oppdage muligheter til å bruke evner, interesser og nådegaver til tjeneste for Gud i menighet og samfunn, og få opplæring i aktuelle oppgaver.
- engasjere seg i misjonale og/eller diakonale prosjekter i menigheten eller hos samarbeidspartnere.
- bruke trospraksiser i hverdagen, slik som bønn, bibellesning og stillhet, og dele sine erfaringer fra dette med andre.
- reflektere over og samtale om sentrale kristne begreper som synd, nåde, tilgivelse og forsoning.
- få kunnskap om hva sjelesorg og skriftemål er, og hvordan man kan bruke det.

- utforske handlinger som kan uttrykke tilgivelse, gjestfrihet, oppgjør med egen synd, gavmildhet og andre verdier.
- stille eksistensielle spørsmål, lete etter svar i kristne kilder til livstolkning og livsmestring, tenke kritisk, og sette ord på egen tro og tvil.
- vurdere ulike argumenter for og mot Guds eksistens og kristen tro.
- reflektere over og drøfte etiske spørsmål og utfordringer om blant annet arbeid, økonomi, miljø, natur, rettferdighet, seksualitet, grenser og forbruk.
- delta i dialogsamtaler med unge voksne som tilhører andre religioner og livssyn.
- delta i kirkens forsoningsarbeid og søken etter sannhet og rettferdighet, også i arbeidet med de andre punktene i denne rammeplanen.
- motarbeide diskriminering og fordommer.
- delta i demokratiske arenaer, slik som medvirkningsmøter, kirkevalg og Den norske kirkes ungdomsdemokrati.
- skape lavterskeltilbud hvor de velger tema og frekvens selv.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, voksne

Kirkelig undervisning og læring for voksne skal være relevant, inspirerende og engasjerende for mennesker i alle slags livssituasjoner, og i alle faser av voksenlivet. Det innebærer at både allmenne temaer og temaer knyttet til bestemte livssituasjoner blir berørt, med respekt for mangfold og ulikhet, og i tilknytning til innholdselementene i rammeplanen. Undervisningen tar på alvor at troen er i endring gjennom livet.

Kirkelig undervisning for voksne skal treffe både den som er ukjent for kristen tro, men er nysgjerrig, og den som allerede er godt kjent med kristendom. Undervisningen for voksne skal gi dybde og øke kunnskap om kristen tro, tradisjon og kulturarv, og åpne rom for livstolkning og åndelig vekst. Den skal også styrke tilhørigheten til det kristne fellesskapet.

Kirkelig undervisning for voksne vil ofte bli ivaretatt av andre aktører, slik som lag og foreninger, organisasjoner og nabomenigheter, eller i samarbeid med dem. Det finnes mange ressurspersoner som kan bidra på ulike måter. Samarbeidet mellom menigheten og samarbeidsaktørene vises i lokal plan.

Kirkelig undervisning og læring skal utfordre deltakerne til tjeneste, ansvar og å dele kunnskap. Alle slags temaer er aktuelle for arbeidet, og gjøres relevante for det å leve i troen, kirken eller i en kultur som er formet av kristen tro og tradisjon, leve gode liv og gjøre gode valg. Den lokale planen skal sikre at kjernetemaer i kristen tro og de overordnede innholdselementene i denne rammeplanen, samt samiske perspektiver, inngår. Samtidig skal lokale initiativer, muligheter og behov ligge til grunn for temaene. Dette inkluderer hvilke lokale og regionale aktører menigheten kan samarbeide med.

Aktiviteter

Undervisning for voksne kan skje i gudstjenesten, i samlinger for frivillige medarbeidere, temasamlinger og foredrag, kursserier, kulturarrangementer, kor og musikkgrupper, bibelgrupper og andre samtalegrupper, foreldremøter og dåpssamtale for foresatte, diakoni, leirer, turer, pilegrimsvandring og retreat, for å nevne noe. Digitale tilbud kan styrke – men ikke erstatte – det som skjer i fellesskapet. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse.

Undervisning rettet mot foreldre og foresatte bør ses i sammenheng med aktiviteter for barn.

Bibel, tekst og tolkning

For at deltakerne skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- lese, lytte til og bruke Bibelen på egen hånd og sammen med andre.
- bruke bibeltekstene til å finne utfordringer, styrke, trøst og håp til eget liv, og dele erfaringer om dette.

- la bibeltekster kaste nytt lys over livserfaringer, og livserfaringer kaste nytt lys over bibeltekster.
- reflektere over ulike perspektiver i forkynnelsen om Jesus.
- formidle evangeliet, bibelfortellinger, bibeltekster og bibelske ideer.
- utforske hvordan bibelen utfordrer til bruk av egne talenter og frivillig engasjement i menigheten.
- utforske hvordan gudstjenesten, liturgien og sakramentene er formet av Bibelen.
- delta i samtaler i forbindelse med prekenforberedelse, bibeltimer, samtalegrupper etc.
- bruke kunnskap om bibeltekstenes opprinnelige historiske, kulturelle og religiøse kontekst til å tolke Bibelen.
- erfare hvordan kirkeårets tekstrekker danner en framdrift, variasjon og repetisjon gjennom kirkeåret og over flere kirkeår.
- se likheter og ulikheter mellom kristne, jødiske og islamske fortolkninger av fortellinger.
- reflektere over hvordan valg i bibeloversettelse til norske og samiske språk påvirker vår forståelse av bibeltekstene.
- diskutere Bibelens troverdighet som kilde til historisk kunnskap.
- diskutere Bibelens rolle som normativt grunnlag for kristen tro, sannhet og verdier.
- reflektere over hva et evangelisk-luthersk bibelsyn er, og hvordan det har utviklet seg gjennom historien.
- reflektere over ulike gudsbilder som kommer til uttrykk i Bibelen.
- lete etter spor av Bibelen i andre kulturuttrykk.

Kirkens kultur og tradisjon

For at deltakerne skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til, og gi veiledning i, å:

- utforske og erfare hvordan gudstjenesten, liturgien, sakramentene, salmene og kirkemusikken er bærere av kirkens tro og tradisjon, og er innvevd i kulturen.
- delta i feiring/markering av merkedager i kirkeåret og merkedager for nasjon, folk og minoriteter.
- delta i, videreformidle og videreutvikle kirkens salme-, sang-, joike- og musikktradisjon
- bruke musikk som kilde til helse og livsmestring.
- utforske kristen kunst gjennom historien, og ulike måter å framstille kristen tro på i symbolikk, kunst, tradisjonshåndverk (herunder duodji/duodje/duedtie), lokale kirkers arkitektur og interiør.
- utforske hvordan kirken og kristen tro har formet ulike samfunnsområder, for eksempel rettsvesen, helsevesen, skolevesen og demokrati.
- reflektere over hvordan frivillig engasjement og lekmannsbevegelsen har preget kirken og kristenliv i Norge.

- reflektere kritisk over sider ved kirkens historie og hvordan kirkens historie er gjengitt i ulike kilder.
- bruke maktkritiske tenkemåter for å reflektere over kirkens rolle i samfunnet, historisk og i nåtiden.
- lære om sentrale kjennetegn på evangelisk-luthersk tro, likheter og forskjeller med andre konfesjoner.
- delta i økumeniske sammenhenger.
- se viktige epoker i kirke- og teologihistorien i sammenheng med andre historiske utviklingstrekk, lokalt, nasjonalt og globalt.
- få dypere forståelse av kirkens verdensvide karakter og oppdrag, og hvordan en selv og lokalmenigheten hører til her.

Kristen tro i praksis

For at deltakerne skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til, og gi veiledning i, å:

- delta i gudstjeneste, nattverdsfeiring og dåpspåminnelse.
- synge salmer og sanger, joike, lytte til musikk.
- reflektere over kall til frivillig engasjement i menigheten og kirken.
- oppdage muligheter til å bruke evner, interesser og nådegaver til tjeneste for Gud i menighet og samfunn, og få opplæring i aktuelle oppgaver.
- engasjere seg i misjonale og/eller diakonale prosjekter i menigheten eller hos samarbeidspartnere.
- bruke trospraksiser i hverdagen, slik som bønn, bibellesning og stillhet, og dele sine erfaringer fra dette med andre.
- reflektere og samtale om sentrale kristne begreper som synd, nåde, tilgivelse og forsoning.
- få kunnskap om hva sjelesorg og skriftemål er, og hvordan man kan bruke det.
- drøfte hvordan kirken og kristne forholder seg til aktuelle etiske spørsmål, for eksempel teknologi, arbeidsliv, forbruk, klima, natur, kjønn, samliv, forsoning og mangfold.
- reflektere over og samtale om hvordan man kan være en god forelder/foresatt, samlivspartner, pårørende, besteforelder, dåpsfadder og andre aktuelle roller.
- utforske handlinger som kan uttrykke tilgivelse, gjestfrihet, oppgjør med egen synd, gavmildhet og andre verdier.
- delta i dialogsamtaler med personer som tilhører andre religioner og livssyn.
- delta i kirkens forsoningsarbeid og søken etter sannhet og rettferdighet, også i arbeidet med de andre punktene i denne rammeplanen.
- motarbeide urettferdighet, diskriminering og fordommer.
- delta i kirkedemokratiet.

Livsnære tema på tvers av innholdselementene

Livssituasjon	Kjennetegn	Tema
---------------	------------	------

Småbarnsforeldre	Familie, arbeid, tidsklemme, ansvar	Tro i hjemmet, foreldreansvar, bærekraftig liv, balanse mellom arbeid–fritid–tjeneste–hvile, samliv
Samliv og singelliv	Vennskap, familie-relasjoner, fritid	Mening, livsglede, samfunnsengasjement, ansvar, fellesskap, tjeneste, brustne forventninger, ensomhet
Arbeidsliv	Mening, ansvar, karriere	Moral, samfunnsengasjement, fellesskap, verdier, utenforskap, arbeidsledighet, uførhet
Midt i livet	Modning, endring, ny orientering	Tilgivelse, forsoning, samfunnsengasjement, frivillighet, ev. foreldreskap for tenåringer, samlivsbrudd, når barna flytter ut, kulturliv
Seniorer og eldre	Livserfaring, tid til refleksjon, livsvisdom, tap og sorg	Håp og himmel, tosomhet, besteforeldre-rollen, alderdom, engasjement for andre, frivillighet, ensomhet, fellesskap, kulturliv
Livskriser og overganger	Sorg, sykdom, samlivsbrudd, tap av mening, nye begynnelser	Gud i lidelsen, bønn i mørke tider, håp, helbredelse, fellesskap i kriser, etterlatte etter selvmord, nye muligheter, det gode liv
En vei inn til tro	Søker kirkelig tilhørighet eller dåp i voksen alder	Grunnleggende kristen tro, dåp og nattverd, Bibelens fortellinger, kirkens fellesskap, kunst og kultur som vei til troen
Livets slutfase	Pårørende, etterlatte	Diakonale tilbud, sorg, håp

Veiledende lister, bibeltekster

Den første listen over bibeltekster består av kjernetekster for aldersgruppene 0–19.

Utvalget av kjernetekster baserer seg på de kristne høytidene og fortellinger om Jesus. I tillegg er det tatt med tekster som konstituerer sakramentene dåp og nattverd og andre bibelfortellinger som er en del av grunnlaget for gudstjenestens liturgi.

Dette er tekster og fortellinger som mange av kirkens døpte og andre interesserte bør få kjennskap til, og som det er anbefalt å inkludere i undervisningsaktiviteter i lokal plan. For aldersgruppene unge voksne og voksne er det kirkeårets tekster som utgjør kjernetekstene, sammen med utvalget for aldersgruppen 13–19.

Kjernetekstene tas i bruk for å berøre sentrale temaer og utvalgskriterier som nevnes under innholdselementet bibel, tekst og tolkning i rammeplanene for aldersgruppene 0-19 år.

For unge voksne og voksne vil kirkeårets tekster være et sentralt utgangspunkt for lokalt utvalgsarbeid, i tillegg til noen eksempler på tekster om dåp og nattverd i den veiledende listen for unge voksne.

Selv om tekster ofte velges for å belyse et gitt tema, kan deltakernes møte med tekstene noen ganger skape andre assosiasjoner og reaksjoner enn planlagt. Undervisningen skal være dialogisk og ta på alvor at tekstene kan møtes på nye måter, også når undervisningen bygger på et gitt tema.

Kjernetekster for aldersgruppene 0-19 år

Tekst/fortelling	Henvisning	0-5	6-12	Konf	13-19
Det gamle testamentet:		1	13	11	16
Antall tekster					
Gud skaper verden	1. Mos 1,1–2,3	x	x	x	x
Mennesket i Edens hage	1. Mos 2		x	x	x
Syndefallsfortellingen	1. Mos 3		x	x	x
Noahs ark (13-19)	1. Mos 6–9		x		x
Abraham og Sara, Hagar og Ismael, Isak og Rebekka	1. Mos 12,1-5; 15, 16, 17 og 21		x		
Esau og Jakob, Rakel og Lea	1. Mos 25–33		x		
Fortellingen om Josef og brødrene	1. Mos 37; 39–50		x		
Moses blir født og kalt	2. Mos 1–4		x	x	
Herren innstifter påskehøytiden, Sivsjo-underet	2. Mos 12–14		x	x	
De ti bud	2. Mos 19			x	
Herrens velsignelse	4. Mos 6,22-26				x

Hanna og Samuel, Herren kaller Samuel	Utvalg fra 1. Sam 1–3				X
David og Saul, David og Goliat	1. Sam 16–17				X
David og Goliat	1. Sam 17		X		
David, Batseba og Natan	2. Sam 11–12				X
Fortellingen om Rut	Rut				X
Elia i Sarepta, Karmel og Horeb	1. Kong 17-19				X
Immanuel-tegnet; Fredsfyrsten	Jes 7,10–17; 9,2–7			X	
Den rette fasten	Jes 58,1–12			X	X
Fortellingen om Job	Utvalg fra Jobs bok				X
Salme 8	Salme 8			X	X
Salme 22	Salmenes bok 22		X	X	X
Salme 23	Salmenes bok 23		X	X	X
Daniel i løvehulen	Daniel 6		X		
Hva Herren krever	Mika 6, 6-8				X
Det nye testamentet: Antall tekster		7	16	19	25
Julefortellingene	Matt 1,18–2,15; Luk 1–2	X	X	X	X
Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21–28; Mark 11–16; Luk 22–24; Joh 18–21	X	X	X	X
Bergprekenen	utvalg fra Matt 5–7		X	X	X
Fadervår	Matt 6,9-13		X	X	X
Den gylne regel	Matt 7,12		X	X	X
Den kanaaneiske kvinnen	Matt 15,21-28				X
De to store bud	Matt 22,34-40		X	X	X
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28,18-20	X	X	X	X
Jesu dåp	Mark 1,9-11				X
Jesus kaller disipler	Mark 1,16–20; 2,13–17; 3,13–19				X
Jesus stiller stormen	Mark 4,35–41	X		X	X
Jairus' datter og kvinnen som rørte ved Jesu kappe	Mark 5,21–43			X	
Jesus og barna	Mark 10,13-16	X			
Den blinde Bartimeus	Mark 10,46–52		X	X	X
Jesus som 12-åring i tempelet	Luk 2,41-52		X		

Jesus blir fristet	Luk 4,1–13			x	x
Jesus i synagogen i Nasaret	Luk 4, 16-30				x
Den barmhjertige samaritanen	Luk 10,25–37		x	x	x
Marta og Maria	Luk 10,38–42		x	x	
Lignelsene om sauene	Luk 15,1-7	x	x	x	x
Lignelsen om sølvmynten	Luk 15,8-10		x	x	x
Lignelsen om sønnene	Luk 15,11-32		x	x	x
Sakkeus	Luk 19,1–10				x
Jesus og den samaritanske kvinnen	Joh 4,1-26				x
Jesus metter fem tusen	Joh 6,5–13	x	x		
Jesus vekker opp Lasarus	Joh 11,1–44			x	x
Jesu himmelfart og pinsefortellingen	Apg 1–2		x	x	x
Herrens måltid	1. Kor 11,23–26			x	x
Kjærlighetens høysang	1. Kor 13				x
En ny himmel og en ny jord	Åp 21,1–4				x
Totalt antall tekster GT og NT		8	27	30	41

Kjernetekster for 0-5 år

Det gamle testamentet	
Gud skaper verden	1. Mos 1,1–2,3
Det nye testamentet	
Julefortellingene	Matt 1,18–2,15; Luk 1–2;
Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21–28; Mark 11–16; Luk 22–24; Joh 18–21
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 18-20
Jesus stiller stormen	Mark 4,35–41
Jesus og barna	Mark 10, 13-16
Lignelsene om sauene	Luk 15, 1-7
Jesus metter fem tusen	Joh 6,5–13

Kjernetekster for 6-12 år

Det gamle testamentet	
Gud skaper verden	1. Mos 1,1–2,3
Mennesket i Edens hage	1. Mos 2
Syndefallsfortellingen	1. Mos 3
Noahs ark	1. Mos 6–9
Abraham og Sara, Hagar og Ismael, Isak og Rebekka	1. Mos 12, 1-5; 15, 16, 17 og 21
Esau og Jakob, Rakel og Lea	1. Mos 25–33
Fortellingen om Josef og brødrene	1. Mos 37; 39–50
Moses blir født og kalt	2. Mos 1–4
Herren innstifter påskehøytiden, Sivsjo-underet	2. Mos 12–14
David og Goliat	1. Sam 17
Salme 22	Salmenes bok 22
Salme 23	Salmenes bok 23
Daniel i løvehulen	Daniel 6
Det nye testamentet	
Julefortellingene	Matt 1,18–2,15; Luk 1–2;
Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21–28; Mark 11–16; Luk 22–24; Joh 18–21
Bergprekenen	Matt 5–7
Fadervår	Matt 6,9-13
Den gylne regel	Matt 7,12
De to store bud	Matt 22,34-40
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 18-20
Den blinde Bartimeus	Mark 10,46–52
Jesus som 12-åring i tempelet	Luk 2, 41–52
Den barmhjertige samaritanen	Luk 10,25–37
Marta og Maria	Luk 10,38–42
Lignelsene om sauene	Luk 15, 1-7
Lignelsen om sølvmynten	Luk 15, 8-10

Lignelsen om sønnene	Luk 15, 11-32
Jesus metter fem tusen	Joh 6,5-13
Jesu himmelfart og pinsefortellingen	Apg 1-2

Kjernetekster for konfirmasjonstiden

Det gamle testamentet	
Gud skaper verden	1. Mos 1,1-2,3
Mennesket i Edens hage	1. Mos 2
Syndefallsfortellingen	1. Mos 3
Moses blir født og kallet	2. Mos 1-4
Herren innstifter påskehøytiden, Sivsjo-underet	2. Mos 12-14
De ti bud	2. Mos 19
Immanuel-tegnet; Fredsfyrsten	Jes 7,10-17; 9,2-7
Den rette fasten	Jes 58,1-12
Salme 8	Salme 8
Salme 22	Salmenes bok 22
Salme 23	Salmenes bok 23
Det nye testamentet	
Julefortellingene	Matt 1,18-2,15; Luk 1-2;
Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21-28; Mark 11-16; Luk 22-24; Joh 18-21
Bergprekenen	Matt 5-7
Fadervår	Matt 6, 9-13
Den gylne regel	Matt 7, 12
De to store bud	Matt 22, 34-40
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 18-20
Jesus stiller stormen	Mark 4,35-41
Jairus' datter og kvinnen som rørte ved Jesu kappe	Mark 5,21-43
Den blinde Bartimeus	Mark 10,46-52
Jesus blir fristet	Luk 4,1-13

Den barmhjertige samaritanen	Luk 10,25–37
Marta og Maria	Luk 10,38–42
Lignelsene om sauene	Luk 15, 1-7
Lignelsen om sølvmynten	Luk 15, 8-10
Lignelsen om sønnene	Luk 15, 11-32
Jesus vekker opp Lasarus	Joh 11,1–44
Jesu himmelfart og pinsefortellingen	Apg 1–2
Herrens måltid	1. Kor 11,23–26

Kjernetekster for 13-19 år

Det gamle testamentet	
Gud skaper verden	1. Mos 1,1–2,3
Mennesket i Edens hage	1. Mos 2
Syndefallsfortellingen	1. Mos 3
Noahs ark	1. Mos 6–9
Herrens velsignelse	4. Mos 6, 22-26
Hanna og Samuel, Herren kaller Samuel	Utvalg fra 1. Sam 1–3
David og Saul, David og Goliath	1. Sam 16–17
David, Batseba og Natan	2. Sam 11–12
Fortellingen om Rut	Rut
Elia i Sarepta, Karmel og Horeb	1. Kong 17-19
Immanuel-tegnet; Fredsfyrsten	Jes 7,10–17; 9,2–7
Den rette fasten	Jes 58,1–12
Fortellingen om Job	Utvalg fra Jobs bok
Salme 8	Salme 8
Salme 22	Salmenes bok 22
Salme 23	Salmenes bok 23
Hva Herren krever	Mika 6, 6-8
Det nye testamentet	
Julefortellingene	Matt 1,18–2,15; Luk 1–2

Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21–28; Mark 11–16; Luk 22–24; Joh 18–21
Bergprekenen	utvalg fra Matt 5–7
Fadervår	Matt 6,9-13
Den gylne regel	Matt 7,12
Den kanaaneiske kvinnen	Matt 15,21-28
De to store bud	Matt 22,34-40
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28,18-20
Jesu dåp	Mark 1,9-11
Jesus kaller disipler	Mark 1,16–20; 2,13–17; 3,13–19
Jesus stiller stormen	Mark 4,35–41
Den blinde Bartimeus	Mark 10,46–52
Jesus blir fristet	Luk 4,1–13
Jesus i synagogen i Nasaret	Luk 4,16-30
Den barmhjertige samaritanen	Luk 10,25–37
Lignelsene om sauene	Luk 15,1-7
Lignelsen om sølvmynten	Luk 15,8-10
Lignelsen om sønnene	Luk 15,11-32
Sakkeus	Luk 19,1–10
Jesus og den samaritanske kvinnen	Joh 4,1-26
Jesus vekker opp Lasarus	Joh 11,1–44
Jesu himmelfart og pinsefortellingen	Apg 1–2
Herrens måltid	1. Kor 11,23–26
Kjærlighetens høysang	1. Kor 13
En ny himmel og en ny jord	Åp 21,1–4

Veiledning til bibeltekster, unge voksne

Arbeidet med bibeltekster i kirkelig undervisning og læring for unge voksne kan ta utgangspunkt i kjernetekstlistene for aldersgruppen 13–19, samt kirkeårets tekster.

Aktuelle tekster

- Jesaja 53
- Efeserne 2,4-10
- Galaterne 5,16-26
- 1 Kor 12
- Apg 6,8-7,60
- Apg 9,1-25
- Apg 17,16-34

Andre eksempler på relevante tekster om dåp og nattverd:

Dåp

Joh 3, 1-5: Nikodemus

Rom 6, 3-8: Død og oppstått med Jesus

Tit 3, 4-7: Badet som gjenføder og fornyer

Apg 8, 26-39 – Den etiopiske hoffmannen

Nattverd

Luk 24: Emmausvandrerne

1 Kor 11, 17- 34: Herrens måltid

Veiledning til bibeltekster, voksne

Arbeidet med bibeltekster i kirkelig undervisning og læring for voksne kan ta utgangspunkt i de anbefalte tekstene samt kirkeårets tekster. Lokale forhold, slik som tilgjengelig kompetanse, aktive deltakers interesser og lokal kirkekunst, vil i stor grad være førende for hvilke andre tekster som er i bruk.

Eksempelliste for bibeltekster

Eksempellister for bibeltekster for hver aldersgruppe viser eksempler på hvilke tekster som kan tas i bruk for å berøre sentrale temaer utover det man finner i kjernetekstene. For unge voksne og voksne vil kirkeårets tekster være et sentralt utgangspunkt for lokalt arbeid.

Eksempler på bibeltekster, 0–5 år

Trygghet og tilhørighet

Når en bibeltekst velges på grunn av et bestemt tema, bør ikke undervisningen lukke for muligheten for at deltakerne kan forstå teksten på andre måter.

- Jeg løfter mine øyne opp mot fjellene (Sal 121)
- Jesu løfte om å være med (Matt 28,20b)
- Jesus kaller disipler (Mark 1,16–20)
- Hvem er den største (Mark 9,33–37)
- Den gode hyrde (Joh 10,11–16)

Høytidsfortellinger

- Simeon og Anna i tempelet (Luk 2,22–40)
- Jesus blir tatt opp til himmelen (Luk 24,50–53)
- Ånden blir gitt på pinsedagen (Apg 2,1–4)

Jesus-fortellinger

- Jesus lærer disiplene å be (Matt 6,9–13)
- Jesus lærer disiplene en leveregel (Matt 7,12)
- Jesus forteller om Guds rike: sennepsfrøet, skatten og perlen (Matt 13,31–33.44–46)
- Jesus kaller disipler (Mark 1,16–20)
- Den blinde Bartimeus (Mark 10,46–52)
- Jesus som tolvåring i tempelet (Luk 2,41–52)
- Den takknemlige samaritanen (Luk 17,11–19)
- Sakkeus (Luk 19,1–10)
- Jesus forteller lignelser (se nedenfor)

Gud som skaper

- Mennesket i Edens hage (1. Mos 2,4–25)

Lignelser om etiske problemstillinger og dilemmaer

- Lignelsen om arbeiderne i vingården (Matt 20,1–16)
- Lignelsen om den barmhjertige samaritanen (Luk 10,25–37)
- Lignelsen om den rike bonden (Luk 12,16–21)
- Lignelsen om de to brødrene (Luk 15,11–32)

Andre tekster som er viktige i kateketisk tradisjon

- Syndefallsfortellingen (1. Mos 3)

- Noahs ark (1. Mos 6–9)
- Tårnet i Babel (1. Mos 11,1–9)
- Hanna og Samuel, Herren kaller Samuel (utvalg fra 1. Sam 1–3)
- David og Saul, David og Goliat (1. Sam 16–17)
- Daniel i løvehulen (Dan 6)

Eksempler på bibeltekster, 6–12 år

Bibelfortellinger som gir en bred forståelse av hvem Jesus er

- Immanuel-tegnet (Jes 7,10–17)
- Et barn er oss født – Fredsfyrsten (Jes 9,1–7)
- Herrens lidende tjener (Jes 52,13–53,12)
- Herrens salvede som forkynner frihet (Jes 61,1–3)
- Kongen som rir inn på et esel (Sak 9,9)
- Fødes i Betlehem (Mika 5,1–4)
- Den romerske høvedsmannens tjener (Matt 8,5–13)
- Den lamme mannen (Mark 2,1–12)
- Jesus går på vannet (Mark 6,45–52)
- Jesus stiller stormen (Mark 4,35–41)
- Jairus' datter og kvinnen som rørte ved Jesu kappe (Mark 5,21–43)
- Jesus blir fristet (Luk 4,1–13)
- Den takknemlige samaritanen (Luk 17,11–19)
- Enkens sønn i Nain (Luk 7,11–17)
- Bryllupet i Kana (Joh 2,1–11)
- Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere (Rom 5,6–11)
- Paulus' korte evangelieoppsummering (1 Kor 15,1–5)
- Kristus bar våre synder på korset (1 Pet 2,24–25)
- Kjærligheten åpenbart i at Gud sendte sin Sønn (1 Joh 4,9–10)

Et mangfoldig persongalleri

- Tårnet i Babel (1. Mos 11,1–9)
- Isak, Rebekka, Jakob og Esau, Rakel og Lea (utvalg fra 1. Mos 25–35)
- Moses: Moses for farao (2. Mos 6), Mirjam (2. Mos 15 19–21), vann fra klippen (2. Mos 17 1–7), Gud gir folket mat i ørkenen (2. Mos 16)
- Bileams esel (4. Mos 22)
- Rut og Noomi (Ruts bok)
- Dronning Ester (Esters bok)
- Hanna og Samuel, Herren kaller Samuel (utvalg fra 1. Sam 1–3)
- David og Saul (1. Sam 16–17)
- David, Batseba og Natan (2. Sam 11–12)
- Salomo (1. Kong 3,5–28; 8,12–30; 9,1–9)

- Job (utvalg fra Jobs bok)
- Profetene (Jes 6,1–13; Jer 29,10–11)
- Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego (Dan 3)
- Jona
- Døperen Johannes, Sakarja og Elisabet (Luk 1; Luk 3; Matt 14,1–12)
- Mennesker som møter Jesus, de som fulgte ham, disiplene (se kjernetekstliste)
- Den romerske høvedsmannens tjener (Matt 8,5–13)
- Den lamme mannen (Mark 2,1–12)
- Jesus går på vannet (Mark 6,45–52)
- Kvinnen som fikk sine synder tilgitt (Luk 7,36–50)
- Jesus og Nikodemus (Joh 3)
- Jesus vekker opp Lazarus (Joh 11,1–44)
- Stefanus (Apg 6,8–15; 7,54–60)
- Filip og den etiopiske hoffmannen (Apg 8,26–40)
- Saulus ved Damaskus (Apg 9,1–25)
- Paulus' reiser, Lydia, Paulus og Silas i fengsel (Apg 16,6–40)

Høytidsfortellinger

- Løftet om Ånden (Joel 3,1–5)

Kamp for rettferdighet og vern om skaperverket

- De ti bud (2. Mos 19)
- Salme 104
- Jona
- Bergprekenen (Matt 5–7)
- Jesus i Nasaret: Rettferdighet og omsorg for de svake (Luk 4,14–29)
- Lignelsen om fariseeren og tolleren (Luk 18,9–14)

Bibeltekster som berører barnas eksistensielle spørsmål; tekster om håp

Når en bibeltekst velges på grunn av et bestemt tema, bør ikke undervisningen lukke for muligheten for at deltakerne kan forstå teksten på andre måter.

Lokal plan skal være åpen for at de som møter deltakerne, bruker sin kompetanse til å velge ut fortellinger som passer til de eksistensielle spørsmålene som deltakerne selv gir uttrykk for.

- Jeremia 29,10–11
- Bergprekenen (Matt 5–7)
- Frykt ikke, bare tro! (Mark 5,36)
- Jeg er oppstandelsen og livet (Joh 11,25)
- La ikke hjertet bli grepet av angst (Joh 14,1–4; 14,27)
- En ny himmel og en ny jord (Åp 21,1–4)

Eksempler på bibeltekster, konfirmasjonstiden

Tekster som ligger til grunn for hvordan kristen tro og evangeliet forstås i dag

- Abraham, Sara, Hagar, Ismael og Isak (utvalg fra 1. Mos 12–25)
- Moses og farao (2. Mos 5),
- Pakten (utvalg fra 2. Mos 19–40)
- David blir salvet til konge (1. Sam)
- Visdommens opphav (Ordsp 8,22–31)
- Herrens lidende tjener (Jes 52,13–53,12)
- Jesus blir døpt (Luk 3,1–22; Joh 1,29–34)
- Ordet ble menneske (Joh 1,1–18)
- Kristi himmelfart (Luk 24,44–53)
- Herrens måltid (1. Kor 11,23–26)
- Fra død til liv (Ef 2,1–10)
- Alle er én i Kristus (Gal 3,28–29)
- Gud har talt gjennom Sønnen (Heb 1,1–4)
- Dersom vi bekjenner våre synder (1. Joh 1)
- Gud er større enn vårt hjerte (1. Joh 3,20)
- En ny himmel og en ny jord (Åp 21,1–4)

Bibeltekster som brukes i gudstjenesten

- Nådehilsenen (1 Kor 1,2; 2 Kor 1,2; Gal 1,3; Ef 1,2; Fil 1,2)
- Dersom vi bekjenner våre synder (1. Joh 1)
- Kyrie eleison: Den blinde Bartimeus (Mark 10,46–52)
- Gloria: Englenes sang (Luk 2,14)
- Dåp: Jesus og barna (Mark 10, 13–16); dåpsbefalingen (Matt 28,18–20)
- Hellig, hellig, hellig er Herren Sebaot (Jes 6,1–3)
- Velsignet være han (Matt 21,9)
- Herrens måltid (1. Kor 11,23–26)
- Herrens bønn (Matt 6,9–13; Luk 11,2–4)
- Guds lam som bærer verdens synd (Joh 1,29)
- Velsignelsen (4 Mos. 6,24–26)

Bibeltekster som berører konfirmantenes eksistensielle spørsmål

Lokal plan skal være åpen for at de som møter deltakerne, bruker sin kompetanse til å velge ut fortellinger som passer til de eksistensielle spørsmålene som konfirmantene selv gir uttrykk for.

Når en bibeltekst velges på grunn av et bestemt tema, bør ikke undervisningen lukke for muligheten for at deltakerne kan forstå teksten på andre måter.

- Noahs ark (1. Mos 6–9)
- Tårnet i Babel (1. Mos 11,1–9)
- Esau og Jakob (utvalg fra 1. Mos 25–35)
- Fortellingen om Josef og brødrene (1. Mos 37–50)
- Tamar og Amnon (2. Samuelsbok 13)
- Salme 22; Salme 23
- Herren kaller Jesaja til profet (Jes 6)
- Trøsteord fra profetene (Jes 40; Jer 29,10–11)
- Vær ikke bekymret for morgendagen (Matt 6,25–34)
- Sakkeus (Luk 19,1–10)
- Jesus og den samaritanske kvinnen (Joh 4)
- La ikke hjertet bli grepet av angst (Joh 14,1–4; 14,27)
- Tomas tviler (Joh 20,24–29)
- Kjærlighetens høysang (1. Kor 13)
- Gud er større enn vårt hjerte (1. Joh 3,20)

Regler, normer og verdier i Bibelen, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket

- Noahs ark (1. Mos 6–9)
- Esau og Jakob (utvalg fra 1. Mos 25–35)
- Rut, Noomi og Boas (Ruts bok)
- Salme 104
- Den rette fasten (Jes 58,1–12)
- Amos 6
- Jesus rir inn i Jerusalem; tempelet skal være et bønnens hus (Matt 21,1–16)
- Er det lov å helbrede på sabbaten? (Luk 14,1–6)
- Beskjedenhet og gjestfrihet (Luk 14,7–14)
- Gud er kjærlighet (1. Joh 4,7–21)

Eksempler på bibeltekster, 13–19 år

Bibelens fortelling fra skapelse til nyskapelse

- Abraham, Sara, Hagar, Ismael og Isak (utvalg fra 1. Mos 12–25)
- Fortellingen om Josef og brødrene (1. Mos 37–50)
- Moses blir født og kalt, Mirjam (2. Mos 1–4)
- Moses og farao, plagene i Egypt (utvalg fra 2. Mos 5–13)
- Herren innstifter påskehøytiden, Sivsjuunderet (2. Mos 12–14)
- Gud gir folket mat i ørkenen (2. Mos 16, 4. Mos 11)
- De ti bud (2. Mos 19)
- Pakten (utvalg fra 2. Mos 19–40)
- Kobberslangen (4. Mos 21,1–9)
- David og Saul (1. Sam 16)
- Salomo (1. Kong 3,5–28; 8,12–30; 9,1–9)
- Visdommen (Ordsp 8)

- Trøsteord fra profetene (Jes 40; Jer 29,10–11)
- Herrens lidende tjener (Jes 52,13–53,12)
- Daniel og vennene i eksil (Dan 1; 3; 6)
- Kvinnen som salvet Jesus (Matt 26,6–13; Luk 7,36–50)
- Nikodemus (Joh 3)
- Stefanus (Apg 6,8–15; 7,54–60)
- Filip og den etiopiske hoffmannen (Apg 8,26–40)
- Saulus ved Damaskus (Apg 9,1–25)
- Paulus' reiser; Lydia; Paulus og Silas i fengsel (Apg 16)
- Betydningen av Jesu død og oppstandelse (Rom 3–5)
- Fra død til liv (Ef 2,1–10)

Bibelfortellinger om personer som var utstøtt og marginalisert

- Hagar og Ismael (1. Mos 16; 21,8–21)
- Josef (1 Mos 37; 39)
- Jesus forkynner og helbreder (Matt 4,23–25)
- Mannen fra gravhulene (Mark 5,1–20)
- Kvinnen som rørte ved Jesu kappe (Mark 5,25–34)
- Syke bæres til Jesus (Mark 6,53–56)
- Jesus og barna (Mark 10,13–16)
- Kvinnen som fikk sine synder tilgitt (Luk 7,36–50)
- Den barmhjertige samaritanen (Luk 10,25–37)

Etiske og eksistensielle spørsmål, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket

Lokal plan skal være åpen for at de som møter deltakerne, bruker sin kompetanse til å velge ut fortellinger som passer til de eksistensielle spørsmålene som deltakerne selv tar opp.

- Tårnet i Babel (1. Mos 11,1–9)
- Sikem og Dina (1. Mos 34)
- Amnon og Tamar (2. Sam 13,1–21)
- Salomo dømmer klokt (1. Kong 3,16–28)
- Amos 6
- Jona
- Barnemordet i Betlehem og flukten til Egypt (Matteus 2,13–18)
- Er det tillatt å betale skatt til keiseren? (Matteus 22,15–22)
- Er det tillatt å gjøre godt på sabbaten? (Matteus 12,1–15)
- Jesus i Nasaret: Rettferdighet og omsorg for de svake (Luk 4,14–29)
- Den fattige enkens gave (Luk 21,1–4)

Tekster som utfordrer gudsbildene våre og åpner for reaksjoner og kritisk refleksjon

- Jakob som lurar og blir lurt (1. Mos 27–31)
- Forkynneren (Fork 3,1–8; 12,1–8)
- Amos 6
- Jesus forteller om Guds rike: sennepsfrøet, skatten og perlen (Matt 13,31–32.44–46)

- Ordet ble menneske (Joh 1,1–18)

Eksempler på tekster som er utfordrende å oversette til norske og samiske språk

- Forskjell i kulturell kontekst: Hvordan lagrer man vin? Luk 5,36–39
- Er Guds rike iblant oss eller inne i oss? Luk 17,21
- Blir vi født på ny eller ovenfra? Joh 3,3

Veiledning til bibeltekster, unge voksne

Arbeidet med bibeltekster i kirkelig undervisning og læring for unge voksne kan ta utgangspunkt i kjernetekstlistene og eksempellistene for aldersgruppen 13–19, samt kirkeårets tekster.

Andre eksempler på relevante tekster:

- Fordypning i tekster som står i eksempellisten for aldersgruppen 13–19
- Eksempler på forskjellige sjangere fra Salmenes bok
- Flere tekster fra Forkynneren og Ordspråkene
- Susanna i badet (tillegg til Daniels bok)
- Temautvalg fra brevlitteraturen
- Flere tekster fra Johannes' åpenbaring

Veiledning til bibeltekster, voksne

Arbeidet med bibeltekster i kirkelig undervisning og læring for voksne kan ta utgangspunkt i kjernetekstlistene og eksempellistene over, samt kirkeårets tekster. Lokale forhold, slik som tilgjengelig kompetanse, aktive deltakers interesser og lokal kirkekunst, vil i stor grad være førende for hvilke andre tekster som er i bruk.

Veiledende lister, praksisformer

Anbefalte praksisformer 0–5 år

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	- Tilpasset formidling, bevegelsessanger, lystenning, bruk av flere sanser - Bruke kirkeåret i valg av gudstjeneste for små og store - Høsttakkefest, adventstid, fastelavn, påskefest og skaperverkets dag - Undervisning om og feiring av nattverd
Dåp	- Dåpssamtale og veiledning til trosformidling i hjemmet - Morgen-, kvelds- og bordbønner - Utdeling av materiell og andre ressurser - Markering av dåpsdag hjemme - Fadderrollen
Babysang	- Kristne sanger, rim og regler - Måltidsfellesskap - Kveldsbønn og bordvers
Småbarnssang	- Kan være en del av en familiemiddag - Kristne sanger - Gjerne bønn og velsignelse som avslutning
Søndagsskole	- Tilbud til yngre barn under gudstjenesten
4-årsbok	- Samling med måltidsfellesskap, kristne sanger, bønn og bibelfortelling - Bokutdeling under en gudstjeneste
Markering av dåpsdag i menigheten	- Samling for 1-2 åringer i kirken - Sangstund - Måltidsfellesskap
Fadderopplegg	- Utdeling av ressursmateriell - Egen faddersamling
Vandringer	- Utforske kirkerommet - Jule- eller adventsvandring - Påskevandring
Familiesamlinger	- Middag - Bibelfortelling med konkrete (flanellograf, dukker, drama) - Familiekor - Samtale om kristen tro og eksistensielle spørsmål - Andakt med lystenning og velsignelse

Samarbeid mellom kirke og barnehage

Det finnes mange relevante former for samarbeid mellom kirke og barnehager / åpne barnehager. I dette samarbeidet er det [rammeplan for barnehagen](#) som gjelder.

Anbefalte praksisformer 6-12 år

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	- Tilpasset formidling - Ministrantoppgaver - Mulighet for medvirkning til innhold og gjennomføring - Undervisning om- og feiring av nattverd
Dåp	- Dåpssamtale - Dåpspåminnelser
Høytidsvandring	- Advents- julevandring - Påskevandring - Juletreff
Leir	- Familieleir - Helgeturer
Lys våken	- Samling kirkerommet med undervisning og aktiviteter - Måltidsfellesskap - Overnatting i kirken
Internasjonal solidaritet	- Misjonsprosjekt - Fasteaksjonen - Vennskapsmenighet i samarbeid med aktuelle organisasjoner
Familiesamlinger	- Middagsfellesskap - Familiekor - Egne opplegg for foresatte - Kreativt verksted - Formidling av bibelhistorier
Markering av skolestart for 6-åringer	- Opplegg på planleggingsdager - Gudstjeneste med bokutdeling - 6-års klubb
Orgelskole	- Samlinger med barn som er nysgjerrige på orgelet - Tilpasset undervisning

Etter skoletid	- Leksehjelp - Måltidsfellesskap - Klubb med leker og andakt
Åpen kirke	- Utforske kirkerommet - Sanse kirkerommet på forskjellige måter: Stillhet, musikkmeditasjon, bibelfortellinger
Uteaktiviteter	- Speider - Idrettsaktiviteter - Friluftsliv, for eksempel en klubbsamling i skogen med bål og andakt
Samtalegrupper	- Om tro, bibel, filosofi og eksistensielle temaer
Barnekor	- Evt i samarbeid med den lokale skolefritidsordningen - Sanger med kristent innhold - Andakt med lystenning, bønn og velsignelse
Tweensklubb	- Klubb med forskjellige aktiviteter - Kreative samlinger med dans, drama og musikk - Andakt med lystenning, bønn og velsignelse
Pilegrimsvandring og andre vandring i naturen	- Bruke pilegrimsruter i nærområdet - Bruke turstier i nærheten - Samtaleopplegg rundt skaperverk, bærekraft, klima og tap av natur
Halloween/Allehelgensdag	- Egen markering av dagen i kirken med utkledding, godteri, leker og kveldsavslutning - Undervisning om død, sorg, håp og begravelse - Vandring på kirkegården
Tårnagent	- Samling kirkerommet med forskjellige agentoppgaver - Tårnagentklubb - Gudstjeneste
Kulturarrangement	- Konserter for barn - Konserter der barn er medvirkende
Sommerskole i juni og august	- "Agent for rettferdighet" - Andre aktuelle opplegg
Markering av dåpsdag	- F.eks. 10 år siden dåpen

Samarbeid mellom kirke og skole

Listen ovenfor viser eksempler på praksisformer som hører til rammeplan for kirkelig undervisning og læring for denne aldersgruppen. I tillegg finnes det mange relevante former for samarbeid mellom kirke og barneskole. I dette samarbeidet er det [læreplanverket for skolen](#) som gjelder.

Anbefalte praksisformer konfirmasjonstiden

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	- Delta på gudstjenester - Nattverd - Ministrant med veiledning - Øve på liturgiske ledd - Lage og lese egne forbønner
Dåp	- Dåpssamtale - Dåpspåminnelse
Felleskapsbyggende aktiviteter	- Bli-kjent-kveld med leker og snacks - Møte andre ungdommer i menighetens ungdomsarbeid
Leir	- Konfirmantleir - Bo-hjemme leir - Overnatte i kirken
Praksis i menighetens øvrige arbeid	- Barneklubb - Seniorarbeid - Kirkemusikk - Ungdomscafé
Kor- og musikkgrupper	- Konfirmantkor - Konfirmantband
Internasjonal solidaritet	- Delta på Fasteaksjonen - Samle inn penger til Kirkens nødhjelps arbeid
Pilegrimsvandring og andre vandringer i naturen	- Bruke pilegrimsruter i nærområdet - Bruke turstier i nærheten - Samtaleopplegg rundt tro, skapelse, bærekraft, klima og tap av natur
Samtalegrupper	- Tro og eksistensielle spørsmål - "Meningen med meg" (eget opplegg) - Etikk og rettferdighet
Andaktsliv	- Formidling av bibeltekster - Lystenning - Bønnevandring - Personlig forbønn
Digitalt trosliv	- Tro, teologi og politikk i sosiale medier - samtale og veiledning - Bibel på nett - Digitale møteplasser
Åpen kirke	- Utforske kirkerommet med kunst og arkitektur - Sanse kirkerommet på forskjellige måter: Stillhet, musikkmeditasjon, bibelfortellinger

Én til en-samtaler	- For eksempel ved oppstart av konfirmasjonsopplegget
Øvrig ungdomsarbeid	- Ungdomskor - Ungdomsklubb - Bibelgrupper - Band- og teknikkgrupper
Tilbud for foresatte	- Egen gudstjeneste med lystenning for konfirmantene - Undervisning om ungdomstiden og tro - Foreldremøte med foredrag og samtaler

Anbefalte praksisformer 13-19 år

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	- Ministrant- og medliturgoppgaver - Bidra til utforming av gudstjenesten

	- Nattverd - Ha ansvar for egne gudstjenester knyttet til innhold og gjennomføring - Kirkevertoppgaver
Dåp	- Dåpssamtale - Dåpspåminnelser
Ledertrening	- Eget kursopplegg - Oppgaver på konfirmant- og barneleirer - Oppgaver på aktiviteter for yngre barn - Holde egne andakter, dele erfaringer med tro
Leir og turer	- Leirer med lengre varighet - Helgeturer - Bo-hjemme-leir - Overnatting i kirken
Ungdomsdemokrati	- Ungdomsutvalg - Ungdomsting i bispedømmet - Styrearbeid i kristne barne- og ungdomsorganisasjoner
Fasteaksjonen	- Bidra med innsamling av penger til Kirkens Nødhjelp - Lederoppgaver knyttet til organiseringen av selve aksjonen - Samtale om etikk og rettferdighet
Kor- og musikkgrupper	- Som en del av gudstjenesten - Egne konserter - Som en del av leirvirksomhet
Kreative grupper	- Filmverksted - Foto - Dans - Drama - Redesign - Håndarbeid
Pilegrimsvandring og andre vandringer i naturen	- Bruke pilegrimsruter i nærområdet - Bruke turstier i nærområdet - Samtaleopplegg rundt tro, skaperverk, bærekraft, tap av natur
Ungdomsklubb	- Café - Hobbyverksted - Andakt
Smågrupper	- Bibelgrupper - Lectio Divina - meditativ bibellesning - «Meningen med meg» - Samtale om tro, filosofi og apologetikk

Tilbud for foresatte	- Informasjonsmøte om konfirmasjon - Foredrag om tenåringstid og tro
Ungdomskvelder	- Måltid - Panelsamtaler om aktuelle temaer - Konserter - Quiz
Digitalt trosliv	- Tro, teologi og politikk i sosiale medier - samtale og veiledning - Bibel på nett - Digitale møteplasser
Russetid	- Åpen kirke - Samtaletilbud - Lokal tilstedeværelse evt i samarbeid med andre aktører
Andaktsliv	- Formidling av bibeltekster - Lystenning - Dele egne erfaringer om tro - Personlig forbønn

Samarbeid mellom kirke og skole

Listen ovenfor viser eksempler på praksisformer som hører til rammeplan for kirkelig undervisning og læring for denne aldersgruppen. I tillegg finnes det mange relevante former for samarbeid mellom kirke og ungdomsskole / videregående skole. I dette samarbeidet er det [læreplanverket for skolen](#) som gjelder.

Anbefalte praksisformer, unge voksne

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjeneste	- Medliturgoppgaver - Nattverd - Medvirkning i planlegging og gjennomføring - Ansvar for egne gudstjenester
Dåp	- Dåpssamtale

	- Dåpspåminnelser
Samtalegrupper	- Etikk og rettferdighet - Filosofi og teologi - Aktuelle samfunnstemaer
Aktiviteter på merkedager	- 17. maifrokost - Påsketilbud - Nyttårsfeiring - Romjultilbud - Valentinsdagen
Leir og turer	- Leirer med lengre varighet - Familieleir - Retreat - Skogskapell
Dialogarbeid	- Samtaler med unge fra andre religioner - Økumeniske samtaler
Internasjonal solidaritet	- Fasteaksjonen - Vennskapsmenigheter i samarbeid med organisasjoner
Lederoppgaver	- Konfirmantleirer - Ungdomsturer - Ansvar ved aktiviteter for barn og unge
Ungdomsdemokrati	- Menighetsråd - Ungdomsting i bispedømmet - Styrearbeid i aktuelle kristne barne- og ungdomsorganisasjoner
Smågrupper	- Bibelgrupper - Deling av tro, tvil og eksistensielle spørsmål - Apologetikk
Temakvelder	- Måltid - Panelsamtaler - Minikonsenter - Kurs/foredrag/film
Digitalt trosliv	- Tro, teologi og politikk i sosiale medier - samtale og veiledning - Bibel på nett - Digitale møteplasser
Andaktsliv	- Formidling av bibeltekster - Lystenning - Skriftemål - Dele egne erfaringer om tro - Personlig forbønn
Kreative samlinger	- Redesign - Dans og drama

	- Skriveverksted - Film og foto - Håndarbeid
Kor- og musikkgrupper	- Familiekor - Gospelkor - Forsangergruppe - Lovsangsteam - Band
Studenttilbud	- Samtaler - Lesesal - Måltidsfellesskap - Åpen kirke
Kulturarrangementer	- Festivaler - Konserter - Salmekveld - Filmkveld
Samlinger i kirkeåret	- Fastesamlinger - Påskevandring - Romjulstreff
Samlinger for frivillige ledere	- Festmiddag - Kurs/foredrag

Anbefalte praksisformer, voksne

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	- Medliturgoppgaver - Nattverd - Kirkevert - Gudstjenestegrupper
Dåp	- Dåpssamtale - Dåpspåminnelser
Bibelgrupper	- Husfellesskap - Åpne bibelgrupper

Temakvelder	- Måltid - Panelsamtale over aktuelle temaer - Kurs/foredrag - Fastesamlinger
Andaktsliv	- Formidling av bibeltekster - Lystenning - Skriftemål - Dele egne erfaringer om tro - Personlig forbønn
Samlivskurs	- Undervisning og samtale
Samlinger for frivillige ledere	- Festmiddag - Kurs/foredrag
Dugnadsarbeid	- Enkelt vedlikehold - Hagearbeid - Organisatoriske oppgaver - Loppemarked
Markering av høytider	- 17. maifrokost - Romjultreff - Nyttårsfeiring - Påsketilbud
Kreative grupper	- Matlaging - Håndarbeid - Snekkerverksted - Skriveverksted - Redesign - Foto
Internasjonal diakoni	- Fasteaksjonen - Vennskapsmenigheter i samarbeid med organisasjoner - Bønneuker
Samtalegrupper	- Eksistensielle spørsmål - Filosofi, teologi og etikk - Samtale om tro og tvil
Sorggrupper	- Pårørende ved tap av partner eller barn - Sorg ved samlivsbrudd
Allehelgenstilbud	- Kranseverksted - Åpen café
Religionsdialog	- Møte med representanter fra andre tros- og livssynssamfunn - Økumeniske samtaler
Kirkedemokrati og medvirkning	- Åpne informasjonsmøter om kirkevalg
Kulturarrangement	- Salmekveld - Festivaler

	- Boksamtaler
Pilegrimsvandringer og andre vandringer i naturen	- Bruke pilegrimsruter i nærområdet - Vandring på turstier i nærområdet - Samtaleopplegg rundt skaperverk, bærekraft, klima tap av natur
Seniortreff	- Gåturer - Måltidsfellesskap - Kurs/foredrag - Sang og musikk
Kor- og musikkgrupper	- Familiekor - Kirkekor - Forsangergruppe - Band
Historiske vandringer	- I kirkerommet - I lokalmiljøet - Samarbeid med lokale historielag
Språkcafé	- Måltidsfellesskap - Sang og musikk

Veiledende lister, salmer

Listene over salmer og sanger kan brukes som ressurs og inspirasjon når menigheten lager sin egen liste over sanger og salmer som skal være i bruk i den lokale undervisningen. Menighetens liste skal være dynamisk og bygge på de forutsetninger og tradisjoner som finnes lokalt. De veiledende listene vil legge vekt på å løfte fram salmer og sanger som både er tradisjonsbærende og fornyende, særlig knyttet til de kirkelige høytidene og andre merkedager. Dåp- og nattverdssalmer er representert i hver aldersgruppe.

Temalistene på side 1412-1415 i Norsk salmebok anbefales til bruk i kirkelig undervisning og læring, i tillegg til salmer fra konfirmantsalmeboka, barnesalmeboka og Den norske kirkes suppleringsalmer.

Salmer og sanger som er i bruk i undervisningsaktiviteter, skal støtte opp under innholdselementene i rammeplanene. Salmeutvalget skal være tilpasset deltakernes alder, og styrke kjennskap til og mulighet for aktiv deltakelse i liturgi, kirkelige handlinger og andre trospraksiser. Det skal legges til rette for at deltakerne blir kjent med en viss sjangerbredde og får møte ulike kirkemusikalske tradisjoner, inklusive samiske.

Anbefalte salmer 0–5 år

Totalt 16 salmer

Norsk salmebok (N13)	
Salmenummer	Salmetittel
19	Nå tenner vi det første lys
25	Tenn lys! Et lys skal brenne
27	Et barn er født i Betlehem
48	Deilig er jorden
206	Dine hender er fulle av blomster
239	Fader, du har skapt meg / Jubmel sjivnnjedij muv
240/241	Måne og sol / Biejjiem jïh askem
284	Takk, min Gud, for hele meg / Kiitos, Herra, minusta (kv)
558	Kom la oss samles ved Guds bord
626	Vær meg nær, å Gud

758	Sámi soga lávlla/Samefolkets sang: (alle samiske språk) / Langt nord under Store Bjørnen
765	Gledens herre vær vår gjest
773	Kjære Gud, jeg/eg har det godt
780	Min båt er så liten
Salmedatabasen/ suppleringsalmer	
	Vinden blåser
	Vokt meg som din øyensten

Anbefalte salmer 6–12 år

Totalt 23 salmer

Norsk salmebok N13	
Salmenummer	Salmetittel
19	Nå tenner vi det første lys
25	Tenn lys! Et lys skal brenne
26	Solbarn, jordbarn
33	Det hev ei rose sprunge
43	Stille natt
48	Deilig er jorden
68	Nå er den hellige time
150	Se, nå kommer Jesus
196	Påskemorgen slukker sorgen
197	Deg være ære
292	Den prektigkledte sommerfugl
564	Som barn i ditt hus
591	Det skjer et under i verden
617	Vårt alterbord er dekket
624	Må din vei komme deg i møte / Vaajth dov baalka
648	Han skapte skogen og han skapte vannet

755	Ja, vi elsker dette landet
757	Gud signe vårt dyre fedreland
758	Sámi soĝa lávlla/Samefolkets sang
768	Leat nahkkárat mu čalmmis / Nå lukker seg mitt øye
Salmedatabasen/suppleringssalmer	
	Giefie lim (Hvem er denne mannen)
	Gud, skap i oss
	Lyset mitt er som en bønn

Anbefalte salmer konfirmasjonstiden og 13–19 år

Totalt 44 salmer

Fra Norsk salmebok	
Salmenummer	Salmetittel
23	Hosianna, Davids sønn
33	Det hev ei rose sprunge
38	Mitt hjerte alltid vanker
43/47	Stille natt/Glade jul
48	Deilig er jorden
68	Nå er den hellige time
105	Shine your light
108	Vår Gud han er så fast en borg
117	Se, vi går opp til Jerusalem
173	Hill deg, Frelser og forsoner
196	Påskemorgen slukker sorgen
197	Deg være ære
214	Han sto opp før dagen demret
295	Jupmelen gieles / Skaperens stemme
306	Várrečohkain várdán / Høgt oppunder fjellet

325	Som når et barn kommer hjem om kvelden
327	Jeg løfter mine øyne opp til fjellene
339	Skriv deg, Jesus, på mitt hjerte / Čale, Jesus, iežat gova
342	Amazing grace / Forunderleg
384	Laudate omnes gentes / Syng lovsang hele jorden (Bm) / Syng lovsang heile jorda (Nn) / Dál lávllo oppa eanan (Ns)
415	Alltid freidig
434	Det er navnet ditt jeg roper
479	Fordi han kom og var som morgenrøden
482	Deg å få skode
494	Jeg er i Herrens hender
588	Vi samles til dåp i din kirke på jord
608	Når vi deler det brød som du oss gir
621	Nå dekkes bordet
646	Sometimes in our lives
671	Da jeg trengte en neste
678	Vi rekker våre hender frem
738	Noen må våke i verdens natt
757	Gud signe vårt dyre fedreland
758	Sámi soga lávlla/Samefolkets sang
818	O, bli hos meg
819	Bred dina vida vingar
818	O, bli hos meg
819	Bred dina vida vingar
Salmedatabasen/suppleringssalmer	
	Gud, ditt hjerte rommer
	Gud, du er min tilflukt
	Himmelen blekner
	Kvar var du
	Se, mørket vinner aldri

	Var inte rädd
--	---------------

Eksempler på salmer, unge voksne og voksne

Fra Norsk salmebok (N13)

Salmer knyttet til gudstjenesten / ulike sammenhenger

- 1 Herre Gud, ditt dyre navn og ære
- 101 Kristus er verdens lys
- 104 I et skur ved Betlehem
- 105 Shine your light
- 241 Biejjiemjïh askem (Ss)
- 309 Lovsyng vår Herre, den mektige konge med ære
- 319 Lær meg å kjenne dine veier
- 324 Ikke en spurv til jorden
- 325 Som når et barn kommer hjem om kvelden
- 327 Jeg løfter mine øyne opp til fjellene
- 341 Klippe du som brast for meg
- 342 Amazing Graze
- 354 O Jesus, du som fyller alt i alle
- 362 En tåre renner fra ikonet
- 364 Så kom du da til sist
- 371 Om alle mine lemmer
- 384 Laudate omnes gentes / Syng lovsang hele jorden (Bm) / Syng lovsang heile jorda (Nn) / Dál lávllo oppa eanan (Ns)
- 385 Bless the lord, my soul
- 388 Som ein hjort lengtar etter vatn
- 393 Cantai ao Senhor um cantici novo
- 415 Alltid freidig når du går
- 434 Det er navnet ditt jeg roper
- 449 Som et barn ble du båret til meg
- 452 Du som styre straum og vind
- 455 Fall til ro og kjenn at jeg er Herre
- 460 Bortom tid og rom og tanke
- 498 Du omgir meg på alle kanter
- 532 Gud kirkes grunnvoll ene
- 564 Som barn i ditt hus
- 608 Når vi deler det brød som du oss gir
- 624 Må din vei komme deg i møte / Vaajth dov baalka

626 Kum ba yah, my Lord

631 Det er makt i de foldede hender

635 Jésus le Christ, lumière intérieure / Jesus Guds son, du ljós i mitt indre

637 Yaraab ssalami

757 Gud signe vårt dyre fedreland

758 Guhkkín davvin Dávvgáid vuolde (Ns)

761 Alle vender augo sine til deg

882 Eg veit i himmerik ei borg

Advent og jul

2 Folkefrelser, til oss kom

24 Nordnorsk julesalme

25 Tenn lys!

28 Jeg synger julekvad

33 Det hev ei rose sprunge

36 Her kommer dine arme små

38 Mitt hjerte alltid vanker (Bm) / Muv vájmmo álu uhtjat de stállaj (Ls) / Mun sydän sielä kulkee (Kv)

39 Høyr kor englar syng frå sky

40 Å kom nå med lovsang

43 Stille natt

48 Deilig er jorden (også på Ns, Ss og Kv)

59 Nå vandrer fra hver en verdens krok

63 Det lyser i stille grender

66 Gullet buori saga mii / Høyr den gode tidend

69 I en natt så klar og kald

72 Vem har tänt den stjärnan

123 Maria gikk i tornesnar

Påske

173 Hill deg; frelser og forsoner

176 Å, løft ham sakte

196 Påskemorgen slukker sorgen

197 Deg være ære

209 Døden må vike for Gudsrikets krefter

215 Maria, tjierrasis gadnjalijs (Ls)

Pinse

- 229 Den signede dag
- 232 I all sin glans nu stråler solen
- 233 Kjærlighet er lysets kilde
- 512 Kom hellig ånd med skapermakt
- 520 Gå gjennom byens lange rette gater

Nasjonaldager

- 757 Gud signe vårt dyre fedreland
- 755 Ja, vi elsker dette landet
- 758 Samefolkets sang: Sámi soga lávlla
- Kvenfolkets sang: Kväna laulu

Gravferd

- 464 Velt alle dine veier
- 470 Nobody knows the trouble I've seen
- 471 Nærmere deg min Gud
- 482 Deg å få skode er sæla å nå
- 414 Så ta da mine hender
- 197 Deg være ære
- 818 O, bli hos meg
- 494 Jeg er i Herrens hender
- 882 Eg veit i himmerik ei borg

Vigsel

- 651 Kjærlighet fra Gud
- 854 No stig vår song
- 494 Jeg er i Herrens hender
- 734 Guds kjærleik er som stranda og som graset

Dåp

- 586 Fylt av glede over livets under
- 589 Sov, du lille, sov nå godt
- 591 Det skjer et under i dåpen

Salmer om rettferdighet og etiske spørsmål

- 670 Til kjærleik Gud oss skapte
- 671 Da jeg trengte en neste
- 678 Vi rekker våre hender frem

295 Jupmelen giele/Skaperens stemme
479 Håpstango/Fordi han kom og var som morgenrøden
738 Noen må våke i verdens natt
680 Ubi Caritas et Amor
737 Herre du vandrer forsoningens vei
742 Høyr den budskapet som vi forkynner

Fra salmedatabasen/suppleringsalmer

Var inte rädd
Fortiden er omme
Son av Gud
Tal ikkje om ei Gud
Det er blitt høst
Sammen for Guds ansikt

Totalt 102 salmer

DEN NORSKE KIRKE

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjelteraerie 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunn Frisk Mogseth Skrove	635	26/01709-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
35/26	Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjelteraerie 2024-2027	14.09.2026

Høring - regler om ordninger for samiske kategorialmenigheter

Saksordfører: Bjørn Thomas Åhrén

Vedlegg:

Høring - regler om ordninger for samiske kategorialmenigheter

Høringsnotat - regler om ordninger for samiske kategorialmenigheter

Regelforslag - regler om ordninger for samiske kategorialmenigheter

Saksorientering

Det vises til høring fra Kirkerådet angående regler om ordninger for samiske kategorialmenigheter. Høringsbrev med vedlegg er vedlagt.

Saemien Åålmegeeraerie har gjennomgått saken på møte 26.08.2026, og behandler saken på møte 17.09.2026.

Høringen skal besvares i skjema med kommentarer til helheten i forslaget og kommentarer til hver paragraf. Under følger administrasjonens forslag til kommentarer.

Kommentarer til helheten i forslaget

Nidaros bispedømmeråd stiller forslag om at det vurderes om reglene også skal forelegges på sørsamisk og lule- og pitesamisk.

Organisasjonsform:

Saemien Åålmegeeraerie (SÅR) tydeliggjør at det er viktig at Saemien Åålmege (SÅ) er organisert under Nidaros bispedømmeråd (NBDR) og er en del av rettssubjektet Den norske kirke. En vanlig menighet har støtte i fellesråd og er finansiert gjennom fellesrådets økonomi, men dette gjelder ikke den sørsamiske menigheten. Staben i menigheten er tydelige på at SÅ har hatt stor nytte av støttefunksjoner knyttet til lønn og personal, og generell gjensidig rådgiving, slik som tilknytningen til Nidaros bispedømmeråd og Nidaros biskop har fungert til nå. SÅR/SÅ er tilsvarende en ressurs for NBDR i saker som gjelder sørsamisk kirkeliv og samiske saker generelt. Dersom lule- og pitesamisk menighet ønsker en annen organisasjonsform, vil ikke Saemien Åålmegeeraerie motsette seg det. Nidaros bispedømmeråd støtter Saemien Åålmegeeraerie i dette.

Kommentarer til regler og endringer

§1 Formål:

Saemien Åålmegeaerie mener det ikke er nødvendig med «fullstendig» betegnelse på samisk for kategorialmenighetene. Det samiske navnet, skrevet på det samiske språket det hører hjemme i, viser tydelig hvilken menighet det gjelder. «Saemien åålmege åarjelsaemien gïeledajvesne» er derfor en unødvendig beskrivelse. Dette er i tråd med et vedtak fra Åarjelhsaemien Gærhkoejielemen Moenehtse (ÅGM), utvalg for sørsamisk kirkeliv i 2009 (31/09), som ble videreført gjennom et vedtak i SÅR i 2014, med et tillegg om endring av skrivemåte. Her tydeliggjøres at det skal brukes stor bokstav i begge ordene – Saemien Åålmege, ed SÅ som forkortelse. Tilsvarende for menighetsrådet er offisielt navn Saemien Åålmegeaerie med SÅR som offisiell forkortelse. Begrunnelsen er at samisk rettskrivning må gjelde for samiske navn i sørsamisk område. Vi noterer oss at Kirkerådet har innhentet råd om normer i samisk fra Sámi Giellagáldu, som skal behandle saken og komme tilbake med et endelig svar. Nidaros bispedømmeråd støtter SÅRs vurdering.

§ 2 Menighetsråd:

Navnet på menighetsrådet må følge samme rettskrivning for navnet som i §1.

§3 Kirkelig betjening:

Saemien Åålmege har i dag 4 heltidsstillinger: prest, diakoniarbeider, menighetspedagog og daglig leder.

Sør-, lule- og pitesamiske språk har få språkbrukere, og det er ikke mange som behersker språkene fullt ut. Dette medfører at det er stor konkurranse for å rekruttere språksterke ressurspersoner til disse stillingene. Det er derfor nødvendig at det kan tilbys 100% stillinger. Det vil også gjelde kirkemusikerstillinger hvis man skal kunne rekruttere kandidater med relevant kirkemusikalsk, kulturell og språklig kompetanse.

§4 Tilsyn:

Kirkerådets vurdering støttes. Det har fungert godt at Nidaros biskop har hatt tilsyn for Saemien Åålmege.

§5 Medlemsregister: Ingen kommentarer.

§6 Medlemskap og stemmerett: Ingen kommentar.

§7 Valg og sammensetning av menighetsråd:

NBDR støtter SÅR i at formuleringen «Flertallet i menighetsrådet skal være samer som kan skrives inn i samemanntallet, jf. lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 2-6.» fra dagens regler for ordning for Saemien Åålmege skal beholdes i de nye reglene for samiske kategorialmenigheter.

§8 Formene for menighetsrådets virksomhet: Ingen kommentar.

§9 Menighetsrådets oppgaver: Ingen kommentar.

§10 Menighetsmøtet: Ingen kommentar.

§11 Tilsetting og arbeidsgiveransvar:

Forslaget støttes da det styrker Saemien Åålmege medbestemmelse i tilsettingssaker.

§12 Mindre endringer:

Ny regel støttes, men det må garanteres at samisk medvirkning sikres, og at forslag til endringer forelegges menighetsrådet før endelig vedtak i Kirkerådet.

§13 Ikrafttredelse:

Merknad/korrektur i siste setning. Riktig formulering bør være: Fra samme tid oppheves regler av 11. april 2024, om ordning for Saemien Åålmege.

Forslag til vedtak

Nidaros bispedømmeråd støtter Saemien Åålmegeaeries vurderinger og ber administrasjonen svare på høringen med bakgrunn i saksorienteringen, og i samarbeid med Saemien Åålmegeaerie og Saemien Åålmegeas administrasjon.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Høringsinstanser

Dato: 04.06.2026

Vår ref: 26/01104-2 jm782

Deres ref:

Høring - regler om ordninger for samiske kategorialmenigheter

Kirkemøtet vedtok i mars 2026 å opprette en kategorialmenighet for samer i pite- og lulesamisk språkområde. Opprettelsen trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer. Før menigheten kan opprettes, må det vedtas regler for den, og Kirkemøtet har bedt Kirkerådet fremme forslag til regler for kategorialmenigheten til Kirkemøtet i 2027.

Kirkerådet foreslår at de nye reglene skal være mest mulig like tilsvarende regler for samisk menighet i sørsamisk språkområde – Saemien Åålmege. Det innebærer at det også blir foreslått noen endringer i regler om ordning for Saemien Åålmege.

Det vedlagte høringsnotatet presenterer det nye og det reviderte regelverket og begrunnelsen for dem. Høringsinstansene inviteres til å kommentere helheten i forslaget og til å komme med kommentarer til hver enkelt paragraf.

Dette brevet sendes til et utvalg av menighetsråd og kirkelige fellesråd i alle bispedømmer, foruten et antall sentrale instanser. Alle andre, både kirkelige råd og enkeltpersoner som ønsker det, kan også avgi svar.

Høringen besvares elektronisk i følgende [høringsskjema](#). Høringsfristen er **25. september 2026**

Høringsdokumentet og dette brevet blir publisert på [Høringer fra Kirkerådet - Kirkerådet](#). Her blir også høringssvarene publisert, etter at høringen er ferdig.

Kirkerådet gjør også oppmerksom på at lulesamisk kirkelivsprosjektet har presentert et alternativt forslag til regelverk, som er sendt til Kirkerådet like i forkant av høringen. Dette forslaget vil også være tilgjengelig på høringssiden.

Med vennlig hilsen

Ole Edvard Wold-Reitan
direktør

Jørund Østland Midttun
seniorrådgiver kirkerett

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 Oslo

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: kirken.no
Org.nr. 818 066 872

Telefon: 23 08 12 00

Saksbehandler:
Jørund Østland Midttun

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Høringsnotat - regler om ordninger for samiske kategorialmenigheter

Regelforslag - regler om ordninger for samiske kategorialmenigheter

,

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Høring – regler om ordninger for samiske kategorialmenigheter

Høringsnotat 4. juni 2026. Høringsfrist: 25. september 2026

Kirkemøtet vedtok i mars 2026 å opprette en kategorialmenighet for samer i pite- og lulesamisk språkområde. Opprettelsen trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer. Før menigheten kan opprettes, må det vedtas regler for den, og Kirkemøtet har bedt Kirkerådet fremme forslag til regler for kategorialmenigheten til Kirkemøtet i 2027.

Kirkerådet foreslår at de nye reglene skal være mest mulig like reglene for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde – Saemien åålmege. Det innebærer at det også blir foreslått noen endringer i dagens regler for Saemien Åålmege. Dette gjelder særlig nærmere regler for tilsetting i kategorialmenighetene.

Bakgrunn

Samisk utvalg, som leverte sin utredning *Hvordan kan man styrke samisk kirkeliv i Den norske kirke?* i mars 2024, foreslo å opprette en kategorialmenighet for lulesamisk og pitesamisk språkområde. I utredningen fremheves det at et kirkelivsprosjekt for lulesamisk kirkeliv i Hamarøy har vært viktig for å berede grunnen for en permanent ordning. I utdyping av forslaget og konsekvensene av det, heter det i rapporten fra Samisk utvalg:

Utvalget foreslår at det etableres en kategorialmenighet i lulesamisk og pitesamisk språkområde. (...) I likhet med kategorialmenigheten i sørsamisk område, som omfatter alle samer som er bosatt i eller med tilknytning til det sørsamiske språkområdet, bør en kategorialmenighet i lulesamisk og pitesamisk språkområde kunne omfatte alle samer som er bosatt i eller med tilknytning til de språkområdene.

Utvalget foreslo videre at den nye menigheten bør ha samme bemanning og struktur som Saemien åålmege, dvs. fire stillinger¹ og et menighetsråd med fem faste medlemmer.

Forslaget fra Samisk utvalg ble fulgt opp av Sør-Hålogaland bispedømmeråd, som er ansvarlig for oppfølgingen av lulesamisk kirkelivsprosjekt og har fulgt det tett. Bispedømmerådets vurdering er at prosjektet har avdekket et stort behov for en egen kategorialmenighet som ramme for arbeidet med lulesamisk kirkeliv innenfor Den norske kirke. Bispedømmerådet skriver i henvendelsen til Kirkerådet:

[S]iden oppstarten av prosjektet i 2021 [har det] vært en betydelig økning i antall forespørsler etter kirkelige tjenester med samisk innhold og språk. Det gjelder både dåp, begravelser, vielser og konfirmasjon. Spesielt interessant er det at det stadig oftere ytres ønske om større samisk medvirkning slik at

¹ Pr juni 2026

rommet for den samiske tros- og livsforståelsen blir større. Bispedømmerrådet påpeker at en framtidig lulesamisk kategorialmenighet vil sikre at lulesamer, uavhengig av bosted, kan delta i alle sider av lulesamisk kirkeliv uten å måtte gi avkall på retten til selvbestemmelse og selvrepresentasjon.

Bispedømmerrådet skriver videre:

Situasjonen for pitesamer, enten de er bosatt i det tradisjonelle pitesamiske området eller andre steder, er ikke annerledes enn for lulesamer. Gjennom samtaler med daglig leder for den pitesamiske stiftelsen Sállto bidumsáme guovdátj, Stig Morten Kristensen, er det etablert et samarbeid mellom de to språkområdene som vil innebære at en framtidig lulesamisk kategorialmenighet også vil inkludere pitesamene. Det betyr at det nå jobbes for å få etablert en pite-, og lulesamisk kategorialmenighet. Språklig og kulturelt er det mye som forener og ligger til rette for et godt samarbeid mellom de to språkgruppene.

En viktig uttalt begrunnelse for å opprette en kategorialmenighet for pite- og lulesamer har vært behovet for samisk med- og selvbestemmelse, noe som er knyttet til forståelsen av urfolksrettigheter. Bispedømmerrådet pekte på at den nåværende valgordningen til menighetsråd ikke kan sikre samisk selvrepresentasjon og (tilstrekkelig) medbestemmelse i menighetsrådet, og at dette er i konflikt med demokratiske prinsipper og urfolksrettigheter. Videre vil en kategorialmenighet kunne betjene pite- og lulesamer som lever spredt utenfor kjerneområdet. Saemien Áálmege er fremhevet som et forbilde

Lulesamisk kirkelivsprosjekt har også gjort et viktig arbeid for å berede grunnen for en kategorialmenighet. Bispedømmerrådet peker på at det er en risiko for at mange av de resultatene som prosjektet har drevet frem, kan forsvinne dersom det blir et opphold i virksomheten før den eventuelt kan gjøres permanent.

Saken ble sendt på høring høsten 2025 og høringsinstansene gav en unison tilslutning til forslaget om en kategorialmenighet. Et prinsippvedtak om å opprette en kategorialmenighet for samer i pite- og lulesamisk språkområde ble så vedtatt av Kirkemøtet i mars 2026.

Forslag til regelverk

Det følger av kirkeordningen § 3 at Kirkemøtet fastsetter særskilt ordning for kategorialmenigheter. Saemien áálmege er derfor i dag regulert gjennom *regler om ordning for Saemien Áálmege*. I høringsnotatet til saken om opprettelse av en ny kategorialmenighet fremholdt Kirkerådet at det beste vil være at det innføres en parallell eller felles regulering av begge disse menighetene. En viktig begrunnelse for dette er at det blir like ordninger for gjennomføringen av valgene i samiske kategorialmenigheter, for å unngå en unødvendig kompleksitet knyttet til gjennomføring av disse valgene. Dette synet fikk støtte i høringen. Særlig understreket Samisk kirkeråd at det bør sikres like ordninger for samiske kategorialmenigheter.

Saemien åålmege ble opprettet på permanent basis i 2015, etter at menigheten hadde fungert som en forsøksordning opprettet av kirkedepartementet i 2009. Menigheten er finansiert av rettssubjektet Den norske kirke ved Nidaros bispedømme. Reglene for menigheten fastsetter at den skal ha et menighetsråd og en kirkelig betjening som består av prest for sørsamisk språkområde samt diakon og eventuelle øvrige stillinger knyttet til sørsamisk kirkeliv. Det er forutsatt at alle stillingene er lønnet av rettssubjektet Den norske kirke. Staben i Saemien åålmege består i dag av prest, diakonimedarbeider, menighetspedagog og daglig leder for menighetsrådets virksomhet. Alle medarbeiderne har rettssubjektet Den norske kirke ved Nidaros bispedømmeråd som arbeidsgiver, men arbeidsgivermyndigheten kan delegeres til menighetsrådet, med unntak av tilsettingsmyndighet og vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed.

Sør-Hålogaland bispedømmeråd sendte i juni 2025 Kirkerådet et utkast til regler for pite- og lulesamisk kategorialmenighet som bygger på reglene for Saemien åålmege. Kirkerådet er enig i at reglene for Saemien åålmege i det store og hele også er godt tilpasset en kategorialmenighet for pite- og lulesamer. Kirkerådet foreslår derfor at det gis nær tilsvarende regler for denne, som bygger videre på utkastet fra Sør-Hålogaland bispedømmeråd. Kirkerådet foreslår også at regelverket utvides noe ved at det gis egne særregler for tilsetting av prest og andre ansatte i kategorialmenighetene. Bestemmelser om dette foreslås gitt i en egen paragraf. For at regelverket her skal bli likt for begge menighetene, foreslås det at disse bestemmelsene også tas inn i regler om ordning for Saemien åålmege.

Kirkerådet har også benyttet anledningen til å foreta en viss forenkling og omstrukturering av regler om Saemien åålmege. Det er også gjort noen mindre endringer av innholdsmessig art. Det som nå sendes på høring er derfor både forslag til et nytt regelverk for samisk menighet i pite- og lulesamisk område og endret regelverk for Saemien åålmege.

En vesentlig side ved ønsket om å opprette en ny kategorialmenighet har vært ønsket om selvbestemmelse for samisk kirkeliv også på lokalt plan. Kirkemøtet vedtok i 2026 (KM 10/26) en ny paragraf 36b i kirkeordningen hvor det bl.a. heter:

Kirkelige organer skal legge til rette for at samisk språk og kultur, selvbestemmelse og medvirkning i kirkedemokratiet sikres og utvikles i kirken.

Denne bestemmelsen er ment å understreke og forsterke dagens status for samisk kirkeliv i Den norske kirke. I saksforberedelsen til saken pekte Kirkerådet på ulike organer som i dag ivaretar samisk selvbestemmelse. På lokalt plan gjelder dette Indre Finnmark prosti, Saemien åålmege og den nye kategorialmenigheten for pite- og lulesamisk språkområde. Kirkerådet presiserte også følgende:

Kirkerådet presiserer at disse organene er en del av Den norske kirkes struktur, og at selvbestemmelse i denne sammenheng dermed skal forstås innenfor rammen av både den myndigheten og de begrensningene som kirkeordningen generelt gir til ulike kirkelige organer. Selvbestemmelse innebærer slik ikke en oppbygging av en parallell styringskanal i kirken.

I tilretteleggingen av forslaget til nye og reviderte regler for samiske kategorialmenigheter har det også vært viktig for Kirkerådet å følge opp vedtaket fra i år om samisk selvbestemmelse, innenfor de rammene som finnes i kirkeordningen. Disse rammene innebærer blant annet at den sørsamiske kategorialmenigheten i dag ikke er et eget rettssubjekt. I trossamfunnsloven er det nevnt to rettssubjekter, soknet og Den norske kirke. Kategorialmenigheter er ikke nevnt blant dem, og de samiske kategorialmenighetene er derfor ikke foreslått som egne rettssubjekter.² Det innebærer at kategorialmenigheten ikke kan ha rettslig handleevne, det vil si til at de selv kan ha rettigheter og forpliktelser, være part i avtaler eller ha partsstilling overfor domstoler og andre myndigheter. De vil dermed ikke kunne inngå arbeidsavtaler, herunder ha formelt arbeidsgiveransvar eller økonomiansvar.

Kirkerådet ønsker imidlertid at selvbestemmelse kan ivaretas gjennom at det legges til rette for ordninger som gjør at kategorialmenighetene gjennom delegering av myndighet og regler for tilsetting i praksis får en selvstendig stilling til å styre kategorialmenigheten.

Kommentar til de enkelte paragrafene:

Til § 1: Denne bestemmelsen etablerer grunnlaget for en særlig ordning med en samisk menighet for å fremme henholdsvis sørsamisk og pite- og lulesamisk kirkeliv innenfor de respektive språkområdene. Menighetene skal også være ressurser for lokalmenigheter som skal betjene henholdsvis sørsamer, lulesamer og pitesamer i andre deler av landet.

Paragrafen bestemmer også navnet på menigheten. Kirkerådet mener det mest nærliggende at pite- og lulesamisk menighet følger betegnelsen på sørsamisk, men dagens navn Saemien åålmege kan mest nærliggende oversettes som «Samisk menighet». For pite- og lulesamisk kategorialmenighet vil da den tilsvarende betegnelsen være Sáme tjoaggulvis.

Når det nå skal etableres ytterligere en samisk kategorialmenighet, kan det være grunn til å vurdere om menighetene bør gis en mer fullstendig betegnelse også på samisk. For sørsamisk menighet vil det da bli: «Saemien åålmege jaarjelsaemien gieledajvesne», på norsk «Samisk menighet i sørsamisk språkområde». For pite- og lulesamisk menighet, blir betegnelsen «Sáme tjoaggulvis bidum- ja julevsáme giellaguovlon», på norsk «Samisk menighet i pite- og lulesamisk språkområde». Argumenter mot en endring for sørsamisk er at dagens navn er godt innarbeidet og at et lengre og mer fullstendig navn vil bli unødig omstendelig. Det vil også gjelde for den nye kategorialmenigheten. Kirkerådet foreslår derfor å beholde dagens navn Saemien åålmege og at den nye menigheten får en tilsvarende betegnelse. I tråd med

² De døvekirkelige kategorialmenighetene er i dag rettssubjekter, med særlig bakgrunn i eierskap til døvekirken. De har likevel en annen status enn soknet, først og fremst ved at de (i motsetning til soknene) kan gå konkurs.

normen for andre organer i Den norske kirke, foreslås det at bare første ordet i navnet har stor bokstav i de nye reglene.³

Til § 2: Et valgt menighetsråd er menighetens styringsorgan, jf. kirkeordningen § 36a. Prest for henholdsvis sørsamer og pite- og lulesamer sørger for samordning mellom prestedtjenesten og den øvrige virksomheten, jf. § 3. Paragrafen er uforandret fra dagens regler for Saemien Áálmege.

Paragrafen bestemmer også det samiske navnet på menighetsrådet. Navnet her vil være avhengig av hva som blir bestemt som navn på menigheten i § 1.

Til § 3: Menigheten er gjennom denne bestemmelsen sikret en minimumsbetjening. Dagens regler om ordning for Saemien Áálmege nevner her bare prest og diakon spesifikt. I realiteten har menigheten i dag fire ansatte. Det er prest, diakoniarbeider, trosopplærer og daglig leder. I prosjektet for lulesamisk menighet er det i dag også fire medarbeidere. Det forutsettes senere i dagens regelverk (§ 9) at menigheten skal ha en daglig leder, og erfaringen fra både Saemien Áálmege og det lulesamiske kirkelivsprosjektet viser at det er nødvendig med en stilling innen kirkelig undervisning. Imidlertid kan det være grunn til å ikke nevne selve stillingsbetegnelsene konkret. Det vil da være opp til den enkelte kategorialmenigheten å bestemme hva som skal være funksjonstittelen på hver av stillingene, og om denne skal være på det aktuelle samiske språk. Kirkerådet foreslår derfor at det står «stillinger knyttet til diakoni og kirkelig undervisning». Kirkerådet understreker videre at det ikke er en forutsetning at alle er fulle stillinger. Regelverket åpner videre for at det også kan opprettes andre stillinger knyttet til samisk kirkeliv. Hverken Saemien Áálmege eller lulesamisk kirkelivsprosjekt har i dag egne stillinger innen kirkemusikk. Stillinger for dette er derfor ikke presisert i regelforslaget, men Kirkerådet antar at egne kirkemusikkstillinger vil kunne vokse frem som et behov.

Til § 4: Denne bestemmelsen bestemmer hvilken av biskopene som har tilsyn med kategorialmenigheten. Dette korresponderer med det bispedømmet hvor den samiske gruppen er representert i bispedømmerådet. Dersom det skal føres tilsyn utenfor bispedømmets grenser, skjer det i samråd med vedkommende biskop der. Kirkerådet legger til grunn at dette i utgangspunktet bare er aktuelt for sørsamene, som har sitt språkområde spredt over flere bispedømmer.

Til § 5: Bestemmelsen er uforandret fra dagens regler.

Til § 6: Medlemskap i Den norske kirke er i utgangspunktet knyttet til et geografisk sokn. Reglene for kategorialmenighetene åpner for at medlemskapet i en samisk kategorialmenighet kan komme i tillegg til og ikke i stedet for soknetilknytningen. Det innebærer blant annet at man er stemmeberettiget både i den lokale soknemenigheten og i kategorialmenigheten.

³ Dette er en norm i moderne norsk. Kirkerådet har innhentet råd om normer i samisk Sámi Giellagáldu, som skal behandle saken og komme tilbake med et endelig svar.

Grunnlaget for medlemskap i de samiske kategorialmenighetene tar utgangspunkt i tilsvarende regler i sameloven § 2-6, nemlig at personer som *regner seg* (sameloven: «oppfatter seg selv») som same, kan registreres som medlem. Det samme gjelder vedkommendes ektefelle, partner, samboer eller barn. I tillegg kan menighetsrådet sette kriterier som utvider kretsen av dem som kan bli medlemmer. Innenfor det aktuelle språkområdet (henholdsvis sørsamisk og pite- og lulesamisk) kan alle med samisk tilknytning bli medlemmer. Utenfor språkområdet gjelder medlemskap dem som regner seg som henholdsvis sørsame eller pitesame eller lulesame. Til forskjell fra Sametingets valgmanntall stilles det ikke krav om samisk som hjemmespråk for en selv eller foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre. Medlemskriteriet er dermed noe videre enn for registrering i Sametingets valgmanntall.

I tvilstilfeller avgjør Samisk kirkeråd om en person oppfyller vilkårene for medlemskap. I dagens regler for Saemien Åålmege er det Nidaros bispedømmeråd som avgjør dette. Denne bestemmelsen er foreslått endret utfra en betraktning av samisk selvbestemmelse, og det er foreslått at dette blir ivaretatt av Samisk kirkeråd.

Til § 7: Sammensetningen av menighetsrådet bygger på de vanlige reglene i kirkeordningen. Det innebærer at menighetsmøtet bestemmer om antallet valgte medlemmer i tillegg til presten skal være fire, seks, åtte eller ti. Dette er en endring fra dagens regler om Saemien Åålmege, hvor antall valgte medlemmer er fastsatt i reglene.

I dagens regler for Saemien Åålmege er valgbarheten for flertallet i menighetsrådet knyttet til om vedkommende kan skrives inn i Sametingets valgmanntall. Kirkerådet mener dette er en kompliserende regel. I andre sammenhenger i det kirkelige regelverket er det i alminnelighet sammenheng mellom hvem som har stemmerett og hvem som er valgbare. En ordning hvor noen vil være valgbare til noen av plassene, mens flertallet er forbeholdt personer som kan skrives inn i valgmanntallet, vil kunne medføre at velgernes preferanser overstyrer av reglene. Kirkerådet foreslår derfor at alle som er registrert som medlemmer av kategorialmenigheten, også er valgbare til menighetsrådet. I nominasjonsprosessen kan likevel menighetsrådets nominasjonskomité søke å ivareta tilsvarende hensyn som i dagens regler.

Øvrige bestemmelser i kirkeordningen §§ 9 og 10, samt bestemmelsene om menighetsråd i kirkevalgreglene, gjelder så langt det passer.

Til § 8: Paragrafen er foreslått flyttet før menighetsrådets oppgaver, i tråd med rekkefølgen i kirkeordningen.

Paragrafen bygger på kirkeordningen § 11, og har tatt inn en bestemmelse om at rådet skal ha en daglig leder. Det foreslås videreført fra nåværende regler for Saemien Åålmege at den særskilt valgte samiske representanten i bispedømmerådet har møte- og talerett, men ikke er medlem av menighetsrådet.

Til § 9: Bestemmelsene i denne paragrafen er tilpasning av tilsvarende bestemmelser i kirkeordningen § 12 samt de liturgiske ordningene med tilhørende alminnelige bestemmelser. Henvisningen til § 17 i dagens regler for Saemien Åålmege er tatt ut,

da oppgavene til kirkelig fellesråd delvis blir ivaretatt av bispedømmerådet og delvis ikke er relevante for kategorialmenigheten. Bispedømmerådets budsjett- og økonomiansvar, som et stykke på vei kan sammenlignes med en fellesrådsfunksjon, kan delegeres til menighetsrådet, og Kirkerådet legger til grunn at en slik delegering er normalordningen.

Bestemmelsene om tilsetting og arbeidsgivermyndighet som står i dagens regler for Saemien Åålmege, er flyttet til § 11 i forslaget.

Til § 10: Paragrafen videreføres i hovedsak fra dagens ordning for Saemien Åålmege, med én endring: Der det tidligere het at avstemning i menighetsmøtet kan skje per post i saker der menighetsrådet treffer bestemmelse om det, foreslår Kirkerådet at det legges til at slike avstemninger også kan skje digitalt. Det er i tråd med formålet om å sikre et digitaliseringsvennlig regelverk.

Til § 11: Tilsetting og arbeidsgiveransvar for de som er ansatt i kategorialmenigheten, følger vanlige regler i rettssubjektet Den norske kirke så langt det passer. Det betyr at bispedømmerådet, ved tilsettingsrådet, tilsetter alle medarbeidere. Biskopen utøver arbeidsgivers styringsrett over presten, på linje med de øvrige prestene, med det unntaket at presten i samisk kategorialmenighet ikke tilhører et prosti og dermed er direkte underlagt biskopen. Biskopen vil likevel kunne delegere arbeidsgiverfunksjoner til en prost etter tjenesteordning for biskoper § 15 første ledd. For de øvrige ansatte er stiftsdirektør øverste leder, men den daglige ledelsen kan delegeres til menighetsrådet ved daglig leder eller direkte til daglig leder.

Kirkerådet foreslår at tilsetting skjer i henhold til personalreglement for rettssubjektet Den norske kirke, med noen tilpasninger i §§ 8 og 10 om tilsettingsrådets sammensetning. Ved tilsetting av prest oppnevner biskopen en prost som går inn i de oppgavene som prosten har i personalreglementet. Ved tilsetting av både prest og øvrige medarbeidere kan stiftsdirektøren gi en annen fullmakt til å opptre på sine vegne. Kirkerådet foreslår at det bør tilstrebes at representanter for menigheten er i flertall i tilsettingsrådet, og at rådet bør settes sammen slik at en oppnår dette. Daglig leder bør derfor vanligvis alltid være medlem av tilsettingsrådet og, med unntak av for tilsetting av prest, være den som foreslår hvem som skal tilsettes. Ved tilsetting av daglig leder, bør stiftsdirektøren vanligvis peke på presten for henholdsvis sørsamisk og pite- og lulesamisk språkområde som den andre representanten for arbeidsgiver. For andre enn prest, skal representanten for de ansatte også være pekt ut blant de ansatte i kategorialmenigheten.

Personalreglementet skal etter hovedavtalen drøftes med arbeidstakerorganisasjonene. Selv om den foreslåtte paragrafen ligger utenfor personalreglementet som sådan, legger Kirkerådet til grunn at bestemmelsene innholdsmessig likevel skal drøftes med arbeidstakerorganisasjonene i forkant av at Kirkemøtet vedtar reglene.

Til § 12. Kirkerådet erfarer fra tid til annen at det vil kunne være behov for å vedta mindre endringer i regelverkene, uten at det bør anses nødvendig at saken behandles

som regelsak i Kirkemøtet. I tråd med den alminnelige praksisen knyttet til regler fastsatt av Kirkemøtet, foreslås det derfor å ta inn en bestemmelse om at Kirkerådet kan vedta mindre endringer i reglene. For å sikre samisk medvirkning, foreslås det å ta inn en saksbehandlingsregel om at forslag til endringer legges frem for menighetsrådet før endelig vedtak.

Til § 13. Kirkemøtet har vedtatt at opprettelsen av kategorialmenigheten for samer i pitesamisk og lulesamisk språkområde trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer. Dette foreslås derfor også tatt inn i reglene her.

Konsekvenser for andre regelverk

Den sørsamiske representanten i Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd velges i dag av medlemmene av Saemien åålmege etter kirkevalgreglene, mens den lulesamiske representanten i Sør-Hålogaland bispedømmeråd velges av Samisk kirkelig valgmøte etter regler om Samisk kirkelig valgmøte. Det vil ikke være mulig å vedta eventuelle endringer i disse ordningene før kirkevalget i 2027. Kirkerådet tar sikte på å komme tilbake med forslag til eventuelle endringer knyttet til dette, i samråd med Samisk kirkeråd, i før kirkevalget i 2031.

Oppstart og overgangsordninger

I saksforberedelsen til prinsippvedtaket om å opprette en samisk kategorialmenighet i pite- og lulesamisk område i Kirkemøtet understreket Kirkerådet at regelverk og andre rammebetingelser må være på plass og det må gjennomføres valg av menighetsråd før menigheten formelt kan opprettes. En viktig rammebetingelse for valg er at det må opprettes et medlemsregister som også vil være et valgmanntall for kategorialmenigheten.

Kirkerådet konkluderte derfor med at et realistisk tidspunkt for den formelle opprettelsen av menigheten vil være 1. januar 2028. Av praktiske og tekniske grunner vil det ikke være aktuelt å koble valg i den nye kategorialmenigheten direkte til kirkevalget i 2027. Kirkerådet ser for seg at valget av det første menighetsrådet vil skje etter en forenklet ordning, for eksempel at valget blir gjennomført på et menighetsmøte. Dette er i tråd med kirkevalgreglenes ordning for suppleringsvalg. Det innebærer også at valget av menighetsråd i Saemien åålmege vil gjennomføres i tråd med gjeldende ordning.

Regler om ordninger for samiske kategorialmenigheter

Dagens regler om ordning for Saemien Áálmege	Forslag til nye regler om ordning for Saemien áálmege	Forslag til regler om ordning for Sáme tjoaggulvis
§ 1. Formål Formålet med reglene er å etablere en særskilt ordning med en samisk menighet i sørsamisk språkområde for å fremme sørsamisk kirkeliv. Menighetens navn er Saemien Áálmege	§ 1. Formål Formålet med reglene er å etablere en særskilt ordning med en samisk menighet i sørsamisk språkområde for å fremme sørsamisk kirkeliv. Menighetens navn er Saemien áálmege.	§ 1. Formål Formålet med reglene er å etablere en særskilt ordning med en samisk menighet i pite- og lulesamisk språkområde for å fremme pite- og lulesamisk kirkeliv. Menighetens navn er Sáme tjoaggulvis.
§ 2. Menighetsråd Det velges et menighetsråd for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde. Menighetsrådets navn er Saemien Áálmegearaerie.	§ 2. Menighetsråd Det velges et menighetsråd for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde. Menighetsrådets navn er Saemien áálmegearaerie.	§ 2. Menighetsråd Det velges et menighetsråd for den samiske menigheten i pite- og lulesamisk språkområde. Menighetsrådets navn er Sáme tjoaggulvisráde.
§ 3. Kirkelig betjening Den særskilte kirkelige betjeningen av sørsamer i og utenfor sørsamisk språkområde skjer ved presten for sørsamer, som leder prestetjenesten i området og sørger for nødvendig samordning med menighetens øvrige virksomhet, diakon og eventuelle øvrige stillinger i rettssubjektet Den norske kirke med arbeidsoppgaver knyttet til sørsamisk kirkeliv.	§ 3. Kirkelig betjening Den særskilte kirkelige betjeningen av sørsamer i og utenfor sørsamisk språkområde skjer ved presten for sørsamer, som leder prestetjenesten i området og sørger for nødvendig samordning med menighetens øvrige virksomhet, daglig leder, stillinger knyttet til diakoni og kirkelig undervisning og eventuelle øvrige stillinger i rettssubjektet Den norske kirke med arbeidsoppgaver knyttet til sørsamisk kirkeliv.	§ 3. Kirkelig betjening Den særskilte kirkelige betjeningen av pite- og lulesamer i og utenfor pite- og lulesamisk språkområde skjer ved presten for pite- og lulesamer, som leder prestetjenesten i området og sørger for nødvendig samordning med menighetens øvrige virksomhet, daglig leder, stillinger knyttet til diakoni og kirkelig undervisning og eventuelle øvrige stillinger i rettssubjektet Den norske kirke med arbeidsoppgaver knyttet til pite- og lulesamisk kirkeliv.

Commented [JM1]: Punktum!

§ 4. Tilsyn Nidaros biskop fører tilsyn med Saemien Áálmege, herunder menighetsråd, prest og øvrige tilsatte, i samsvar med bestemmelser gitt i kirkeordningen og tjenesteordning for biskoper. Der det sørsamiske språkområdet ligger i et annet bispedømme, skal tilsynet utøves i samråd med biskopen i det aktuelle bispedømmet.	§ 4. Tilsyn Nidaros biskop fører tilsyn med Saemien áálmege, herunder menighetsråd, prest og øvrige tilsatte, i samsvar med bestemmelser gitt i kirkeordningen og tjenesteordning for biskoper. Der det sørsamiske språkområdet ligger i et annet bispedømme, skal tilsynet utøves i samråd med biskopen i det aktuelle bispedømmet.	§ 4. Tilsyn Sør-Hålogaland biskop fører tilsyn Sáme tjoaggulvis, herunder menighetsråd, prest og øvrige tilsatte, i samsvar med bestemmelser gitt i kirkeordningen og tjenesteordning for biskoper.
§ 5. Medlemsregister Kirkerådet fører medlemsregister for menigheten i samarbeid med menighetsrådet.	§ 5. Medlemsregister Kirkerådet fører medlemsregister for menigheten i samarbeid med menighetsrådet.	§ 5. Medlemsregister Kirkerådet fører medlemsregister for menigheten i samarbeid med menighetsrådet.
§ 6. Medlemskap og stemmerett Et medlem av Den norske kirke kan også registreres som medlem av den samiske menigheten i sørsamisk språkområde/Saemien Áálmege hvis vedkommende: a) regner seg som same eller er gift, partner eller samboer med en same og er bosatt i sørsamisk språkområde eller b) regner seg som sørsame eller er gift, partner eller samboer med en sørsame og er bosatt utenfor sørsamisk språkområde eller	§ 6. Medlemskap og stemmerett Et medlem av Den norske kirke kan også registreres som medlem av den samiske menigheten i sørsamisk språkområde/Saemien áálmege hvis vedkommende: a) regner seg som same eller er gift, partner eller samboer med en same og er bosatt i sørsamisk språkområde eller b) regner seg som sørsame eller er gift, partner eller samboer med en sørsame og er bosatt utenfor sørsamisk språkområde eller	§ 6. Medlemskap og stemmerett Et medlem av Den norske kirke kan også registreres som medlem av den samiske menigheten i pite- og lulesamisk språkområde hvis vedkommende: a) regner seg som same eller er gift, partner eller samboer med en same og er bosatt i pite- eller lulesamisk språkområde eller b) regner seg som pite- eller lulesame eller er gift, partner eller samboer med en pite-, eller lulesame og er bosatt utenfor pite- eller lulesamisk språkområde eller

c) har foreldre som er medlem i sørsamisk menighet eller d) har annen tilknytning til sørsamisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av menighetsrådet. Nidaros bispedømmeråd avgjør i tvilstilfeller om en person fyller vilkårene for å bli medlem. Medlemmer som har kirkelig stemmerett, kan stemme ved valg av menighetsråd og under menighetsmøte. Medlemskap i menigheten innebærer ingen begrensninger i rettigheter og plikter medlemmene har i det sokn der de er bosatt.	c) har foreldre som er medlem i sørsamisk menighet eller d) har annen tilknytning til sørsamisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av menighetsrådet. Samisk kirkeråd avgjør i tvilstilfeller om en person fyller vilkårene for å bli medlem. Medlemmer som har kirkelig stemmerett, kan stemme ved valg av menighetsråd og under menighetsmøte. Medlemskap i menigheten innebærer ingen begrensninger i rettigheter og plikter medlemmene har i det soknet der de er bosatt.	c) har foreldre som er medlem i pite- og lulesamisk menighet eller d) har annen tilknytning til pite- eller lulesamisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av menighetsrådet. Samisk kirkeråd avgjør i tvilstilfeller om en person fyller vilkårene for å bli medlem. Medlemmer som har kirkelig stemmerett, kan stemme ved valg av menighetsråd og under menighetsmøte. Medlemskap i menigheten innebærer ingen begrensninger i rettigheter og plikter medlemmene har i det soknet der de er bosatt.
§ 7. Valg og sammensetning av menighetsråd Saemien åålmegearaerie – menighetsrådet for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde, består av prest for sørsamisk språkområde og sørsamepresten og 4 andre medlemmer. Flertallet i menighetsrådet skal være samer som kan skrives inn i samemanntallet, jf. lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 2-6. Bestemmelsene i kirkeordningen § 9 og § 10 og regler for valg av	§ 7. Valg og sammensetning av menighetsråd Saemien åålmegearaerie – menighetsrådet for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde, består av prest for sørsamisk språkområde og minst fire andre medlemmer som oppfyller medlemsvilkårene i § 6. Bestemmelsene i kirkeordningen § 9 og § 10 og regler for valg av	§ 7. Valg og sammensetning av menighetsråd Sáme tjoaggulvisráde – menighetsrådet for den samiske menigheten i pite- og lulesamisk språkområde, består av prest for pite- og lulesamisk språkområde og minst fire andre medlemmer som oppfyller medlemsvilkårene i § 6. Bestemmelsene i kirkeordningen § 9 og § 10 og regler for valg av

menighetsråd i kirkevalgreglene gjelder så langt de passer.	menighetsråd i kirkevalgreglene gjelder så langt de passer.	menighetsråd i kirkevalgreglene gjelder så langt de passer.
§ 9. Formene for menighetsrådets virksomhet¹ Kirkeordningen § 11 § 16 og bestemmelsene om formene for menighetsrådets virksomhet gitt av Kirkemøtet, gjelder så langt de passer. Den særskilt valgte sørsamiske representanten i Nidaros bispedømmeråd og i Samisk kirkeråd har møte- og talerett i rådet. Menighetsrådet kan opprette underutvalg for geografisk avgrensede områder innen det sørsamiske området. Menighetsrådet skal ha en daglig leder av virksomheten. Utskrift av møteboken sendes til Samisk kirkeråd og bispedømmerådene i Nidaros, Hamar og Sør-Hålogaland.	§ 8. Formene for menighetsrådets virksomhet Kirkeordningen § 11 og regler om formene for menighetsrådets virksomhet gjelder så langt de passer. Den særskilt valgte sørsamiske representanten i Nidaros bispedømmeråd og i Samisk kirkeråd har møte- og talerett i rådet. Menighetsrådet kan opprette underutvalg for geografisk avgrensede områder innen det sørsamiske området. Menighetsrådet skal ha en daglig leder av virksomheten. Utskrift av møteboken sendes til Samisk kirkeråd og bispedømmerådene i Nidaros, Hamar og Sør-Hålogaland.	§ 8. Formene for menighetsrådets virksomhet Kirkeordningen § 11 og regler om formene for menighetsrådets virksomhet gjelder så langt de passer. Den særskilt valgte lulesamiske representanten i Sør-Hålogaland bispedømmeråd og i Samisk kirkeråd har møte- og talerett i rådet. Menighetsrådet kan opprette underutvalg for geografisk avgrensede områder innen det pite- og lulesamiske området. Menighetsrådet skal ha en daglig leder av virksomheten. Utskrift av møteboken sendes til Samisk kirkeråd og bispedømmerådet i Sør-Hålogaland.
§ 8. Menighetsrådets oppgaver Kirkeordningen § 12 til § 14 om menighetsrådet og menighetsmøtet ² og § 17 om kirkelig fellelsråd gjelder så langt de passer. Bestemmelser i gudstjenestebøkene og regler for bruk av kirken gjelder	§ 9. Menighetsrådets oppgaver Kirkeordningen § 12 om menighetsrådets oppgaver gjelder så langt den passer. Bestemmelser i gudstjenestebøkene og regler om bruk av kirken gjelder	§ 9. Menighetsrådets oppgaver Kirkeordningen § 12 om menighetsrådets oppgaver gjelder så langt den passer. Bestemmelser i gudstjenestebøkene og regler om bruk av kirken gjelder

¹ Paragrafene 8 og 9 har byttet plass i forslaget til revidert regelverk, slik at de kommer i samme rekkefølge som i kirkeordningen.

² Her foreligger det en dobbel henvisning, siden menighetsmøtet er behandlet i § 10

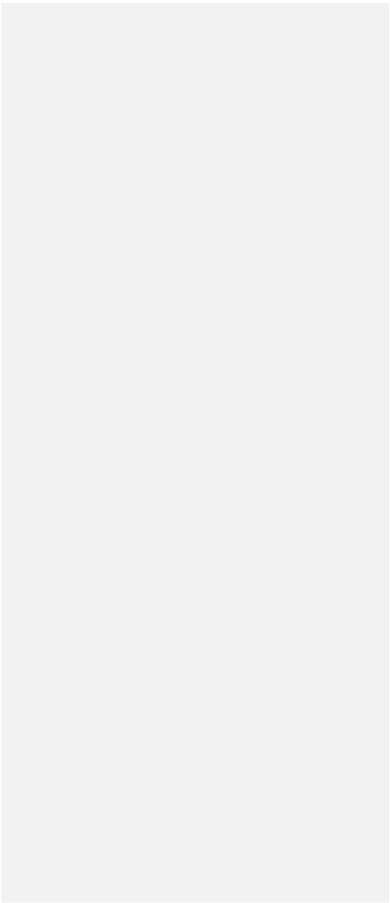
Commented [JM2]: endre

tilsvarende så langt de passer. Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av menigheten når det etter lov, forskrift eller i bestemmelsene her ikke fremgår at myndigheten er lagt til et annet organ. Menighetsrådet fremmer forslag overfor bispedømmerrådet om opprettelse og nedleggelse av stillinger innen det sørsamiske arbeidsfeltet.³ Nidaros bispedømmerråd tilsetter sørsameprest og utøver sammen med biskopen arbeidsgiveransvaret etter vanlige regler. Biskopen leder prestetjenesten, jf. tjenesteordning for biskop. Nidaros bispedømmerråd tilsetter og har arbeidsgiveransvar for diakon, daglig leder og eventuelle øvrige stillinger i rettssubjektet Den norske kirke med arbeidsoppgaver knyttet til sørsamisk kirkeliv. Arbeidsgivermyndighet for disse kan delegeres til menighetsrådet, med unntak av tilsettings- og sanksjonsmyndigheten. Menighetsrådet gir uttalelse i forbindelse med tilsetning av personell i rettssubjektet Den norske kirke knyttet til kirkelig betjening av sørsamer, fremmer søknader om finansiering av tiltak og virksomhet innenfor sørsamisk kirkeliv og avgir for øvrig uttalelse når	tilsvarende så langt de passer. Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av menigheten når ikke annet er bestemt. Menighetsrådet fremmer forslag overfor bispedømmerrådet om opprettelse og nedleggelse av stillinger innen det sørsamiske arbeidsfeltet. Menighetsrådet gir uttalelse i forbindelse med tilsettinger i rettssubjektet Den norske kirke knyttet til kirkelig betjening av sørsamer.	tilsvarende så langt de passer. Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av menigheten når ikke annet er bestemt. Menighetsrådet fremmer forslag overfor bispedømmerrådet om opprettelse og nedleggelse av stillinger innen det pite- og lulesamiske arbeidsfeltet. Menighetsrådet gir uttalelse i forbindelse med tilsettinger i rettssubjektet Den norske kirke knyttet til kirkelig betjening av pite- og lulesamer.
--	--	--

³ Se under, i § 11 i forslagene, for de neste avsnittene.

departement eller annen kirkelig myndighet ber om det, eller når menighetsrådet av eget tiltak ønsker å uttale seg. Bispedømmerrådet har budsjett- og økonomiansvar for virksomheten. Myndigheten kan delegeres til menighetsrådet. Menighetsrådet foreslår budsjett for rådets virksomhet.	Bispedømmerrådet har budsjett- og økonomiansvar for virksomheten. Myndigheten kan delegeres til menighetsrådet. Menighetsrådet foreslår budsjett for rådets virksomhet.	Bispedømmerrådet har budsjett- og økonomiansvar for virksomheten. Myndigheten kan delegeres til menighetsrådet. Menighetsrådet foreslår budsjett for rådets virksomhet.
§ 10. Menighetsmøtet Kirkeordningen § 13 og § 14 og regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gjelder tilsvarende så langt de passer. Avstemning i menighetsmøtet kan skje per post i saker der menighetsrådet bestemmer det.	§ 10. Menighetsmøtet Kirkeordningen § 13 og § 14 og regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gjelder tilsvarende så langt de passer. Avstemning i menighetsmøtet kan skje per post eller digitalt i saker der menighetsrådet bestemmer det.	§ 10. Menighetsmøtet Kirkeordningen § 13 og § 14 og regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gjelder tilsvarende så langt de passer. Avstemning i menighetsmøtet kan skje per post eller digitalt i saker der menighetsrådet bestemmer det.
	§ 11. Tilsetting og arbeidsgiveransvar Nidaros bispedømmerråd tilsetter prest for sørsamisk språkområde og utøver sammen med biskopen arbeidsgiveransvaret etter gjeldende regler. Nidaros bispedømmerråd tilsetter og har arbeidsgiveransvaret for øvrige stillinger i rettssubjektet Den norske kirke med arbeidsoppgaver knyttet til sørsamisk kirkeliv. Arbeidsgiverfunksjoner for disse kan delegeres til menighetsrådet, med	§ 11. Tilsetting og arbeidsgiveransvar Sør-Hålogaland bispedømmerråd tilsetter prest for pite- og lulesamisk språkområde og utøver sammen med biskopen arbeidsgiveransvaret etter gjeldende regler. Sør-Hålogaland bispedømmerråd tilsetter og har arbeidsgiveransvaret for øvrige stillinger i rettssubjektet Den norske kirke med arbeidsoppgaver knyttet til pite- og lulesamisk kirkeliv. Arbeidsgiverfunksjoner for disse kan delegeres til menighetsrådet, med

	unntak av tilsetting, suspensjon og avskjed. Tilsettinger skjer i henhold til personalreglement for Den norske kirke så langt det passer. Ved tilsetting av prest oppnevner biskopen en prost til tilsettingsrådet, som også avgir forslag til tilsetting. Ved tilsetting av øvrige medarbeidere består tilsettingsrådet av stiftsdirektøren eller den denne gir fullmakt, én annen arbeidsgiverrepresentant, én representant for Saemien áálmegeaerie og én representant for arbeidstakerne i kategorialmenigheten. Nærmeste foresatte er innstillende myndighet. Hvis nærmeste foresatte er medlem av tilsettingsrådet, avgir vedkommende i stedet forslag om tilsetting.	unntak av tilsetting, suspensjon og avskjed. Tilsettinger skjer i henhold til personalreglement for Den norske kirke så langt det passer. Ved tilsetting av prest oppnevner biskopen en prost til tilsettingsrådet, som også avgir forslag til tilsetting. Ved tilsetting av øvrige medarbeidere består tilsettingsrådet av stiftsdirektøren eller den denne gir fullmakt, én annen arbeidsgiverrepresentant, én representant for Sáme tjoaggulvisráde og én representant for arbeidstakerne i kategorialmenigheten. Nærmeste foresatte er innstillende myndighet. Hvis nærmeste foresatte er medlem av tilsettingsrådet, avgir vedkommende i stedet forslag om tilsetting.
	§ 12. Mindre endringer Kirkerådet kan vedta mindre endringer i reglene. Forslag til endringer legges frem for Saemien áálmegeaerie før endelig vedtak.	§ 12. Mindre endringer Kirkerådet kan vedta mindre endringer i reglene. Forslag til endringer legges frem Sáme tjoaggulvisráde før endelig vedtak.
§ 11. Ikrafttredelse Reglene trer i kraft straks.	§ 13. Ikrafttredelse Reglene trer i kraft fra det tidspunktet Kirkerådet bestemmer. Fra samme tid oppheves regler 11. april 2024. om ordning for Saemien Áálmege av	§ 13. Ikrafttredelse Reglene trer i kraft fra det tidspunktet Kirkerådet bestemmer.

DEN NORSKE KIRKE

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjelteraerie 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Håkon Daniel Beyer Olaussen	101	26/01699-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
36/26	Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjelteraerie 2024-2027	14.09.2026

Høringssvar - Nye regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke

Saksordfører: Kristine Otneim Setran

Vedlegg:

Høring - Nye regler om åpenhet og saksbehandling i Den norske kirke

Høringsnotat - regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke m.m.

Saksorientering

Innledning og noen overordnede betraktninger:

Kirkemøtet (KM11/26 *Den norske kirkes forhold til det offentligrettslige regelverket*) har gitt kirkerådet i oppdrag å komme med «forslag til regler om saksbehandling og åpenhet som skal avløse forvaltningslovens og offentliglovens anvendelse i kirkelige organer. Forslaget er presentert i vedlagte høringsnotat. Forslaget imøtekommer langt på vei dette behovet, og viderefører sentrale prinsipper om habilitet, kontradiksjon, begrunnelse, taushetsplikt, innsyn og forsvarlig saksbehandling.

Bispedømmerådet merker seg imidlertid komiteens merknad nr 5, som åpner for en henvisningsteknikk opp mot offentlig regelverk, og leser det som en mild reservasjon mot oppdraget, kanskje med henblikk på noen av innvendingene vi kommer tilbake til vårt høringssvar. Bispedømmerådet ser en risiko ved at Den norske kirke frikobler seg fra den løpende rettsutviklingen på området. Et eget regelverk kan styrke kirkelig selvstyre og gjøre reglene lettere tilgjengelige. Rettssikkerhet avhenger imidlertid ikke bare av lovteksten, men også av forarbeider, domstols- og ombudspraksis, juridisk teori og løpende lovendringer. Denne utviklingen vil ikke automatisk bli fanget opp av et selvstendig kirkelig regelverk.

Forvaltningslovens regler kan være omfattende og til dels rigide, men de beskytter også den enkelte i møte med en organisatorisk sterkere part. Forenkling bør derfor ikke føre til at etablerte rettssikkerhetsgarantier faller bort eller blir utydelige.

Høringsspørsmålene:

Høringens følgebrev angir høringsfrist til 25. september 2026. Høringessvarene skal settes inn i digitalt skjema som ikke er vedlagt her, men høringsspørsmålene som skal leveres inn angis i det følgende:

1. Andre temaer eller områder som bør reguleres

Det bør tas inn en ordning for periodisk gjennomgang og harmonisering av regelverket mot utviklingen i forvaltningsloven, offentleglova, personvernregelverket og relevant praksis. Dette kan gjennomføres ved for eksempel særskilt vurdering etter at det er innført vesentlige lovendringer eller prinsipielle avgjørelser.

En slik ordning vil balansere hensynet til kirkelig selvstyre mot behovet for rettslig oppdatering og harmonisering.

2. Regler som er unødvendige eller allerede ivaretatt

Bispedømmerrådet har ikke identifisert bestemmelser som klart bør utgå. Det er en fordel at grunnleggende regler samles i ett regelverk.

Samtidig bør alle regler som allerede følger direkte av lov, særlig personvernregelverket, ikke gjengis slik at det skaper tvil om hva som er gjeldende lov, og hva som er internt kirkelig regelverk. Henvisninger bør være presise og ledsages av veiledning.

3. Behov for mer detaljerte eller presise regler

Enkelte bestemmelser kan presiseres:

- **«Individuell avgjørelse»** bør avgrenses klarere. Det må være forutsigbart hvilke avgjørelser som utløser krav til utredning, kontradiksjon, skriftlighet, begrunnelse og partsinnsyn.
- **Saksbehandlingstid** er ikke tilstrekkelig regulert. Det bør fastsettes at saker og innsynskrav skal behandles uten ugrunnet opphold, samt en plikt til foreløpig svar ved forsinkelse. Rask behandling er særlig viktig i innsynssaker, fordi innsyn ellers kan miste sin aktualitet. Sivilombudets praksis viser at tidskravet er en sentral del av en reell innsynsrett.
- **Innsynsrettens omfang** bør presiseres når det gjelder elektroniske kopier, sammenstillinger fra databaser og innsyn i ulike formater. Offentleglova og tilhørende praksis gir i dag rettigheter på disse områdene som ikke kommer tydelig frem i forslaget. **klage**
- **Unntaket for dokumenter utvekslet mellom kirkelige organer** i § 6-9 første ledd bokstav b kan få et svært vidt anvendelsesområde. Bestemmelsen bør kanskje avgrenses, slik at organisatorisk samhandling ikke i seg selv gjør dokumenter interne. Unntak bør bare kunne gjøres når det foreligger et konkret og dokumentert behov.
- Det kan være behov for regler om **virkningen av saksbehandlingsfeil og ugyldighet**. Når det ikke er lagt opp til generell klageadgang, blir det særlig viktig å avklare hvilke konsekvenser brudd på reglene skal få.

4. Endringer for å ivareta medlemmer og offentligheten

Bispedømmerrådet mener at vernet av den svakere part bør komme tydeligere til uttrykk. En generell bestemmelse om at saksbehandlingen skal være saklig og forholdsmessig, kan bidra til dette. Kravet til saklighet innebærer at avgjørelser må bygge på relevante hensyn og ikke være vilkårlige, mens forholdsmessighetskravet innebærer at tiltak og belastninger ikke må gå lenger enn det som er nødvendig. Regelverket bør også legge til rette for at det tas hensyn til partens reelle mulighet til å ivareta sine interesser.

Kravene til kontradiksjon, begrunnelse og partsinnsyn bør også gjelde avgjørelser som har faktisk betydning for enkeltpersoner, selv om det kan være tvil om avgjørelsen faller inn under definisjonen av «individuell avgjørelse».

Bispedømmerrådet er videre usikker på om det er bra å fjerne klageadgangen ved avslag på innsyn. Slike klager har ikke bare betydning for den enkelte sak, men bidrar til kontroll, læring og enhetlig praksis (harmonisering). Offentleglovens fokus på åpenhet er der for å

fremme informasjonsfrihet, demokratisk deltakelse, rettssikkerhet, tillit og allmennhetens kontroll. Dersom dagens klageordning vurderes som for ressurskrevende, bør en enklere eller mer samlet klagemodell vurderes fremfor full avvikling.

5. Regler som er vanskelige å forstå

Regelverket er gjennomgående mer tilgjengelig enn en ren henvisning til forvaltningsloven og offentleglova. Det er likevel flere skjønnsmessige uttrykk som er nokså åpne og vil kunne gi ulik praksis, blant annet:

- «forsvarlig ressursbruk»
- «kirkelige interesser»
- «forsvarlige avgjørelsesprosesser»
- «så langt det er nødvendig»
- «uforholdsmessig»
- «i vesentlig grad berøres»

Begrepene kan kanskje omtales i merknader eller en type veileder med praktiske eksempler. Høringsnotatet kan brukes som et slags «forarbeid» som fremmer bedre forståelse av skjønnsrommet, men det er neppe hensiktsmessig med for mange uavklarte skjønnsrom når et nytt regelverk skal implementeres.

6. Regler som kan vanskeliggjøre saksbehandling eller åpenhet

Skillet mellom personvern, taushetsplikt og innsyn er krevende, og det synes som regelsettet ikke uten videre gir føringer til saksbehandling innenfor disse. Det er en risiko for at usikkerhet om behandlingsgrunnlag fører til en mer tilbakeholden innsynspraksis enn tilsiktet.

Det vide unntaket for dokumenter mellom kirkelige organer kan også svekke åpenheten dersom organbegrepet og nødvendighetsvilkåret ikke praktiseres strengt. Offentlighetspraksis viser betydningen av å begynne med hovedregelen om åpenhet, foreta en konkret vurdering av unntaksbehovet og deretter vurdere merinnsyn.

7. Særlige utfordringer for gravplassmyndigheten

Fellesråd med gravplassmyndighet vil måtte anvende to parallelle regelsett. Dette kan skape vanskelige grenseoppganger, særlig når samme dokument, ansatt eller sakskompleks berører både gravplassforvaltning og annen kirkelig virksomhet.

Det bør utarbeides en felles veileder med tydelige eksempler, standardiserte rutiner og avklaringer av hvilket regelverk som gjelder i typiske grensetilfeller.

8. Betydning for samarbeidet med kommunen

Eget kirkelig regelverk kan skape ulik begrepsbruk og ulike forventninger til journalføring, innsyn, dokumentdeling og saksbehandlingstid. Dette kan særlig få betydning i saker med felles finansiering, lokalforvaltning, kirkebygg eller gravplass.

Harmonisering med sentrale offentligrettslige prinsipper og tydelig veiledning vil derfor være viktig også for å opprettholde et effektivt og tillitsfullt samarbeid med kommunene.

9. Regler for kirkelige høringer

Bispedømmerrådet støtter fleksible og åpne høringsprosesser, men mener minimumskravene bør være tydeligere. Det bør som hovedregel stilles krav om:

- aktiv varsling av organer og grupper som blir direkte berørt
- en høringsfrist som gir reell mulighet til behandling i valgte organer
- offentlig tilgjengelig oppsummering av høringsinnspillene

- redegjørelse for hvordan vesentlige innspill er vurdert

At en høring publiseres på kirken.no er ikke alene tilstrekkelig til å sikre reell involvering.

10. Andre kommentarer

Nidaros bispedømmeråd støtter hovedretningen i forslaget. Eget regelverk kan gjøre saksbehandlingen enklere og mer tilgjengelig, og kan styrke kirkens selvstyre. Samtidig bør det ikke etableres et lukket kirkelig rettssystem som gradvis kommer i utakt med alminnelig rettsutvikling.

Bispedømmerådet anbefaler derfor særlig:

1. en fast ordning for periodisk harmonisering og revisjon
2. tydeligere regulering av saksbehandlingstid, innsynets omfang og virkningene av saksbehandlingsfeil
3. at klageadgangen ved avslag på innsyn videreføres, eventuelt i en forenklet form
4. at hensynet til den svakere part uttrykkelig forankres i regelverket

Dette vil etter bispedømmerådets syn gi en bedre balanse mellom forenkling, kirkelig selvstyre, åpenhet og rettssikkerhet.

Forslag til vedtak

Nidaros bispedømmeråd vedtar vedlagte forslag til høringssvar med de endringer som fremkom i møtet.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Til høringsinstansene

Dato: 11.06.2026

Vår ref: 26/01581-1 tr992

Deres ref:

Høring - Nye regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke

Kirkemøtet 2026 vedtok i sak KM 11/26 *Den norske kirkes forhold til det offentligrettslige regelverket* å be Kirkerådet komme tilbake til Kirkemøtet med en regelsak med forslag til regler om saksbehandling og åpenhet som skal avløse forvaltningslovens og offentliglovas anvendelse i kirkelige organer. Kirkemøtet ga også Kirkerådet føringer for utformingen av reglene.

I det vedlagte høringsnotatet har Kirkerådet utarbeidet et forslag til nye regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke og nødvendige endringer i kirkeordningen og annet kirkelig regelverk. Kirkerådet foreslår også å fjerne klageadgangen ved krav om innsyn, og klageadgangen ved oppsigelse, suspensjon og avskjed som følger av personalreglementet for Den norske kirke.

Alle som ønsker det kan svare på høringen, som er offentlig tilgjengelig på [Kirken.no](https://kirken.no)

Høringen er sendt til bispedømmeråd, organisasjoner og samarbeidspartnere. Høringen blir også sendt et utvalg menighetsråd og fellesråd. Alle menighetsråd og fellesråd som ønsker det kan svare på høringen, selv om de ikke har fått den tilsendt. Det samme gjelder enkeltpersoner og organisasjoner.

Høringsfristen er satt til 25. september 2026.

Vi ber om at de som skal svare på høringen benytter seg av skjemaet nedenfor:

[Høringsskjema: Nye regler for saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke – Fyll ut skjema](#)

Postadresse:

E-post:
Web:
Org.nr.:

Telefon:
Telefaks:

Saksbehandler
Trond Rakkestad

Høringsspørsmål

Alle kommentarer, innspill og forslag er velkommen. For å gjøre arbeidet med høringen lettere har vi satt opp enkelte spørsmål dere kan svare på. Det er ikke nødvendig å svare på alle, og dere har også anledning til å skrive inn kommentarer og forslag som ikke er omfattet av spørsmålene.

1. Er det andre temaer eller områder enn de som er tatt med i forslaget som bør reguleres?
2. Er det regler i forslaget som er unødvendige å ha med eller som er tilstrekkelig ivare tatt i annet regelverk?
3. Er det noen av de foreslåtte reglene som bør være mer detaljert, eller på annen måte inneholde ytterligere presiseringer?
4. Er det noen av de foreslåtte reglene som på andre måter bør endres for å forbedre saksbehandlingen i kirkelige organer, eller for bedre å ivareta hensynet til kirkens medlemmer eller offentligheten?
5. Er det regler i forslaget som er vanskelige å forstå?
6. Er det regler i forslaget som i praksis vil gjøre saksbehandlingen eller arbeidet med åpenhet vanskeligere i de kirkelige organene?
7. Er det deler av forslaget som er særlig vanskelige for de som fortsatt må følge forvaltningsloven og offentleglova som gravplassmyndighet?
8. Hvordan vil det at den offentlige reguleringen erstattes med et eget regelverk for åpenhet og saksbehandling i kirkelige organer ha betydning for samarbeidet med kommunen?
9. Har dere innspill til forslaget om regler for hvordan høringer i Den norske kirke skal gjennomføres??
10. Har dere andre kommentarer eller forslag knyttet til bestemmelsene i forslaget?

Med vennlig hilsen

Ole Edvard Wold-Reitan
direktør

Trond Rakkestad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Høringsnotat - regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke m.m.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Høring – regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke m.m.

Høringsnotat 19. juni 2026. Høringsfrist: 25. september 2026

Sammendrag

Frem til 31. desember 2020 gjaldt forvaltningsloven, offentleglova og reglene om offentlige organer i arkivlova for den virksomhet som drives av kirkelige organer som følge av kirkeloven. Fra 1. januar 2021 forsvant lovbestemmelsen som fastsatte dette, men Kirkemøtet valgte å videreføre at de nevnte lovene skulle gjelde for den virksomhet som drives av kirkelige organer som internt regelverk i Den norske kirke.

Etter noen års erfaring med praktiseringen av bestemmelsene som internt regelverk i Den norske kirke, har Kirkemøtet i 2026 bedt Kirkerådet komme tilbake til Kirkemøtet med en regelsak med forslag til regler om saksbehandling og åpenhet som skal avløse forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kirkelige organer. Prinsippene som ligger til grunn for det offentlige regelverket skal videreføres i Den norske kirkes regler for saksbehandling og åpenhet. Kirkemøtet har også gitt nærmere føringer om hvilke bestemmelser et slikt nytt regelverk bør inneholde.

I dette høringsnotatet har Kirkerådet utarbeidet et forslag til nye regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke og nødvendige endringer i kirkeordningen og annet kirkelig regelverk. Kirkerådet foreslår også å fjerne klageadgangen ved krav om innsyn, og klageadgangen ved oppsigelse, suspensjon og avskjed som følger av personalreglementet for Den norske kirke.

Innhold

Sammendrag.....	1
1. Innledning og bakgrunn	4
2. Formålsbestemmelse og overordnede prinsipper	6
2.1 Formålsbestemmelse	6
2.2 Overordnede prinsipper for saksbehandlingen	6
2.3 Virkeområde	7
2.4 Definisjoner	7
2.5 Delegering	7
3. Regler om habilitet	8
3.1 Innledning med anbefaling av løsning	8
3.2 Omtale av den nye forvaltningsloven – herunder en ny særregel om rollekombinasjon	10
3.3 Språklige tilpasninger	12
3.4. Tillegg til ordlyden i forvaltningsloven – dagens to særregler i § 42 tredje ledd ...	12
3.5 Andre tilpasninger – enkelte utelatelser	14
4. Taushetsplikt	15
4.1 Innledning om taushetsplikt	15
4.2 Forslag om videreføring av taushetspliktsreglene	16
4.3 Unntak fra taushetsplikten	17
4.4 Informasjon om taushetsplikten og oppbevaring av taushetsbelagte opplysninger	19
5. Saksforberedelse ved individuelle avgjørelser – krav til saksbehandling og avgjørelser	20
5.1 Saksbehandling	20
5.2 Partsinnsyn	21
6. Klage og omgjøring	22
6.1 Forslag til regler om klagesaksbehandlingen	22
6.2 Omgjøring	23
6.3 Ugyldighet	23
6.4 Forslag om å fjerne klageadgang ved avslag på krav om innsyn	24
7. Krav til journalføring og dokumentasjon	25

8. Regler om åpenhet og innsyn samt unntak fra innsynsrett	25
8.1 Åpenhet	25
8.2 Personopplysninger etter personvernforordningen	26
8.3 Unntak fra innsyn.....	26
8.4 Unntak for personalsaker	28
8.5 Saksbehandling i innsynssaker	29
9. Gjennomføring av involveringsprosesser ved fastsettelse av kirkelig regelverk (høringer)	29
10. Avsluttende bestemmelser.....	30
11. Endringer i kirkeordningen og andre kirkelige regler.....	31
11.1 Endringer i kirkeordningen	31
11.2 Endringer i personalreglement for Den norske kirke	32
11.3 Endringer i regler om Den norske kirkes klagenemnd	34
11.4 Endringer i regler om bruk av kirkene.....	34
11.5 Endringer i tjenesteordning for biskoper	38
11.6 Endringer i Kirkemøtets forretningsorden	38
11.7 Endringer i Instruks for Kirkerådets arbeid	39
11.8 Regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner.....	39
12. Gravplassmyndighet og anskaffelsesregelverket	39
12.1 Forvaltningsloven og offentleglova gjelder som lov for gravplassmyndigheten...39	
12.2 Anskaffelsesregelverket	40
13. Økonomiske og administrative konsekvenser	40
14. Forslag til regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke.....	41
15. Forslag til endringer i kirkeordningen og annet kirkelig regelverk	49

1. Innledning og bakgrunn

Ved ikraftsettingen av trossamfunnsloven i 2021 forsvant *lovbestemmelsen* om at forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. Dette var et ledd i prosessen med å skille Den norske kirke fra staten og det offentlige.

I kirkeordning for Den norske kirke § 42 valgte Kirkemøtet å fastsette en bestemmelse om at forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. Disse reglene har derfor ikke status som *lov*, men gjelder som *internt regelverk* i Den norske kirke.

Samtidig er det klart at Den norske kirkes organer ikke lenger er offentlige forvaltningsorganer i forvaltningslovens forstand. De ansatte i kirken er ikke offentlig ansatte, men skal rettslig behandles som ansatte i privat virksomhet.

Forvaltningsloven og offentleglova er utarbeidet for saksbehandlingen innenfor den offentlige forvaltningen, ikke for saksbehandlingen i et kirkesamfunn. Reglene har som et viktig formål å regulere saksbehandlingen ved offentlig myndighetsutøvelse overfor borgerne. Når offentleglova skal følges som et internt regelverk, og ikke som lov, reiser det særlige spørsmål i relasjonen til personopplysningsloven og personvernforordningen.

Det oppstår ofte store tolkningsproblemer når reglene som gjelder for den offentlige forvaltningen skal anvendes av kirkelige organer. Mange saksbehandlere må da benytte tid og ressurser på å finne frem i et komplisert fagområde, eller de er avhengige av hjelp fra andre. Saksbehandlingen kan også i seg selv bli unødvendig komplisert når saksbehandler er usikker på reglenes innhold. Det er ikke gitt at hensikten med reglene blir ivaretatt best gjennom dagens system med å anvende offentligrettslige regler i den kirkelige forvaltningen. Enklere og mer tilpassede regler vil gjøre det lettere for saksbehandlere i hele trossamfunnet å orientere seg i regelverket, kjenne de riktige bestemmelsene, forstå innholdet og anvende dem riktig.

Det er forventninger til at Den norske kirke som folkekirke er åpen og transparent i beslutningsprosesser og ivaretar rettssikkerhet for medlemmer og ansatte. Når for eksempel vigslede medarbeidere blir fratatt vigslingsfullmaktene, er det viktig at kirken har saksbehandlingsregler som sikrer kontradiksjon og forsvarlig saksbehandling.

Utredningen *Den norske kirkes selvforståelse og rolle i det livssynsåpne samfunnet* (2024) har anbefalt Kirkerådet å «vurdere hvilke lover og offentlige regelverk Den norske kirke skal pålegge seg selv å følge». Det har også blitt vedtatt en ny forvaltningslov i 2025, som foreløpig er ventet at vil tre i kraft fra 1. juli 2027.

På denne bakgrunnen behandlet Kirkemøtet 2026 en sak om *Den norske kirkes forhold til det offentligrettslige regelverket* (sak KM 11/26). Kirkemøtet 2026 traff bl.a. følgende vedtak:

1. Kirkemøtet ber Kirkerådet komme tilbake til Kirkemøtet med en regelsak med forslag til regler om saksbehandling og åpenhet som skal avløse forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kirkelige organer. Prinsippene som ligger til grunn for det offentlige regelverket skal videreføres i Den norske kirkes regler for saksbehandling og åpenhet. Reglene skal blant annet inneholde bestemmelser om
 - a. formålsbestemmelse og overordnede prinsipper
 - b. regler om habilitet
 - c. taushetsplikt
 - d. krav til saksforberedelse og vedtak
 - i. veiledningsplikt
 - ii. krav til forsvarlig utredning
 - iii. krav til skriftlighet
 - iv. krav til begrunnelse
 - e. klagesaksbehandling
 - f. krav til journalføring og dokumentasjon
 - g. hovedregel om innsyn og åpenhet
 - h. unntak fra innsynsrett
 1. delegering av oppgaver mellom kirkelige organer
 - j. gjennomføring av involveringsprosesser ved fastsettelse av kirkelig regelverk (høringer)

Som et ledd i forberedelsene av en slik sak til Kirkemøtet, har Kirkerådet i dette høringsnotatet utarbeidet et forslag til regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke og tilhørende endringer i kirkeordningen og øvrig kirkelig regelverk.

Kirkerådet har lagt vekt på å utarbeide et forslag som skal forstås og praktiseres på ulike nivåer i kirken. Kirkerådet har videre lagt vekt på å videreføre prinsippene som ligger til grunn for forvaltningsloven og offentleglova, samtidig som reglene forenkles og tilpasses til saksbehandlingen i kirkelige organer. Reglene skal også bidra til kostnadseffektivitet i saksbehandlingen. Videre har det vært et viktig hensyn å legge til rette for at reglene kan ivareta omdømmet og tilliten til Den norske kirke som en grunnlovsfestet folkekirke.

I arbeidet med høringen er det også tatt hensyn til det digitaliseringsarbeidet som gjøres i kirken. Det er viktig at reglene så langt det er mulig er teknologinøytrale og digitaliseringsvennlige. Det innebærer at reglene, både i innhold og utforming må være slik at de ikke er til hinder for digitalisering og mulig automatisering. Slik

saksbehandlingen i kirkelige organer praktiseres i dag, oppstår det sjelden problemer knyttet til dette. Det er likevel viktig å ta dette hensynet med i vurderingen når nye regler skal utformes. For eksempel er det ikke regulert i hvilken form enkeltpersoner kan kommunisere med kirkelige organer. Et annet eksempel er at det i reglene om innsyn er tatt høyde for at prosessen rundt journalføring og innsynsbehandling i fremtiden ytterligere kan digitaliseres, eller til en viss grad automatiseres.

Høringsspørsmål

1. Er det andre temaer eller områder enn de foreslåtte som bør reguleres?
2. Er det regler i forslaget som er unødvendige å ha med eller som er tilstrekkelig ivarettatt i annet regelverk?
3. Er det noen av de foreslåtte reglene som bør være mer detaljert, eller på annen måte inneholde ytterligere presiseringer?
4. Er det noen av de foreslåtte reglene som på andre måter bør endres for å forbedre saksbehandlingen i kirkelige organer, eller for bedre å ivareta hensynet til kirkens medlemmer eller offentligheten?
5. Er det regler i forslaget som er vanskelige å forstå?
6. Er det regler i forslaget som i praksis vil gjøre saksbehandlingen eller arbeidet med åpenhet vanskeligere i de kirkelige organene?
7. Er det deler av forslaget som er særlig vanskelige for de som fortsatt må følge forvaltningsloven og offentleglova som gravplassmyndighet?
8. Hvordan vil det at den offentlige reguleringen erstattes med et eget regelverk for åpenhet og saksbehandling i kirkelige organer ha betydning for samarbeidet med kommunen?
9. Har dere innspill til forslaget om hvordan høringer skal gjennomføres?
10. Har dere andre kommentarer eller forslag knyttet til bestemmelsene i forslaget?

2. Formålsbestemmelse og overordnede prinsipper

2.1 Formålsbestemmelse

Forvaltningsloven og offentleglova har spesifikt angitte formål knyttet til offentlig forvaltning. I forslaget til egne regler for Den norske kirke er det tatt inn en felles formålsparagraf i § 1-1. Her er de viktigste hensynene bak regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i kirken gjengitt. Bestemmelsen er viktig for å vise til de verdier som arbeidet i kirkelige organer bygger på.

2.2 Overordnede prinsipper for saksbehandlingen

De overordnede reglene er til en viss grad en konkretisering av enkelte sider ved formålet med reglene. Bestemmelsen i forslaget til § 1-2 peker på prinsipper for saksbehandling som alltid skal anvendes uavhengig av om enkeltregler for saksbehandling gjelder i det enkelte tilfellet. Sammen med formålet tar disse overordnede prinsippene opp i seg hovedinnholdet fra det som omtales som god

forvaltningsskikk. Dette er i dag til en viss grad ulovfestede prinsipper og forventninger som stilles til forvaltningen, for eksempel om åpenhet og saklighet i saksbehandlingen. Bestemmelsen i forslaget til § 1-2 vil kunne omtales som god kirkelig forvaltningsskikk.

2.3 Virkeområde

Det foreslås å presisere i reglene at de gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer der ikke forvaltningsloven og offentleglova gjelder direkte. Bakgrunnen for dette er at noen kirkelige organer i enkelte tilfeller vil treffe enkeltvedtak eller fastsette forskrifter i forvaltningslovens forstand. Det gjelder først og fremst vedtak i gravplassforvaltningen. Ved behandling av enkeltvedtak og forskrifter i gravplassforvaltningen, følger det av forvaltningsloven og offentleglova selv at disse lovene gjelder. Da vil ikke regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke gjelde for de aktuelle sakene.

Videre foreslås det å presisere at reglene ikke gjelder når noe annet er bestemt i annet regelverk fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet. Dette følger samme logikk som forholdet mellom forvaltningsloven og særlovgivningen. For eksempel foreslås det en alminnelig klagefrist i disse reglene på tre uker, mens kirkevalgreglene har særregler om en klagefrist på sju dager.

2.4 Definisjoner

I det innledende kapitlet foreslås det også å definere enkelte begreper som brukes gjennomgående i regelverket. Forvaltningsloven inneholder tilsvarende definisjonsparagraf. Se regelforslaget til § 1-4.

2.5 Delegering

Kirkemøtet har forutsatt at det nye regelverket skal inneholde regler om delegering av oppgaver mellom kirkelige organer.

Det har tidligere vært lagt til grunn at Den norske kirke har vært omfattet av den ulovfestede delegeringslæren med tanke på hva slags oppgaver som kan delegeres fra et kirkelig organ til et annet organ, såkalt ekstern delegering. Kongen og departementene kan delegere myndighet til underordnede organer uten nærmere hjemmel, mens delegering fra forvaltningsorganer under departementene og videre til underordnede organer krever at det følger av lov, forskrift eller beslutning av overordnet organ.

Ved endringene med ny trossamfunnslov og kirkeordningen fra 1. januar 2021, legger Kirkerådet til grunn at også den ulovfestede delegeringslæren ble videreført for Den norske kirkes del. Kirkerådet legger til grunn at der Kirkemøtet har tildelt et organ en bestemt myndighet, bør det fortsatt kreves en positiv delegeringshjemmel for at dette organet skal kunne delegere den aktuelle myndigheten til et annet kirkelig organ.

Den nye forvaltningsloven fra 2025 inneholder et eget kapittel om delegering, der de alminnelige reglene om delegering av myndighet lovfestes. Når Kirkemøtet skal behandle nye regler som skal erstatte forvaltningsloven, kan det derfor være hensiktsmessig å vurdere spørsmålet om delegering av oppgaver mellom kirkelige organer nærmere. På den annen side vil forslaget til regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke handle om saksbehandlingen, og ikke myndighetsforhold mellom kirkelige organer. Kirkeordningen § 28 fastsetter blant annet at Kirkemøtet kan delegere sin myndighet til Bispemøtet, bispedømmerådene, biskopene, prostene og til Den norske kirkes klagenemnd. Det følger også av § 26 andre ledd at Kirkerådet kan delegere oppgaver til bispedømmerådet.

Kirkerådet vurderer derfor at det bør skilles mellom de reglene som gjelder for delegering av oppgaver mellom kirkelige organer, som bør følge av kirkeordningen, og de reglene som knytter seg til saksbehandling knyttet til delegeringen av myndighet. Kirkerådet vurderer at denne saken ikke bør gå inn på myndighetsforhold knyttet til rammene for delegering, og foreslår derfor heller ingen endringer i bestemmelsene om delegering i kirkeordningen.

Når det gjelder bestemmelser knyttet til saksbehandling, følger det i dag av ulovfestet rett at et forvaltningsorgan som delegerer myndighet, kan gi instruks om hvordan myndigheten skal utøves, og at en delegering når som helst kan tekkes tilbake. Etter Kirkerådets vurdering, kan det være et poeng å presisere at dette også vil gjelde der et kirkelig organ delegerer myndighet etter kirkeordningen eller annet kirkelig regelverk. Se forslaget til § 1-5, som svarer til forvaltningsloven 2025 § 22 andre ledd.

3. Regler om habilitet

3.1 Innledning med anbefaling av løsning

Inhabilitet brukes som betegnelse på situasjoner der en person ikke bør behandle eller ha befatning med en sak fordi det foreligger omstendigheter som gir vedkommende en særlig og nær tilknytning til saken. Også for kirkelig ansatte eller rådsmedlemmer oppstår jevnlig situasjoner der det er en problemstilling om vedkommende er for nært knyttet til en konkret sak til å kunne ha befatning med den. Slik tilknytning kan være direkte, altså for egen del, eller mer indirekte via andre som står vedkommende nær. Som alle andre større organisasjoner har derfor også Den norske kirke behov for generelle regler som klargjør når enkeltpersoner er inhabile til å behandle en sak – være seg til å treffe avgjørelse i saken eller til å forberede avgjørelsen. Det siste omtales gjerne som å *tilrettelegge grunnlaget for* avgjørelsen.

I saksorienteringen i den ovenfor nevnte saken for Kirkemøtet i år viste Kirkerådet til at begrunnelsen for eller hensynet bak å ha habilitetsregler blant annet er å sikre tillit til saksbehandlingen i kirkelige organer. Kirkerådet påpekte derfor at Den norske kirke *må* ha regler om habilitet. Denne tilliten er knyttet til at avgjørelser blir truffet

på et saklig og objektivt grunnlag. Andre hensyn som habilitetsreglene skal ivareta, er at de skal sørge for at det blir truffet korrekte avgjørelser. Reglene skal også bidra til å beskytte beslutningstakerne mot at det sås tvil om deres upartiskhet eller troverdighet.

Dette er bakgrunnen for at det i Kirkemøtets vedtak i saken inngikk at de nye saksbehandlingsreglene skal inneholde regler om habilitet. Spørsmålet er derfor ikke om kirken skal ha habilitetsregler, men *hvilke* regler dette skal være.

I Kirkemøtets vedtak heter det at *prinsippene* som ligger til grunn for det offentlige regelverket skal videreføres i Den norske kirkes regler for saksbehandling, åpenhet og innsyn. Samtidig er en hovedinnretning i saken å erstatte henvisningen til forvaltningsloven i kirkeordningen § 42 med *egne* kirkelige saksbehandlingsregler som er særskilt tilpasset Den norske kirke som organisasjon. Ved reguleringen av hvilke forhold som skal tilsi at en enkeltperson er inhabil i en sak, er derfor denne saken en anledning til å vurdere om det for kirkelige organer i større eller mindre grad skal gjelde *andre* løsninger om habilitet enn de som følger av forvaltningsloven. Dette blir på samme måte som for de øvrige reglene i forvaltningsloven. Men som det vil fremgå nedenfor, anbefaler Kirkerådet en løsning for regulering av habilitet som i noe større grad enn for øvrige spørsmål anvender forvaltningslovens ordlyd.

Kirkerådet mener dagens løsning med en *henvisning* til forvaltningslovens habilitetsregler ikke bør videreføres. Kirkerådet anbefaler isteden en løsning som i all hovedsak bygger på *de samme formuleringene* som i forvaltningsloven. Med hensyn til reglenes *innhold* svarer løsningen derfor *nær* fullt ut til dagens situasjon, også hensyntatt de de nokså få endringer den nye forvaltningsloven inneholder. Forskjellen er at istedenfor en henvisning til forvaltningslovens regler, vil forvaltningslovens ordlyd om inhabilitet som det klare utgangspunktet bli tatt uendret inn i det kirkelige regelverket. Men siden dette utgangspunktet ikke foreslås å gjelde fullt ut, vil en annen forskjell være at det kan og bør gjøres enkelte *tilpasninger*.

Slike tilpasninger sammenliknet med forvaltningslovens ordlyd vil dels være rent språklige – uten å innebære noen realitetsendring, kun gi en mer dekkende beskrivelse. Dels vil tilpasningene ha innholdsmessig karakter. Det siste vil være i form av enkelte *utelatelser* eller *tillegg* sammenliknet med ordlyden i forvaltningsloven. Siden Kirkerådet foreslår å *videreføre de særregler* som i dag gjelder og som ikke følger av den *nye* forvaltningsloven, vil disse særreglene da utgjøre et tillegg til forvaltningslovens regler. Også *andre* innholdsmessige endringer vil kunne vurderes med den anbefalte løsningen.

Fordelen med den anbefalte løsningen fremfor dagens henvisningsløsning er tredelt. For det første vil den som vist muliggjøre noen tilpasninger for å fange opp at den kirkelige organisasjonen ikke tilsvarende stat eller kommune, jf. pkt. 1. Behovet for

tilpasninger gjør seg gjeldende der habilitetsreglene i forvaltningsloven ikke fullt ut passer. Et eksempel av rent språklig karakter er at begrepet *forvaltningsorgan* vil kunne erstattes med *kirkelig organ*. Da slipper vi å underforstå dette. Begrepet kirkelig organ er benyttet gjennomgående i det foreslåtte regelverket.

Den andre fordelen er at det forenkler rettsanvendelsen ved at den som skal anvende habilitetsreglene, slipper å slå opp også i forvaltningsloven. Det ville blitt konsekvensen dersom det i de kirkelige reglene for eksempel het at *om habilitet gjelder reglene i forvaltningsloven kapittel 4*, eventuelt presisert til «så langt de passer». Kirkemøtekomiteen vurderte, men anbefalte ikke en slik

alternativ løsning som bygger på en henvisningsteknikk. En slik løsning vil innebære at det kirkelige regelverket *henviser til og gjør enkeltbestemmelser i forvaltningslov og offentleglova gjeldende* for arbeidet i kirkelige organer, *etter en vurdering av at bestemmelsene fortsatt passer*. På bakgrunn av saksorienteringen, vurderer komiteen at det er mer hensiktsmessig å utarbeide et eget helhetlig kirkelig regelverk i tråd med forslaget til vedtak (kursivert her).

Bakgrunnen for at dette nevnes her vedrørende habilitetsreglene, er nettopp fordi det foreliggende forslaget legger seg så *tett opp til* formuleringene i forvaltningslovens bestemmelser. Allikevel er den foreslåtte løsningen hensiktsmessig *også* for habilitetsreglenes del, fordi den muliggjør at det blir tilstrekkelig å forholde seg til ett regelverk, de kirkelige saksbehandlingsreglene. Endelig gjør Den norske kirke habilitetsreglene mer til *sine egne* når de tas direkte inn det kirkelige regelverket. Dette er et hovedanliggende med denne saken. Kirkerådet viser også til at Norges Idrettsforbund har valgt samme løsning i sine vedtekter.

Kirkerådet anbefaler altså at det nye regelverket inneholder habilitetsregler som bygger på ordlyden i den nye forvaltningsloven, med de nødvendige språklige og innholdsmessige tilpasninger.

3.2 Omtale av den nye forvaltningsloven – herunder en ny særregel om rollekombinasjon

Reglene om habilitet er gitt i den nye forvaltningslovens kapittel 4, som består av de fem paragrafene 25 til 29. Som nevnt viderefører den nye forvaltningsloven i all hovedsak de velkjente habilitetsreglene i loven fra 1967. Det er primært tale om fremstillingsmessige endringer ved at bestemmelsene er redigert og bygget opp på en delvis ny måte. Det er altså få materielle endringer. Kirkerådet skal bare omtale de viktigste endringene.

Den nye lovens § 29 omhandler blant annet hvem som skal avgjøre habilitetsspørsmålet, og paragrafen erstatter for dette spørsmålet dagens § 8. Her er det nytt at en part ikke lenger kan kreve at den spørsmålet om habilitet gjelder, skal *måtte* overlate spørsmålet til en overordnet. En annen sak er at dersom det – trass i at loven ikke lenger har en slik innebygget automatikk – anmodes av en part, bør det vurderes om det er grunn til å overlate spørsmålet til en overordnet. For øvrig vil dette, som i dag, særlig være aktuelt der spørsmålet byr på tvil. Lovens forarbeider omtaler dette som at det *fremstår som tvilsomt* om personen er inhabil eller ikke.

Det er en større endring ved den nye loven at det også *i kollegiale organer* – ikke bare i hierarkiske – som utgangspunkt skal være vedkommende selv som tar stilling til egen inhabilitet, ikke organet som i dag. Men dersom det medlemmet habilitetsspørsmålet gjelder – altså det potensielt inhabile medlemmet – ønsker det, skal organet avgjøre spørsmålet slik som i dag. Det samme gjelder der organets leder ønsker dette. Se her i begge tilfeller lovens formulering «finner grunn til det». Dette vil typisk kunne være aktuelt der det aktuelle habilitetsspørsmålet byr på tvil, jf. også ovenfor.

Kirkerådet mener begge endringene er ønskelige også for kirkens del. Det samme gjelder en annen endring, som vedrører de materielle reglene, altså om *når* det skal foreligge inhabilitet. Om forhold som regulerer automatisk inhabilitet i § 26, lyder fjerde ledd første punktum slik:

En person i klageinstansen er inhabil hvis vedkommende har truffet avgjørelsen i saken i underinstansen.

Denne bestemmelsen inneholder en særregel om automatisk inhabilitet som innebærer en modifikasjon av det klare utgangspunktet i dag om at gjentatt behandling av samme sak ikke skal lede til inhabilitet. Slike gjentatt behandling eller *rollekombinasjon* kan skyldes både fastsatte administrative ordninger, men kan også bestå i mer tilfeldige rollekombinasjoner. Den nye regelen omfatter et bestemt typetilfelle av rollekombinasjon og er begrunnet i hensynet til en reell toinstansbehandling.

Det følger av ordlyden at bestemmelsen ikke omfatter at vedkommende har forberedt avgjørelsen i førsteinstansen, kun truffet avgjørelsen. Her går de tilsvarende bestemmelsene i kommuneloven lenger, ved at de også omfatter den som har vært med på å *forberede* vedtaket, jf. denne lovens § 11-10 tredje ledd og § 13-3 andre ledd for henholdsvis folkevalgte og ansatte. I tillegg omfatter disse habilitetsbestemmelsene forberedelsen av saken for *klageinstansen* – i betydningen å delta når *førsteinstansen* skal forberede klagesaken for klageinstansen. Forvaltningslovens bestemmelse derimot omfatter ikke dette. Det betyr at den som har truffet avgjørelse i saken i førsteinstansen, etter bestemmelsen i forvaltningsloven ikke vil være inhabil til å delta i *førsteinstansens* forberedelse av klagesaken for klageinstansen.

Kirkerådet anbefaler her den løsningen som følger av forvaltningsloven, jf. forslaget til § 2-2 fjerde ledd.

3.3 Språklige tilpasninger

Av rent språklige tilpasninger er allerede nevnt at et forvaltningsorgan må erstattes med et kirkelig organ. I utkastet til § 2-5 andre ledd er offentlige interesser erstattet med kirkelige interesser. I forslaget til § 2-6 fjerde ledd andre punktum er Kongen erstattet med Kirkerådet, sml. lovens § 29 ved samme ledd. Se også nedenfor under utelatelser om denne bestemmelsen.

Slik som 1967-loven benytter også den nye forvaltningsloven uttrykket *å tilrettelegge grunnlaget for* en avgjørelse. Dette er en velkjent formulering, som i dag også er benyttet i særregelen i kirkeordningen § 42 tredje ledd bokstav b, jf. der *tilretteleggelsen av grunnlaget for*. På samme måte som i kommunelovens særregler omtalt nedenfor anbefaler Kirkerådet at vi isteden benytter formuleringen *å forberede*. Dette er ikke ment som noen materiell endring sammenliknet med forvaltningslovens uttrykk, men det fremstår som en lettere tilgjengelig uttrykksmåte. Det betyr at avgrensningen av det foreslåtte uttrykket – både ved grensedragningen oppad mot *å treffe* avgjørelse i saken og nedad mot befatning med saken som faller utenfor det loven er ment å omfatte – blir som ved lovens uttrykk.

3.4. Tillegg til ordlyden i forvaltningsloven – dagens to særregler i § 42 tredje ledd

Dagens to særregler i kirkeordningen § 42 tredje ledd følger ikke av forvaltningsloven, men bygger på regler i kommuneloven. Reglene lyder slik:

- a. Ugildhet inntreffer ikke ved valg til tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv.
- b. Kirkelig tilsatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som ugild når saken behandles i et kirkelig organ. Biskopen regnes ikke som kirkelig tilsatt i forhold til denne bestemmelse. Det samme gjelder prost og annen prest som enten i kraft av sin stilling eller etter oppnevning av biskopen er medlem av et organ for soknet.

Heller ikke den nye forvaltningsloven inneholder tilsvarende regler. Begge disse særreglene foreslås innholdsmessig videreført. De er nyttige og blir ofte anvendt.

Den første særregelen i kirkeordningen viderefører kirkelovens ordlyd, som bygget på den tidligere kommuneloven av 1992 § 40 nr. 3 bokstav a. Den lød slik: «Inhabilitet inntreffer ikke ved valg til offentlige tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv.» Denne bestemmelsen er videreført i dagens kommunelov § 11-10 fjerde ledd, nå med slik ordlyd: «En folkevalgt er ikke inhabil når det skal velges personer til offentlige tillitsverv, eller når det skal fastsettes godtgjøring o.l. for slike verv.»

Kirkerådet foreslår at denne regelen videreføres i de kirkelige saksbehandlingsreglene med en ordlyd som bygger på den nye kommuneloven. Se forslaget til ordlyd i § 2-4.

Også den andre særregelen i kirkeordningen viderefører en tilsvarende bestemmelse i kirkeloven. Ordlyden bygger på og svarer til den tidligere kommuneloven § 40 nr. 3 bokstav b. Det fremgår av ordlyden i kirkeordningen og i nevnte forbilde at det dreier seg om en habilitetsregel for henholdsvis et *medlem* av et kirkelig organ (et kirkelig rådsmedlem) og et medlem i et kommunalt eller fylkeskommunalt organ, jf. for førstnevnte «når saken behandles i et kirkelig organ». Den gjelder altså *ikke* for vedkommende person i egenskap av *ansatt*. Dette virkeområdet kommer pedagogisk bedre frem i den nye kommuneloven, uten at den aktuelle bestemmelsen innebærer en realitetsendring sammenliknet med den tidligere lovens bestemmelse. I den nye kommuneloven gjelder § 11-10 for folkevalgte, og andre ledd lyder slik:

En folkevalgt som har vært med på å forberede eller treffe vedtak i en sak som ansatt i kommunen eller fylkeskommunen, er inhabil til senere å behandle den samme saken i et folkevalgt organ i henholdsvis kommunen eller fylkeskommunen.

Kirkerådet foreslår at det gis en bestemmelse som med de nødvendige tilpasninger bygger på denne ordlyden. Bestemmelsen foreslås tatt inn i § 2-2 femte ledd, altså som et *tilleggsledd* til ordlyden i forvaltningsloven § 26 om automatisk inhabilitet. Det foreslås slik ordlyd:

Et medlem av et kirkelig organ som har vært med på å forberede eller treffe avgjørelse i en sak som ansatt i kirken, er inhabil til senere å behandle den samme saken i et kirkelig organ.

På samme måte som forslaget til § 2-2 fjerde ledd omtalt ovenfor, omhandler dette forslaget om automatisk inhabilitet en bestemt type *rollekombinasjon*.

Selv om dagens formulering i kirkeordningen om at vedkommende *alltid* er inhabil ikke er tatt med, innebærer forslaget en innholdsmessig videreføring av dagens bestemmelse. Det samme gjelder endringen fra uttrykket *medvirket ved* til *vært med på*. Endringen fra *tilretteleggelsen av grunnlaget for* i dagens bestemmelse til *å forberede*, svarer til den gjennomgående språklige endringen som er omtalt ovenfor under språklige tilpasninger.

I tillegg foreslås en uendret videreføring av *unntaket* fra denne regelen om automatisk inhabilitet. Se i dag kirkeordningen § 42 tredje ledd bokstav b andre og tredje punktum. Dette unntaket gjelder for biskop og prost eller annen prest som enten i kraft av sin stilling eller etter oppnevning av biskopen er medlem av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd. Som i dag skal dette unntaket fra særregelen gjelde generelt, altså etter sin ordlyd. Men dette unntaket fra regelen om automatisk

inhabilitet er ikke til hinder for at det kan foreligge inhabilitet etter de øvrige habilitetsreglene i §§ 2-2 og 2-3.

3.5 Andre tilpasninger – enkelte utelatelser

I forslaget til § 2-2 fjerde ledd er lovens § 26 fjerde ledd *andre punktum* tatt ut fordi det vedrører forholdet mellom Kongen og departementene. Det er derfor ikke relevant.

I forslaget til § 2-6 fjerde ledd om stedfortreder for den inhabile og overføring av selve saken til et annet, sideordnet organ, er *lovens* bestemmelse om overføring av saken til et *overordnet* organ ikke tatt med. Se lovens § 29 fjerde ledd andre punktum som lyder slik:

I særlige tilfeller kan Kongen beslutte at saken skal overføres til et sideordnet eller overordnet forvaltningsorgan.

Her foreslås som nevnt Kirkerådet å tre inn i Kongens sted.

Den norske kirke er ikke bygget opp på en måte som gjør at de kirkelige organene står i et generelt over- eller underordningsforhold til hverandre. Dette er en side ved eller følge av at den kirkelige rådsstrukturen ikke er hierarkisk. Dette betyr at vi kun kan sies å ha overordnede kirkelige organ der et organ har delegert en oppgave til et annet eller der det er innført en klageordning. Derimot er biskopen som organ generelt er overordnet prostens som organ.

I tilfellet med et klageorgan vil det være uheldig om Kirkerådet overfører selve saken til klageorganet. Da ville vi mistet muligheten til en reell toinstansbehandling av den aktuelle saken.

Videre er det ikke noe behov for at Kirkerådet skal kunne overføre en sak *fra* det organet som har fått en oppgave delegert til seg, *til* det organet som har delegert oppgaven. Ved delegering kan det organet som har delegert oppgaven, *selv* trekke delegeringen tilbake, både i enkeltsaker og generelt, jf. forslaget til § 1-5 andre punktum. Der det er Kirkerådet som har delegert en oppgave til bispedømmerådet, vil derfor Kirkerådet uansett kunne ta oppgaven tilbake.

En står da igjen med tilfellene der en prost er tildelt en oppgave *uten* at det er tale om en delegert myndighet fra biskopen eller eventuelt fra andre. Her vil Kirkerådet etter forslaget kunne overføre saken til en *annen* prost, som er et sideordnet organ av den inhabile prostens, men ikke til biskopen. For å forenkle bestemmelsen åpnes det ikke for at *Kirkerådet* i slike tilfeller skal kunne overføre en sak fra prostens til biskopen. Der prostens er inhabil vil biskopen uansett kunne oppnevne en stedfortreder, typisk da en annen prost.

Kirkerådet viser til at utfordringer med inhabilitet i første rekke bør løses i form av utpeking eller oppnevning av en stedfortreder – ikke en overføring av selve saken som er til behandling. Og innenfor hierarkiske organer vil saken til og med ofte kunne legges til en annen person også *uten* en formell oppnevning av stedfortreder.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkerådet ikke vil kunne beslutte å overføre en enkeltsak *fra* et organ for et sokn – verken til et organ for et *annet* sokn eller til et organ for rettssubjektet Den norske kirke. Det må antas at en slik sperre er en konsekvens av trossamfunnsloven § 12 tredje ledd. Det Kirkemøtet ikke har adgang til, kan heller ikke Kirkerådet gjøre. Forslaget til § 2-6 fjerde ledd *andre punktum* er derfor avgrenset til organ for det nasjonale kirkelige rettssubjektet. Det foreslås slik ordlyd i § 2-6 fjerde ledd *andre punktum*:

I særlige tilfeller kan Kirkerådet beslutte at en sak innenfor rettssubjektet Den norske kirke skal overføres til et sideordnet kirkelig organ.

Det er da nødvendigvis siktet til en eventuell overføring til et sideordnet organ innenfor det samme rettssubjektet.

Kirkerådet vil senere vurdere om forslaget til § 2-6 fjerde ledd av pedagogisk hensyn skilles ut som en egen paragraf nummer 2-7, da dette leddet tematisk omhandler noe annet enn de tre første leddene, jf. «mv.» til slutt i tittelen til § 2-6.

4. Taushetsplikt

4.1 Innledning om taushetsplikt

Ved at kirkeordningen § 42 har fastsatt at forvaltningsloven gjelder for den virksomheten som drives av kirkelige organer, har alle ansatte og personer med verv i Den norske kirke i dag taushetsplikt, jf. kirkeordningen § 42, jf. forvaltningsloven § 13. At dette er en intern taushetsplikt, innebærer at brudd på taushetsplikten ikke er knyttet til straffetrussel etter straffeloven. Samtidig kan brudd på taushetsplikten sanksjoneres med arbeidsrettslige sanksjoner, tap av vigslingsfullmakter eller vedtak om at et rådsmedlem skal tre ut av rådet. En krenkende opplysning som urettmessig deles, kan også møtes med erstatningsansvar.

Prester i Den norske kirke er i tillegg underlagt en profesjonsbestemt taushetsplikt for hemmeligheter som er betrodd dem i anledning av stillingen etter straffeloven § 211. Barne- og familiedepartementet har foreslått å regulere en profesjonsbestemt taushetsplikt for «prester, religiøse ledere eller personer med tilsvarende funksjoner» i trossamfunnsloven.¹ Det vil gjelde som en lovbestemt taushetsplikt som vil gjelde uavhengig av forslaget i høringsnotatet her.

¹ Se Barne- og familiedepartementets [høringsnotat 18. august 2025 om taushetsplikt i trossamfunnsloven mv.](#)

Kirkerådet vurderer at det vil være viktig å sikre at også andre enn de som er omfattet av den profesjonsbestemte taushetsplikten, omfattes av taushetspliktregler fastsatt av Kirkemøtet.

Taushetspliktsreglene skal blant annet beskytte tillitsforholdet mellom den kirkelig ansatte som har taushetsplikt og konfidenter, medlemmer og andre som har kontakt med Den norske kirke.

4.2 Forslag om videreføring av taushetspliktsreglene

Kirkerådet foreslår å videreføre bestemmelser om at enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et kirkelig organ, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger om noens personlige forhold og om forretningshemmeligheter vedkommende får vite om i forbindelse med tjenesten eller arbeidet. Kirkerådet vurderer at dette med bør gjøres etter mønster fra forvaltningsloven 2025.

At opplysninger om noens personlige forhold er taushetsbelagte, er en innarbeidet regel. For å gi de som anvender regelverket, veiledning om hva *noens personlige forhold* betyr, foreslår Kirkerådet å ta inn et ledd som gir noe nærmere veiledning: Som personlige forhold regnes opplysninger som det er vanlig å ville holde for seg selv, herunder opplysninger som gjelder en persons egenskaper eller utførte handlinger som er egnet til å karakterisere en person.

At en opplysning regnes som en personopplysning etter personopplysningsloven, medfører ikke at den også må regnes som en opplysning om «personlige forhold» etter taushetspliktsreglene. Det må derfor gjøres én vurdering av om opplysningene er taushetsbelagte etter taushetspliktsreglene, og én annen vurdering av om opplysningene kan deles i tråd med personvernforordningen. Dette foreslås videreført.

I forvaltningsloven er det definert noen opplysninger som ikke regnes som noens personlige forhold, og dermed ikke er omfattet av taushetsplikten. Forvaltningsloven gir som lov et annet behandlingsgrunnlag for behandling av personopplysninger enn det kirkens interne regelverk kan gi. Kirkerådet mener derfor at kirkens regler bør ha noen flere begrensninger på hva som skal være omfattet av taushetsplikten om noens personlige forhold enn det forvaltningsloven gir. Kirkerådet foreslår å presisere at taushetsplikten ikke omfatter navn, bosted, kontakthinformatjon, sivilstand, yrke, arbeidsgiver eller arbeidssted med mindre opplysningene avslører forhold som må anses som personlige. Det sistnevnte vil for eksempel være bostedsinformasjon hvis det avslører opphold i fengsel, på sykehus eller lignende. Tilsvarende foreslår Kirkerådet at taushetsplikten heller ikke bør omfatte opplysninger som er allment kjent eller alminnelig tilgjengelige. Den sistnevnte formuleringen er en formulering som er brukt i annet regelverk om taushetsplikt, blant annet advokatloven § 32 og forslaget til regler om presters mv. taushetsplikt i trossamfunnsloven i nevnte høringsnotat.

4.3 Unntak fra taushetsplikten

Taushetsplikten er ikke absolutt. Etter gjeldende regler finnes det unntak, og vil det også gjøre i forslaget til nye regler. Forslaget til unntak er inspirert av tilsvarende unntak etter forvaltningsloven 2025, men det er ikke alle unntakene som passer så godt for kirkelige organer. Det er derfor søkt tilpasset og forenklet til en kirkelig situasjon.

Unntak når det er pålagt etter lov

Noen lovregler gir enkeltpersoner plikt til å handle eller gi opplysninger uten hinder av taushetsplikt. Det gjelder blant annet avvergingsplikten etter straffeloven § 196 og hjelpeplikten etter straffeloven § 287 og opplysningsplikt etter sivilbeskyttelsesloven § 28 h. For å understreke at taushetsplikten etter disse reglene er underordnet lov, foreslås det å ta inn unntak av pedagogiske grunner i § 3-4 første ledd bokstav a.

Unntak etter samtykke, deling med de det gjelder, deling med partene og deres representanter, deling for å oppnå formålet

Kirkerådet foreslår at de gjeldende unntakene om deling etter samtykke, deling med de opplysningene gjelder, deling med partene og deres representanter og deling for å oppnå det formålet opplysningene er gitt eller innhentet for, bør videreføres, se § 3-4 første ledd bokstav b, c, d og e.

Deling innenfor samme stab eller det kirkelige organet eller med andre innen trossamfunnet

Kirkerådet foreslår å videreføre den adgangen man har til å dele opplysninger så langt det er nødvendig for veiledning, til bruk i saker som ligner, eller for arkivering, utsending av avgjørelse og tilsvarende praktiske gjøremål internt som i dag følger av bestemmelsen om taushetsplikt etter forvaltningsloven. For å tilpasse denne adgangen til kirken, foreslår Kirkerådet at det skal være mulig å dele opplysninger innenfor samme stab eller det kirkelige organet eller med andre innen trossamfunnet.

Kirkerådet understreker likevel at opplysninger kun kan deles så langt det er nødvendig, og at deling av personopplysninger forutsetter behandlingsgrunnlag etter personvernforordningen, se nedenfor.

Deling av opplysninger om en persons forbindelse med organet

Det foreslås også å presisere at taushetsplikten ikke er til hinder for opplysninger om en persons forbindelse med organet og om avgjørelser som er truffet, deles med andre kirkelige organer så langt det er nødvendig. Dette spørsmålet må alltid ses i sammenheng med vurderingene av grunnlaget for deling av personopplysninger etter personvernforordningen, se nedenfor.

Anmeldelse

Det vil i enkelte tilfeller være aktuelt for et kirkelig organ å anmelde eller gi opplysninger om lovbrudd til offentlige myndigheter. Det kan for eksempel være i

forbindelse med trusler mot ansatte eller lignende. I slike tilfeller bør det fremgå tydelig av reglene at det er mulig å anmelde eller gi opplysninger om lovbruddet til offentlige myndigheter uten hinder av den kirkelige taushetsplikten. Dette svarer til en tilsvarende regel i forvaltningsloven. For å understreke at det må en viss terskel til, foreslås det å presisere at vilkåret for å anmelde eller gi slike opplysninger er at «det er ønskelig av viktige allmenne hensyn». Se forslaget til § 3-4 første ledd bokstav f.

Anonymisering

Anonymiserte opplysninger, dvs. opplysninger som ikke kan knyttes til en identifisert eller identifiserbar fysisk person, eller personopplysninger som er blitt anonymisert på en slik måte at den registrerte ikke lenger kan identifiseres, vil i utgangspunktet ikke være omfattet av taushetsplikten eller av prinsipper om behandling av personopplysninger i personvernforordningens forstand. Det er derfor ikke egentlig snakk om et unntak fra taushetsplikten, siden det ikke er omfattet av taushetsplikten.

Det er likevel et spørsmål om reglene bør reflektere det faktum at opplysninger som er anonymiserte, kan deles, slik at de som leser reglene kan få veiledning om dette ved å lese ordlyden. Kirkerådet viser til at helsepersonelloven inneholder en slik bestemmelse, og foreslår en tilsvarende bestemmelse i § 3-4 første ledd bokstav g.² Kirkerådet understreker at anonymitet innebærer et strengt krav om at identifikasjon ikke skal være mulig, verken direkte eller indirekte.

Når det er nødvendig for å unngå fare for liv eller helse

Formuleringen om at taushetsplikten ikke er til hinder for å dele opplysningene med andre «så langt det er nødvendig for å unngå fare for liv eller helse» er en videreføring av et unntak i gjeldende regler, som Kirkerådet også i annen sammenheng har vurdert at vil være hensiktsmessig at fremgår av selve regelen.

Melding til barnevernstjenesten

Kirkerådet har tidligere tatt til orde for at det regler om *presters mv.* taushetsplikt bør utformes med et unntak som gir en rett til å melde til barnevernet når vilkårene i barnevernsloven § 13-2 er oppfylt. Kirkerådet foreslår dette også for taushetsplikten etter disse reglene. Forslaget gir de som er underlagt taushetsplikten en adgang, men ikke plikt, til å melde fra til barneverntjenesten uten at det blir ansett som brudd på taushetsplikten. Kirkerådet legger her størst vekt på hensynet til å beskytte barnet det gjelder.

Deling av opplysninger om en død person

Kirkerådet foreslår å fastsette et unntak som muliggjør deling av opplysninger om en død person deles dersom tungtveiende grunner taler for det. Dette svarer til forvaltningsloven 2025 og en tilsvarende bestemmelse i helsepersonelloven, som også vil kunne være aktuell for de som er underlagt kirkelig taushetsplikt.

² Se til sammenligning helsepersonelloven § 23 første ledd bokstav c (slik den lyder fra 1. juli 2026).

Forskning og statistisk bearbeiding

Forvaltningsloven inneholder detaljerte regler om unntak fra taushetsplikt for opplysninger til bruk for forskning og taushetspliktsregler for forskning. Også knyttet til den kirkelige virksomheten, kan det være ønskelig å åpne for at forskere på nærmere vilkår får tilgang til å forske på opplysninger som ellers ville vært underlagt taushetsplikt. Kirkerådet foreslår derfor å gi en hjemmel til at Kirkerådet uten hinder av taushetsplikten etter reglene her kan gi tillatelse til at et kirkelig organ deler taushetsbelagte opplysninger til bruk i forskning eller statistisk bearbeiding. Kirkerådet vil kunne fastsette nærmere vilkår i den forbindelse, og det kan inngås nærmere avtaler om taushetsplikt eller databehandleravtaler der det er nødvendig ut fra opplysningene det gjelder. Kirkerådet antar at det er hensiktsmessig å ha en slik åpning i regelverket.

Forholdsmessighetsvurdering

I likhet med et prinsipp i forvaltningsloven 2025 § 34 andre ledd, foreslår Kirkerådet at selv om det foreligger et unntak, kan opplysninger likevel ikke deles hvis det er uforholdsmessig overfor den som opplysningene gjelder.

Personopplysninger og forholdet til personvernforordningen

Mange av opplysningene som er underlagt taushetsplikt etter forslaget til regler, vil også være personopplysninger i personvernforordningens forstand. For å kunne behandle personopplysninger, følger det av lovgivningen at man har et behandlingsgrunnlag. Det gjelder også ved behandling av personopplysninger som i utgangspunktet ikke vil være underlagt taushetsplikt etter unntaksreglene. For å sikre at personvernreglene overholdes, foreslår Kirkerådet en bestemmelse som slår fast at personopplysninger som er omfattet av personvernforordningen bare kan deles dersom også vilkårene i personvernforordningen er oppfylt, se forslaget til § 3-4 tredje ledd.

Bortfall av taushetsplikt

Det foreslås ikke bortfall av taushetsplikt, slik det finnes regler om etter forvaltningsloven. Det innebærer at taushetsplikten vil gjelde for all fremtid. Det innebærer at eventuelle unntak fra taushetsplikten må vurderes ut fra forslaget til § 3-4.

4.4 Informasjon om taushetsplikten og oppbevaring av taushetsbelagte opplysninger

Det er et viktig prinsipp at de som er underlagt taushetsplikten, også må være kjent med den. Etter mønster fra forvaltningsloven foreslås det derfor i § 3-5 å fastsette dette som en plikt som ligger til det enkelte kirkelige organet.

Når Kirkemøtet slik som i dette tilfellet fastsetter et internt regelverk for trossamfunnet Den norske kirke, vil det være bindende for kirkelige organer og for medlemmer av Den norske kirke. For de kirkelige ansatte vil taushetsplikten også inngå som en del av arbeidsavtalen med den kirkelige arbeidsgiveren. Det vil typisk være tatt inn en bestemmelse om at «Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for

[den kirkelige arbeidsgiveren] er bundet av de regler om taushetsplikt som til enhver tid gjelder i virksomheten eller særskilt for stillingen» i arbeidsavtalen. Det samme gjelder når det inngås en oppdragsavtale. For å tydeliggjøre at også kirkelige ansatte, uavhengig av kirkelig medlemskap, vil være underlagt reglene om taushetsplikt her, antar Kirkerådet at det vil være hensiktsmessig å ta inn en bestemmelse som understreker at når det kirkelige organet inngår arbeidsavtale eller oppdragsavtale, skal det i avtalen opplyses om at arbeidstakeren eller oppdragstakeren blir omfattet av taushetsplikten etter disse regler. Dette blir da en del av arbeidsavtalen, som en forpliktelse arbeidstakeren må følge.

Det foreslås også å ta inn en bestemmelse om at det kirkelige organet også bør inngå skriftlig avtale med andre som utfører tjeneste for organet, om at de vil overholde taushetspliktsreglene.

Kirkerådet foreslår i § 3-6 også en plikt til å sørge for trygg lagring av taushetsbelagte opplysninger i tråd med gjeldende regler om personvern og arkivering i lov eller regler gitt i medhold av lov eller i kirkelig regelverk.

5. Saksforberedelse ved individuelle avgjørelser – krav til saksbehandling og avgjørelser

5.1 Saksbehandling

Også kapittel 4 i reglene bygger på forvaltningslovens system. I forvaltningsloven er det stilt opp særlig krav til saksforberedelsen og avgjørelsene i saker som gjelder utøvelse av offentlig myndighet og der avgjørelsene er bestemmende for noens rettigheter og plikter. Dette er betegnet som enkeltvedtak i forvaltningsloven. Enkeltvedtaksbegrepet er ikke direkte overførbart til virksomheten i kirkelige organer. Det er likevel hensiktsmessig å skille ut den type avgjørelser hvor det skal stilles spesifikke krav til saksbehandlingen. Kirkerådet foreslår at dette skal betegnes som individuelle avgjørelser. Begrepet er definert i forslaget til § 1-4 etter mønster av forvaltningsloven § 7 første ledd.

Eksempler på avgjørelser hvor disse reglene må følges, er enkelte saker knyttet til kirkebygg, avgjørelser om stemmerett og valgbarhet, innsynssaker og saker om tap av vigslingsfullmakter. I enkelte regelverk er det eksplisitt uttalt at visse avgjørelser er å *anse som* individuelle avgjørelser. Se regler om bruk av kirkene § 9, med omtale nedenfor i kapittel 11.4 av et forslag til endret ordlyd. Her er dette da ment som en pedagogisk begrunnet presisering, der Kirkerådet legger til grunn at det samme vil følge av forslaget til § 1-4.

Uavhengig av om en sak er å anse som en individuell avgjørelse eller ikke, skal de grunnleggende prinsippene i § 1-2 om forsvarlig saksbehandling alltid følges.

De kravene som stilles i reglens kapittel 4, er i hovedsak de samme som gjelder for saksforberedelse i saker om enkeltvedtak i forvaltningen. Det er veiledningsplikt, utredningsplikt, skriftlighet og begrunnelse. Disse er sentrale krav for å ivareta hensynet til god kirkelig forvaltningsskikk.

I de nye reglene er den del sentrale begreper videreført fra forvaltningsloven. Det er for eksempel kravet om at en sak skal være forsvarlig utredet. Hva som ligger i forsvarlig utredet, må som i dag bygge på de samme vurderingene som følger av forvaltningsloven. Et annet sentralt krav er retten til kontradiksjon. Det innebærer at den som er part i saken skal får seg forelagt alle relevant opplysninger i saken, og ha mulighet til å uttale seg om dette for å ivareta sine interesser i saken. Disse bestemmelsene er noe forenklet og omstrukturert, men vil i saksbehandlingen i kirkelige organer gi den samme grunnleggende rettssikkerhet som forvaltningsloven.

Kravet om en skriftlig begrunnelse, og kravet til hva en begrunnelse skal inneholde er særlig viktig i Den norske kirke, all den tid det ikke foreligger en generell klageadgang. Det er derfor avgjørende at den personen en individuell avgjørelse gjelder, får en grundig og forståelig forklaring på hva et vedtak går ut på, hvilke regler som eventuelt gjelder og hvilke opplysninger som er lagt til grunn. Derfor er dette tatt forholdsvis detaljert med i forslaget til § 4-5.

Felles for reglene om forsvarlig utredning og krav til begrunnelse er at omfanget også skal vurderes. Det er en nødvendig begrensning for å sikre en effektiv saksbehandling uten at det går på bekostning av viktige hensyn for den det gjelder.

5.2 Partsinnsyn

Kravene til forsvarlig utredning og kontradiksjon suppleres i de foreslåtte reglene med egne regler om partsinnsyn. På samme måten som i forvaltningsloven har en part i en sak en utvidet rett til innsyn. Dette er nødvendig for at en part skal kunne ivareta sine interesser og kontrollere at saksbehandlingsreglene er fulgt.

Den offentlige forvaltningen er omfattet både av forvaltningsloven og offentleglova. Disse lovene har hvert sitt sett med regler om innsyn og presiseringer av unntak. Når Kirkerådet nå foreslår at det for saksbehandling i kirkelige organer skal være ett sett med regler, er det hensiktsmessig å se disse i sammenheng. Løsningen er at det for partsinnsynet legges til grunn at de generelle reglene om offentlig innsyn også gjelder for sakens parter. I de eksisterende reglene er unntakene i stor grad sammenfallende, og det er derfor unødvendig å ha to likelydende sett med unntak.

Partsinnsynet skiller seg fra det offentlige innsynet først og fremst ved at særlige unntak som gjelder interne dokumenter, ikke gjelder fullt ut. I forslaget til § 4-6 er det tatt inn de særskilte reglene som skal styrke partsinnsynet. De viktigste bestemmelsene fra forvaltningslovens partsinnsyn er her innarbeidet som et tillegg til

kapitlet om offentlig innsyn. At reglene her er samlet, vil gjøre det lettere for de som skal bruke regelverket å gjøre de riktige vurderingene.

6. Klage og omgjøring

6.1 Forslag til regler om klagesaksbehandlingen

I dagens regler er utgangspunktet at det ikke foreligger en klagerett på vedtak truffet av kirkelige organer, med mindre det er særskilt bestemt. Dette følger av kirkeordningen § 42 andre ledd. Det er begrunnet i at den kirkelige rådsstrukturen ikke er hierarkisk i den forstand at de kirkelige rådene står i et generelt over- eller underordningsforhold til hverandre. Dette utgangspunktet er foreslått videreført i § 5-1 i de nye reglene. De eksisterende klageadgangene som for eksempel gjelder enkelte kirkebyggsaker, tap av vigslingsfullmakter og enkelte valgsaker endres ikke. Unntak her er forlagene om å fjerne klageadgangen på avslag om innsyn og klage på vedtak om oppsigelse, avskjed og suspensjon. Se nærmere om disse forslagene i kapittel 6.4 om klage på innsyn og kapittel 11.2 om endringer i personalreglementet.

Også forslagene til regler om klagesaksbehandling bygger på forvaltningslovens regler. Det foreslås at reglene for klagesaksbehandling samles i kapittel 5 for å sikre en enhetlig behandling av klager uavhengig av sakstype og klageorgan. Regler om sakskostnader er ikke ansett som relevante for kirken, og de er derfor utelatt.

Det er satt en felles klagefrist på tre uker for alle klager. Det er den samme fristen som gjelder i forvaltningsloven. Det er ikke foreslått å ta inn detaljerte reguleringer av praktisering av klagefristen. Det vil være opp til de aktuelle kirkelige organene å vurdere slike spørsmål. Det er heller ikke tatt inn detaljerte krav til utforming av klage. Kirkerådet anser ikke dette som nødvendig. Det er relativt få saker hvor det eksisterer en adgang til å klage, og det er ikke nødvendig å sette opp formelle skranker som kan gjøre det vanskeligere å fremme en klage.

Klagen skal sendes til det kirkelige organet som har truffet avgjørelsen, jf. forslaget til § 5-2 første ledd. Dette organet skal vurdere klagen og gjøre de nødvendige undersøkelser. Før saken eventuelt sendes til klageorganet, må organet selv vurdere om avgjørelsen skal endres eller oppheves. I så fall skal saken ikke sendes videre til klageorganet. Også dette svarer til forvaltningslovens system.

På samme måte som organet som har truffet avgjørelsen, skal også klageorganet vurdere om saken skal avvises. Hvis saken ikke avvises, skal den tas opp til behandling. Når saken behandles i klageorganet, har det kompetanse til å prøve alle sider av saken, ikke bare de konkrete forholdene det er klaget over. Klageorganet har *tre muligheter* når saken skal avgjøres. Det kan *opphæve* avgjørelsen og sende saken tilbake til behandling i det kirkelige organet som opprinnelig behandlet saken. Da skal organet gjennomføre en ny fullstendig saksbehandling. Parten vil da også få klagerett på en eventuell ny avgjørelse.

Klageorganet kan alternativt treffe en *ny avgjørelse*. Avgjørelsen i klageorganet kan da enten bekrefte det opprinnelige vedtaket, eller det kan helt eller delvis gi et annet resultat. Begge deler regnes som å treffe «ny avgjørelse». I så fall er saken endelig avgjort ved klageorganets avgjørelse.

En begrensning i klageorganets kompetanse er foreslått videreført fra forvaltningsloven. En avgjørelse kan i utgangspunktet ikke endres til skade for klager. I forvaltningsloven kan dette likevel gjøres når hensyn til andre privatpersoner eller offentlige interesser tilsier det. For å tilpasse dette til saksbehandling i kirkelige organer foreslås det i § 5-3 andre ledd at det som skal vurderes, er hensynet til kirkelige eller private interesser.

6.2 Omgjøring

I tillegg til å kunne omgjøre en avgjørelse som et ledd i klagebehandlingen, skal et kirkelig organ i enkelte tilfeller kunne omgjøre en avgjørelse av eget tiltak. I § 5-4 foreslås det en forenklet versjon av de omgjøringsreglene som gjelder i forvaltningen. Omgjøring kan bare gjøres dersom det ikke er til skade for noen som er berørt, eller den som er part i saken bryter betingelser eller forutsetninger som ligger til grunn for avgjørelsen. Dette kan for eksempel gjøres når organet selv ser at de ikke har fulgt saksbehandlingsreglene, eller en part ikke følger de betingelsene som er satt for en tillatelse.

6.3 Ugyldighet

Kirkerådet har vurdert om det er nødvendig å ta inn en bestemmelse om ugyldighet. I forvaltningen kan det være flere grunner til at et vedtak er ugyldig. Det kan for eksempel bero på manglende hjemmel, feil i faktum eller feil i saksbehandlingen. Ugyldighet kan gi et selvstendig grunnlag til å endre et vedtak, også til ugunst for den det gjelder.

Kirkelige organer er som omtalt ovenfor, gitt adgang til å omgjøre sine egne avgjørelser på visse vilkår. Ut over dette er det usikkert om det er behov for en bestemmelse om ugyldighet og en adgang til å endre avgjørelser truffet av kirkelige organer har noen hensikt.

Det er ikke klart om en bestemmelse som for eksempel åpner for en endring til skade for den det gjelder, er tilstrekkelig til å gripe inn i en eventuell legitim rett eller forventning hos en privat part. Avtalerettslige vurderinger om rett og legitimasjon til å forplikte kirken vil kunne være avgjørende for hvor langt endringskompetansen til et kirkelig organ strekker seg. Kirkerådet foreslår derfor ikke å ta inn en bestemmelse om ugyldighet i forslaget.

6.4 Forslag om å fjerne klageadgang ved avslag på krav om innsyn

Som gjort rede for i dette høringsnotatets kapittel 8 er prinsippene i offentleglova videreført i forslaget til regler kapittel 6 om åpenhet og innsyn. Forslaget er på de fleste områdene en videreføring av de av offentleglovas bestemmelser som er relevante for saksbehandling i kirkelige organer, uten vesentlige endringer.

Offentleglova har en generell klageadgang. Alle avgjørelser kan påklages til det forvaltningsorganet som er nærmest overordnet det organet som har fattet vedtaket. I Den norske kirke foreligger det ikke noe generelt over- og underordningsforhold som i forvaltningen, jf. ovenfor i kapittel 6.1. Det er derfor ikke en generell klageadgang når det gjelder saksbehandling i kirkelige organer. En særlig klageadgang for saker om avslag på innsyn er tatt inn i kirkeordningen § 42 andre ledd. Her bestemmes det at vedtak etter offentleglova som er truffet av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd, kan påklages til bispedømmerrådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av bispedømmerrådet, kan påklages til Kirkerådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av Kirkerådet, kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Denne brede klageordningen bryter med den organiseringen som ellers legges til grunn i saksbehandling i kirkelige organer, ved at den for disse sakstypene etablerer et særskilt over- og underordningsforhold mellom kirkelig fellesråd, menighetsråd og bispedømmerrådet, og mellom bispedømmerrådet og Kirkerådet.

Klagesaker etter offentleglova kan være svært arbeids- og tidskrevende. Særlig der hvor enkeltopplysninger kan unntas, vil arbeidet med sladding og fremstilling av sladdede dokumenter være krevende. De fleste klagenesom blir behandlet, fører ikke frem. Det tilsier at de som gjør vurderingene av innsynskrav i første instans gjør forsvarlige og korrekte vurderinger i tråd med det som klageinstansene senere kommer til. Det er etter Kirkerådets vurdering ikke en god prioritering av ressurser å benytte så stor saksbehandlingskapasitet på saker som gir lite tilleggsverdi, verken for de kirkelige organene eller for enkeltpersoner og medier som krever innsyn.

I forslaget til nye regler om åpenhet og innsyn er flere regler tydeliggjort og forenklet. De bestemmelsene som er relevante for saksbehandlingen i kirkelige organer, er samlet i ett kapittel. Forholdet mellom innsynsreglene og personvernbestemmelsene er gjort rede for og tydeliggjort i reglene. De ulike særbestemmelsene som ikke kan komme til anvendelse, er ikke videreført fra offentleglova. Disse endringene vil etter Kirkerådets oppfatning bidra til å styrke innsynsarbeidet langt mer enn å videreføre den generelle klageordningen. De nye reglene gjør det enklere og tydeligere både for de som skal kreve innsyn, og de som skal behandle kravene hvilke regler som gjelder, og hvilke vurderinger som skal gjøres.

Kirkerådet mener det bør være en enhetlig og likeartet organisering av saksbehandling i kirkelige organer uten generelle klageordninger for enkelte sakstyper. Fjerning av klageordningen i innsynssaker vil bidra til mer effektiv bruk av

ressurser, uten at det i vesentlig grad går ut over de hensynene reglene om åpenhet og innsyn er ment å ivareta. Kirkerådet foreslår derfor å ikke videreføre adgangen til å klage på avslag på innsynskrav i kirkeordningen § 42 andre ledd.

7. Krav til journalføring og dokumentasjon

For å kunne legge til rette for innsyn er det viktig at det kirkelige organet registrerer og gjør tilgjengelig korrespondanse til og fra organet. I praksis gjøres dette ved at det føres en offentlig tilgjengelig journal. Dette er i tråd med praksis og de regler som gjelder i dag. Journalen skal i utgangspunktet også inneholde oversikt over dokumenter som kan unntas fra innsyn. Opplysninger som er underlagt taushetsplikt, eller som etter personvernforordningen ikke kan offentliggjøres, skal ikke inngå i journal. Det foreslås derfor at det tas inn en bestemmelse om hvilke opplysninger dette gjelder. Krav til dokumentasjon og oppbevaring følger for øvrig av reglene i arkivlova og regler fastsatt i medhold av arkivlova, som er gjort gjeldende for kirkelige organer gjennom kirkeordningen. Disse reglene er ikke til vurdering i denne saken, men er noe Kirkerådet vil vurdere behov for endringer i på et senere tidspunkt.

8. Regler om åpenhet og innsyn samt unntak fra innsynsrett

8.1 Åpenhet

Klare regler som stiller krav til åpenhet om saksbehandlingen i kirkelige organer, er særlig viktig blant annet for å ivareta tilliten til Den norske kirke.

Kirkerådet foreslår derfor at regler om åpenhet og innsyn i det alt vesentligste videreføres i det nye regelverket. Hovedregelen om åpenhet og innsyn er at enhver kan kreve innsyn. Dette viktige prinsippet er foreslått tatt inn i § 6-1. Skal det gjøres unntak fra dette må det følge av lov, som for eksempel personopplysningsloven, eller det må anvendes et konkret angitt unntak i §§ 6-8 til 6-11.

Praktiseringen av innsyn etter reglene i offentleglova er for mange saksbehandlere utfordrende ikke minst på grunn av at mange av reglene er tilpasset forvaltningens organisering og offentlige organers saksbehandling, og ikke den kirkelige organiseringen.

Forslaget til nye regler om åpenhet og innsyn tilsvarer i hovedsak de samme bestemmelsene som i offentleglova. Bestemmelser som gjelder spesielle sider av forvaltningen er utelatt og en del begreper er endret. Det gjelder for eksempel regler som regulerer forholdet mellom departementer, eller unntak fra innsyn for dokumenter som gjelder Sametinget og kongehuset. Det er også gjort noen forenklinger som i praksis vil gjøre saksbehandlingen enklere og mer effektiv. Blant annet er reglene om gratis innsyn videreført med utgangspunkt i hovedregelen, uten

detaljerte unntak og tilleggsvilkår. Det er ikke foreslått noen nye regler som svekker retten til innsyn i saksbehandlingen i de kirkelige organene.

8.2 Personopplysninger etter personvernforordningen

Det er en vesentlig forskjell mellom reglene om åpenhet og innsyn i kirkelige organer og i den offentlige forvaltningen. Der offentliglova i seg selv gir forvaltningen et lovgrunnlag for å utlevere enkelte personopplysninger, må kirkelige organer vurdere om dette er i tråd med personopplysningsreglene. Den norske kirke vil alltid måtte sette personvernreglene foran eventuelle interne regler om innsyn. Dette er gjeldende rett også i dag, men det er krevende å vurdere disse to ulike regelverkene i sammenheng. I det regelverket som er foreslått, er hovedtrekkene i de vurderinger som må gjøres, tatt inn i regelverket og tilpasset til kirkelig virksomhet. Reglene om behandlingsgrunnlag i personvernforordningen er tatt inn som henvisninger til de aktuelle bestemmelsene. Dette skal gjøre det tydelig at det gjelder et særskilt krav om innsyn i personopplysninger, og hvor de relevante reglene finnes.

Målet med å behandle forholdet mellom åpenhet og personvern samlet i reglene kapittel 6 er at det skal være enklere å forstå både for de som bruker regelverket, og de som ønsker innsyn.

8.3 Unntak fra innsyn

De unntakene som er foreslått tilsvarende de unntakene i offentliglova som i dag benyttes. Det er to hovedgrupper av unntak. Det ene er opplysninger som alltid skal unntas fra innsyn. Dette er opplysninger som er underlagt taushetsplikt og i tilfelle for Den norske kirke opplysninger som organet ikke har behandlingsgrunnlag etter personvernforordningen til å gi innsyn i.

Den andre gruppen unntak er der hvor organet etter en vurdering kan avslå innsyn. Det er viktig å merke seg at dette er *kan* regler. Utgangspunktet skal alltid være åpenhet. Det må gjøres en konkret vurdering av dokumentet eller enkeltopplysninger før innsyn avslås. Det betyr at det gjøres en vurdering av om det foreligger behov som taler for at innsyn ikke skal gis. Dersom organet finner at innsyn kan avslås må det gjøres en vurdering av såkalt merinnsyn. Det innebærer at behovet for unntak avveies mot de hensynene som taler for innsyn og åpenhet. Dette prinsippet fra offentlig forvaltning videreføres i § 6-4.

Paragraf 6-9 inneholder de konkrete unntakene som kan legges til grunn i vurderingen av innsyns krav i saksbehandlingen. Paragrafen viderefører de viktigste unntakene som i dag følger av offentliglova. Forlaget benytter til en stor grad formuleringer som er hentet fra offentliglova. Det er samtidig foreslått flere forenklinger og tilpasninger. Videre er begrepsbruken tilpasset saksbehandlingen i kirkelige organer. Når de formuleringene som er brukt er like, eller tilnærmet like

offentleglova, betyr det at praksis fra offentliglova vil kunne være relevant når det er vanskelig grensetilfeller.

Det mest praktiske unntaket gjelder interne dokumenter. Her er unntaket formulert på samme måte som i offentliglova, med unntak av at enkelte spesialtilpasninger til offentlig forvaltning som at saker til statsråd og presedenskort er utelatt.

Offentliglova har noen særlige bestemmelser om innsyn i sakspapirer til møter i kommunale og fylkeskommunale organer. Disse reglene lar seg ikke lett overføre til kirkelige organer, og har heller ikke vært gjeldende for kirkelige organer. Når det gjelder møter i kirkelige organer er det praksis for at det er åpenhet om møteinnkallinger, sakslister og sakspapirer med mindre det er særlige grunner for å unnta enkeltopplysninger eller dokumenter. Kirkerådet legger til grunn at denne praksisen videreføres.

Offentliglova inneholder flere bestemmelser om unntak for dokumenter utvekslet mellom offentlige organer, særlig såkalte underliggende organer. Dette lar seg vanskelig overføre direkte til kirkelige organer som ikke har det samme interne over- og underordningsforholdet. Den norske kirke består av rådsorganer som ikke står i et generelt over- og underordningsforhold til hverandre. Likevel er det saker og sammenhenger hvor hele trossamfunnet opptrer samlet som en aktør. I arbeid med slike saker vil det i enkelte tilfeller være behov for å kunne unnta dokumenter utvekslet mellom kirkelige organer som interne. Dette vil bare gjelde i tilfeller hvor dokumentet er utarbeidet eller mottatt for egen intern saksforberedelse i et av de kirkelige organene. Dessuten stilles det krav om at det å gi innsyn vil kunne svekke interne avgjørelsesprosesser. Unntaket vil gjør det mulig å innhente og utveksle informasjon mellom kirkelige organer for eksempel i en varslingssak, uten at det åpner for innsyn i detaljene i saken.

Unntak for dokumenter om hvordan det kirkelige organet bør stille seg i en sak, eller dokument som er utarbeidet eller mottatt som part i en sak for en domstol, vil gjøre det mulig å unnta fortrolig kommunikasjon med for eksempel advokat eller annen rådgiver. Dette er tilsvarende dagens regel om det samme i offentliglova.

Den norske kirke er medlem i en rekke private nasjonale og internasjonale organisasjoner. Arbeidet i slik organisasjoner er normalt regulert privatrettslig. Det kan innebære at dokumenter blir delt internt under forutsetning om at de ikke skal gjøres offentlige. Det vil for eksempel kunne gjelde opplysninger fra møter i styrende organer i økumeniske organisasjoner. I enkelte sammenhenger vil det derfor være behov for å unnta dokumenter som er en del av arbeidet i slike organisasjoner. Slikt unntak kan likevel bare gjøres når det er nødvendig av hensyn til arbeidet i organisasjonen. Tilsvarende bestemmelser i offentliglova er særlig rettet mot Norges utenrikspolitiske interesser og er ikke direkte overførbare.

Unntaket for opplysninger som må unntas for en forsvarlig gjennomføring av økonomi-, lønns- eller personalforvaltningen er en snever unntaksbestemmelse. Den vil i hovedsak være aktuell når det gjelder å beskytte informasjon i forbindelse med forhandlinger ut over det som følger av reglene ellers. Bestemmelsen stiller, i likhet med tilsvarende bestemmelse i offentleglova, krav om at det må være nødvendig med unntak fra innsyn. Det innebærer at det må foreligge en nokså konkret fare for at innsyn vil kunne skade interessene til det kirkelige organet det gjelder. Den mulige skaden må være av et visst omfang og en viss alvorlighet. Det er også viktig å merke seg at dette unntaket gjelder enkeltopplysninger og ikke hele dokumenter. I utgangspunktet vil denne bestemmelsen gi anledning til å sladde enkelte opplysninger i dokumenter som det for øvrig skal gis innsyn i.

Ettersom Den norske kirke er omfattet av reglene om offentlige anskaffelser, foreslås det at offentleglovas spesialregel om unntak for tilbud og protokoll underveis i en anskaffelsesprosess tas inn i de nye reglene.

Tilsvarende tar forslaget inn en bestemmelse om unntak av opplysninger når innsyn vil lette gjennomføring av straffbare handlinger eller utsette noen for fare. En slik unntakshjemmel finnes også i offentleglova og er viktig når det er snakk om sikkerhet for ansatte, frivillige og deltakere i ulike sammenhenger.

I tillegg til bestemmelsene om unntak i § 6-9 første til sjuende ledd, er det forslått i åttende ledd at innsyn i enkelte situasjoner kan utsettes. Dette gjelder dokumenter det i utgangspunktet ikke er adgang til å unnta fra innsyn. Det kan være situasjoner hvor den en sak gjelder bør få beskjed før opplysningene blir offentlige, for eksempel ved tilsetninger. Det kan også være tilfeller hvor det planlegges et arrangement for å publisere en sak. I slike tilfeller kan innsyn utsettes. Den som har krevd det skal få innsyn automatisk når betingelsene for utsatt innsyn ikke lenger er til stede. Offentleglova har en tilsvarende regel.

Det er i de ulike unntakshjemlene angitt om det er hele dokumentet, eller bare enkelte opplysninger i dokumentet det skal gis innsyn i. Dersom det kun er opplysninger som kan unntas, skal disse sladdes fra det aktuelle dokumentet før innsyn gis. I noen tilfeller vil dokumentet etter sladding kunne gi misvisende inntrykk av innholdet, eller det som gjenstår av dokumentet ikke har noe reelt innhold. Det kan også være urimelig arbeidskrevende å skille ut enkeltopplysninger som ikke skal gis ut. Kirkerådet foreslår i § 6-5 at det i slike tilfeller er mulig å unnta resten av innholdet, slik at hele dokumentet blir unntatt innsyn. Dette er en direkte videreføring av det som i dag gjelder i offentleglova.

8.4 Unntak for personalsaker

For å sikre tillit til tilsettingsprosessene i Den norske kirke er det ønskelig med åpenhet og offentlighet i en del opplysninger også i slike saker. I forslag til § 6-10 om

tilsettingssaker er de samme reglene som gjelder for tilsettingssaker i det offentlige om søkerlister og unntak fra disse tatt inn. Videre er en spesialbestemmelse om at nominasjonsvedtak og resultat av avstemning ved tilsetting av biskop tatt med. Dette var tidligere en del av offentleglova, men ble tatt ut når kirken ikke lenger var en del av offentlig forvaltning. Regelen har uansett vært betraktet som gjeldende rett, og det er derfor naturlig at den tas inn i forslaget til nye regler. For øvrig er innsyn i tilsettingssaker for de som er søkere ivaretatt i reglen om partsinnsyn i tilsettingssaker i personalreglement for Den norske kirke.

8.5 Saksbehandling i innsynssaker

Reglene for behandling av innsynskrav er i hovedsak de samme som gjelder etter offentleglova. Bestemmelsene om gratis innsyn, hvordan et krav skal avgrenses, hvem som skal behandle kravet og hvordan det skal besvares bygger på offentleglova, men er noe forenklet og tilpasset kirkelige organer.

9. Gjennomføring av involveringsprosesser ved fastsettelse av kirkelig regelverk (høringer)

Forvaltningsloven fastsetter at det skal gjennomføres en høring før regler blir fastsatt, endres eller oppheves. Organet kan likevel unnlate høring hvis det ikke er praktisk mulig fordi rask avgjørelse i saken er nødvendig, hvis høring kan vanskeliggjøre gjennomføringen av reglene eller svekke dens effektivitet eller hvis høring er åpenbart unødvendig. I praksis innebærer dette at det kirkelige regelverket, som hovedregel må sendes på høring. Dette er bakgrunnen for at Kirkerådet årlig sender flere saker på høring til menighetsråd, kirkelige fellelråd, bispedømmeråd og andre berørte instanser.

Høringsinstituttet er begrunnet i hensynet til demokrati, hvor de som blir berørt av regelvedtak, får mulighet til å bli involvert før vedtaket fattes. Høringer fremmer også kvalitet i beslutningene.

Lokale og regionale kirkelige organer vil i begrenset grad fastsette regler som er omfattet av reglene her. Kirkelig fellelråd fastsetter forskrift om gravplassvedtekter etter gravplassloven, men disse er omfattet av forvaltningslovens saksbehandlingsregler. Kirkelig fellelråd fastsetter også regler om betaling for benyttelse av kirken til andre formål eller kirkelige handlinger utenfor gudstjeneste etter kirkeordningen § 22 andre ledd, men Kirkerådet legger til grunn at dette ikke bør være omfattet av regler om krav til høring. Kirkerådet legger også til grunn at bispedømmerådene heller ikke fastsetter regler hvor det er behov for høring.

Til forskjell fra de lokale og regionale kirkelige organene, fastsetter nasjonale kirkelige organer som Kirkemøtet, Kirkerådet og Bispemøtet fra tid til annen regler som har betydning for sokn, ansatte og medlemmer. Etter dagens regler sendes slike

regler i alminnelighet på høring til berørte instanser. Kirkerådet er kjent med at flere menighetsråd og kirkelige felleråd opplever høringer som en ekstra arbeidsbelastning, og enkelte karakteriserer det som en høringstretthet i kirken. Samtidig er det vanskelig å se for seg at kirkelig regelverk som er bindende for blant annet soknets organer, og fastsettes av Kirkemøtet, ikke blir gjenstand for en forutgående involveringsprosess, før regelverket fastsettes.

Kirkerådet foreslår at det videreføres en plikt om at det nasjonale kirkelige organet som skal fastsette regler, skal sørge for at reglene er forsvarlig utredet.

Kirkerådet foreslår også en forenklet bestemmelse om høring av forslag til regler, hvor det fastsettes at det skal gjennomføres en høring før et nasjonalt kirkelig organ fastsetter et regelsett. Det foreslås å fastsette at høringen skal legges ut på kirken.no og være åpen for innspill fra alle. Det vil sikre at alle har mulighet til å gi innspill, uavhengig av om de på ulike måter har blitt spurt direkte om å avgi uttalelse. For å forenkle sammenlignet med dagens regler, foreslås det å fastsette at det for øvrig vil være opp til det kirkelige organet å bestemme hvordan høringen skal gjennomføres, samt sette høringsfrist.

En kan for eksempel se for seg at Kirkerådet gjennomfører en involverende prosess får innspill fra berørte instanser som *Hovedorganisasjonen KA, Norges Kirkevergelag, Nettverk for kirkelig fellerådsledere* før Kirkerådets behandling av høringsdokumentet. I noen saker vil en slik involveringsprosess kunne erstatte dagens ordning for høringer, hvor et høringsnotat skal sendes til berørte instanser. I tillegg det være en regel som åpner for at også andre får anledning til å gi innspill, uavhengig av om de har blitt spurt direkte. Forslaget til nye regler inneholder altså noen minimumsbestemmelser, samtidig som den gir stor fleksibilitet til de nasjonale organene til å komme frem til en hensiktsmessig høringsprosess for den enkelte sak.

Det foreslås også å videreføre mulighetene til å unnlate høring hvis det ikke er praktisk mulig eller høring er åpenbart unødvendig.

På denne bakgrunn foreslår Kirkerådet et kapittel 7 om saksbehandling ved fastsettelse av regler som et nasjonalt organ har myndighet til å fastsette.

10. Avsluttende bestemmelser

Det er vanlig at regler fastsatt av Kirkemøtet inneholder en bestemmelse om at Kirkerådet har myndighet til å vedta mindre endringer i reglene. Kirkerådet foreslår det også i disse reglene, se forslag til § 8-1.

Kirkerådet foreslår å overlate til Kirkerådet å fastsette datoen for ikrafttredelse av regelverket. Kirkerådet tar sikte på at reglene vil tre i kraft fra 1. juli 2027 eller 1. januar 2028. Spørsmålet må blant annet vurderes i sammenheng med når forvaltningsloven 2025 trer i kraft, og hvor lang tid det bør gå for å sikre opplæring mv. i de nye reglene.

11. Endringer i kirkeordningen og andre kirkelige regler

11.1 Endringer i kirkeordningen

I dag er det kirkeordningen § 42 som er hovedbestemmelsen som fastsetter at forvaltningsloven og offentleglova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. I tillegg er forvaltningsloven nevnt i kirkeordningen §§ 20 andre ledd og 23 femte og sjette ledd og offentleglova og klage på oppsigelse, suspensjon og avskjed nevnt i kirkeordningen § 33.

Kirkeordningen § 42 første ledd fastsetter at forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer, men at saker om ansettelse, oppsigelse og andre personalsaker kun er omfattet av forvaltningsloven kapittel II og III. Siden de nye reglene skal avløse bestemmelsene om forvaltningsloven og offentleglova, foreslår Kirkerådet at det tas inn en innledende bestemmelse i første ledd om at Kirkemøtet fastsetter regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn for kirkelige organer. Siden spørsmålet om *arkivlovas* anvendelse i kirkelige organer vil vurderes i neste omgang, foreslår Kirkerådet at det inntil videre fastsettes et eget ledd som viderefører at regler om offentlige organer i arkivlova skal gjelde for den virksomhet som drives av kirkelige organer. Dette er et spørsmål Kirkerådet vil kommet tilbake til når Kirkerådet får kapasitet til det.

Av kirkeordningen § 42 andre ledd følger det at vedtak i et kirkelig organ ikke kan påklages med mindre annet er særskilt bestemt. Samtidig bestemmes det særskilt at vedtak etter offentleglova kan påklages. Disse bestemmelsene bør etter Kirkerådets vurdering behandles i regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke, og ikke i kirkeordningen. Se kapittel 6, inkludert forslaget om å fjerne klageadgangen ved avslag på krav om innsyn i pkt. 6.4.

Kirkeordningen § 42 tredje ledd inneholder særregler om habilitet. Når det fastsettes egne regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke, er det naturlig å behandle særreglene i § 42 tredje ledd samlet med øvrige habilitetsregler. Kirkerådet foreslår derfor at disse reglene innarbeides i regelforslaget og at leddet kan oppheves fra § 42. Se regelforslaget i kapittel 4.

Etter kirkeordningen §§ 20 andre ledd og 23 femte og sjette ledd må biskopen godkjenne henholdsvis avhending av og påhefte av bruksretter på kirkene etter den første bestemmelsen og ved nedlegging av og tiltak ut over vanlig vedlikehold av kirke etter de to andre bestemmelsene. For samtlige disposisjoner og tiltak er det presisert at «Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak». Kirkerådet foreslår å oppheve denne henvisningen, siden forvaltningsloven ikke lenger skal følges. Biskopens vedtak i alle disse tilfellene vil etter Kirkerådets vurdering komme inn under definisjonen av individuelle avgjørelser

i regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke. Kirkerådet vurderer likevel at det ikke er nødvendig å presisere dette direkte i kirkeordningen.

Det følger av kirkeordningen § 33 om klagenemndas oppgaver at klagenemnda avgjør klager på Kirkerådets vedtak om avslag på innsynskrav etter offentleglova. Som følge av forslaget til nye regler, må denne bestemmelsen oppheves eller endres. Kirkerådet foreslår å oppheve reglene om klageadgang ved innsynskrav etter offentleglova, se kapittel 6.4. Kirkerådet foreslår derfor å oppheve denne bestemmelsen. I første ledd bokstav b står det at klagenemnda «avgjør klager på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed i de saker der det er bestemt av Kirkemøtet». Etter personalreglementet er det kun direktør i Kirkerådet som tilsettes av Kirkerådet selv, og hvor vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed kan påklages til klagenemnda. Kirkerådet viser til forslaget om at klageadgang på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed er foreslått avviklet. Kirkerådet mener uansett at det ikke bør være klageadgang på Kirkerådets vedtak om oppsigelse, suspensjon eller avskjed på Kirkerådets direktør. I lys at Kirkerådets direktør er øverste administrative leder i Kirkerådet, og det tillitsforholdet som er nødvendig mellom direktør og Kirkerådet, tilsier det at Kirkerådet der vilkårene er oppfylt, bør kunne gå til oppsigelse, suspensjon eller avskjed uten at et annet organ skal kunne overprøve Kirkerådets avgjørelse.

Kirkerådet foreslår derfor at § 33 første ledd bokstav b og d oppheves.

11.2 Endringer i personalreglement for Den norske kirke

Personalreglement for Den norske kirke gjelder for rettssubjektet Den norske kirke, og ikke for soknets organer. Endringene som foreslås her, gjelder derfor ikke for soknets organer. Personalreglementet har flere henvisninger til forvaltningsloven og offentleglova. Som følge av at forvaltningsloven og offentleglova ikke lenger skal anvendes, må disse henvisningene endres. I utgangspunktet er henvisningene erstattet med henvisninger til tilsvarende bestemmelser i de nye reglene om saksbehandling, åpenhet og innsyn, uten at det har noen konsekvenser for innholdet.

Ettersom reglene om saksbehandling, åpenhet og innsyn tas inn i et felles regelverk og det i utgangspunktet er noen dobbelte henvisninger, kan enkelte henvisninger strykes helt, som for eksempel i § 15.

I tillegg til henvisningene til forvaltningsloven og offentleglova inneholder § 3 i personalreglementet en henvisning til *kapittel 5 i forskrift 15. desember 2006 nr. 1456 til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften)*. Kapittel 5 i forvaltningslovforskriften inneholder regler om *partsinnsyn i saker om tilsetting i den offentlige forvaltning*. Dette partsinnsynet er mer detaljert regulert enn det generelle partsinnsynet. Innsynet er en forutsetning for at en part i en tilsettingssak skal kunne ivareta sine interesser, blant annet når det gjelder praktiseringen av

kvalifikasjonsprinsippet. Personalreglementet fastslår at dette skal gjelde for tilsetninger i rettssubjektet Den norske kirke. For å videreføre dette foreslår Kirkerådet at det materielle innholdet i forvaltningslovforskriftens kapittel 5 tas inn som nye paragrafer i personalreglementets kapittel om tilsetting. Enkelte bestemmelser som ikke passer utenfor offentlig forvaltning, er utelatt, og bestemmelsene er satt opp noe forenklet i to paragrafer.

Kirkerådet mener at det å skrive inn innholdet i reglene gjør dem lettere tilgjengelig for de som skal bruke dem, samtidig som det gjør det lettere for søkere å gjøre seg kjent med sine rettigheter. Dette vil styrke praktiseringen av partsinnsynet i tilsettingssaker.

Adgangen til å klage på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed.

I den offentlige forvaltningen er det en generell klageadgang på enkeltvedtak fattet av de ulike myndighetsorganer. Hensynene bak en slik klageadgang er blant annet å ivareta borgernes rettigheter overfor myndighetene og bidra til en enhetlig utøving av statens makt. Saker om ansettelse og oppsigelser i staten regnes som forvaltningsvedtak. I hvilken grad klageadgangen gjelder avgjørelser i personalsaker, varierer.

En slik generell klageadgang eksisterer ikke i trossamfunnet eller rettssubjektet Den norske kirke. En av årsakene til dette er som nevnt at det ikke er et generelt under- og overordningsforhold mellom de kirkelige rådsorganene. Det er likevel bestemt i personalreglementet at det skal være adgang til å klage over vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed.

Bortsett fra de forvaltningsorganer som selv har bestemt at det skal være klageadgang i personalsaker, er det ikke vanlig at flere organer behandler slike saker i en organisasjon. Det ligger i all hovedsak til arbeidsgivers styringsrett, med de strenge begrensninger som følger av arbeidsmiljøloven og tariffavtaler. Enkelte andre regler kan også komme inn, som for eksempel diskrimineringsforbud og personvernbestemmelser. Dette er ansett som tilstrekkelig for å ivareta rettssikkerheten og interessene til arbeidstakere i hele arbeidslivet utenfor statsforvaltningen. Forvaltningen har andre sikringsbestemmelser i statsansatteloven.

Statsansatte har rett til å klage over vedtak om oppsigelse, ordensstraff, suspensjon eller avskjed til et overordnet organ. Samtidig er det begrensninger i adgangen til å få alle deler av vedtaket prøvet i retten.

Det er ofte kompliserte avveiiinger og sensitive forhold som inngår i for eksempel en sak om avskjed. Det kan stilles spørsmål om slike saker er egnet for behandling i et valgt organ som et bispedømmeråd, som er et klageorgan ved oppsigelse, suspensjon og avskjed for prester.

Arbeidsmiljøloven har omfattende prosessregler for slike situasjoner med krav om drøftinger, regler om forhandlinger direkte med arbeidsgiver og klare retningslinjer for hvordan slike avgjørelser kan angripes rettslig. Reglene om klageadgang gir et parallelt spor for klage og søksmål for de tilfellene der en arbeidstaker motsetter seg oppsigelse eller avskjed. I tillegg til klageretten har nemlig arbeidstakeren en rett etter arbeidsmiljøloven til å kreve forhandlinger og reise søksmål.

Da Den norske kirke gikk ut av staten fra 1. januar 2017, valgte Kirkemøtet å videreføre en klageadgang. Denne ordningen har fungert i perioden etter, men erfaringene med praktiseringen av ordningen viser at det er vanskelig å se at det er tilstrekkelige spesielle hensyn i kirken som tilsier at det fortsatt bør gjelde et så komplisert og resurskrevende regelverk omkring klagebehandling i personalsaker kirken. Kirkerådet vurderer at de generelle reglene som følger av arbeidsmiljølovens bestemmelser ivaretar hensynet til å verne arbeidstaker på en god måte, gjennom rett til å kreve forhandlinger og reise søksmål. Kirkerådet foreslår derfor å oppheve klageadgangen ved oppsigelse, suspensjon og avskjed ved å oppheve § 24 i personalreglementet.

11.3 Endringer i regler om Den norske kirkes klagenemnd

Den norske kirkes klagenemnd avgjør i dag enkelte klager der det er særskilt bestemt at klagenemnda er klageorgan etter kirkeordningen § 33. I regler om Den norske kirkes klagenemnd § 3 vises det til forvaltningsloven og offentleglova. I § 4 vises det også til særregelen som finnes om dette i kirkeordningen § 42 tredje ledd ved spørsmål om habilitet. Kirkerådet foreslår å bytte henvisningene til de nye reglene.

11.4 Endringer i regler om bruk av kirkene

Innledning

Regler om bruk av kirkene inneholder enkelte henvisninger til forvaltningsloven. Det er derfor behov for å endre de aktuelle bestemmelsene. Disse bestemmelsene må ses i sammenheng med de klageregler som er innført knyttet til menighetsrådets avgjørelser om bruk av kirkene – både avgjørelse om egen bruk etter § 5 og avgjørelser om utlån etter §§ 7 og 8. Utlån omfatter også utleie, jf. reglene § 3 bokstav e.

Endringer i § 9

Henvisningene til forvaltningsloven knytter seg også menighetsrådets egen saksbehandling ved avgjørelser om *utlån* av kirkene. Dette er § 9 i reglenes kapittel 3, som i dag lyder slik:

§ 9. Saksbehandling

Menighetsrådets avgjørelser etter § 7 og § 8 anses som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2. Saksbehandlingen skal skje i samsvar med forvaltningsloven kapittel IV og V.

Her foreslår Kirkerådet følgende nye ordlyd:

§ 9. Saksbehandling

Menighetsrådets avgjørelser etter § 7 og § 8 anses som individuelle avgjørelser etter regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke § 1-4 første ledd, og saksbehandlingen skal skje i samsvar med kapittel 4 i reglene der.

Merknader om forskjellen mellom menighetsrådets egen bruk etter kapittel 2 og utlån etter kapittel 3

Saksbehandlingsreglene i kapittel 4 er avgrenset til å gjelde for individuelle avgjørelser, men også reglene i kapittel 5 om klage vil *normalt* forutsette at det er tale om slike avgjørelser. Men Kirkerådet legger til grunn at menighetsrådets avgjørelser om *egen bruk* av kirkene etter regler om bruk av kirkene § 5 – det vil si bruk som skjer i regi av menighetsrådet – *ikke* blir å anse som individuelle avgjørelser. Heller ikke etter dagens regler *anses* disse avgjørelsene som enkeltvedtak eller *fingeres* de å være det.

Forskjellen mellom reglene i kapittel 2 og 3 ser en også ved at førstnevnte omtaler *avgjørelser* og sistnevnte *vedtak*. Sistnevnte anses eller fingeres i dag som enkeltvedtak. Og da reglene ble gitt i 2015, kan det tenkes at de også etter forvaltningsloven sammenholdt med kirkeloven § 38 var å *regne som* enkeltvedtak.

Dette er bakgrunnen for at reglene i kapittel 3 om menighetsrådets egen bruk av kirkene i dag ikke har en tilsvarende bestemmelse som den i § 9, der det i dag altså vises til forvaltningslovens bestemmelser i kapittel IV og V om saksforberedelse og blant annet utforming av vedtaket. Disse to kapitlene i loven gjelder for enkeltvedtak.

Kirkerådet foreslår derfor ikke tatt inn en ny bestemmelse i *kapittel 2* som svarer til § 9 i kapittel 3.

At menighetsrådet i dag kan omgjøre sin avgjørelse om *egen bruk* av kirken, springer i dag derfor *ikke* ut av forvaltningsloven § 35, jf. kirkeordningen § 42 første ledd. Se tilsvarende nedenfor om at § 6 femte ledd viser til reglene om *klage* i forvaltningsloven kapittel VI, ikke også dette kapitlets regler om *omgjøring*. I og med at det ikke foreligger noen part som avgjørelsen «retter seg mot eller direkte tilgodeser», *passer* ikke ordlyden i § 35. Men det er selvsagt at menighetsrådet har en slik omgjøringsadgang. Det har derimot ikke biskopen, på samme måte som biskopen i dag heller ikke har dette etter § 10 ved utlån, jf. nedenfor under omtalen av § 10.

Endringer i § 6

Om klage på menighetsrådets avgjørelser etter § 5 om egen bruk av kirken – som kun gjelder menighetsrådet avgjørelser *om å bruke* kirken, ikke avgjørelser om *ikke* å bruke kirken – heter det i § 6 tredje til femte ledd:

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra det tidspunktet den klageberettigede har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til avgjørelsen.

Klagen har ikke oppsettende virkning med mindre dette blir bestemt av menighetsrådet eller biskopen.

For øvrig gjelder reglene om klage i forvaltningsloven kapittel VI.

Kirkerådet viser til at klagefristen på tre uker også svarer til den generelle klagefristen foreslått i saksbehandlingsreglene § 5-1 tredje ledd. Selv om saksbehandlingsreglene i kapittel 5 om klage normalt forutsetter at det er tale om en individuell avgjørelse, vil de komme til anvendelse også på vedtak etter regler om bruk av kirkene § 5. Men siden klagereglene som utgangspunkt for friststarten viser til når «avgjørelsen kom frem til parten», er det *behov* for bestemmelsen ovenfor i § 6 tredje ledd. Der er det jo ikke tale om noen part avgjørelsen skal komme frem til.

Formuleringen «fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til avgjørelsen» svarer til dagens forvaltningslov § 29 andre ledd, jf. også den nye lovens § 63 andre ledd. Den kan videreføres. Det foreslås etter dette ingen endring i § 6 tredje ledd.

Kirkerådet foreslår å endre fjerde ledd slik at uttrykket *oppsettende virkning* erstattes med *utsatt iverksetting*. Dette svarer til uttrykksmåten både i den nye og den gamle forvaltningsloven.

I femte ledd må henvisningen til forvaltningslovens kapittel VI om klage erstattes med en henvisning til kapittel 5 i de nye saksbehandlingsreglene. Kapitlet omhandler både det organet som har truffet den påklagende avgjørelsen og klageorganet, jf. henholdsvis §§ 5-2 samt 5-4 om førstnevnte og § 5-3 om sistnevnte.

Som nevnt viser femte ledd til reglene om *klage* i forvaltningsloven kapittel VI, ikke også til dette kapitlets regler om *omgjøring*. At menighetsrådet i dag kan omgjøre sitt eget vedtak, er som nevnt ikke forankret i forvaltningsloven § 35, jf. kirkeordningen § 42 første ledd *eller* gjennom henvisningen til forvaltningsloven i regler om bruk av kirkene § 6 femte ledd.

Kirkerådet mener det betyr lite om det ved en revidering av femte ledd vises til hele kapittel 5 eller kun til de tre første paragrafene. Ulempen ved å vise til hele kapitlet – også til § 5-4 i – er at ordlyden i § 5-4 ikke passer på menighetsrådets avgjørelse, slik heller ikke forvaltningsloven § 35 gjør, jf. ovenfor. Dette tilsier at det enten må vises kapittel 5 *så langt det passer* eller kun til de tre første paragrafene. Siden en slik reservasjon *kun* knytter seg til § 5-4, er det mer opplysende å velge det første alternativet. Det følger av ordlyden i § 5-4 at *biskopen* ikke ville ha myndighet til omgjøring etter denne bestemmelsen.

Endringer i § 10

Menighetsrådets saksbehandling ved utlån er allerede omtalt innledningsvis, jf. ovenfor om § 9.

Slik lyder i dag § 10:

§ 10. Klage og omgjøring

Menighetsrådets vedtak etter § 7 og § 8 kan påklages til biskopen. Biskopens avgjørelse av klagen kan ikke påklages.

Klageberettiget er, foruten de som har søkt om å få låne kirken, ethvert medlem av menighetsrådet samt andre med rettslig klageinteresse.

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet frem til den klageberettigede eller han på annen måte har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket.

For øvrig gjelder reglene om klage og omgjøring i forvaltningsloven kapittel VI.

Det er ikke behov for å endre første ledd.

I andre ledd svarer formuleringen «andre med rettslig klageinteresse» til den som er benyttet i forvaltningsloven § 28. Her foreslår Kirkerådet å endre formuleringen til «andre som i vesentlig grad berøres av vedtaket», jf. formuleringen i den nye forvaltningsloven § 61 første ledd bokstav b.

Lovens bokstav b og c, der sistnevnte omfatter foreninger og stiftelser som på nærmere vilkår er berørt, er ment å erstatte dagens formulering «annen med rettslig klageinteresse» uten at det er ment å innebære noen realitetsendring. Kirkerådet antar at det ikke er behov for å ta med en tilsvarende formulering som i bokstav c, og foreslår at det ikke gjøres. Allikevel er ikke forslaget til endring ment å endre kretsen av klageberettigede.

Tredje ledd om klagefrist og fristberegning bygger på formuleringene i forvaltningsloven § 29 første og andre ledd, jf. også henvisningen i fjerde ledd til lovens kapittel VI, der § 29 inngår. Bakgrunnen for å ta med også «eller han på annen måte har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket», er for slik å fange opp også de som *ikke* har søkt om å få låne kirken, altså selve parten. Her er det jo ikke tale om noen part avgjørelsen skal komme frem til, sml. ordlyden i saksbehandlingsreglene § 5-1 tredje ledd.

For å fange opp begge kategoriene av klageberettigede foreslår Kirkerådet dels å bygge på ordlyden i § 5-1 tredje ledd, dels å beholde siste del av dagens ordlyd. Den svarer til den nye forvaltningsloven § 63 andre ledd som erstatter dagens § 29 andre ledd. Siden det i § 10 fjerde ledd skal vises til klagereglene i saksbehandlingsreglene kapittel 5, er det ønskelig å legge seg tett opp til ordlyden i § 5-1. Allikevel kan «fra underretning om» beholdes. I forslaget vil «parten» som nevnt svare til den som har søkt om å få låne kirken.

Ordlyden i tredje foreslås da å lyde slik:

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra underretning om avgjørelsen kom frem til parten eller den klageberettigede på annen måte har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til avgjørelsen.

I fjerde ledd er det tilstrekkelig å endre henvisningen til forvaltningsloven med de nye saksbehandlingsreglenes kapittel 5.

Tittelen til § 10 kan beholde ordet *omgjøring*. Det følger som allerede nevnt av ordlyden i § 5-4 at det kun vil være menighetsrådet som kan omgjøre vedtaket uten at

det foreligger klage. Kirkerådet har tidligere lagt til grunn at biskopen heller ikke i dag vil kunne omgjøre menighetsrådets avgjørelse av eget tiltak.

11.5 Endringer i tjenesteordning for biskoper

I tjenesteordning for biskoper § 13 foreslår Kirkerådet at henvisningen til forvaltningsloven erstattes med en henvisning til *regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke*. Se forslaget til § 13.

I den aktuelle paragrafen er det også en henvisning til at klageadgangen må være uttømt før vedkommende kan reise eventuelt søksmål for å prøve lovligheten av vedtaket. Kirkerådet vurderer at Den norske kirke ikke kan avgrense denne søksmålsadgangen etter at kirkeloven ble opphevet fra 1. januar 2021, og foreslår derfor at siste del av setningen oppheves.

11.6 Endringer i Kirkemøtets forretningsorden

Kirkemøtets forretningsorden § 8-1 viser til at bestemmelsene om i forvaltningsloven og offentliglova gjelder for Kirkemøtet. Denne bestemmelsen må endres eller oppheves når forvaltningsloven og offentliglova ikke lenger gjøres gjeldende for Kirkemøtet. Det følger av virkeområdet til regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke at reglene også vil gjelde for Kirkemøtet. Kirkerådet vurderer derfor at det ikke er nødvendig å ha en egen henvisningsbestemmelse om at regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke skal gjelde for Kirkemøtet. Kirkerådet foreslår derfor å oppheve § 8-1.

Kirkerådet foreslår også noen språklige endringer i § 2-4. Denne paragrafen har overskriften *saker som angår forskrifter og annet regelverk*. Her er det gjort et språklig skille mellom *forskrifter*, forstått som forskrifter i forvaltningslovens forstand, og annet regelverk, dvs. regelverk som ikke er forskrifter i forvaltningslovens forstand. Kirkemøtet vil i alminnelighet ikke lenger fastsette forskrifter i forvaltningslovens forstand, hverken etter forvaltningsloven eller etter det interne regelverket for Den norske kirke. Forskrift vil dessuten være omfattet av et mer generelt begrep om *regelsaker*. Dette tilsier at reglene ikke lenger benytter ordet forskrift, men forenkles til å gjelde regelsaker.

Kirkerådet foreslår at «så godt opplyst som mulig» erstattes med «forsvarlig utredet». Dette er en formulering som tilsvarende utredningsplikten i § 17 i forvaltningsloven 1967. Regelen er videreført i ny forvaltningslov 2025 § 44, men med en litt annen ordlyd. Kirkerådet foreslår også å forenkle bestemmelsen ved å slå fast at endringsforslag oversendes regelkomiteen for behandling, i stedet for å presisere at det gjelder endringsforslag som fremmes i plenum. Endringsforslaget inneholder ingen innholdsmessige endringer.

11.7 Endringer i Instruks for Kirkerådets arbeid

I *Instruks for Kirkerådets arbeid* er det vist til Kirkerådets medlemmer og daglige leder er underlagt habilitetsreglene og taushetspliktsreglene i forvaltningsloven og kirkeordningen. Det foreslås derfor å oppdatere henvisningene til det nye regelverket.

11.8 Regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner

I *regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner* § 5 er det vist til forvaltningsloven og forvaltningslovens bestemmelser om klage på enkeltvedtak. Det foreslås derfor å oppdatere henvisningene til det nye regelverket.

12. Gravplassmyndighet og anskaffelsesregelverket

12.1 Forvaltningsloven og offentleglova gjelder som lov for gravplassmyndigheten

Selv om forvaltningsloven primært gjelder som internt regelverk i Den norske kirke, følger det av forvaltningsloven selv at den gjelder private rettssubjekter i saker der de fatter enkeltvedtak eller utferdiger forskrift. For Den norske kirkes del fatter soknet ved kirkelig fellesråd eller menighetsråd med fellesrådsfunksjoner enkeltvedtak i gravplassforvaltningen og utferdiger forskrift om gravplassvedtekter etter gravplassloven. I disse tilfellene gjelder forvaltningsloven som lov. Som lokal gravplassmyndighet treffer også kirkelig fellesråd avgjørelser etter offentleglova, jf. offentleglova § 2 første ledd første punktum bokstav b. I disse tilfellene er statsforvalteren klageinstans, jf. offentlegforskrifta § 11 femte ledd. Dette vil ikke påvirkes av forslaget til endringer i kirkeordningen og om regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke.

Med nye regler for åpenhet og saksbehandling i kirkelige organer vil de fellesrådene som også har ansvar for gravplassmyndigheten måtte forholde seg til to ulike regelsett for to ulike deler av sin virksomhet. Til en viss grad er dette også tilfelle i dag. Som omtalt tidligere må lovene tolkes og praktiseres som lov for gravplassforvaltningen, mens den øvrige virksomheten følger lovene som internt regelverk i tråd med kirkeordningen § 42. Det er ikke mulig å si sikkert hvilken effekt den foreslåtte endringen vil ha. På den ene siden kan det være krevende med to helt ulike regelverk å forholde seg til. På den annen side vil det ikke lenger være like vanskelig grenseoppganger, og det vil ikke være nødvendig å tolke den samme bestemmelsen på to ulike måter.

Det vil uansett være nødvendig med veiledning og bistand for å sørge for at kirkelige organer som også har gravplassforvaltning forstår og kan praktisere dette riktig.

Dette vil kanskje særlig være en utfordring i mindre fellesråd, eller fellesråd hvor gravplassforvaltningen utgjør en stor del av virksomheten.

12.2 Anskaffelsesregelverket

Lov og forskrift om offentlige anskaffelser gjelder også for offentligrettslige organer. Hvilke organer som anses som offentligrettslige organer, følger av anskaffelsesforskriften § 1-2 andre ledd. Et organ som er «opprettet for å tjene allmennhetens behov og ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter», som «er et selvstendig rettssubjekt» og som blant annet «hovedsakelig er finansiert av offentlige myndigheter eller andre offentligrettslige organer» anses som et offentligrettslig organ. Kirkerådet legger til grunn at soknene og Den norske kirke fortsatt er omfattet av virkeområdet til regelverket om offentlige anskaffelser som et offentligrettslig organ. Regelverket om offentlige anskaffelser ligger derfor utenfor rammene av denne saken, siden dette ikke er et selvpålagt regelverk, men noe som følger av tolkningen av loven selv.

13. Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringene skal gi en effektivisering av saksbehandlingen i kirkelige organer. Regler som er enkle, tydelige og tilpasset kirkelig virksomhet vil bidra til dette på flere måter.

Klare regler som er tydelig kommunisert skaper realistiske og relevante forventninger hos medlemmer, samarbeidspartnere, organisasjonene, media og andre aktører. Dette vil for eksempel kunne senke konfliktnivået og skape økt tillit til kirken i saker hvor eksterne aktører forventer at kirken skal oppfylle alle krav som kan stilles til et offentlig forvaltningsorgan.

I dag må saksbehandlere bruke tid på å sette seg inn i kompliserte og ofte ukjente regler, og selv gjøre en innsats for å vurdere hvilke regler som er relevante og skal følges i en aktuell sak. Med et forenklet og tilpasset regelverk vil saksbehandlere på alle nivåer lettere kunne avgjøre hvilke regler som gjelder og følge dem. Kirkerådet legger til grunn at den største virkningen trolig vil være at innsynssaker blir lettere å behandle. Når det gjelder saksbehandlingsreglene generelt, vil det nok først og fremst ha en virkning at reglene gir tydeligere føringer for hvordan store og kompliserte saker skal behandles, for eksempel klagesaker. Dette vil redusere ressursbruken internt, og trolig redusere behovet for å anskaffe ekstern kompetanse som både er tidkrevende og kostbart.

14. Forslag til regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke

Kapittel 1. Formål, virkeområde og andre overordnede bestemmelser

§ 1-1. Formål

Formålet med reglene er å sikre åpenhet, gjennomsiktighet, effektivitet, tillit til kirkelige organer og ivareta rettssikkerhet.

§ 1-2. Overordnede prinsipper for saksbehandlingen

Reglene skal bidra til at saksbehandlingen i kirkelige organer er forsvarlig og at avgjørelser bygger på et saklig og objektivt grunnlag, ikke er vilkårlige og at kirkelige organer unngår usaklig forskjellsbehandling.

§ 1-3. Virkeområde

- (1) Reglene gjelder for den virksomheten som drives av kirkelige organer der ikke forvaltningsloven og offentleglova gjelder direkte.
- (2) Reglene gjelder når ikke annet er bestemt i annet regelverk fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 1-4. Definisjoner

- (1) Med individuelle avgjørelser menes avgjørelser som er bestemmende for rettigheter eller plikter til én eller flere bestemte fysiske eller juridiske personer.
- (2) Som part regnes den som en avgjørelse retter seg mot, eller som saken ellers direkte gjelder.
- (3) Med dokument menes en logisk avgrenset informasjonsmengde lagret på et medium for senere lesing, lytting, framvisning, overføring eller lignende som er opprettet av eller innkommet til det kirkelige organet.

§ 1-5. Følgene av delegering

Et kirkelig organ som delegerer myndighet etter kirkeordningen eller annet kirkelig regelverk, kan gi instruks om hvordan myndigheten skal utøves. En delegering kan når som helst trekkes tilbake.

Kapittel 2. Habilitet

§ 2-1. Hva inhabilitet innebærer

- (1) Enhver som utfører arbeid eller oppdrag for et kirkelig organ, skal avstå fra å forberede eller treffe avgjørelse i en sak der en tilknytning til saken gjør vedkommende inhabil etter §§ 2-2 eller 2-3.
- (2) Når en person er inhabil, kan heller ikke en direkte underordnet i samme kirkelig organ treffe avgjørelse i saken. Den underordnede kan likevel forberede avgjørelsen.

§ 2-2. Forhold som fører til inhabilitet uten videre

- (1) Den som selv er part i saken, er inhabil.
- (2) En person er inhabil hvis en part i saken er vedkommendes

- a. nåværende eller tidligere ektefelle eller samboer, eller nåværende forlovede
 - b. slektning i rett opp- eller nedstigende linje eller en slik slektnings ektefelle, samboer eller forlovede
 - c. søsken eller søskens ektefelle, samboer eller forlovede
 - d. ektefelles, forlovedes eller samboers søsken eller slektning i rett opp- eller nedstigende linje
 - e. fosterbarn eller fosterforelder
 - f. stebarn eller stepforelder.
- (3) En person er inhabil når vedkommende
- a. er eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken ble innledet
 - b. har ledende stilling eller verv i styret eller bedriftsforsamlingen i et foretak, en sammenslutning eller en stiftelse som er part i saken.
- Et varamedlem omfattes av bokstav b når vedkommende har deltatt i styrets behandling av saken.
- (4) En person i klageorganet er inhabil hvis vedkommende har truffet avgjørelsen i saken i førsteinstansen.
- (5) Et medlem av et kirkelig organ som har vært med på å forberede eller treffe avgjørelse i en sak som ansatt i kirken, er inhabil til senere å behandle den samme saken i et kirkelig organ. Biskopen regnes ikke som ansatt i forhold til denne bestemmelsen. Det samme gjelder prost og annen prest som enten i kraft av sin stilling eller etter oppnevning av biskopen er medlem av et organ for soknet.

§ 2-3. Inhabilitet etter en konkret vurdering

- (1) En person er inhabil når det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til vedkommendes upartiskhet.
- (2) I habilitetsvurderingen skal det blant annet legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære en særlig fordel eller ulempe for personen selv eller noen vedkommende har en nær personlig tilknytning til, og i den forbindelse hvor nær tilknytningen er, hva slags og hvor stor fordel eller ulempe det er snakk om, og hvor sannsynlig det er at fordelene eller ulempen vil inntre.

§ 2-4. Unntak ved valg til tillitsvern og fastsetting av godtgjøring o.l.

Et medlem av et kirkelig organ er ikke inhabil når det skal velges personer til tillitsverv, eller når det skal fastsettes godtgjøring o.l. for slike verv.

§ 2-5. Behandling av saken til tross for inhabilitet

- (1) Hvis en utsettelse vil være til vesentlig ulempe, kan den som er inhabil, forberede og treffe foreløpig avgjørelse i saken.
- (2) Den som er inhabil, kan forberede og treffe avgjørelse i saken hvis det er åpenbart at tilknytningen til saken eller partene ikke kan ha betydning for avgjørelsen og verken kirkelige eller private interesser tilsier at den inhabile skal vike sete.

§ 2-6. Avgjørelse av habilitetsspørsmålet mv.

- (1) Habilitetsspørsmålet skal vurderes så snart en person blir kjent med forhold som kan ha betydning for vedkommendes habilitet.
- (2) Den enkelte skal ta stilling til sin egen habilitet. Dersom den habilitetsspørsmålet gjelder, finner grunn til det, skal avgjørelsen likevel treffes av en overordnet. I kollegiale organer skal avgjørelsen treffes av organet dersom lederen eller det

medlemmet habilitetsspørsmålet gjelder, finner grunn til det. I slike tilfeller skal avgjørelsen treffes uten at det aktuelle medlemmet deltar.

- (3) Hvis et kollegialt organ skal vurdere habiliteten til flere medlemmer i samme sak, skal ingen av dem delta ved avgjørelsen om egen eller andres habilitet. Hvis det er nødvendig for at organet skal være vedtaksført, skal likevel alle møtende medlemmer delta.
- (4) Om nødvendig skal det oppnevnes eller velges en stedfortreder for den inhabile. I særlige tilfeller kan Kirkerådet beslutte at en sak innenfor rettssubjektet Den norske kirke skal overføres til et sideordnet kirkelig organ.

Kapittel 3. Taushetsplikt

§ 3-1. Hva taushetsplikt innebærer

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et kirkelig organ, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til taushetsbelagte opplysninger vedkommende får vite om i forbindelse med tjenesten eller arbeidet. Taushetsbelagte opplysninger kan heller ikke utnyttes for private formål. Taushetsplikten gjelder også etter at tjenesten eller arbeidet er avsluttet.

§ 3-2. Taushetsplikt om personlige forhold

- (1) Opplysninger om noens personlige forhold er taushetsbelagte etter disse reglene.
- (2) Som personlige forhold regnes opplysninger som det er vanlig å ville holde for seg selv, herunder opplysninger som gjelder en persons egenskaper eller utførte handlinger som er egnet til å karakterisere en person.
- (3) Taushetsplikten omfatter ikke navn, bosted, kontaklinformasjon, sivilstand, yrke, arbeidsgiver eller arbeidssted, med mindre opplysningene avslører forhold som må anses som personlige. Taushetsplikten omfatter heller ikke opplysninger som er allment kjent eller alminnelig tilgjengelige.

§ 3-3. Taushetsplikt om forretningshemmeligheter

- (1) Opplysninger om forretningshemmeligheter er taushetsbelagte etter disse reglene.
- (2) Med forretningshemmeligheter menes forretningsstrategier, forretningsidéer, fremgangsmåter, produksjonsmetoder eller andre opplysninger om drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den opplysningene angår.
- (3) Opplysninger om en virksomhets administrative forhold og alminnelige økonomiske forhold utgjør ikke forretningshemmeligheter etter denne paragrafen.

§ 3-4. Unntak fra taushetsplikt

- (1) Taushetsplikten etter § 3-1 er ikke til hinder for at
 - a. opplysninger deles når det er pålagt etter lov
 - b. opplysninger deles etter samtykke fra den det gjelder
 - c. opplysninger deles med den de gjelder
 - d. opplysningene i en sak deles med sakens parter eller deres representanter
 - e. opplysninger deles for å oppnå det formålet de er gitt eller innhentet for
 - f. opplysninger deles innenfor samme stab eller det kirkelige organet eller med andre innen trossamfunnet så langt det er nødvendig for veiledning,

til bruk i saker som ligner, eller for arkivering, utsending av avgjørelse og tilsvarende praktiske gjøremål

- g. at opplysninger om en persons forbindelse med organet og om avgjørelser som er truffet, deles med andre kirkelige organer så langt det er nødvendig
 - h. et kirkelig organ anmelder eller gir opplysninger om lovbrudd til offentlige myndigheter, dersom det er ønskelig av viktige allmenne hensyn
 - i. opplysninger deles når behovet for beskyttelse må anses ivaretatt ved at individualiserende kjennetegn er utelatt
 - j. opplysninger deles med andre så langt det er nødvendig for å unngå fare for liv eller helse
 - k. en melder til barnevernstjenesten dersom vilkårene i barnevernsloven § 13-2 første ledd er oppfylt
 - l. opplysninger om en død person deles dersom tungtveiende grunner taler for det.
- (2) Kirkerådet kan uten hinder av taushetsplikten etter reglene her gi tillatelse til at et kirkelig organ deler taushetsbelagte opplysninger til bruk i forskning eller statistisk bearbeiding.
- (3) Opplysninger som er taushetsbelagt etter § 3-2, kan likevel ikke deles etter første ledd hvis det er uforholdsmessig overfor den som opplysningene gjelder.
- (4) Personopplysninger som er omfattet av personvernforordningen, kan bare deles etter første, andre eller tredje ledd dersom også vilkårene i personvernforordningen er oppfylt.

§ 3-5. Informasjon om taushetsplikt

- (1) Det kirkelige organet skal sørge for at taushetsplikten blir kjent for dem det gjelder.
- (2) Når det kirkelige organet inngår arbeidsavtale eller oppdragsavtale, skal det i avtalen opplyses om at arbeidstakeren eller oppdragstakeren blir omfattet av taushetsplikten etter disse regler.
- (3) Det kirkelige organet bør også inngå skriftlig avtale med andre som utfører tjeneste for organet, om at de vil overholde reglene.

§ 3-6. Oppbevaring av taushetsbelagte opplysninger

Det kirkelige organet skal sørge for trygg lagring av taushetsbelagte opplysninger i tråd med gjeldende regler om personvern og arkivering i lov eller i regler gitt i medhold av lov eller i kirkelig regelverk, og dokumentere tiltakene som er gjennomført for å sikre dette.

Kapittel 4. Saksforberedelse ved individuelle avgjørelser

§ 4-1. Når reglene gjelder

Reglene i dette kapitlet gjelder bare for individuelle avgjørelser.

§ 4-2. Veiledningsplikt

- (1) Det kirkelige organet skal gi veiledning om regler og saksgang innenfor sitt saksområde. Veiledningen skal tjene til å gi parter og andre mulighet til å ivareta sine interesser.
- (2) Omfanget av veiledningen skal tilpasses sakens viktighet, den enkeltes behov og det kirkelige organets kapasitet.

§ 4-3. Utredning av saken

- (1) Det kirkelige organet skal sørge for at saken er forsvarlig utredet før det tas en avgjørelse.
- (2) Utredningens omfang skal tilpasses sakens karakter og hensynet til forsvarlig ressursbruk.
- (3) En part skal ha anledning til å uttale seg og legge frem relevant informasjon for det kirkelige organet før det tas en avgjørelse.

§ 4-4. Skriftlighet

Den individuelle avgjørelsen skal være skriftlig.

§ 4-5. Begrunnelse

- (1) Den individuelle avgjørelsen skal være begrunnet.
- (2) Begrunnelsen skal tjene til å forklare sakens utfall for parten. I begrunnelsen skal det opplyses om
 - a. hvilke faktiske omstendigheter som har hatt betydning for sakens utfall
 - b. hvilke regler avgjørelsen bygger på, og i nødvendig utstrekning hva reglene går ut på
 - c. hvilke hensyn det kirkelige organet særlig har lagt vekt på i sin vurdering.
- (3) Begrunnelsens omfang skal tilpasses avgjørelsens betydning.

§ 4-6. Partsinnsyn

- (1) Den som er part i en sak, har rett til innsyn i sakens dokumenter etter reglene i kapittel 6.
- (2) I tillegg har den som er part, rett til innsyn i følgende opplysninger i interne dokumenter omfattet av unntaket i § 6-9 første ledd
 - a. faktiske opplysninger som har betydning for avgjørelsen og ikke finnes i et annet dokument som parten har tilgang til
 - b. opplysninger som gjelder parten selv.
- (3) Den som er part, har likevel ikke rett til innsyn etter andre ledd i
 - a. opplysninger som er omfattet av taushetsplikt, med mindre det har vesentlig betydning for parten å gjøre seg kjent med opplysningene
 - b. dersom det av hensyn til partens helse eller forholdet til personer som står parten nær, må anses utilrådelig at parten får kjennskap til opplysningene
 - c. opplysningene kan identifisere en kilde til en opplysning, hvis tungtveiende grunner taler for at kilden ikke bør gjøres kjent for parten.

Kapittel 5. Klage og omgjøring

§ 5-1. Klage

- (1) En avgjørelse truffet av et kirkelig organ kan ikke påklages med mindre annet er særskilt bestemt.
- (2) For behandling av klagesaker gjelder kapittel 4 så langt det passer.
- (3) Der det finnes klageadgang, er fristen for å klage tre uker etter at avgjørelsen kom frem til parten. I særlige tilfeller kan det kirkelige organet som har fattet avgjørelsen, eller klageorganet forlenge fristen.

§ 5-2. Klagebehandling

- (1) Klagen skal sendes til det kirkelige organet som har truffet avgjørelsen.

- (2) Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt, skal det kirkelige organet avvise klagen.
- (3) Det kirkelige organet skal gjennomføre de undersøkelser som klagen gir grunn til, og vurdere om avgjørelsen i saken skal endres eller oppheves.
- (4) Hvis det kirkelige organet opprettholder sin avgjørelse, skal det forberede saken for klageorganet og oversende den for behandling der.

§ 5-3. Klageorganets kompetanse

- (1) Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt, skal klageorganet avvise saken.
- (2) Klageorganet skal se til at saken er forsvarlig utredet før den treffer sin avgjørelse. Klageorganet kan prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter. Det skal vurdere synspunktene klageren kommer med.
- (3) Klageorganet kan ikke endre avgjørelsen til skade for klageren med mindre klagerens interesser må vike for hensynet til kirkelige eller andre private interesser.
- (4) Klageorganet kan treffe en ny avgjørelse i saken eller oppheve avgjørelsen og sende saken tilbake for hel eller delvis ny behandling.

§ 5-4. Omgjøring

Det kirkelige organet som har truffet en avgjørelse, kan omgjøre sin egen avgjørelse uten at det foreligger en klage dersom endringen ikke er til skade for noen avgjørelsen gjelder, eller hvis parten bryter vilkår i avgjørelsen eller sentrale forutsetninger for avgjørelsen svikter og omgjøringen ikke er uforholdsmessig.

Kapittel 6. Åpenhet og innsyn

§ 6-1. Hovedregel om innsyn

Enhver kan kreve innsyn i saksdokumenter, journaler og liknende registre hos et kirkelig organ, med mindre annet følger av lov eller regler gitt i medhold av lov eller av reglene her.

§ 6-2. Personopplysninger

- (1) Det kirkelige organet må ha et behandlingsgrunnlag i personvernlovgivningen for å gi innsyn i personopplysninger.
- (2) Behandlingsgrunnlaget må følge av personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav a) til f).
- (3) For sensitive personopplysninger, blant annet opplysninger om religion, må behandlingsgrunnlaget følge av personvernforordningen artikkel 9 nr. 2 og 3 eller personopplysningsloven §§ 6, 7 og 9.
- (4) Når det gis innsyn i personopplysninger som er regulert av personvernlovgivningen, skal organet opplyse hvilket behandlingsgrunnlag det har.

§ 6-3. Behandling av innsynskrav

- (1) Krav om innsyn avgjøres av det kirkelige organet som oppbevarer dokumentet.
- (2) Innsynskravet må gjelde et bestemt dokument, dokumenter i en bestemt sak eller i rimelig utstrekning saker av en bestemt art.
- (3) Innsynskrav skal besvares skriftlig, og avslag skal begrunnes.

- (4) Innsyn kan gis ved adgang til å lese dokumentet der det oppbevares, eller i form av kopi.

§ 6-4. Merinnsyn

Selv om det er anledning til å gjøre unntak fra innsyn, skal det kirkelige organet likevel vurdere å gi helt eller delvis innsyn. Det kirkelige organet bør gi innsyn dersom hensynet til innsyn og åpenhet veier tyngre enn behovet for unntak.

§6-5. Unntak for resten av dokumentet

Når deler av et dokument unntas fra innsyn, kan det gjøres unntak også for resten av dokumentet dersom

- a. resten vil gi et klart misvisende inntrykk av innholdet,
- b. det vil være urimelig arbeidskrevende å skille ut resten, eller
- c. de unntatte opplysningene er den vesentligste delen av dokumentet.

§ 6-6. Gratis innsyn

- (1) Det kirkelige organet skal som hovedregel ikke ta betalt for å gi innsyn.
- (2) Et kirkelig organ kan likevel kreve betaling for faktiske kostnader organet har til kopiering der det totale omfanget gjør det rimelig. I vurderingen kan det tas hensyn til om samme person krever innsyn flere ganger i samme sak.

§ 6-7. Journal

- (1) Kirkelige organer skal føre journal for å legge til rette for offentlig innsyn.
- (2) Kirkelige organer kan gjøre journaler og dokumenter allment tilgjengelige på internett.
- (3) Følgende skal ikke gjøres tilgjengelig på internett:
 - a. Opplysninger som er taushetsbelagte etter lov eller kirkens interne regler, og i alle tilfelle personnummer, fødselsnummer og nummer med tilsvarende funksjon.
 - b. Personopplysninger som ikke kan offentliggjøres etter personvernforordningen.

§ 6-8. Opplysninger som skal unntas fra innsyn

Følgende skal alltid unntas fra innsyn:

- a. Opplysninger som er underlagt taushetsplikt etter lov eller regler gitt i medhold av lov eller etter kapittel 3 i disse reglene.
- b. Personopplysninger som det kirkelige organet ikke har behandlingsgrunnlag for å gi innsyn i, jf. § 6-2.

§ 6-9. Dokumenter og opplysninger som kan unntas fra innsyn

- (1) Det kirkelige organet kan unnta dokument
 - a. som det kirkelige organet har utarbeidet for sin egen interne saksforberedelse. Dette gjelder ikke dersom dokumentet inneholder en endelig avgjørelse i en sak.
 - b. utvekslet med andre kirkelige organer til bruk i et av de kirkelige organenes egen interne saksforberedelse, dersom det er nødvendig for å sikre forsvarlige avgjørelsesprosesser
 - c. som inneholder råd om hvordan det bør stille seg i en sak, eller dokument som er utarbeidet eller mottatt som part i en sak for en domstol

- d. som er utvekslet med private eller internasjonale organisasjoner kirken er medlem av dersom det er nødvendig av hensyn til arbeidet i organisasjonen.
- (2) Det kirkelige organet kan unnta opplysninger
 - a. når det er nødvendig for en forsvarlig gjennomføring av økonomi-, lønns- eller personalforvaltningen til det kirkelige organet.
 - b. når innsyn kan lette gjennomføringen av straffbare handlinger eller utsette noen for fare.
- (3) Det kirkelige organet kan unnta tilbud og protokoll etter reglene om offentlige anskaffelser frem til valget av leverandør er tatt.
- (4) Det kirkelige organet kan utsette innsyn i et dokument til det har kommet frem til den det gjelder, eller offentliggjøringen har funnet sted, dersom vesentlige hensyn tilsier det.

§ 6-10. Unntak for tilsettingssaker

- (1) Det kirkelige organet kan unnta dokument i tilsettingssaker.
- (2) Unntaket gjelder ikke søkerlister. Det kirkelige organet skal umiddelbart etter at søknadsfristen er gått ut, sette opp en søkerliste som skal inneholde navn, alder, stilling eller yrkestittel og bostad- eller arbeidskommune for hver søker. Det skal fremgå av søkerlisten hvor mange søkere det var på stillingen og hvilket kjønn de har.
- (3) Det kan gjøres unntak for opplysninger om en søker dersom vedkommende selv ber om det. Ved vurderingen av om det skal gjøres slikt unntak skal det legges vekt på om det knytter seg særlig offentlig interesse til stillingen. I utlysingen skal det opplyses om at opplysninger om søkeren kan bli offentliggjort selv om søkeren har bedt om ikke å bli ført opp på søkerlista. Dersom søkeren ikke unntas fra søkerlisten skal søkeren varsles om det.
- (4) Unntaket i første ledd gjelder ikke nominasjonsvedtak og resultat av avstemning ved tilsetting av biskop.

§ 6-11. Unntak for anskaffelsessaker

Det kirkelige organet kan unnta tilbud og protokoll etter reglene om offentlige anskaffelser frem til valget av leverandør er tatt.

Kapittel 7. Saksbehandling ved fastsettelse av regler

§ 7-1. Utredning av regler

Før et nasjonalt kirkelig organ fastsetter regler, skal det sørge for at saken er forsvarlig utredet. Omfanget av utredningen skal tilpasses sakens betydning og behovet for en rask avgjørelse.

§ 7-2. Høring av forslag til regler

- (1) Før et nasjonalt kirkelig organ fastsetter et regelsett, skal det gjennomføres en høring. Høringer skal være åpne for innspill fra alle. Høringen blir lagt ut på kirken.no. Det kirkelige organet bestemmer for øvrig hvordan høringen gjennomføres, og skal sette en frist for å gi uttalelse.
- (2) Det kirkelige organet kan unnlate høring hvis
 - a. det ikke er praktisk mulig fordi rask avgjørelse i saken er nødvendig
 - b. høring er åpenbart unødvendig.

Kapittel 8. Avsluttende bestemmelser

§ 8-1. Mindre endringer

Kirkerådet kan vedta mindre endringer i reglene.

§ 8-2. Ikrafttredelse

Kirkerådet fastsetter når reglene trer i kraft.

15. Forslag til endringer i kirkeordningen og annet kirkelig regelverk

I kirkeordning for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 20 andre ledd skal lyde:

Kirker kan ikke avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter. Biskopen kan likevel samtykke i avhending og påhefte av bruksretter når særlige grunner tilsier det. Det kan stilles vilkår for slik godkjenning. *Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak.* Biskopens vedtak i saker om avhending av kirker kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd, og Kirkerådet kan gi retningslinjer for biskopens og klagenemndas saksbehandling. I saker om påhefte av bruksretter skal Kirkerådet gi retningslinjer for saksbehandlingen.

§ 23 femte og sjette ledd skal lyde:

Nedlegging av kirke skal godkjennes av biskopen. *Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak.* Biskopens vedtak kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd, og Kirkerådet kan gi retningslinjer for biskopens og klagenemndas saksbehandling.

Tiltak ut over vanlig vedlikehold av kirke skal godkjennes av biskopen. *Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak.* Biskopens vedtak kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd, og Kirkerådet kan gi retningslinjer for biskopens og klagenemndas saksbehandling.

§ 33 første ledd skal lyde:

§ 33. Klagenemndas oppgaver

Klagenemnda

- a. avgjør klager etter kirkeordningen § 10 fjerde og femte ledd, § 20 andre ledd, § 23 femte og sjette ledd og § 39 tredje ledd

- b. avgjør klager på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed i de saker der det er bestemt av Kirkemøtet,*
- c. treffer vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av biskop*
- d. avgjør klager på Kirkerådets vedtak om avslag på innsynskrav etter offentliglova og*
- e. utfører for øvrig de oppgaver den er pålagt av Kirkemøtet.*

§ 42 skal lyde:

§ 42. Saksbehandlingsregler for kirkelige organer og forholdet mellom kirkeordningen og annet kirkelig regelverk

Kirkemøtet fastsetter regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn for kirkelige organer.

Regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer.

Forvaltningsloven, offentliglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. For saker om ansettelse, oppsigelse eller andre personalsaker kommer likevel bare forvaltningsloven kapittel II og III til anvendelse.

Vedtak i et kirkelig organ kan ikke påklages med mindre annet er særskilt bestemt. Vedtak etter offentliglova som er truffet av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd, kan påklages til bispedømmerådet. Vedtak etter offentliglova som er truffet av bispedømmerådet, kan påklages til Kirkerådet. Vedtak etter offentliglova som er truffet av Kirkerådet, kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Om ugildhet gjelder reglene i forvaltningsloven kapittel II, med følgende særregler:

- i. — Ugildhet inntreffer ikke ved valg til tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv.*
- ii. — Kirkelig tilsatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som ugild når saken behandles i et kirkelig organ. Biskopen regnes ikke som kirkelig tilsatt i forhold til denne bestemmelse. Det samme gjelder prost og annen prest som enten i kraft av sin stilling eller etter oppnevning av biskopen er medlem av et organ for soknet.*

Bestemmelsene i kirkeordningen skal ved motstrid gå foran bestemmelser i annet regelverk fastsatt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ.

I Kirkemøtets forretningsorden gjøres følgende endringer:

§ 2-4 skal lyde:

§ 2-4. Regelsaker Saker som angår forskrifter og annet regelverk

Kirkemøtet skal påse at *regelsaker som angår forskrifter og annet regelverk*, er forsvarlig utredet så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Regelsaker-Saker som angår forskrifter og annet regelverk, inkludert liturgisaker, behandles direkte i plenum. Kirkerådet oppnevner saksordfører for slike saker. Endringsforslag *som fremmes i plenum*, oversendes en regelkomité for nærmere behandling etter § 3-6.

§ 8-1 oppheves. Nåværende § 8-2 blir ny § 8-1.

I regler om Den norske kirkes klagenemnd gjøres følgende endringer:

§ 3. Alminnelige bestemmelser om klagenemndas arbeid

Regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke gjelder for klagenemndas arbeid. Forvaltningsloven og offentleglova gjelder for klagenemndas arbeid, jf. kirkeordningen § 42.

De nærmere bestemmelsene som gjelder for Kirkerådet om møteprinsippet, møteoffentlighet, vedtaksførhet og avstemninger gjelder så langt de passer også for klagenemndas arbeid.

En part har rett til å redegjøre for sitt syn skriftlig.

Ut over det som følger av *regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke forvaltningsloven § 11d og § 12*, skal en part ha adgang til å møte personlig og med fullmektig for å redegjøre muntlig for sitt syn overfor klagenemnda.

Klagenemnda kan selv gi utfyllende bestemmelser om saksbehandlingen.

§ 4. Administrative forhold

En eller flere tilsatte i Kirkerådets sekretariat utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda.

Den som utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda, er direkte underordnet nemnda og skal følge de retningslinjer og pålegg denne gir.

Ved spørsmålet om *inhabilitet ugildhet* for den som utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda, gjelder *regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke kapittel 2 kirkeordningen § 42 tredje ledd*.

I regler om bruk av kirkene gjøres følgende endringer:

§ 6 fjerde og femte ledd skal lyde:

Klagen *medfører* ~~har~~ ikke utsatt iverksetting av avgjørelsen oppsettende ~~virkning~~ med mindre dette blir bestemt av menighetsrådet eller biskopen.

For øvrig gjelder reglene om klage i *regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke §§ 5-1 til 5-3 forvaltningsloven kapittel VI*.

§ 9 skal lyde:

§ 9. Saksbehandling

Menighetsrådets avgjørelser etter § 7 og § 8 anses som *individuelle avgjørelser etter regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke § 1-4 første ledd, enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2. og saksbehandlingen skal skje i samsvar med kapittel 4 i reglene der forvaltningsloven kapittel IV og V.*

§ 10 andre til fjerde ledd skal lyde:

Klageberettiget er, foruten de som har søkt om å få låne kirken, ethvert medlem av menighetsrådet samt andre som *i vesentlig grad berøres av avgjørelsen med rettslig klageinteresse.*

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra ~~det tidspunktet underretning om avgjørelsen kom frem til parten vedtaket er kommet frem til den klageberettigede eller den klageberettigede har på annen måte har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til avgjørelsen vedtaket.~~

For øvrig gjelder reglene om klage og omgjøring i *regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke kapittel 5 forvaltningsloven kapittel VI.*

I tjenesteordning for biskoper gjøres følgende endringer:

§ 13 andre og tredje ledd skal lyde:

Biskopen treffer vedtak i medhold av kirkeordningen § 39 tredje ledd om å frata prest, kateket, kantor og diakon i Den norske kirke retten til å utføre vigslet tjeneste i Den norske kirke dersom denne har gjort seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig brudd på vigslingsforpliktelsene. Vedtaket skal presisere om tapet gjelder for alltid eller for en begrenset tid. I sistnevnte tilfelle kan vedtaket sette vilkår for gjenerverv etter den fastsatte tapstid. Bestemmelsene om *individuelle avgjørelser i regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke kommer til anvendelse enkeltvedtak i forvaltningsloven kapittel IV og V kommer til anvendelse.*

Biskopens vedtak etter annet ledd kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd. *Forvaltningsloven kapittel VI Regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke kommer til anvendelse.* Biskopens vedtak skal inneholde en opplysning om klageadgangen *og at denne må være uttømt før vedkommende kan reise eventuelt søksmål for å prøve lovligheten av vedtaket.*

I personalreglement for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

§ 3. Om saksbehandling i personalsaker

Regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke kommer til anvendelse med unntak av § 4-5 og kapittel 5.

§ 3. Om forvaltningslovens anvendelse i enkelte personalsaker
Forvaltningsloven kommer til anvendelse som bestemt i kirkeordningen § 42.1 I tillegg kommer reglene om enkeltvedtak til anvendelse ved avgjørelser i de personalsaker som er nevnt i forvaltningsloven § 2 annet ledd første punktum. Forvaltningsloven § 3 annet ledd annet punktum gis tilsvarende anvendelse, likeledes kapittel 5 i forskrift 15. desember 2006 nr. 1456 til forvaltningsloven (forvaltningsløyforskriften).

§ 5 andre ledd bokstav k skal lyde:

k. offentlig søkerliste og om muligheten til å anmode om unntak, jf.
offentleglova § 25 annet ledd regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke § 6-10 tredje ledd.

§ 11 første ledd første punktum skal lyde:

Etter utløpet av søknadsfristen skal det snarest settes opp utvidet liste over søkere i samsvar med *forvaltningsløyforskriften § 15 i § YY.*

§ 11 andre ledd skal lyde:

Det skal også snarest settes opp offentlig søkerliste i samsvar med
offentleglova § 25 annet ledd regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke § 6-10 andre og tredje ledd.

§ 15 tredje ledd oppheves

Ved spørsmål om søkeres adgang til innsyn i innstillingen eller forslaget, anvendes forvaltningsløyforskriften § 19, jf. personalreglementet § 3.

§ 23 tredje ledd skal lyde:

Før vedtak treffes i sak etter første ledd skal vedkommende arbeidstaker — *i tillegg til sine rettigheter etter forvaltningsloven*— gis anledning til å forklare seg muntlig for tilsettende myndighet.

§ 24 oppheves.

~~§ 24. Klage over oppsigelse, suspensjon og avskjed~~

Med unntak for vedtak som angår biskoper, kan oppsigelse, suspensjon eller avskjed påklages i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser om klage på enkeltvedtak.

Bispedømmerådet selv er klageinstans for vedtak om oppsigelse, suspensjon eller avskjed truffet av tilsettingsråd i bispedømmet.

Kirkerådet selv er klageinstans for vedtak om oppsigelse, suspensjon eller avskjed truffet av bispedømmerådet.

Kirkerådet selv er klageinstans for vedtak om oppsigelse, suspensjon eller avskjed truffet av tilsettingsråd i Kirkerådet.

Kirkerådet selv er klageinstans for vedtak om oppsigelse, suspensjon eller avskjed truffet av tilsettingsråd i Bispemøtet eller Bispemøtet.

Den norske kirkes klagenemnd er klageinstans for vedtak om oppsigelse, suspensjon eller avskjed truffet av Kirkerådet i første instans.

Klagen fremsettes skriftlig for tilsettende myndighet. Ut over det som følger av forvaltningsloven §§ 11 d og 12 skal en part ha adgang til å møte personlig og med fullmektig for å redegjøre muntlig for sitt syn overfor klageinstansen.

Nye paragrafer i Del V Tilsetting skal lyde:

§ XX. Partens rett til opplysninger om seg selv

- (1) I saker om tilsetting gjelder ikke reglene i regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke § 4-6.
- (2) En part i en sak om tilsetting har rett til å gjøre seg kjent med de deler av et dokument som inneholder opplysninger (faktiske opplysninger og vurderinger) om parten selv. Dette gjelder likevel ikke vurderinger som er gjort eller gitt av:
 - a. tilsettingsorganet eller innstillingsmyndigheten eller noen som forbereder saken for disse eller uttaler seg i egenskap av særlig rådgiver eller sakkyndig for dem
 - b. partens nåværende eller tidligere arbeidsgiver eller overordnet eller noen som har handlet på vegne av disse
 - c. partens nåværende eller tidligere oppdragsgiver eller i særlige tilfeller person som parten har hatt nær yrkesmessig kontakt med.
- (3) En part i en sak om tilsetting har rett til å gjøre seg kjent med skriftlig referat som gjengir hva parten selv har sagt i intervju eller annen samtale i forberedelsen av tilsettingssaken. En part har ikke krav på å gjøre seg kjent med de vurderinger som er kommet frem i forbindelse med intervjuet eller samtalen.

§ YY. Partens rett til å gjøre seg kjent med opplysninger om andre søkere i en sak om tilsetting

- (1) En part har rett til å gjøre seg kjent med
 - a. samtlige øvrige søkeres navn og alder og fullstendige opplysninger om deres utdanning og praksis. Slike opplysninger kan det kirkelige organet sammenfatte i en utvidet søkerliste.
 - b. hvem som er innstilt til stillingen og den rekkefølgen de er innstilt i.
 - c. søknadene fra søkere som er innstilt til eller tilsatt i stillingen, og vedlegg til disse søknadene.
 - d. deler av dokumenter som inneholder faktiske opplysninger om søkere som er blitt innstilt, og om den søker som er tilsatt i stillingen. Slike opplysninger kan likevel holdes tilbake dersom de er uten betydning for avgjørelsen.

- e. om det foreligger dissens blant medlemmene av innstillingsmyndigheten, og i tilfelle hvor mange stemmer hver av de innstilte søkerne har fått.
- (2) Dersom skriftlig referat som gjengir hva en søker som er innstilt til eller tilsatt i stillingen har sagt i intervju eller annen samtale, inneholder nye opplysninger eller anførsler av betydning for saken, har parten også rett til å gjøre seg kjent med disse. En part har ikke krav på å gjøre seg kjent med de vurderinger som er kommet frem i forbindelse med intervjuet eller samtalen.
- (3) En part har ikke krav på å få gjøre seg kjent med dokument som inneholder den begrunnelse som innstillingsmyndigheten har gitt for innstillingen. Dette gjelder likevel ikke deler som inneholder nye faktiske opplysninger eller anførsler av betydning for saken.

Det vil bli gjort nødvendige endringer i paragrafnummereringen som følge av oppheving og vedtakelse av paragrafer.

I Instruks for Kirkerådets arbeid gjøres følgende endringer:

Punkt 8 skal lyde:

8. Inhabilitet og taushetsplikt

Kirkerådets medlemmer og daglige leder er underlagt habilitetsreglene og taushetspliktsreglene i regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke kapittel 2 og 3. i forvaltningsloven kapittel II og kirkeordningen § 42 tredje ledd. Kirkerådets medlemmer har taushetsplikt om noens personlige forhold og forretningshemmeligheter etter forvaltningsloven § 13, jf. kirkeordningen § 42 første ledd.

I regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner gjøres følgende endringer:

§ 5 tredje og fjerde ledd skal lyde:

~~Forvaltningsloven~~ Regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke gjelder for nemndas saksbehandling.

Evalueringsnemndas vedtak kan påklages etter regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirkes bestemmelser om klageforvaltningslovens bestemmelser om klage på enkeltvedtak. Klageretten ligger hos den biskopen som har søkt på vegne av vedkommende person.

DEN NORSKE KIRKE

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjelteraerie 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Steinar Skomedal	120	26/02109-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
37/26	Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjelteraerie 2024-2027	14.09.2026

Regnskapsrapport pr august 2026

Saksordfører: Magne M. Bergslid

Vedlegg:

Driftsrapport pr juli 2026

Driftsrapport pr 30. august 2026

Rapport frå Felles økonomieining pr 1.september 2026

Saksorientering

Saken inkl. vedlegg endret 10.09.26.

Bispedømmerådet er gitt informasjon om en krevende økonomisk situasjon før sommeren i 2026. Første melding kom i april om at vi hadde et merforbruk på kr 1 181 000. I juli måned hadde merforbruket økt til kr 2 228 000, se vedlegg.

Status og tiltak drøftet i ledergruppe og prostegruppe i flere omganger. En moderat innstramming er blitt innført hvor en vurderer løpende om det er innstramminger vi kan gjøre. Det innebærer også å vurdere vikarbehov litt nøyer og ikke automatisk leier inn ved mindre fravær/vakanser. Det ble også gjennomført noen drøftinger med økonomiavdelingen i Kirkerådet med tanke på analyse av driften og eventuelle feil/mangler i budsjettet.

I august og frem til dags dato kan det se ut som situasjonen har bedret seg. Vi har brukt mindre til midlertidige stillinger og fått økte NAV-refusjoner. Driftskostnader viser et mindreforbruk på kr 412 000. Pr 10.9 er merforbruket totalt, inkludert korrigert for avvik, redusert til kr 1 304 000, se vedlegg.

Det er grunn til å fortsette en stram økonomistyring hvor en ikke kan bruke innsparinger på en post til dekning av utgifter på en annen post uten særskilt godkjenning av stiftsdirektør. Den siste utviklingen gjør at det er realistisk å kunne styre mot et resultat nærmere i balanse. Men det er knyttet risiko til at vi kan gå mot et merforbruk. Imidlertid er balansen/oppsparte midler slik at et mindre negativt resultat er håndterbart.

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet tar orienteringen om økonomisituasjonen til etterretning.

290 Nidaros bispedøme. Driftsrapport pr juli 2026 - utan tilskot

11.08.26/SR

Driftsrapport - detaljert	Faktisk	Budsjett	Avvik	Hittil i år	HIÅ bud.	Avvik	Årsbudsjett
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri				-14 150	-25 000	-10 850	-737 000
34xx - Tilskudd og gaveinntekter				-629 611	-612 000	17 611	-612 000
3xxx - Andre inntekter	-60		60	-19 110		19 110	-23 000
Sum inntekter	-60		60	-662 871	-637 000	25 871	-1 372 000
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd	-73 000	-73 000		-429 336	-419 000	10 336	-785 000
Sum tilskudd mv	-73 000	-73 000		-429 336	-419 000	10 336	-785 000
500x - Faste stillinger (inkl. feriepengar)	8 994 483	9 442 055	447 572	51 671 282	52 987 766	1 316 484	102 887 580
5006 - Beredskap	230 941	237 333	6 392	1 244 257	1 172 974	-71 283	2 359 641
50xx - Tilleggs lønn, overtid mm	421 823	360 833	-60 989	2 541 953	2 213 029	-328 924	3 377 196
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	831 593	300 000	-531 593	6 133 869	300 000	-5 833 869	600 000
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	160 060	49 613	-110 447	477 001	336 712	-140 289	584 775
540x - Arbeidsgiveravgift	1 196 922	1 318 028	121 106	7 027 500	7 393 657	366 156	14 123 227
58xx - Refusjon syke- og fødselspengar	-333 622		333 622	-2 791 027		2 791 027	
599x - Refusjon lønnskostnader				-95 896	-650 000	-554 104	-736 000
59xx - Andre personalkostnader	20 749	833	-19 916	192 243	133 431	-58 812	382 600
Sum Lønn og godtgjørelser	11 522 949	11 708 695	185 746	66 401 183	63 887 569	-2 513 615	123 579 019
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	223 240	18 046	-205 194	1 166 972	1 427 322	260 350	2 770 556
64xx - Leie maskiner, inventar mm	6 446	6 250	-196	164 859	43 750	-121 109	75 000
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	47 281	11 666	-35 615	330 291	271 662	-58 629	360 000
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr				30 892		-30 892	
679x - Tjenester og flytting	162 387	28 749	-133 638	1 189 830	676 070	-513 760	1 054 825
6797 - Adm. bistand proster				2 797 000	2 797 000		2 797 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	30 593	9 167	-21 426	198 084	114 169	-83 915	205 000
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	11 512	375 500	363 988	620 260	1 543 004	922 744	4 188 000
69xx - Telefon, porto mv	2 400		-2 400	23 388		-23 388	10 000
Sum andre driftskostnader	483 858	449 378	-34 480	6 521 576	6 872 977	351 401	11 460 381
71xx - Reiser	289 304	499 000	209 696	3 433 719	3 508 000	74 281	7 387 000
73xx - Reklamekostnad og representasjon				98 232		-98 232	
74xx - Medlemskontingent og gaver	2 297	584	-1 713	43 222	9 688	-33 534	12 600
77xx - Annen kostnad	0	12 000	12 000	1 660	89 000	87 340	226 000
Sum reiser og andre driftskostnader	291 602	511 584	219 982	3 576 833	3 606 688	29 855	7 625 600
8xxx - Finansinntekter/kostnader				1 260		-1 260	
Sum Finanskostnader og overføringer				1 260		-1 260	
Sum	12 225 349	12 596 657	371 309	75 408 645	73 311 234	-2 097 412	140 508 000

KORRIGERING AVVIK

Konto 599x - vil bli fakturert (Nidarosdomen)	650 000
Avvik prosj 522 - Samisk trusopplæring	- 300 000
Avvik prosj 211 - Nasjonaljubileet	- 237 000
Avvik prosj 431 - Unge voksne	- 244 000
Korrigert avvik, meirforbruk pr juli	- 2 228 412

290 Nidaros bispedøme. Driftsrapport pr august 2026 - utan tlskot.

10.09.26/SR

Driftsrapport - detaljert	Faktisk	Budsjett	Avvik	Hittil i år	HIÅ bud.	Avvik	Årsbudsjett
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri				-14 150	-25 000	-10 850	-737 000
34xx - Tilskudd og gaveinntekter				-629 611	-612 000	17 611	-612 000
3xxx - Andre inntekter	-2 370		2 370	-21 480		21 480	-23 000
Sum inntekter	-2 370		2 370	-665 241	-637 000	28 241	-1 372 000
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd	-73 000	-73 000		-502 336	-492 000	10 336	-785 000
Sum tilskudd mv	-73 000	-73 000		-502 336	-492 000	10 336	-785 000
500x - Faste stillinger (inkl. feriepengar)	8 974 912	9 516 721	541 809	60 646 194	62 504 487	1 858 293	102 887 580
5006 - Beredskap	170 110	237 333	67 223	1 414 367	1 410 308	-4 059	2 359 641
50xx - Tillegsslønn, overtid mm	195 393	360 833	165 440	2 737 346	2 573 862	-163 484	3 377 196
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	490 257	300 000	-190 257	6 624 127	600 000	-6 024 127	600 000
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	44 771	49 613	4 842	521 772	386 325	-135 448	584 775
540x - Arbeidsgiveravgift	1 138 621	1 328 556	189 935	8 166 122	8 722 213	556 091	14 123 227
58xx - Refusjon syke- og fødselspengar	-179 873		179 873	-2 970 900		2 970 900	
599x - Refusjon lønnskostnader	-679 461		679 461	-775 357	-650 000	125 357	-736 000
59xx - Andre personalkostnader	24 432	833	-23 599	216 675	134 264	-82 411	382 600
Sum Lønn og godtgjørelser	10 179 163	11 793 890	1 614 726	76 580 347	75 681 458	-898 888	123 579 019
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	167 174	18 046	-149 128	1 334 146	1 445 368	70 854	2 770 556
64xx - Leie maskiner, inventar mm	16 598	6 250	-10 348	181 458	50 000	-131 458	75 000
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	11 079	21 666	10 587	341 370	293 328	-48 042	360 000
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr				30 892		-30 892	
67xx - Revisjon, regnskap og IKT	5 088		-5 088	5 088		-5 088	
679x - Tjenester og flytting	117 414	28 749	-88 665	1 307 244	704 819	-602 425	1 054 825
6797 - Adm. bistand proster				2 797 000	2 797 000		2 797 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	19 417	9 167	-10 250	217 501	123 336	-113 278	205 000
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	107 008	485 500	378 492	727 269	2 028 504	1 298 278	4 188 000
69xx - Telefon, porto mv	2 624		-2 624	26 012		-25 386	10 000
Sum andre driftskostnader	446 403	569 378	122 975	6 967 978	7 442 355	412 565	11 460 381
71xx - Reiser	598 479	641 000	42 521	4 032 198	4 149 000	116 802	7 387 000
73xx - Reklamekostnad og representasjon				98 232		-98 232	
74xx - Medlemskontingent og gaver	12 828	584	-12 244	56 050	10 272	-45 778	12 600
77xx - Annen kostnad		12 000	12 000	1 660	101 000	99 340	226 000
Sum reiser og andre driftskostnader	611 307	653 584	42 277	4 188 141	4 260 272	72 131	7 625 600
8xxx - Finansinntekter/kostnader	132		-132	1 392		-1 495	
Sum Finanskostnader og overføringer	132		-132	1 392		-1 495	
Sum	11 161 636	12 943 852	1 782 216	86 570 281	86 255 085	-377 110	140 508 000
KORRIGERING AVVIK							
Avvik prosj 522 - samisk trusopplæring						- 336 000	
Avvik prosj 211 - nasjonaljubileet						- 136 000	
Avvik prosj 431 - Unge voksne						- 494 000	
Prosj 160 -VTV, vil bli ref frå Bispemøtet						39 000	
Korrigert avvik, meirforbruk pr august						- 1 304 110	

Rapport frå Felles økonomieining (FØ) i Den norske kyrkja

290 Nidaros bispedøme – rekneskap pr 31.august 2026

Vedlegg: Driftsrapport detaljert

Oppsummering

Pr 31. august viser rekneskapen på drift eit meirforbruk på kr 377 000. Meirforbruket er på løn. Det er fleire tilhøve som gir eit skeivt bilete av resultatet pr august, det er kommentert under analyse av drifta, og ei oppsummering er gjort nederst på talvedlegget. Eit korrigert avvik viser meirforbruk kr 1 304 000, jfr nederste rad på talvedlegg. Meirforbruket er betydeleg redusert sidan juli-rapport.

Nidaros har i budsjett 2026 kun nytta årets tildeling – til drift er den kr 140 508 000. Sidan budsjettvedtaket i desember 2025 er tildelinga auka med 1,5 mill. Det er øyremærka prosjektmidlar til satsing unge og unge vaksne.

Nidaros har balansesaldo (akkumulert mindreforbruk), totalt kr 5 038 000, fordelt på drift og tilskot

Drift – gruppe 1	kr 4 398 000
Tilskot – gruppe 2	kr 640 000

Stiftsdirektør melder at Nidaros styrer mot balanse i 2026. Driften vil bli fulgt opp nøye. Prostene er orientert om strammere økonomi. Det er den positive retningen ein ser pr august som gjer at ein kan melda prognose med betydeleg forbetring.

Analyse av drifta

Vedlagt driftsrapport er inndelt i tre felt;

1. August måned; Faktisk (rekneskap august) – Budsjett – Avvik
2. Hittil i år; Rekneskap – Budsjett – Avvik. Det er denne avvikskolonna som er grunnlaget for kommentarene i denne rapporten.
3. Årsbudsjett.

Forklaring til kolonna Avvik – sum på kontoklassenivå.

3xxx - Inntekter, meirinntekt 28 000

Avviket er ein sum av mindre beløp som ikkje var budsjettet.

46xx - Tilskudd, meirinntekt 10 000

Dette er å rekna som balanse mellom rekneskap og budsjett.

5xxx - Lønn og godtgjørelser, meirkostnad 900 000.

Meirforbruket er betydeleg redusert sidan juli rapport. På konto 500x – Faste stillingar, ligg der eit innsparingskrav på kr 9 293 000. Det er 2 millionar meir enn i 2025. Kontoen viser eit

mindreforbruk på kr 1 858 000, men det må sjåast opp mot meirforbruk på konto 51xx Midlertidige stillingar, kr 6 024 000. Mindreforbruket på faste stillingar, saman med NAV-refusjonar, balanserer ikkje mot meirforbruk midlertidige stillingar. Det er Nidaros si utfordring. Her må det styrast mot meir bærekraftig drift.

Nidaros har hittil i år hatt lågt sjukefråvær.

Prosjekt 522 – Samisk menighet – trosopplæring, mindreforbruk kr 336 000.

Dette prosjektet skulle i utgangspunktet vera eit 0-null prosjekt, altså inntekter skulle balansere mot kostnader. Slik er det ikkje lenger. To tilhøve har påverka det:

1. Ansatt har gått opp frå 70 til 100% stilling
2. Samisk menighet må betale pensjonskostnader til sentral eining/ KR.

I 2026 er det budsjettert med kostnad kr 393 000 finansiert frå driftsbudsjettet til Nidaros.

Pr august viser dette prosjektet mindreforbruk kr 336 000. Resultatet for Nidaros blir korrigert tilsvarande. Det har kome inn sjukepengerefusjon, utan at det er brukt lønsmidlar til midlertidig stilling. Dersom dette vedvarer vil trusopplæring i Samisk menighet vera finansiert frå eigne midlar.

6xxx - Andre driftskostnader, mindrekostnad 412 000.

I juni blei det etter dialog med huseigar klart at Nidaros bispedøme hadde blitt feilfakturert med moms på husleige. Bispedømet mottok kreditnota. Forholdet gjekk tilbake til 2025. Det er årsak til mindreforbruk på konto 6300 Leie lokale.

Det store mindreforbruket ligg imidlertid på konto 68xx Møter og kurs, kr 922 000. Her er det nødvendig å sjå nærare på eit par prosjekt som har heilt eller delvis ekstern finansiering

Prosjekt 211 – Jubileer/festivaler, mindreforbruk 136 000

Prosjektet gjelder Nasjonaljubileet 2030, og det er mottatt kr 300 000 frå Barne- og familiedepartementet til formålet. Det er budsjettert med utgifter som enno ikkje har inntruffet, men som controller legg til grunn vil inntreffa. Resultatet for Nidaros må derfor korrigerast for avviksbeløpet pr august.

Prosjekt 431 – Unge voksne, mindrekostnad kr 494 000

Nidaros har mottatt kr 1 500 000 øyremerka til prosjekt Unge voksne. Pr juli er det rekneskapsført eit ubetydeleg beløp, men i budsjettet er det periodisert ein større kostnad. Resultatet for Nidaros må korrigerast med avviksbeløpet pr august.

7xxx – Reiser og andre driftskostnader, mindrekostnad 72 000.

Reisekostnaden er rimeleg i balanse.

Controller legg til grunn at tilsette er ajour med innsending av reiserekningar. Dersom dette ikkje er tilfelle gir det eit skeivt bilete av rekneskapen.

Lønssoppgjret 2026 – avsatt pott

I budsjettet er det satt av ein pott til lønssoppgjert på 4%. Frontfaget landa med ramme 4,5%,

og det same gjorde lønsoppgjeret for KA-sektoren (4,4%). Den norske kyrkja får ikkje ekstra tildeling for å kompensera for faktisk lønsoppgjer.

Controller legg til grunn at avsatt pott vil halda. Dette fordi 1% avsatt til lokalt lønsoppgjer først har verknad frå 1.okotber. Sentralt lønsoppgjeret vert utbetalt i september. Etter den tid kan vi sei sikkert korleis effekten blir for Nidaros.

Prognose for år 2026

Stiftsdirektør styrer mot balanse i 2026. Nidaros har buffer-kapitalen (balansesaldo) så det er ingen krise om det blir eit meirforbruk, men målet er å finna eit driftsnivå som er bærekraftig. Tala for augustløn viser positiv retning, og gjer at ein kan forventa resultat nærare balanse

Tilskot – gruppe 2

	Rekneskap	Budsjett	Avvik
2905110 - Tilskudd kirkelig undervisning og læring	32 719 000	46 223 000	13 504 000
2905120 - Tilskudd diakoni	4 972 000	7 438 000	2 466 000
2905130 - Tilskudd undervisning	6 583 000		-6 583 000
2905140 - Tilskudd kirkemusikk	112 000	112 000	
2905150 - Tilskudd Nidarosdomen	3 980 000	3 980 000	
2905110 - Tilskudd kirkelig undervisning og læring	804 000		-804 000
	49 170 000	57 753 000	8 583 000

For tilskot i gruppe 2 gjenstår det ein rest på kr 8 583 000 som ikkje er utbetalt.

Nøkkeltal pr 31.08.26**290 – total drift – utan tilskot**

Driftsrapport - enkel 2	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett
Inntekter	-665 241	-637 000	28 241	-1 372 000
Tilskudd mv	-502 336	-492 000	10 336	-785 000
Lønn og godtgjørelser	76 580 347	75 681 458	-898 888	123 579 019
Andre driftskostnader	11 219 426	11 702 627	483 201	19 085 981
Sum	86 632 196	86 255 085	-377 110	140 508 000

290 0000 Kyrkjeleg administrasjon

Driftsrapport - enkel 2	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett
Inntekter	-660 580	-637 000	23 580	-660 000
Tilskudd mv	-482 336	-511 000	-28 664	-804 000
Lønn og godtgjørelser	8 644 212	8 950 798	306 587	14 668 453
Andre driftskostnader	2 872 095	4 082 100	1 210 005	7 558 600
Sum	10 373 391	11 884 898	1 511 507	20 763 053

290 4000 Prestetenesta

Driftsrapport - enkel 2	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett
Inntekter	-4 661		4 661	-712 000
Tilskudd mv	-20 000	19 000	39 000	19 000
Lønn og godtgjørelser	67 936 135	66 730 660	-1 205 475	108 910 566
Andre driftskostnader	8 347 330	7 620 527	-726 803	11 527 381
Sum	76 258 804	74 370 187	-1 888 617	119 744 947

Meirforbruk på 1,9 mill er nær halvering sidan juli rapport.

Felles økonomieining/ Bergen, 10.09.26

Solfrid Rong
controller

DEN NORSKE KIRKE

Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjælteraerie 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Oda Holten	421	26/00065-9	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
38/26	Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjælteraerie 2024-2027	14.09.2026

Orienterings- og referatsaker 14.09. - 15.09.

Saksordfører: Jon Fredrik Skauge

Vedlegg:

Samarbeidsavtale mellom Trondheim kommune og Den norske Kirke i Trondheim (signert)

Aksjonæravtale RPSS 2027- 2032 (versjon 2.9.2026)

Skisse for felles internseminar MKR og Nidaros BDR Stiklestad 14.9

Saksorientering

1. Orienteringer fra bispedømmerådets leder:
 - a. Utviklingssamtalen med Kirkerådet 18.08.
2. Orienteringer fra biskopen.
3. Orienteringer fra stiftsdirektøren:
 - a. Vedlegg: Samarbeidsavtale mellom Trondheim kommune og Den norske Kirke i Trondheim (signert)
 - b. Vedlegg: Aksjonæravtale RPSS 2027- 2032 (versjon 2.9.2026)
 - c. Orientering om ressursgruppens arbeid.
 - d. Orientering om Unge voksne-satsingen.
4. Orientering om nasjonaljubileet 2030 ved kulturrådgiver Gunn Mogseth Skrove. Se også vedlagte program for felles seminar med Mellomkirkelig råd.
5. Orienteringer fra bispedømmerådets representant i Kirkerådet

Forslag til vedtak

De fremlagt sakene tas til orientering.

Nasjonaljubileet 2030 – miniseminar

I tilknytning til møtene i Mellomkirkelig råd og Nidaros bispedømme

Stiklestad, 14. september 2026, kl. 13.00–15.00

ET/SS per 2.9

Nidaros bispedømmeråd og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke møtes på Stiklestad 14. september 2026. I den forbindelse inviteres det til et felles miniseminar om planleggingen av og refleksjoner rundt Nasjonaljubileet 2030. Mellomkirkelig råd behandler i etterkant saken *MKR x/26 Nasjonaljubileet 2030 – Mellomkirkelig råds bidrag og prioriteringer*. Denne saken vil også prege innretningen på seminaret.

Forslag til program

Tid	Tema	Medvirkende og innhold
13.00–13.15	Innledning ved Olavstøtten	Ved direktør i Museene Arven, Heidi Anett Øvergård Beistad
13.20–13.35	Planer og perspektiver fra Nasjonaljubileets sekretariat	Borghild Lundebby, leder av nasjonalt sekretariat, Nasjonaljubileet 2030
13.35–13.45	Planer fra Nidaros bispedømme	Ved Gunn Mogseth Skrove, rådgiver Nidaros bispedømme
13.45–14.00	Økumeniske, etiske og internasjonale perspektiver	Ved preses og medlem av MKR og styremedlem i Nasjonaljubileet 2030, Olav Fykse Tveit .
14.00–14.50	Samtale	Møteleder: Kristin Moen Saxegaard, domprost. Korte responser fra Anne Cecilie Kaltenborn, generalsekretær i Kirkens Nødhjelp, og professor Kjetil Fretheim, MF, medlem sentralkomiteen i Kirkenes verdensråd. Samtalen starter i panelet og åpnes deretter for alle. Mulige samtalepor: 1. Hvordan kan vi arbeide økumenisk og internasjonalt med jubileet? 2. Kampen om historiefortellingen: Kan jubileet bidra til polarisering eller nasjonalisme? 3. Hvordan forstå jubileets «to bein» – kristning og statsdannelse – og dets samfunnsnytte i vår tid? 4. Andre perspektiver
14.50–14.55	Avslutning og takk	Ved Kristine Sandmæl, leder av MKR

Samarbeidsavtale mellom Trondheim kommune og Den norske kirke i Trondheim; Kirkelig Fellesråd i Trondheim ved kirkeverge og Nidaros bispedømme ved prostene om psykososial beredskap og bistand under kriser og katastrofer

1. Formål

Formålet med denne avtalen er å legge til rette for et nært, godt og koordinert samarbeid mellom Trondheim kommune og Kirken i Trondheim¹ om psykososial beredskap ved kriser, katastrofer og alvorlige hendelser. Gjennom gjensidig informasjonsutveksling og samhandling ønsker partene å utnytte hverandres unike kunnskap, ressurser og fulle potensial i beredskapsarbeidet. Avtalen skal bidra til en felles forståelse som sikrer at befolkningen i kommunen mottar best mulig psykososial omsorg, praktisk og emosjonell støtte, samt eksistensiell ivaretagelse i tråd med kommunens beredskapsplaner under kriser og katastrofer.

2. Forankring og rammeverk

Avtalen inngår som en integrert del av Trondheim kommunes samlede beredskapsplanverk, herunder *Plan for psykososial oppfølging ved traumer, kriser og katastrofer*, og *Plan for evakuerte- og pårørendesenter (EPS)*. Partene forplikter seg til å holde hverandre gjensidig orientert om endringer i egne planverk eller organisering som har betydning for denne avtalen.

3. Trondheim kommunes ansvar og oppgaver

Sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt angir rammene for kommunens beredskapsansvar. Trondheim kommune har i tråd med dette et helhetlig ansvar for å forebygge at uheldige hendelser, kriser og katastrofer oppstår, samt å effektivt håndtere situasjoner som krever ekstraordinær innsats.

Som en del av dette ansvaret har Trondheim kommune det overordnede og koordinerende ansvaret for den psykososiale beredskapen og oppfølgingen i kommunen. Under en hendelse tilstreber kommunen å:

- varsle Kirken i Trondheim via etablerte varslingslinjer så tidlig som mulig ved behov for bistand.
- i samråd med prost og kirkeverge definere behov for personell og ressurser fra kirken i Trondheim.
- sørge for nødvendig praktisk tilrettelegging, logistikk og ledelse av det samlede psykososiale arbeidet på et skadested, evakuerte- og pårørendesenter (EPS) eller andre innsatsområder.

¹ Kirken i Trondheim er i dette dokumentet kirkeverge og proster i Trondheim

- invitere Kirken i Trondheim sin representant i månedlige samarbeidsmøter med psykososialt kriseteam.

4. Kirken i Trondheim sitt ansvar og oppgaver

Kirken i Trondheim skal, innenfor rammen av sine personellmessige og materielle ressurser, bistå kommunen under kriser og katastrofer. Dette inkluderer:

- å stille kvalifisert personell (prester, diakoner og eventuelt andre ansatte) til disposisjon for psykososialt arbeid etter anmodning fra kommunen.
- deltakelse og tjeneste ved kommunens etablerte evakuert- og pårørendesenter (EPS).
- yte psykososial omsorg, støtte, samtaler, sjelesorg og eksistensiell ivaretagelse til berørte, pårørende og innsatspersonell, uavhengig av de berørtes religiøse eller livssynsmessige tilhørighet.
- vurdere og tilrettelegge for åpning av kirker som samlingssteder eller arenaer for sorgstøtte og markeringer i lokalsamfunnet etter avtale med kommunens kriseledelse.
- bidra i kommunens dialog med andre tros- og livssynssamfunn som er berørt av krisen.
- stille med en representant i månedlige samarbeidsmøter med psykososialt kriseteam.
- deltakelse i kommunalt beredskapsråd.

5. Nivåer for samarbeid og innsats

Partenes samhandling skaleres i tråd med definerte beredskapsnivåer i kommunens overordnede planverk. Omfanget av bistand fra Kirken tilpasses situasjonens kompleksitet og antall berørte. Partene legger til grunn at samarbeid og eventuelt skalering skjer med utgangspunkt i de berørtes ønske mtp grad av involvering. Partene legger til grunn de til enhver tid gjeldende sentrale retningslinjer og rammeavtaler mellom Politidirektoratet og Kirkerådet vedrørende politiets anmodning om bistand fra Den norske kirke til formidling av dødsbudskap.

5.1 Nivå 1: Alvorlige enkelthendelser ("Hverdagshendelser")

Dette omfatter alvorlige hendelser som rammer enkeltpersoner eller en enkelt familie. Hendelsene er normalt forekommende i en kommune.

- **Typiske situasjoner:** Uventede dødsfall, drukningsulykker eller boligbrann.
- **Samarbeidsform:** Samarbeidet på dette nivået utløses primært gjennom prester i beredskap som bistår politiet med formidling av dødsbudskap (jf. punkt 6). Innsatsen rettes mot den akutte krisen på hendelsesstedet, med påfølgende overlevering til det kommunale kriseteamet for videre oppfølging. Både politi og prestatjenesten kan i dette tilfelle ta kontakt med vakthavende i det psykososiale kriseteamet for bistand.

5.2 Nivå 2: Krise for en definert gruppe eller et lokalsamfunn

Dette omfatter hendelser der flere personer blir berørt direkte eller indirekte, og hvor det oppstår et akutt behov for koordinert psykososial innsats overfor et nærmiljø.

- **Typiske situasjoner:** Alvorlige ulykker, brå dødsfall eller selvmord som rammer en skole, en barnehage, en lokal arbeidsplass eller en hel idrettsklubb.

- **Samarbeidsform:** Kommunens psykososiale kriseteam og Kirken i Trondheim samhandler lokalt i det berørte nærmiljøet. Diakoner og prester kan gå inn som en integrert del av innsatsen på skolen eller i lokalmiljøet. Kirken i Trondheim vurderer på dette nivået å åpne den lokale kirken som et åpent samlingsrom for sorgstøtte, lystenning og fellesskap for de berørte, eller samarbeider med andre tros- og livssynssamfunn om dette.

5.3 Nivå 3: Krise for kommunen / Ekstraordinære hendelser

Dette omfatter store ulykker, katastrofer eller trusler der samfunnsstrukturer utfordres, og hvor ordinære kommunale ressurser må forsterkes og skaleres kraftig.

- **Typiske situasjoner:** Store naturhendelser (f.eks. leirskred), storbranner i tette trehusområder, omfattende transportulykker eller store sikkerhetstrusler.
- **Samarbeidsform:** Full mobilisering av avtalens ressurser. Det sendes dedikert personell (prester og diakoner) til kommunens etablerte Evakuerings- og pårørendesenter (EPS) for å yte kontinuerlig psykososial og eksistensiell omsorg i samarbeid med kommunens helse- og kriseteam. Større kirker i Trondheim settes i beredskap for å fungere som sentrale arenaer for kollektive markeringer, og utvalgte kirker kan etter behov etableres som beredskapskirker ²

6. Strukturert samarbeid og felles møtepunkter

For å sikre at avtalen fungerer som et levende verktøy, og for å bygge felles kultur og gjensidig kjennskap til roller, etableres faste samarbeidsrutiner- og møtepunkter.

6.1 Regelmessige teammøter

- Representant(er) fra Kirken i Trondheim (for eksempel prost og en fra fellesrådet) inviteres til, og deltar i, det kommunale psykososiale kriseteamets ordinære teammøter.
- Møtene skal benyttes til gjensidig orientering om faglige oppdateringer, evaluering av mindre hverdagshendelser (nivå 1) og felles planlegging av forebyggende beredskapsarbeid.

6.2 Felles evaluering etter hendelser

- Ved alle større hendelser (nivå 2- og 3-hendelser) hvor både kommunens psykososiale kriseteam og Kirken i Trondheim har vært aktivert, skal det gjennomføres en **felles evaluering** etter at den akutte fasen er avsluttet.
- Erfaringer og læringspunkter fra disse evalueringene skal systematisk brukes til å justere både denne samarbeidsavtalen og kommunens operative tiltakskort.

6.3 Øvelser og kompetanseheving

- Kirken i Trondheim skal inviteres til å delta i kommunens årlige øvelser for det psykososiale kriseteamet og drift av EPS.

² En beredskapskirke kan forstås som en kirke som inngår som del av samfunnets beredskap og som er forberedt på å bidra når det oppstår kriser, katastrofer eller krig

En beredskapskirke er organisert, forberedt og tilgjengelig for å støtte befolkningen og myndighetene under kriser, gjennom å tilby lokaler, kompetanse, psykososial støtte og samarbeid med andre beredskapsaktører

- Partene kan samarbeide om felles opplæringstiltak innen områder som psykologisk førstehjelp, flerkulturell og flerreligiøs forståelse ved kriser, og ritualer ved sorg og kriser.

7. Økonomiske og administrative forhold

Det ytes i utgangspunktet ingen økonomisk godtgjørelse mellom partene for deltakelse i ordinære møtepunkter, planarbeid eller årlige øvelser. Ved langvarige eller ekstraordinære hendelser der Kirken i Trondheim påføres vesentlige merutgifter til personell eller drift etter direkte anmodning fra kommunen, kan partene avtale økonomisk kompensasjon i tråd med gjeldende kommunale satser og beredskapsforskrifter.

8. Varighet, evaluering og oppsigelse

Denne avtalen trer i kraft fra signaturodato og gjelder inntil videre. Avtalen skal revideres årlig i årets første kvartal i forbindelse med partenes felles møtepunkter, eller dersom overordnede nasjonale retningslinjer krever det. Avtalen kan oppsiges skriftlig av begge parter med en gjensidig oppsigelsestid på 6 måneder.

9. Signaturer

Espen Agøy Hegge

Byråd for sosiale tjenester

Trondheim kommune

Kristin Moen Saxegaard

Domprost

Odd Anders With

Leder av Kirkelig fellesråd i Trondheim

Bodil Slørdal

Prost Trondheim prosti

Vedlegg:

Kontaktinformasjon for Kirken i Trondheim:

Kirkeverge Kjell Inge Nordgård
tlf: 905 41 832
e-post: kn623@kirken.no

Prost Trondheim prosti Bodil Slørdal
tlf: 402 42 472
e-post: bs498@kirken.no

Domprost Kristin Moen Saxegaard
tlf: 958 93 682
epost: ks884@kirken.no

Kontaktinformasjon for Trondheim kommune:

Kommunalsjef Viviann Sandberg Larsen
tlf: 908 31 525
e-post: viviann-sandberg.larsen@trondheim.kommune.no

Rådgiver Jasna Surkovic
tlf: 924 93 004
e-post: jasna.surkovic@trondheim.kommune.no

Enhetsleder Enhet for samfunnssikkerhet og beredskap Camilla Storseth Moe
tlf: 901 20 222
e-post: camilla.renate.storseth.moe@trondheim.kommune.no

Vaktnummer Sentral beredskapsvakt i Trondheim kommune (ESB): 909 29 612

Vaktnummer kriseteam i Trondheim kommune: 901 03 028

Vaktnummer Prestetjenesten Nasjonal beredskapstelefon: 22 88 14 85

AKSJONÆRAVTALE

For

Regionalt pilegrimssenter Stiklestad AS

mellom

Verdal kommune

og

Levanger kommune

og

Stjørdal kommune

og

Frosta kommune

og

Malvik kommune

og

Nidaros bispedømmeråd

og

Museene Arven AS

Heretter benevnt partene.

1. BAKGRUNN

Denne avtalen har bakgrunn i at partene er eiere i selskapet – Regionalt pilegrimssenter Stiklestad AS som ble stiftet 29.februar 2016

2. FORMÅL

Formålet med aksjonæravtalen er å legge forholdene til rette for at selskapets formål blir oppfylt, samt å regulere aksjonærenes eierskap i selskapet.

Partene plikter å innrette sin stemmegivning i selskapets generalforsamling og styre i overensstemmelse med nærværende avtale.

3. SELSKAPETS VIRKSOMHET

Regionalt pilegrimssenter Stiklestad skal utvikle pilegrimsvandring som reiselivsprodukt langs S:t Olavsleden ved å:

- Legge til rette for at pilegrimer får oppleve ledenes historie, kultur, natur og åndelighet
- Gi pilegrimer informasjon om ledene
- Utvikle vertskapet langs ledene
- Markedsføre pilegrimsvandring langs ledene

- Sørge for vedlikehold av ledene
- Bygge bedriftsnettverk langs ledene.

Regionalt pilegrimssenter Stiklestad kjøper regnskapstjenester og revisortjenester eksternt.

4. ETABLERING AV SELSKAPET

Selskapet ble stiftet 29.februar 2016 og registret i foretaksregisteret 10.mai 2016. Selskapet ble stiftet med en aksjekapital på kr 162 500.

Aksjene er pr 31.12.2026 fordelt slik:

Verdal kommune	115 aksjer
Levanger kommune	60 aksjer
Stjørdal kommune	30 aksjer
Frosta kommune	30 aksjer
Malvik kommune	30 aksjer
Nidaros bispedømmeråd	30 aksjer
Museene Arven AS	30 aksjer

5. STEMMERETT

Hver aksje har 1- en- stemme på generalforsamlingen i selskapet.

6. SELSKAPETS STYRE OG ADMINISTRASJON

Selskapets styre skal bestå av 5 medlemmer, inkl. styreleder. I tillegg velges inntil to varamedlemmer. Alle velges for en periode på to år av generalforsamlingen.

Eierne utpeker valgkomite som legger frem forslag for generalforsamlingen. Styret skal settes sammen ut fra kompetansebehov.

Selskapets vedtekter skal inneholde en bestemmelse om at selskapets signatur skal innehas av daglig leder og styrets leder i fellesskap, eventuelt av daglig leder og to styremedlemmer i fellesskap.

Etablering og utvikling av selskapet skal skje i regi av selskapets egen administrasjon. For å realisere selskapets formål stiller partene til disposisjon sin kompetanse og sitt nettverk med sikte på at selskapets organer kan etablere en forretningside, visjon, strategi og konkrete handlingsplaner for realisering av selskapets formål.

7. STYRETS OG GENERALFORSAMLINGENS BESLUTNINGER

Det skal avholdes styremøter så ofte som nødvendig og minimum to ganger i året.

Beslutninger fattes ved alminnelig flertall med mindre annet fremgår av aksjeloven, vedtektene eller denne aksjonæravtalen.

Styrets medlemmer skal gjennom forhandlinger søke å oppnå enighet for de beslutninger som selskapet skal fatte.

Styret skal godkjenne alle låneopptak og garantistillelser. For øvrig gjelder aksjelovens regler om styret og daglig leders kompetansefordeling.

8. UTBYTTE

Partene er enige om at selskapets drift ikke er kommersiell og at det således ikke skal betales ut utbytte.

9. OVERDRAGELSE AV AKSJER I SELSKAPET

Aksjenes omsettelighet er begrenset ved at ethvert eierskifte er betinget av samtykke fra selskapets styre og saken skal ha vært behandlet i alle partenes styre. Tilsvarende gjelder ved frivillig pantsettelse.

10. KAPITALISERING AV SELSKAPET OG GARANTIER

Partene forplikter seg til å yte årlige driftstilskudd i perioden 2027-2032 med utgangspunkt i tabellen nedenfor, som viser tilskuddet for 2026 for alle eiere, unntatt for Museene arven hvor det viser utgangspunkt for nytt tilskuddsnivå fra 2027 fordi det for denne eieren blir et skifte fra 2026 til 2027:

Verdal kommune	kr. 145 866
Levanger kommune	kr. 66 855
Stjørdal kommune	kr. 66 855
Malvik kommune	kr. 66 855
Frosta kommune	kr. 36 467
Museene Arven	kr. 36 467
Nidaros bispedømmeråd	kr. 18 232

Til sammen: **kr. 437 597**

Tilskuddsnivå justeres årlig justering for pris- og lønnsvekst tilsvarende deflator anvendt i statsbudsjett. Første justering er i 2027.

Hele pkt. 10 i denne avtalen har følgende to forutsetninger:

- at aksjonæravtalen godkjennes av partenes besluttende organer.

- at alle aksjonærene signerer avtalen.

11. TILTREDELSE AV NYE AKSJONÆRER

Nye aksjonærer i selskapet skal ha plikt til å tiltre denne avtale.

Samtlige aksjeeierbevis skal påføres følgende tekst:

”Mellom aksjonærene i Regionalt pilegrimssenter Stiklestad er inngått aksjonæravtale (Dato) som kjøper av aksjer i selskapet har plikt å tiltre gjennom undertegning av denne avtalen”

12. LOJALITET OG KONFIDENSIALITET

Partene plikter å vise lojalitet mot hverandre, selskapet og dets vedtekter og dets styre slik at verken styre eller partene risikerer tap eller negativ publisitet slik at selskapets formål kan realiseres på beste måte.

Med lojalitet menes også å følge opp de intensjoner som ligger til grunn for Nasjonalt pilegrimssenter.

13. ENDRINGER I VEDTEKTENE OG AKSJONÆRAVTALEN

Endringer i vedtektene kan skje i henhold til de til enhver tid gjeldende bestemmelser i eksisterende aksjelovgivning. Dog skal endring av selskapets formålsparagraf – vedtektenes § 2 – ikke kunne skje uten tilslutning fra alle partene.

Endringer i aksjonæravtalen skal kun skje ved enstemmighet og slike endringer skal skje skriftlig og meddeles partenens eier.

Dersom en av partene krever det, plikter de øvrige på minimum en måneds varsel å delta i forhandlinger om endringer i avtalen. Dersom partene ikke kommer til enighet om slike endringer kan ingen av partene – i avtaleperioden – kreve endringer av avtalen.

I selskapets vedtekter skal det henvises til denne aksjonæravtalen.

14. SELSKAPETS FIRMANAVN OG VAREMERKE

Partene forplikter seg til å sørge for at deres bruk av firmanavn og logo skjer innenfor denne avtale og i positiv lojalitetsfremmende arbeide og virksomhet for selskapets beste.

15. AVVIKLING

Dersom generalforsamlingen foreslår at selskapet skal avvikles skal dette godkjennes av partene før slik nedleggelse kan effektueres.

Ved avvikling av selskapet skal selskapets midler ikke tilfalle partene, men overføres til den frivillige organisasjonen «Pilegrimsfellesskapet St. Olav»

16. AVTALENS VARIGHET

Aksjonæravtalen gjelder for en periode på 6 – seks år fra avtalens inngåelse. Reforhandling av aksjonæravtale skal gjøres i aksjonærmøte senest innen utgangen av juni 2032.

17. TVISTER

Partenes rettigheter og plikter etter denne avtalen bestemmes i sin helhet etter norsk rett. Dersom det oppstår tvist mellom partene om tolkingen eller rettsvirkningene av avtalen, skal tvisten først søkes løst ved forhandlinger. Fører slike forhandlinger ikke fram, skal den søkes løst ved voldgift etter bestemmelsene i tvistemålslovens kap.32.

Sted og dato.....